

gemeente harderwijk

Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

1.	Algemeen.....	- 4 -
1.1	Voorwoord.....	- 5 -
1.2	Financiële positie.....	- 6 -
1.3	Leeswijzer	- 10 -
2.	Programmaplan	- 11 -
2.0	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	- 12 -
2.1	Programma 1 Veiligheid.....	- 28 -
2.2	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	- 38 -
2.3	Programma 3 Economie.....	- 48 -
2.4	Programma 4 Onderwijs.....	- 55 -
2.5	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	- 62 -
2.6	Programma 6 Sociaal domein	- 74 -
2.7	Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	- 95 -
2.8	Programma 8 Ruimte en wonen.....	- 104 -
3	Paragrafen	- 111 -
3.1	Paragraaf Lokale heffingen	- 112 -
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	- 116 -
3.3	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	- 124 -
3.4	Paragraaf Financiering	- 126 -
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering.....	- 132 -
3.6	Paragraaf Verbonden partijen	- 138 -
3.7	Paragraaf Grondbeleid	- 152 -
3.8	Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)	- 154 -
4	Jaarrekening	- 156 -
4.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	- 157 -
4.2	Balans	- 161 -
4.3	Overzicht van baten en lasten	- 163 -
4.4	Toelichting op de balans	- 165 -
4.5	Gebeurtenissen na balansdatum	- 182 -
4.6	Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken)	- 183 -
4.7	Single Information Single Audit (SISA) 2023.....	- 197 -
5	Bijlagen	- 207 -
5.1	Overzicht kredieten 2023.....	- 208 -
5.2	Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken	- 219 -
5.3	Taakvelden - IV3 overzicht CBS.....	- 222 -
5.4	Afkortingenlijst	- 224 -

1. Algemeen

1.1 Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening over 2023. Het eerste volledige jaar voor ons huidige college van B&W. Een jaar van prettige samenwerking, maar vooral ook van resultaat. Ik ben er trots op dat we het jaar positief hebben kunnen afsluiten.

Dit positieve resultaat is het gevolg van kritisch kijken, hard werken en vooral scherpe keuzes maken. Dit leidt bijvoorbeeld tot een lager saldo onderhanden werk. En doordat we voor energielasten een extra reserve hebben aangelegd, konden we de hogere kosten opvangen. Iedereen die hieraan heeft bijgedragen verdient een groot compliment. Het is namelijk niet vanzelfsprekend.

Naast een positief financieel resultaat, hebben we het afgelopen jaar ook een aantal tastbare resultaten geboekt. Denk aan de oplevering van het nieuwe zwembad De Sypel en MFC De Roef. Maar ook klusteams om de energiecrisis te lijf te gaan, de organisatie van twee verkiezingen en de vaststelling van het Integraal HuisvestingsPlan, waarvan de eerste projecten inmiddels zijn gestart.

Bovendien hebben we de basis gelegd voor belangrijke toekomstige ontwikkelingen met de nieuwe Nota Sociaal Domein, de invulling van het Woon- en Duurzaamheidsfonds, de Binnenstadsvisie 2031 en de Omgevingsvisie.

Verder was het jaar 2023 bestuurlijk een jaar van verandering met het vertrek van burgemeester Van Schaik en gemeentesecretaris Wassens. We kunnen terugkijken op een mooie samenwerking en afscheid. Inmiddels zijn zij opgevolgd door waarnemend burgemeester Joon en gemeentesecretaris De Jong.

Zoals ik al noemde: kritisch kijken, hard werken en scherpe keuzes maken. Dat is ook de komende jaren het uitgangspunt. De komende jaren worden uitdagend. We ontvangen vanaf 2025 een (fors) lagere bijdrage vanuit het Rijk. Dat zullen we op moeten vangen door -samen met de gemeenteraad- keuzes te maken én verstandig met de beperkte middelen om zullen moeten gaan.

Pas op de plaats maken en bezinnen voor we beginnen dus. Dit doen we onder andere ook door het surplus te reserveren voor de dreigende tekorten en dit niet vrij te geven voor nieuw beleid. We moeten ons realiseren dat niet alles meer zomaar kan. Dat betekent niet automatisch stilstand, maar soms wel vertraging.

Al met al heb ik er vertrouwen in, dat we met deze maatregelen ook in de toekomst een gezond huishoudboekje kunnen blijven presenteren. We blijven doen wat nodig is voor onze gemeente en haar inwoners.

Wethouder Wilco Mazier

1.2 Financiële positie

Resultaat 2023

De algemene dienst sluit met een positief resultaat van € 5,6 miljoen. Het negatieve resultaat binnen de grondexploitatie bedraagt € 2,7 miljoen, waarmee het totale brutoresultaat € 2,9 miljoen bedraagt voor de gemeente. Na claims en voorgestelde besluitvorming zal er een netto resultaat van ca. € 2,1 miljoen overblijven. Voorgesteld wordt dit toe te voegen aan de algemene reserve.

Resultaat 2023

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag
Bruto resultaat (saldo van baten en lasten 2023)	-2.939
Claims en voorgestelde besluitvorming:	
a. Onderhanden werken	2.697
b. Mutatie reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht	-277
c. Mutatie reserve sociaal domein (resultaat Participatie, WMO, Jeugd)	-1.300
d. Mutatie reserve Stimulering sociale huur	-18
e. Mutatie Algemene Reserve – terugdraaien budgetoverheveling 2 ^e Turap programma 2	-530
f. Mutatie reserve Vlot strandeiland	-7
g. Mutatie reserve Archeologiefonds	-2
h. Mutatie reserve Implementatie omgevingswet – invoering Wet kwaliteitsborging	19
i. Mutatie reserve Opvang Oekraïne	250
Netto resultaat 2023 na besluitvorming	-2.107

a. Onderhanden werken

De uitvoering van een aantal werkzaamheden loopt door in 2024, waardoor het budget in 2023 niet of niet volledig besteed is. Dit leidt tot een voordelig effect in de jaarrekening 2023. In 2024 wordt de algemene reserve ingezet als dekking voor deze posten.

b. Mutatie reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht

Meerinzicht bevindt zich in een organisatieontwikkelingsproces. Hiervoor zijn afspraken gemaakt omtrent het beschikbaar stellen van middelen. De totale begrote bijdrage van Harderwijk was € 934.000,- in de periode 2021-2023. In 2023 is voor een bedrag van € 128.000,- aan kosten gemaakt voor de organisatieontwikkeling. Op het totaal heeft Meerinzicht minder kosten gemaakt dan verwacht, danwel taakstellingen gerealiseerd. Het restant van de bestemmingsreserve van € 149.000,- kan daarom vrijvallen en de reserve kan worden opgeheven.

c. Mutatie reserve sociaal domein

Het tekort binnen de programmagelden sociaal domein ten opzichte van de bijgestelde begroting bedraagt € 1,3 miljoen. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de reserve sociaal domein. Na toevoeging van een deel van het overschot Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is de prognose stand van de reserve € 4 miljoen.

d. Mutatie reserve Stimulering sociale huur

Er is in 2023 een bedrag uitgegeven van € 18.000,- op grond van de subsidieregeling stimulering sociale huurwoningen Harderwijk 2017. De dekking hiervoor is de reserve stimulering sociale huur. Voor budget in 2024 dient nader geadviseerd te worden.

e. Mutatie algemene reserve – terugdraaien budgetoverheveling 2^e tussentijdse rapportage

Bij de 2e tussentijdse rapportage zijn er diverse budgetten in programma 2 Verkeer en Vervoer overgeheveld naar 2024 in de verwachting dat werkzaamheden later zouden worden uitgevoerd. Destijds is aangegeven dat de werkzaamheden sterk afhankelijk zijn van beschikbaarheid van aannemers. Uiteindelijk kon een deel van de werkzaamheden nog in 2023 worden uitgevoerd. Dit betrof onder andere baggerwerkzaamheden, De Cremerstraat, een groot deel van de verhardingen in Stadsdennen midden en het Smalle pad, waar onderhoud noodzakelijk was. Voorgesteld wordt om de bij de 2^e tussentijdse rapportage besloten budgetoverheveling terug te draaien.

f en g. Mutatie reserve Vlot Strandeiland en mutatie reserve Archeologiefonds

Bij het opstellen van de begroting 2023 is er vanuit gegaan dat twee kredieten pas in 2023 zouden worden afgesloten en de afschrijvingen vanaf 2024 zouden starten. Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 waren beide kredieten al gereed en zijn geactiveerd, waardoor er in 2023 afschrijvingslasten zijn. De dekking uit de bestemmingsreserve is nooit formeel besloten. Daarom wordt nu voorgesteld om beide onttrekkingen alsnog plaats te laten vinden.

h. Mutatie reserve Implementatie omgevingswet – invoering Wet kwaliteitsborging

Het restant van het budget Invoering Wet Kwaliteitsborging wordt toegevoegd aan de reserve Omgevingswet. Het betreft een budget dat al eerder is overgeheveld en om deze reden niet nog eens meegenomen kon worden met de onderhanden werken. De invoering van de wet is meerdere keren uitgesteld. In 2024 is de wet in werking getreden. De middelen zijn nodig voor implementatie en tijdelijke extra capaciteit.

i. Mutatie reserve Opvang Oekraïne

Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 bedraagt het voordeel op de bekostigingsregeling opvang Oekraïners € 285.000,-. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 250.000,- toe te voegen aan de reserve Opvang Oekraïne. Het totaal van de reserve bedraagt dan € 500.000,-. In 2024 is een deel van de opvang bij Sonnevancx verplaatst naar kasteel de Essenburgh. Ook zal er naar andere opvanglocaties uitgeweken moeten worden. Mogelijk brengt dit extra kosten met zich mee waar het gereserveerde bedrag voor ingezet kan worden.

Opbouw brutoresultaat

In de gewijzigde begroting (na tussentijdse rapportages en besluitvorming) was rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 1,0 miljoen. Diverse belangrijke grotere mee- en tegenvallers worden hieronder toegelicht. Onder de programma's is per programma een meer gedetailleerde analyse opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	2023		
	voordeel	nadeel	saldo
Rekeningresultaat			
Vertrekpunt na alle begrotingswijzigingen t/m 31-12-2023	-1.001		
Kapitaallasten	-170		
Programma 0-8: Uitgestelde werkzaamheden 2023 (onderhanden werk)	a -2.697		
Programma 0: Voorziening pensioengelden wethouders	b -153		
Programma 0: Rentevoordeel	c -239		
Programma 2: Overschrijding onderhoud wegen en verlichting	d	650	
Programma 2: Opbrengsten degeneratievergoeding	e -229		
Programma 3: Grondexploitatie bedrijventerreinen	f -3.897		
Programma 4: Nieuwbouw Morgen College	g -200		
Programma 5: Onderhoudsbudgetten groen en speelvoorzieningen	h -268		
Programma 6: Opvang Oekraïne	i -285		
Programma 6: Zorgkosten (programmageden) sociaal domein	j	817	
Programma 7: Afval	k -671		
Programma 7: Omgevingsdienst afrekening	l -172		
Programma 7: Leges begraven	m -228		
Programma 8: Opbrengsten bouwleges	n -386		
Programma 8: Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	o	6.615	
Diversen	-425		
Totaal Rekeningresultaat	-11.021	8.082	-2.939

Nr.	Toelichting
a	Uitvoering van de werkzaamheden loopt door naar 2024, waardoor het budget in 2023 niet of deels besteed is. Een overzicht van de onderhanden werken wordt gegeven in hoofdstuk 4.6.
b	De rekenrente over de wethouderspensionen is in 2023 gestegen met een 0,69% hierdoor daalt de voorziening, waardoor er een vrijval plaatsvindt ten gunste van de exploitatie.
c	Door voornamelijk de hogere rente op schatkistbankieren ontstaat er een rentevoordeel. Zie ook de Paragraaf financiering.
d	Bij de 2 ^e tussentijdse rapportage 2023 is € 530.000,- budget van 2023 naar 2024 overgeheveld in de verwachting dat werkzaamheden later zouden worden uitgevoerd. Destijds is al aangegeven dat de werkzaamheden zeer sterk afhankelijk zijn van het weer en beschikbaarheid van aannemers. Een deel van deze werkzaamheden kon toch in 2023 worden uitgevoerd. In de beslispunten van de jaarrekening vindt de onttrekking plaats uit de algemene reserve om de overheveling bij de 2 ^e tussentijdse rapportage 2023 ongedaan te maken en dient gedeeltelijk ter dekking van de overschrijding. Zie ook de financiële analyse onder programma 2.
e	Er zijn méér degeneratie inkomsten ontvangen dan begroot. Dit zijn inkomsten die de gemeente ontvangt wanneer derde partijen, bijvoorbeeld Vitens, degeneratie aan de openbare ruimte veroorzaken bij hun projecten.
f	Dit voordeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitatie t.b.v. bedrijventerreinen. Dit zijn Lorentz II (€ 328.000,- voordelig), Lorentz III (€ 3.216.000,- voordelig), Tonsel (€ 214.000,- voordelig) en Sypel (€ 139.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
g	Oorspronkelijk was het voorstel om de nieuwbouw van het Morgen College binnen het juridische kader te realiseren. Na een lange periode van overleg, afstemming, besluitvormingen in diverse gremia heeft voor de bekostiging voor de vervangende nieuwbouw van het VMBO (in combinatie met het MBO) nog geen concreet bekostigingsbesluit opgeleverd waardoor deze middelen vrijvallen.
h	De lasten voor diverse onderhoudsbudgetten voor beheer openbaar groen en openbare speelvoorzieningen vallen lager uit dan begroot. Dit heeft onder andere te maken met langere doorlooptijden alsmede het doorschuiven van projecten vanwege een tekort aan arbeidskrachten. Zie ook de financiële analyse onder programma 5.
i	De regeling voor Oekraïne resulteert in een voordeel van afgerond € 1,3 miljoen. Bij de 2 ^e tussentijdse rapportage is € 1 miljoen toegevoegd aan het begrotingssaldo. Voorgesteld wordt om van het restant voordeel van € 285.000,- een bedrag van € 250.000,- toe te voegen aan de bestemmingsreserve Oekraïne. Zie ook de financiële analyse onder programma 6.
j	De programmagelden Participatie, Wmo en Jeugd resulteren in een tekort van € 1,9 miljoen. Dit tekort wordt deels gedekt door de voorlopige terugvordering van de subsidie aan de SJNV (CJG) en middelen vanuit de specifieke uitkering IZA (Integraal Zorg

Nr.	Toelichting
	Akkoord) en de stelpost taakmutaties. Zie voor verdere toelichting de analyse onder programma 6 en het jaarverslag 'Zorgkosten 2023 EHZ-gemeenten'.
k	Per saldo is op taakveld afval sprake van een voordelig resultaat. Dit wordt met name verklaard doordat de gerealiseerde opbrengsten afvalstoffenheffing hoger zijn met € 204.000,- ten opzichte van de bijgestelde begroting en daarnaast is sprake van ontvangen verrekeningen vanuit het afvalfonds m.b.t. de jaren 2020 t/m 2022 van € 394.000,-. Dit heeft een incidenteel positief effect in 2023. Zie ook de financiële analyse onder programma 7.
l	Er is sprake van een verwacht incidenteel voordeel vanuit de afrekening van de jaarrekening 2023 van de ODNV. Dit zal verder terugkomen in de advisering omtrent de jaarrekening 2023 van de ODNV.
m	De inkomsten uit leges begraven zijn hoger dan begroot, hoofdzakelijk als gevolg van de toename in het aantal begrafenissen.
n	De ontvangen bouwleges zijn € 385.600,- hoger dan begroot. Deze extra inkomsten komen uit een aantal grote bouwprojecten, waaronder appartementsgebouwen, uitbreiding ziekenhuis en grootschalige nieuwbouw in Waterfront en Harderweide. De opbrengsten zijn als incidenteel te beschouwen omdat de nieuwbouw op deze locaties zal afnemen en vanaf 2024 de effecten van de Wet Kwaliteitsborging zichtbaar worden.
o	Dit nadeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties Waterfront (€ 8.108.000,- nadelig) en Drielanden (€ 1.493.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bougrond in exploitatie.

Onderhanden werken

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 7,3 miljoen door te schuiven naar 2024 voor de uitvoering van nog niet afgeronde of uitgestelde activiteiten. Hiervan is € 4,7 miljoen reeds gedekt ten laste van reserves, voorzieningen en subsidies waardoor er netto € 2,7 miljoen onderhanden werken ten laste van het resultaat komen (reeds verwerkt in het netto resultaat). De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen in de uitvoering door naar 2024. In dit bedrag zijn ook overhevelingen opgenomen van taakmutaties die in de decembercirculaire 2023 van het Rijk beschikbaar zijn gekomen maar logischerwijs niet meer besteed konden worden. Het gaat hierover méér om aanvullende middelen energietoeslag en invoeringskosten omgevingswet voor een totaalbedrag van € 2,1 miljoen. Het restant overhevelingen betreft slechts ca. € 0,6 miljoen aan uitgestelde incidentele werkzaamheden/projecten. Zie 4.6 voor een toelichting op de onderhanden werken.

Weerstandsvermogen

Het netto jaarrekeningresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve, maar het weerstandsvermogen bepaalt het vrij besteedbare deel van deze reserve. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ingegaan op de totstandkoming en beleidskeuzes. In de volgende tabel is de stand van zaken van het weerstandscapaciteit weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2023	Claims op reserve	Resultaat 2023	Stand na verwerking claims/resultaat
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-27.552	6.569	-2.939	-23.922
Subtotaal incidenteel	-27.552	6.569	-2.939	-23.922
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	n.v.t.	-161
Subtotaal structureel	-161	-	-	-161
Beschikbare weerstandscapaciteit	-27.713	+/+ 6.569	-/- 2.939	-24.083

(bedragen * €1.000)

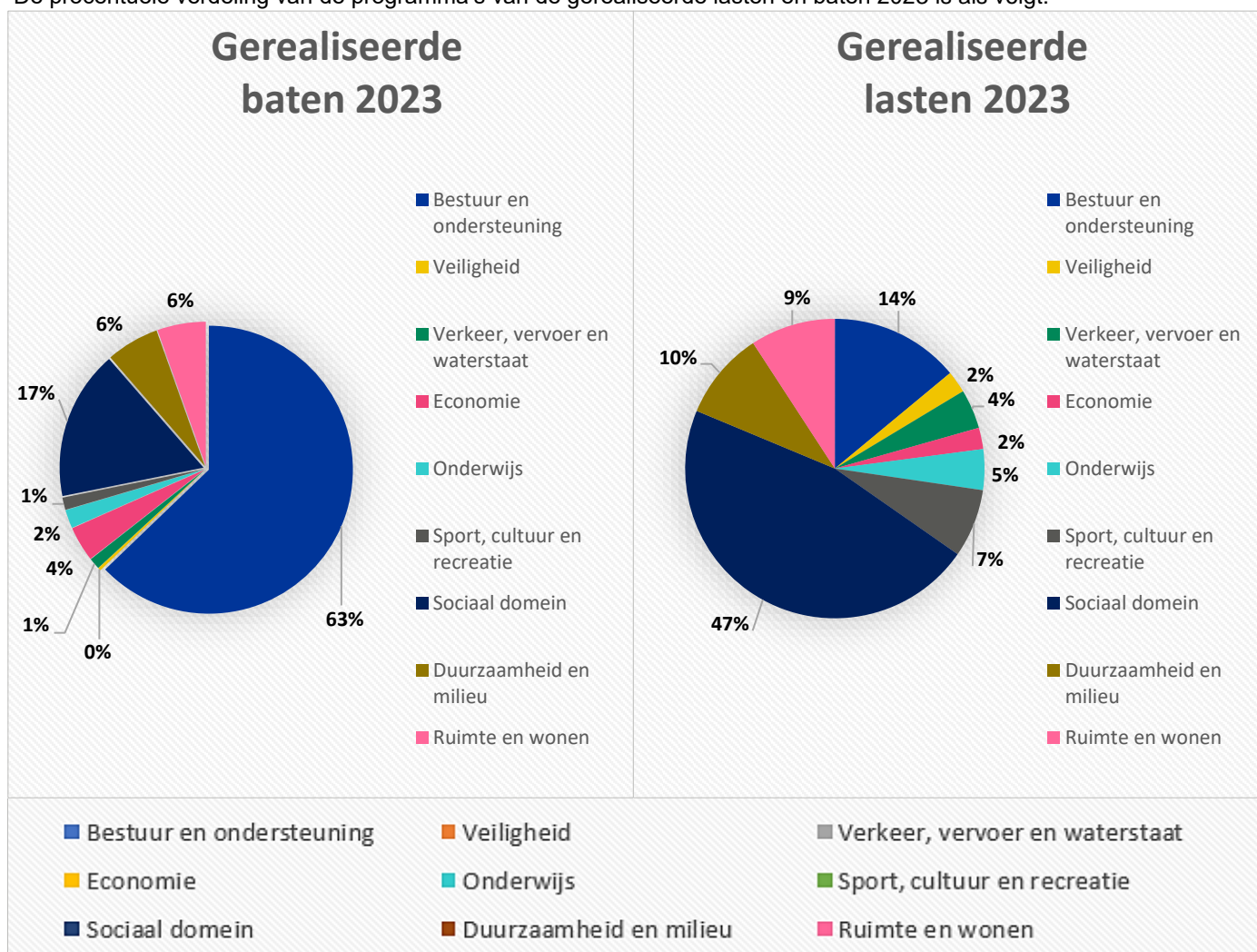
Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2023	Overschot (-) / tekort (+)	Ratio weerstandsvermogen
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-23.922	16.168	-7.754	1,5
Subtotaal incidenteel	-23.922	16.168		
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	-161	
Subtotaal structureel	-161		-161	
Totaal structureel en incidenteel	-24.083	+/+16.168	-7.915	1,5

Totaaloverzicht baten en lasten

Het totaaloverzicht van baten en lasten over 2023 is als volgt:

Lasten / Baten	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Resultaat bepaling					
Baten	-179.370	-183.017	-201.213	-202.197	-984
Lasten	176.043	183.923	208.462	204.386	-4.075
Resultaat bepaling - Totaal	-3.327	906	7.249	2.190	-5.059
Resultaat bestemming					
Dotatie	12.414	1.208	28.756	28.839	83
Ontrekking	-18.510	-2.934	-37.006	-33.967	3.039
Resultaat bestemming - Totaal	-6.097	-1.726	-8.250	-5.128	3.121
Geheel - Totaal	-9.423	-820	-1.001	-2.939	-1.938

De procentuele verdeling van de programma's van de gerealiseerde lasten en baten 2023 is als volgt:

De duiding waar de baten en lasten uit bestaan is te vinden onder de verantwoording per programma. Hier wordt per taakveld weergegeven wat de begrote en gerealiseerde lasten zijn. Zo zijn er in programma 0 altijd veel baten omdat hier taakveld 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds en alle belasting-gerelateerde taakvelden zich bevinden. In programma 6 bevinden zich alle programmagelden voor het sociaal domein en hebben relatief gezien veel uitgaven. De uitsplitsing per taakveld onder de programma's geeft meer inhoudelijke duiding.

1.3 Leeswijzer

De jaarrekening is, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Algemeen

Een algemeen deel waarin het voorwoord is opgenomen en de financiële positie van de gemeente.

Programmaplan

Een programma plan met daarin de negen begrotingsprogramma's.

We hanteren de volgende uitgangspunten voor vorm en inhoud van het programmaplan:

- Al ons werk brengen we in beeld, dus zowel de *Going Concern* als de projectmatige activiteiten.
- We gaan pragmatisch om met indicatoren. In nieuwe, en te actualiseren beleidsnota's, zullen indicatoren en streefwaarden worden opgenomen. In deze begroting zijn, naast de verplichte indicatoren, bij een aantal programma's een aantal facultatieve indicatoren opgenomen, dit laatste in nauw overleg met de auditcommissie.
- We geven inzicht in alles waar de gemeente geld aan uitgeeft door budgetten aan prestaties te koppelen.
- Per begrotingsprogramma verwijzen we duidelijk naar financiële informatie in de bijlagen en geven we een samenvatting van die informatie in het programma.

De opbouw per programma is als volgt:

- Algemeen deel
 - Inhoud programma
 - Ontwikkelingen
 - Verbonden Partijen: aangegeven wordt per programma welke verbonden partij bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente. Uitgebreide informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de afzonderlijke paragraaf hierover.
 - Beleidskaders.
- Taakvelden
 - Bij de programma's geven we antwoord op de drie W-vragen, dit doen we per taakveld:
Wat wilden we bereiken?
Wat hebben we daarvoor gedaan?
Wat heeft het gekost?
 - Indicatoren per taakveld: per indicator worden realisatiewaarden vermeld over de laatste vier jaar (wanneer voorhanden). In de toekomst willen we hier ook realistische streefwaarden aan koppelen. Ook is de bron vermeld. Naast de verplichte indicatoren worden hier de door de gemeenteraad gekozen (facultatieve) indicatoren opgenomen.
- Totaaloverzicht
 - Financieel overzicht per programma
 - Analyse huidige begroting ten opzichte van vorige begroting
 - Getallen met een "-" voor het getal zijn een positief resultaat

Paragrafen

In het programmaplan staat niet alles over de begrotingsprogramma's. Programma overstijgende informatie over bijvoorbeeld verbonden partijen, lokale heffingen en het weerstandsvermogen is apart in paragrafen samengebracht.

Financiële jaarrekening

In dit onderdeel van de jaarrekening krijgt u onder andere informatie over:

- Een recapitulatie van het totaal van lasten en baten;
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;

Bijlagen

In hoofdstuk 5 zult u diverse bijlagen aantreffen waaronder een totaaloverzicht van alle indicatoren.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn de Jaarrekening 2022 en de Begroting 2023, inclusief begrotingswijzigingen, opgenomen. Door afronding kunnen in de financiële tabellen geringe verschillen ontstaan.

2. Programmaplan

2.0 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

A ALGEMEEN

De gemeente Harderwijk heeft een open cultuur. Het kwaliteitsniveau van onze dienstverlening aan klanten is excellent. De klant staat centraal in alles wat wij doen. De ambtelijke ondersteuning is professioneel en werkt op basis van de uitgangspunten: "Open, Ontspannen en Ondernemend".

Om doelen te bereiken werken wij vaak samen in (tijdelijke) netwerken op basis van het principe: 'coalition of the willing'. Oftewel partners die dezelfde resultaten willen bereiken. Deze partners zijn inwoners, het maatschappelijk middenveld, ondernemers, onderwijs en overheden. Er wordt samengewerkt in wisselende samenstellingen, passend bij de opgave.

Doelstelling Bestuurskracht en Samenwerking

- Het versterken van onze positie, het partnerschap en de samenwerking.
- Het verbeteren van de samenwerking met onze partners.
- Het verbeteren van de samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Doelstelling Dienstverlening

Een professionalisering van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Dit doen we door, in gezamenlijkheid met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht, de toegang voor inwoners en bedrijven te professionaliseren. En door een nadrukkelijker samenwerking met de vakspecialisten te organiseren.

Doelstelling Samenwerking in Meerinzicht

- Meerinzicht voert voor de gemeente Harderwijk de Bedrijfsvoeringstaken en het Sociaal domein uit.

Inhoud

Het programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. De gemeenteraad stelt kaders en controleert. Het college van burgemeester en wethouders geeft dagelijks sturing aan de gemeente. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen (inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden), de basisregistratie personen (BRP) en de dienstverlening door onder meer Burgerzaken.

Ontwikkelingen

Bestuurskracht en Samenwerking

- In het kader van de provinciale verkiezingen is in 2023 een whitepaper geschreven over de onderwerpen waar de RS4 samen met de provincie Gelderland aan wil werken:

1. Aantrekkelijke en vitale binnensteden
2. Vernieuwende culturele voorzieningen
3. Erfgoed als visitekaartje

Bij de installatie van de nieuwe Provinciale Staten is dit door bestuurders gepresenteerd. In juni zijn de vier colleges van B&W samengekomen in Tiel om nader kennis te maken en te spreken over de drie thema's.

- Gebiedsagenda Veluwe: de Veluweagenda 2030 vormt de basis voor de samenwerking op de Veluwe. Wij blijven gezamenlijk verder werken aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie. De thema's zijn:
 - Behoud en herstel van ecologische diversiteit;
 - Een bredere benadering van het begrip recreatie en toerisme, waarbij het niet meer in de eerste plaats gaat om het aantrekken van meer bezoekers, maar om meer kwaliteit. Toerisme is een middel om de Veluwse natuur, economie en samenleving te versterken;
 - Meer aandacht voor de wensen, belangen en betrokkenheid van bewoners bij ontwikkelingen op de Veluwe.
- Samenwerking Ermelo, Harderwijk en Zeewolde: Deze samenwerking speelt langs twee sporen:
 1. De gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domein-taken uit.
 2. De strategische en beleidsmatige samenwerking. Dit vindt in 2023 onder andere plaats aan de hand van de volgende inhoudelijke thema's:
 - Dienstverlening: Er is een programma Dienstverlening opgestart voor de drie gemeenten en Meerinzicht. Dit programma heeft tot doel om de dienstverlening te verbeteren in de vier organisaties, waarbij harmonisatie en standaardisatie uitgangspunten zijn.
 - Gebiedsagenda EHZ: de gebiedsagenda is voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 in drie gemeenteraden vastgesteld en in de twee colleges van Gedeputeerde Staten. De raden van Ermelo en Harderwijk hebben moties en amendementen aangenomen. Hiermee is het kader voor het vervolg bepaald. In de gebiedsagenda zijn verschillende actielijnen opgenomen:

Ruimte, Wonen, Werklocaties en de lobbyagenda. Door de gezamenlijke gebiedsgerichte regionale aanpak vergroten we onze kansen op succes.

- **Regioarrangement EHPZ 2023:**

Tijdens het opstellen van de Meerjarenbegroting 2023 - 2026 was het nog niet bekend dat de zeven regio's in de provincie Gelderland zouden worden gevraagd om een regioarrangement op te stellen. Het verzoek ontvingen wij in het eerste kwartaal van 2023. Het regioarrangement heeft als doel de bijdrage van de EHPZ-regio (Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde) te concretiseren voor de drie landelijke opgaven:

1. Perspectief natuur en landbouw;
2. Ordenende netwerken mobiliteit, energie en (circulaire) economie;
3. Leefbare steden en regio's.

Het regioarrangement beschrijft doelen en ambities van de opgaven. Het regioarrangement 2023 is in de de gemeente Harderwijk vastgesteld op 15 februari 2024.

Dienstverlening

Binnen de gemeente Harderwijk worden veel activiteiten ontplooid om de dienstverlening te verbeteren. Mede ingegeven door de Coronacrisis zijn er bijvoorbeeld meerdere processen gedigitaliseerd (o.a. doorgeven verhuizing). Dit inrichten van e-diensten maakt onderdeel uit van het programma Dienstverlening, dat met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht gezamenlijk wordt opgepakt. Doelstelling overall van het programma Dienstverlening is te komen tot één functioneel team voor de primaire dienstverlening aan de inwoners van EHZ, waarbij op elke locatie een fysieke toegang blijft. Hiermee beogen we de volgende doelstellingen na te streven: dienstverlening die begrijpelijk en toegankelijk is (verder) te ontwikkelen; de online dienstverlening verder te verbeteren; onze dienstverlening kwalitatief te verbeteren; onze dienstverlening efficiënter in te richten, met gebruikmaking van landelijke standaarden en oplossingen. We streven ernaar om de inwoner vaker te consulteren bij het inrichten van de dienstverleningsprocessen, zodat we vaker voldoen aan de verwachtingen van de inwoners van Harderwijk en Hierden.

Burgerschap

In 2023 is het beleid grotendeels conform het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Wat betreft inwonersinitiatieven is het recyclefestival *Ouwe Meuk is Leuk* ondersteund vanuit Burgerschap en Duurzaamheid. En zijn er vanwege het Hanzejaar meerdere proeverijen geweest waarvan een laatste grote proeverij tijdens de 24 uur Hanze. Hierbij werd door veel Harderwijkse historische verenigingen en inwoners een stukje Middeleeuwen in leven gebracht in het Hortuspark. In samenwerking met Krachtig Kleurrijk zijn ook drie wijkfestivals georganiseerd met als overkoepelende titel: gastvrijheid in de wijk. Gastvrijheid was ook het thema van de Maand van Burgerschap. Vanwege de landelijke verkiezingen is het grote scholendebat, dat op 21 november 2023 was gepland, verplaatst naar begin 2024.

Verkiezingen 2023

Dit jaar waren op 15 maart 2023 de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen en op 22 november 2023 de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen.

Verbonden partijen

- Meerinzicht
- N.V. Bank der Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Alliander N.V.

Beleidskaders

- Harderwijk zijn wij samen; visie op burgerschap.

Rekenkameronderzoeken

- Meerinzicht (2021)
- Subsidies (2019)
- Vastgoedbeleid (2022)

Voor een toelicht op deze rekenkameronderzoeken wordt verwezen naar bijlage 5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken.

B TAAKVELDEN

De taakvelden vanaf taakveld 0.8 zijn met name financiële onderwerpen. Op deze taakvelden beantwoorden we niet de 3 W-vragen maar geven we aan wat de inhoud is van dit taakveld.

0.1	Taakveld Bestuur
-----	------------------

Portefeuillehouder(s):	J. Joon
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Op basis van artikel 6 van de gemeentewet is het voor een gemeente verplicht om een gemeenteraad, een college en een burgemeester te hebben. Daarnaast verplicht de gemeentewet iedere gemeente om een rekenkamer of een rekenkamerfunctie vorm te geven (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185). Verder is het in de gemeentewet de verplichting een griffie te hebben (artikel 107 t/m 107e gemeentewet).

In dit taakveld zijn de lasten opgenomen die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen en de directe ondersteuning daarvan:

- Het college van burgemeester en wethouders;
- De gemeenteraad en de raadscommissies;
- De ondersteuning en advisering van de raad in de vorm van een griffie;
- De lokale rekenkamer;
- Landelijke- en regionale bestuurlijke samenwerkingsverbanden

Gestreefd naar een open en constructieve bestuurscultuur, waarbij er ruimte is om elkaar aan te spreken op houding en gedrag. Bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van een gemeente dienen het algemeen belang en zijn er voor alle inwoners van de stad. Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat de bereidheid er is daarvoor verantwoording af te leggen.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- RS4;
- Gebiedsagenda Veluwe;
- Samenwerking gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde;
- Samenwerking EHZ en Meerinzicht.

Specifiek

- Rechtmatigheidsverklaring college

Nieuw beleid

- Bewerken en overbrengen archieven Gemeente Harderwijk

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

RS4

In het kader van de provinciale verkiezingen is in 2023 een whitepaper geschreven over de onderwerpen waar de RS4 samen met de provincie Gelderland aan wil werken:

1. Aantrekkelijke en vitale binnensteden
2. Vernieuwende culturele voorzieningen
3. Erfgoed als visitekaartje

Bij de installatie van de nieuwe Provinciale Staten is dit door bestuurders gepresenteerd. In juni zijn de vier colleges van B&W samengekomen in Tiel om nader kennis te maken en te spreken over de drie thema's.

Gebiedsagenda Veluwe

De Veluweagenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. In opdracht van de Veluwe Alliantie heeft in 2023 een werkgroep bestaande uit overheden, ondernemers en grondeigenaren zich gebogen over de toekomst van de netwerksamenwerking. Hierbij is er aandacht voor de inhoudelijke agenda, de governance en de financiering. Deze heroverweging was nodig, ook naar aanleiding van de vijf regioarrangementen vanuit de provincie. Het definitieve advies volgt in het tweede kwartaal van 2024. Ook is in 2023 door een intensieve samenwerking tussen de Veluwe Alliantie, de stuurgroep van het programma Vitale Vakantieparken en de provincie Gelderland een nieuwe RegioDeal-aanvraag ingediend. Het doel is verder te werken aan de complexe opgaven op en rond de Veluwe en balans brengen.

Samenwerking gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Het domein Bedrijfsvoering van Meerinzicht voert reguliere taken ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van de drie brongemeenten en Meerinzicht uit op het terrein van personeel, organisatie en communicatie. De inkoop wordt op basis van een inkoopkalender daar waar mogelijk op regionale schaal georganiseerd. De gemeentelijke belastingen worden door Meerinzicht opgelegd en ingevorderd. Facilitaire dienstverlening wordt verzorgd en het gebouwbeheer van het gemeentelijk vastgoed gepland en uitgevoerd. Daarnaast wordt de documentaire informatievoorziening uitgevoerd. De financiële dienstverlening en de P&C-cyclus van de brongemeenten en Meerinzicht wordt geleverd alsmede de interne controlefunctie. Meerinzicht adviseert, ondersteunt en beheert rondom alle vraagstukken op het vakgebied informatisering en automatisering. Speerpunten zijn: Informatiebeveiliging, privacy en datagedreven werken.

In 2023 is er gewerkt aan een nieuwe integrale visie voor het sociaal domein: de Nota Sociaal Domein 2024-2029 'Samen doen wat nodig is'. Deze is op 7 december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. De Nota geeft een meerjarig beleidskader af voor de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet Inburgering, en de Participatiewet, Wet Publieke Gezondheid en de Wet Gemeentelijke Schulddienstverlening. Door dit meerjarig integrale beleidskader vast te stellen in deze nota behouden we de integrale samenhang binnen het sociaal domein. Afzonderlijke kaderstellende nota's worden met deze nota ondervangen, daarmee is het een paraplu voor het ontwikkelen van nieuw beleid. Het uitvoerende beleid landt in uitvoeringsagenda's met een kortere looptijd, die flexibel inspelen op ontwikkelingen en een monitor die fungeert als sturing en verantwoordingsdocument vanuit het college.

Gebiedsagenda en Regioarrangement

Het vervolgproces van de vastgestelde Gebiedsagenda geven we samen met de gemeenten Ermelo, Zeewolde en de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Flevoland en Gelderland vorm. Speerpunten voor 2023 zijn de inrichting van de governance (bestuurlijk en ambtelijk) en het definiëren en opstellen van de uitvoeringsagenda.

In 2023 hebben de colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde tijdens een 24-uursessie voor het eerst kennis met elkaar gemaakt. Naast het 'ontmoeten' stonden twee onderwerpen centraal: de Gebiedsagenda EHZ en het regioarrangement. Naast de gebiedsagenda hebben is in 2023 gewerkt aan een regioarrangement waarbij de gemeente Putten is aangesloten. Het regioarrangement is het gezamenlijk perspectief van Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen op de opgaven voor Gelderland voor de komende 20 tot 30 jaar. Alle actielijnen uit de Gebiedsagenda komen ook terug in het regioarrangement. Het thema ruimte uit de gebiedsagenda is uitgewerkt via het regioarrangement. Hiervoor is een ruimtelijke kaart opgesteld behorende bij het regioarrangement. Het regionale programma werklocaties (RPW) wordt samen met Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde voorbereid. Een voorstel voor het betrekken van de raden is met de griffiers en fracties besproken. In 2024 komt hiervoor een voorstel.

Kindercollege in 2023

Het doel van het kindercollege is kinderen en hun omgeving meer te leren over de gemeente en te betrekken bij de politiek. In 2023 hebben kinderburgemeester Sem van de Glind en kinderwethouder Ivy Nigro gewerkt aan drie onderwerpen, te weten verbinding, veiligheid en (zelf)vertrouwen. Verder waren er diverse werkbezoeken, zoals aan pepernotenfabriek Van Delft, de intocht van Sinterklaas en Boomfeestdag. Ook waren ze present bij de kranslegging tijdens de Dodenherdenking. Het kindercollege deed mee aan de EHBO-training van het Rode Kruis en de burgemeester kwam in hun klas om te praten over 'Kun je zijn wie je bent?' Het hoogtepunt was de spelletjesmiddag met ouderen, daar kwam oud en jong bij elkaar.

Specifiek

Rechtmatigheidsverantwoording college

Zie paragraaf bedrijfsvoering voor meer informatie.

Nieuw beleid

Bewerken en overbrengen archieven Gemeente Harderwijk

De gemeente heeft een wettelijk verplichte opgave liggen voor het bewerken van de fysieke archieven en het overbrengen van het te bewaren deel daarvan naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats. Op basis van een bestuurlijk vastgesteld plan van aanpak is de provincie bereid nog één keer opschorting van de overbrengingstermijn toe te staan.

In 2023 is de bewerking van de volgende archieven afgerond:

- Bestuursarchief 1986-1995;
- Archief Nieuwbouw Stadhuis;
- Serie Bodemonderzoeken;
- Archief Brandweer.

Aansluitend is de procedure gestart om deze archieven formeel over te brengen (in beheer te geven) aan de archivaris van het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe.

0.2

Taakveld Burgerzaken

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De inwoners van Harderwijk en Hierden ervaren de gemeente als een klantgerichte en professionele organisatie, waarmee je veilig en betrouwbaar zaken kunt doen en die van toegevoegde waarde is voor de Harderwijker samenleving.

Het Klant Contact Centrum (KCC) is de poortwachter voor de publieke dienstverlening: het eerste aanspreekpunt voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Zowel telefonisch, online en aan de balie. Een waardevolle en gastvrije rol in de gemeentelijke dienstverlening wordt vervuld door op een klantgerichte en vriendelijke manier de taken uit te voeren.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Verstrekken van diverse documenten (zoals reisdocumenten en rijbewijzen) en uittreksels en het innen van leges hiervan;
- Het registreren en muteren van persoonsgegevens in de basisregistratie personen (BRP);
- Persoonsinformatiemanagement: vaststellen identiteit en registratie van persoonsgegevens;
- Tegengaan identiteits- en adresgerelateerde fraude;
- Het opmaken van akten op gebied van geboorte, overlijden en huwelijk;
- Voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties en het innen van leges hiervoor;
- Uitvoeren Naturalisatie ceremonie bij verkrijging van het Nederlanderschap en het innen van naturalisatieleges;
- Het organiseren van verkiezingen en referenda;
- Het op grond van specifieke privacywetgeving verstrekken van informatie uit de BRP en de registers van de Burgerlijke Stand;
- Het gastvrij en correct doorverwijzen (zowel fysiek als telefonisch) van burgers naar de juiste plek binnen de organisatie;
- Werken op afspraak waardoor er minder wachttijden aan de balies ontstaan;
- Het uitreiken van reisdocumenten en rijbewijzen;
- Het opnemen en doorzenden van binnengekomen meldingen/klachten op diverse terreinen (Snel Herstel);
- Beheren van gevonden en verloren voorwerpen;

Basistaken

De gemeente (team KCC en team Vergunningverlening, Informatievoorziening en Beheer (VIB) taakveld Burgerzaken) is verantwoordelijk voor het verlenen van diensten, zoals de aanvraag en uitgifte van rijbewijzen en reisdocumenten, aanvragen Nederlanderschap, voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties. Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet heeft de gemeente de bevoegdheid om kosten hiervoor in rekening te brengen als tegenprestatie voor deze door de gemeente geleverde diensten, de zogeheten leges. De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten binnen dit taakveld is vrij beperkt, aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft en een aantal legesopbrengsten worden gemaximeerd door wettelijke bepalingen.

Burgerlijke stand

Op basis van de regelgeving omtrent de Burgerlijke Stand (voornamelijk het Burgerlijk Wetboek) en de 'Wet op de lijkbezorging' houden aangewezen ambtenaren van de burgerlijke stand namens de gemeente diverse registers bij en worden daarnaast werkzaamheden verricht op het gebied van huwelijken, geboortes, overlijden, erkenningen en dergelijke.

Basisregistratie

De Basisregistraties Personen (BRP) is de verplicht te voeren basisregistratie op het gebied van persoonsgegevens. Overheidsinstanties en -instellingen zijn verplicht de gegevens in de BRP te gebruiken voor het uitvoeren van hun taak. Team VIB- taakveld Burgerzaken beheert de BRP en is verantwoordelijk voor het op orde zijn van deze basisregistratie.

Verkiezingen

Op basis van de Kieswet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van verkiezingen voor de gemeenteraad, de provinciale staten en het waterschap, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Specifiek

Op 15 maart 2023 worden de Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen gehouden.

Nieuw beleid

Burgerschap

In 2018 is de 'Harderwijk zijn wij samen: een terug- en vooruitblik rondom Burgerschap' vastgesteld door de raad. In deze notitie werd geïnventariseerd hoe Burgerschap in de gemeente Harderwijk sinds 2010 is vormgegeven. De portefeuille burgerschap is toe aan hernieuwde positionering. Met de notitie Samen Verder wordt de gemeenteraad de kans geboden om de kaders voor burgerschap vast te stellen. Deze notitie is in maart 2022 vastgesteld door de raad incl. uitvoeringsprogramma voor de projecten van de komende raadsperiode. De middelen worden via de kadernota 2023-2026 structureel aangevraagd waarna iedere periode een uitvoeringsagenda wordt aangeboden. Centraal staan bij Burgerschap drie woorden, namelijk Meedoen, Meedenken en Meeleven. Aan de hand van deze drie werkwoorden worden gemeente organisatie en inwoners gemotiveerd, geïnspireerd en gefaciliteerd.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Burgerschap

In 2023 is het beleid grotendeels conform het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Wat betreft inwonersinitiatieven is het recyclefestival Ouwe Meuk is Leuk ondersteund vanuit Burgerschap en Duurzaamheid. En zijn er vanwege het Hanzejaar meerdere proeverijen geweest waarvan een laatste grote proeverij tijdens de 24 uur Hanze. Hierbij werd door veel Harderwijkse historische verenigingen en inwoners een stukje Middeleeuwen in leven gebracht in het Hortuspark. In samenwerking met Krachtig Kleurrijk zijn ook drie wijkfestivals georganiseerd met als overkoepelende titel: gastvrijheid in de wijk. Gastvrijheid was ook het thema van de Maand van Burgerschap. Vanwege de landelijke verkiezingen is het grote scholendebat, dat op 21 november 2023 was gepland, verplaatst naar begin 2024. Verder zijn nieuwe inwoners van harte welkom geheten en geïntroduceerd met onze onze mooie gemeente tijdens de Nieuwe inwonersbijeenkomst en is er door middel van het uitreiken van de Piet Dijkstra Prijs en het Jeugdlintje weer stilgestaan bij het maatschappelijke belang van vrijwilligerswerk en zijn inwoners in het zonnetje gezet.

Verkiezingen 2023

Op 15 maart 2023 vonden de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen plaats. Door de val van het kabinet zijn daarnaast op 22 november 2023 de Tweede Kamerverkiezingen vervroegd gehouden. Door de vervroegde verkiezingen is het budget voor de organisatie van de verkiezingen tussentijds verhoogd. De bijstelling van de betreffende budgetten was voldoende.

0.3

Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het in bezit hebben van (bouw)gronden is ingegeven vanuit strategisch oogpunt of omdat ontwikkeling pas op de langere termijn is voorzien.

- Bouwgrond: teneinde zorg te dragen voor voldoende bouwlocaties t.b.v. woningen en gebouwen voor openbare en maatschappelijke doelen afgestemd op behoeften en verkoopbaarheid;
- Industrie- en bedrijventerrein: waardoor bedrijven met een lokale en regionale binding kunnen uitbreiden en/of er nieuwe bedrijven gevestigd kunnen worden ter handhaving en uitbreiding van de werkgelegenheid;

Het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Harderwijk beheren voor de functie waar het voor bedoeld is, waarbij gestreefd wordt naar een evenwicht tussen de opbrengsten uit verhuur en verpachting enerzijds en de daaraan gekoppelde beheerlasten anderzijds.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Adviseren en ondersteunen van diverse afdelingen bij de aan- en verkoop van gronden en het begeleiden van nieuwbouw, verbouw en onderhoud van gebouwen;
- Opstellen en uitvoering geven aan meerjarenonderhoudsplannen en jaarlijkse werkplannen;
- Beheren dagelijks en contractonderhoud.

Wat hebben wij er voor gedaan?

MJOP

Op basis van het vastgestelde 'Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) 2021-2024' hebben college en raad ingestemd met het op basis daarvan uitgewerkte Werkplan 2023 en de daarvoor benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld. In samenwerking met de gebouwenbeheerders van MIZ is hieraan concreet uitvoering gegeven. Aan de hand van een schouw van de gemeentelijke gebouwen is gestart met de voorbereiding van het 'Meerjarenonderhoudsplan 2025-2028'. Besluitvorming hierover door College en raad zal medio 2024 plaatsvinden.

DMJOP

Op 20 december 2022 heeft het College het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP) vastgesteld. Op 18 februari 2023 heeft de raad hiervan kennis genomen en besloten voor 2023 een krediet beschikbaar te stellen om daaraan uitvoering te geven.

Renovatie Mess

In 2023 is verder gewerkt aan de voorbereiding van de renovatie van de voormalige mess op het terrein Kranenburg-Noord. Op 7 december 2023 heeft de raad besloten een (aanvullend) krediet beschikbaar te stellen voor renovatie van de voormalige mess, op basis waarvan de aanbesteding en uitvoering van de renovatie in 2024 kan worden uitgevoerd.

0.4

Taakveld Overhead

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Inzichtelijk maken van de niet rechtstreeks toe te rekenen overheadlasten.

De kosten voor overhead of ook wel bedrijfsvoeringskosten van de gemeente zijn die kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de overige taakvelden binnen de gemeentebegroting. Het gaat hierbij om alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en medewerkers.

De sturing van het primaire proces vindt plaats binnen de gemeente zelf (directie en teamleiders). De ondersteuning hiervan wordt geleverd vanuit Meerinzicht. Het doel is om deze ondersteuning te kunnen bieden tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit en tegen zo laag mogelijke kosten waarbij voortdurend wordt gestreefd naar verbetering van de werkprocessen en routines, met daarin het belang van de inwoners als uitgangspunt.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

Taken op het gebied van:

- management ondersteuning binnen het primair proces (directie, teamleiders).
- financiën, administratie, beheer, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering (ICT);
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening (DIV);

Nieuw beleid

Bewerken en overbrengen archieven

Wat hebben wij er voor gedaan?

Bewerken en overbrengen archieven

De gemeente heeft een wettelijk verplichte opgave liggen voor het bewerken van de fysieke archieven en het overbrengen van het te bewaren deel daarvan naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats. Op basis van een bestuurlijk vastgesteld plan van aanpak is de provincie bereid nog één keer opschorting van de overbrengingstermijn toe te staan.

In 2023 is de bewerking van de volgende archieven afgerond:

- Bestuursarchief 1986-1995;
- Archief Nieuwbouw Stadhuis;
- Serie Bodemonderzoeken;
- Archief Brandweer.

Aansluitend is de procedure gestart om deze archieven formeel over te brengen (in beheer te geven) aan de archivaris van het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe.

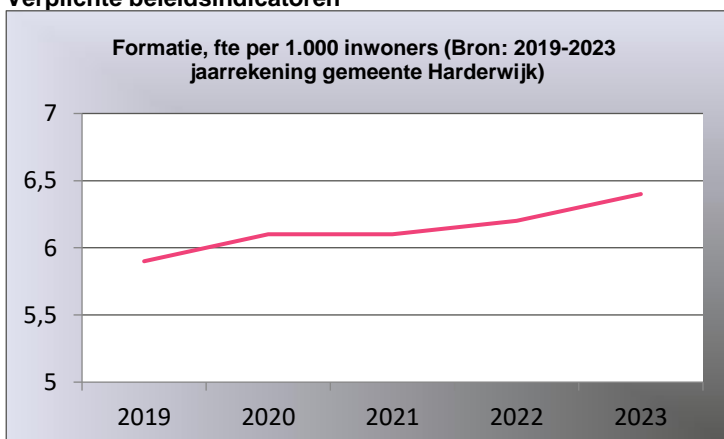
Monitoring Energielasten i.r.t. gevormde reserve

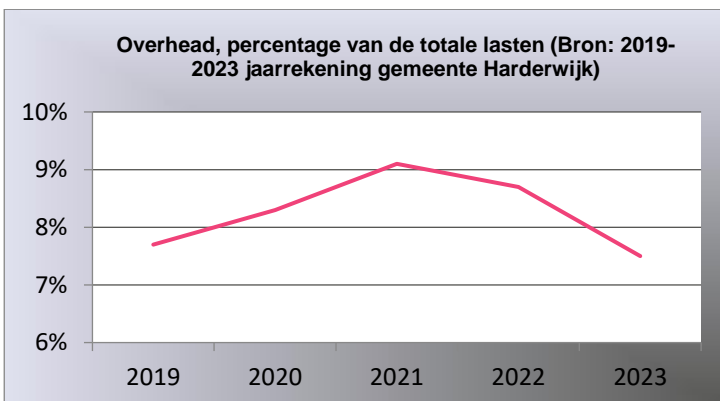
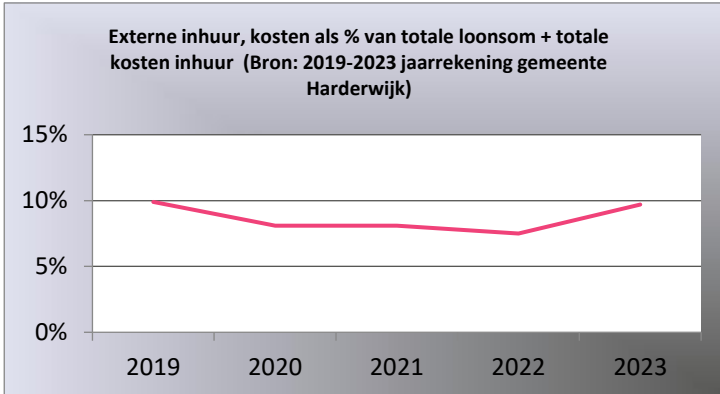
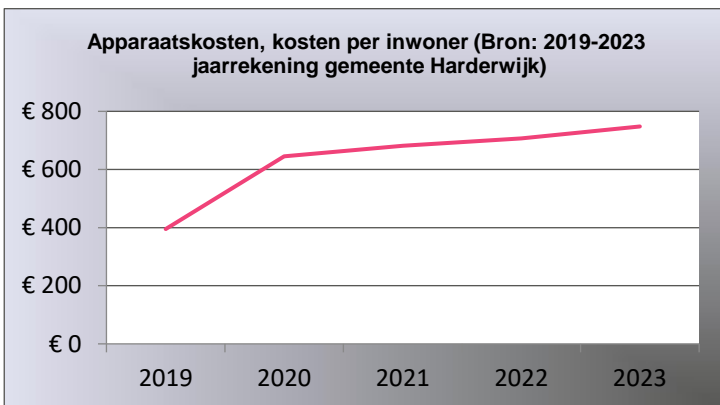
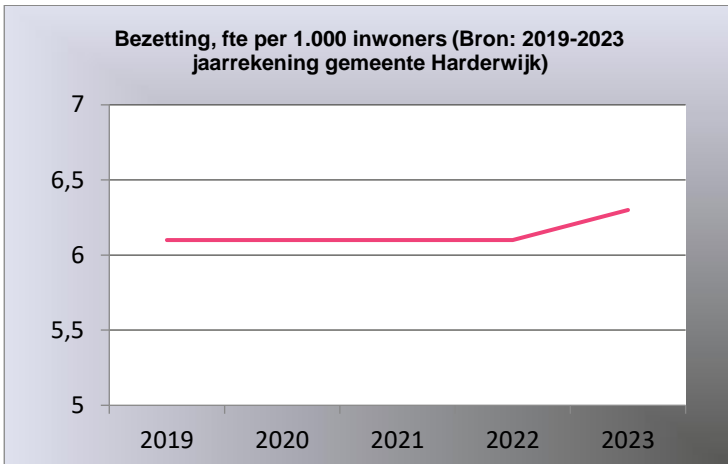
Onderwerp per taakveld	Prognose (2 ^e Turap 2023) overschrijding energielast 2023	Werkelijke overschrijding energielast 2023
TV0.3 Molenweg 34-36 en Fokko Kortlanglaan	87.000	102.000
TV0.4 Huis van de Stad en gemeentewerf	301.000	293.000
TV2.1 Verlichting wegen en VRI's / bewegwijzering	192.000	319.000
TV2.2 Parkeren	145.000	146.000
TV2.4 Havens	34.000	45.000
TV3.3 Markten	22.500	22.500
TV4.2 Onderwijshuisvesting	64.500	64.500
TV5.2 Sportaccommodaties	420.000	284.000
TV5.5 Cultureel erfgoed (oude stadhuis)	51.000	51.000
TV6.1 MFC de Bogen	144.000	119.000
TV7.5 Begraafplaatsen	43.000	35.000
Totaal effect	1.504.000	1.481.000

In de 2e tussentijdse rapportage 2023 is de overschrijding van energielasten geraamd op € 1.504.000,- in 2023. De werkelijke overschrijding in 2023 is uitgekomen op een bedrag van € 1.481.000,-. Dit is onttrokken aan de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten. De beginstand van de gevormde reserve bedroeg € 4.200.000,-. De stand van de reserve komt daarmee uit op € 2.719.000,- eind 2023. Er ligt een claim van € 500.000,- op de reserve. Dit komt uit het raadsbesluit van 9 maart 2023 omtrent zonne-energie voor energieneutraal de Sypel. De beschikbare ruimte om de verwachte overschrijding van de energielasten 2024 te dekken is daarmee € 2.219.000,-. De verwachting is dat dit voldoende is om de effecten 2024 op te vangen. Wel is er vanaf 2024 geen compensatieregeling meer vanuit het Rijk voor de meerkosten van energie voor openbare zwembaden.

Vanaf 2025 is er een structurele stelpost van € 1.000.000,- opgenomen om de gestegen energielasten te dekken. Hierbij is rekening gehouden met verwachte teruglopende energielasten in 2025. De nieuwe aanbesteding is namelijk afgerond, maar hiervan doen de effecten zich pas in 2025 voor. Naast de energietarieven zit de onzekerheid uiteraard in het verbruik en vooral ook in de energiebelastingtarieven. Bij de tussentijdse rapportage 2024 zal beoordeeld worden of een gedeelte van de reserve vrij kan vallen. Dit doen we als er zicht is op de lasten van de derde sporthal, een volledig jaar van het nieuwe zwembad beoordeeld kan worden en de energie leveringstarieven voor 2025 zijn 'vastgeklikt'. Dan is er een goed beeld te schetsen van de verwachte kosten voor 2025 op basis van de verbruiksgegevens van 2023 en het eerste half jaar van 2024.

Verplichte beleidsindicatoren

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Binnen de kaders van de Wet fido en het treasurystatuut wordt de treasuryfunctie uitgevoerd. De risico's moeten hierbij, zoals omschreven in het treasurystatuut, aanvaardbaar en beheersbaar zijn. Het doel van de treasuryfunctie is:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Periodieke controle van de liquiditeitsbehoefte met mogelijk het aantrekken van leningen of uitzetten van gelden tot gevolg;
- Het onderhouden van contacten met geldverstrekkers (banken) t.b.v. het aantrekken van leningen en het uitzetten van lang- en kortlopende gelden;
- Tijdig informeren van het bestuur bij het aantrekken van langlopende leningen.
- Binnen dit taakveld worden ook de dividendopbrengsten verantwoord.

Specifiek

- Voor eind 2022/begin 2023 staat de herziening van het Treasurystatuut gepland.

De renteontwikkeling is momenteel een actueel onderwerp in de maatschappij. Ook in de gemeente houden we de ontwikkeling van de rente goed in de gaten, maar zijn gebonden aan wettelijke spelregels waardoor de ruimte beperkt is. In de paragraaf Financiering leest u meer over de rentevisie voor 2023.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Het Treasurystatuut is in 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierbij is onder andere de optie opgenomen om met duurzame partners te financieren als het aan de voorwaarden voldoet. Tevens is het mogelijk gemaakt om binnen EHZ elkaar kasgeldleningen te kunnen verstrekken.

In 2023 is een lening aangegaan van 35 miljoen met een looptijd van 25 jaar tegen een rente van 3,508% bij de BNG Bank. De financieringsbehoefte ligt meerjarig hoger maar er is voor gekozen om dit af te vangen met kasgeldleningen indien nodig en de liquiditeitsbehoefte ieder kwartaal te monitoren. In 2023 is de 35 miljoen voldoende gebleken. De renteopbrengsten zijn veel hoger uitgevallen omdat de rente op het schatkistbankieren ook weer is toegenomen. Daar staat tegenover dat daardoor de rente die werkelijk doorbelast mag worden aan de grondexploitaties weer veel lager uitvalt (voordeel voor de grex) maar het taakveld treasury per saldo toch positief sluit. In de paragraaf Financiering vindt u meer informatie over de leningen, liquiditeit en rente.

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De gemeente draagt zorg voor het leveren van WOZ-waarden van goede kwaliteit, waarbij alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoen aan de door de Waarderingskamer gestelde kwaliteitseisen. Over de vastgestelde WOZ-waarden wordt overeenkomstig de verordening OZB-belasting geheven.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

In taakveld 0.61 zijn de lasten opgenomen die horen bij de uitvoering van de Wet WOZ. De uitvoering hiervan is overgedragen aan Meerinzicht. Het gaat hierbij om zaken als de waardering, de heffing en het uitvoering geven aan bezwaar en beroep. De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering en het

Kadaster beheert het landelijke register van de door gemeenten vastgestelde WOZ-waarden, als onderdeel van de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken.
In taakveld 0.61 zijn tevens de baten opgenomen vanuit de onroerendezaakbelasting (ozb) op woningen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Alle WOZ-objecten zijn in 2023 voorzien van een WOZ-waarde en OZB-aanslag eigenaar en gebruik.

0.63

Taakveld Parkeerbelasting

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Een marktconform parkeertarief.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- In dit taakveld zijn de baten met betrekking tot de parkeerbelasting opgenomen. Naast de opbrengst uit de verkoop van parkeertijd in de garages, terreinen en het straat parkeren biedt de gemeente ook abonnementen en vergunningen aan. Daarnaast worden opbrengsten gerealiseerd vanuit opgelegde boetes (naheffingsaanslagen) op de locaties waar vooraf betaald parkeren van toepassing is.
- Jaarlijks ter besluitvorming aanbieden van de verordening parkeerbelastingen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Verordening parkeerbelastingen
De gemeenteraad heeft ingestemd met de geïndexeerde tarieven voor de verschillende parkeerproducten zoals opgenomen in de verordening. Afwijkend ten aanzien van voorgaande jaren is dat deze indexatie met 5% vanaf 2024 éénmaal in de twee jaar wordt doorgevoerd in plaats van eenmaal in de drie jaar.

0.64

Taakveld Belastingen overig

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Naast de belastingen die in de taakvelden hierboven worden genoemd biedt de Gemeentewet de ruimte om een drietal overige belastingen te heffen. Deze belastingen zijn: hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting (artikel 228).
De inkomsten voor toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrechten worden verantwoord onder respectievelijk de taakvelden economische promotie, afval en riool.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

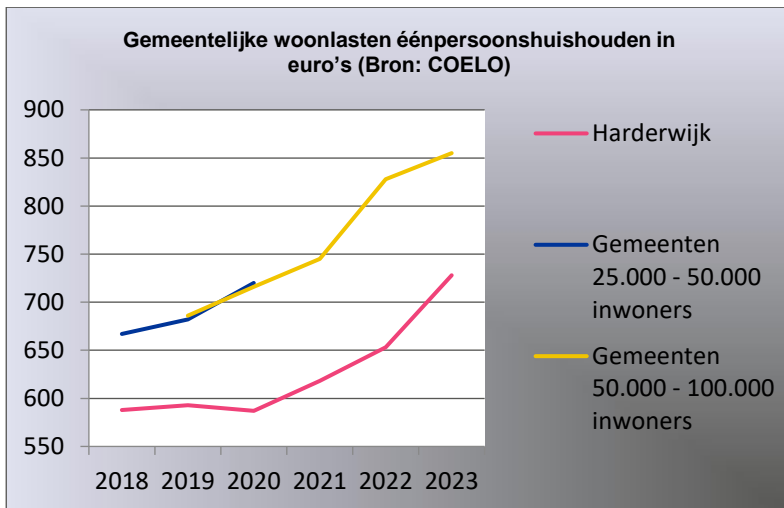
Binnen de wettelijke kaders zorgdragen voor een tijdige heffing en inning van de gemeentelijke belastingen. Heffing en inning van de gemeentelijke belastingen wordt uitgevoerd door Meerinzicht.

Wat hebben wij er voor gedaan?

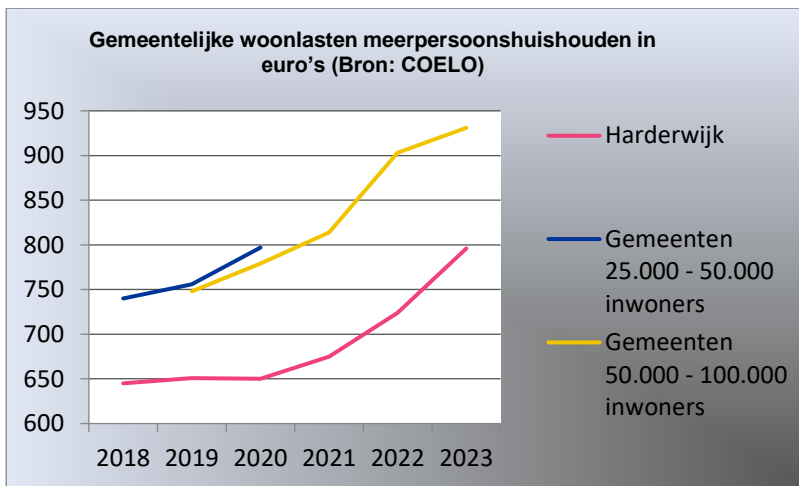
De aanslagen zijn tijdig opgelegd en geïnd. Er zijn geen grote achterstanden in betalingen of openstaande posten.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

*Voor de jaren 2021 en 2022 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 geen data beschikbaar, voor 2023 zijn de woonlasten 867 euro. Voor het jaar 2018 hebben we bij het segment Gemeenten 50.000 – 100.000 geen data beschikbaar.

*Voor de jaren 2021 en 2022 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 geen data beschikbaar, voor 2023 zijn de woonlasten 949 euro. Voor het jaar 2018 hebben we bij het segment Gemeenten 50.000 – 100.000 geen data beschikbaar.

Facultatieve beleidsindicatoren

Lokale woonlasten (Bron: Begrotingen gemeente Harderwijk)

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WOZ-waarde	223.000	238.000	259.000	268.000	296.000	355.500
Rekentarief OZB	0,12345	0,11521	0,10631	0,10870	0,10050	0,09181
OZB	270,30	274,20	275,34	291,31	297,48	326,38
Afvalstoffenheffing	194,00	198,00	205,50	212,00	230,00	277,00
Riool- en waterzorg heffing	154,00	157,00	157,00	144,75	144,75	147,25
TOTAAL	618,3	629,2	637,84	648,06	672,23	750,63
-/- Korting door demping uit Algemene Reserve	-	-	-	-	-	-12,00
TOTAAL	618,30	629,20	637,84	648,06	672,23	738,63

0.7

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De algemene uitkering vormt de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Het gaat om vrij besteedbare middelen die het Rijk aan de gemeenten beschikbaar stelt. Jaarlijks worden binnen de algemene uitkering ook middelen ontvangen voor de uitvoering van specifieke taakmutaties. In lijn met het huidig beleid worden deze middelen in afwachting van nadere advisering voor een periode van maximaal 1 jaar geparkeerd op de 'stelpost taakmutaties Gemeentefonds'.

Wat hebben wij bereikt?

Binnen dit taakveld zijn de baten verantwoord die de gemeente ontvangt vanuit de verschillende uitkeringen uit het gemeentefonds. Het gaat hierbij om de algemene uitkering en diverse integratie- en decentralisatie uitkeringen. De middelen die overkomen vanuit het gemeentefonds zijn in principe vrij besteedbaar. Rijksmiddelen die gekoppeld zijn aan een specifiek beleidsterrein zijn daar ook voor ingezet.

Wat zouden wij daarvoor doen?**Regulier**

- Analyseren van de circulaire op financiële gevolgen en verwerken in de begroting en de jaarrekening;
- Uitkeringsspecificaties (maandlijks) controleren en mutaties verwerken in de administratie;
- Vaststellingsbesluiten (jaarlijks) controleren en de gevolgen verwerken in de jaarrekening.

Specifiek

De ontwikkelingen op het gebied van de circulaire, herverdeling en accresontwikkeling staan momenteel onder constante druk en verandering. In 2022 is binnen Meerinzicht een team uit bestaande financials gevormd van vakexperts die op (o.a.) dit onderwerp kunnen acteren. Op deze wijze komen de gemeenten zoveel mogelijk in control en kunnen ze de gemeenten voorbereiden op de ontwikkelingen die t/m 2026 op ons af komen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Over de meicirculaire, septembercirculaire en decembercirculaire is separate advisering geweest. De ontwikkelingen over (het ontbreken van) nieuwe financieringssystematiek worden nauwlettend gevolgd. In de septembercirculaire werden hier de eerste contouren al van zichtbaar waarbij het volumedeel voor de komende jaren o.b.v. historische bbp werd geïntroduceerd. In de decembercirculaire zat een onaangekondigde aanpassing van één maatstaf (huishoudens met laag inkomen met drempel). Voor de gemeente Harderwijk wordt verwacht dat dit nog een structureel nadelig effect met zich meebrengt bij de meicirculaire 2024. Taakmutaties vanuit de decembercirculaire die nog niet ingezet waren door de korte termijn zullen zoals ieder jaar voorgesteld worden om over te hevelen via de onderhanden werken van deze jaarrekening.

0.8

Taakveld Overige baten en lasten

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting.

Stelposten zijn reserveringen die in een later stadium worden doorvertaald naar de overige taakvelden, in afwachting van nadere informatie. Taakstellingen zijn nog te concretiseren bezuinigingen, die niet rechtstreeks te koppelen zijn aan één of meerdere taakvelden en om die reden centraal worden geadmistreerd.

Stelpost onvoorzien: Voor het opvangen van onvoorzien, onvermijdbare en onuitstelbare lasten, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien is er een structureel budget beschikbaar. Deze dekking kan alleen worden ingezet op basis van een collegebesluit

0.9

Taakveld Vennootschapsbelasting

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Met ingang van 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor wat betreft de vennootschapsbelasting (VpB). De gemeente Harderwijk is VpB-plichtig voor de inkomsten uit reclame en de winst uit de verwerking van papier, kleding, glas en wit- en bruingoed. Voor het onderdeel reclame is een bezwaarprocedure ingesteld in verband met elders in het land lopende procedures voor de rechtbank en (in hoger beroep) het gerechtshof. Voor het onderdeel winst uit afvalverwerking wordt aangesloten bij een landelijk vastgestelde forfaitaire winstberekening. Tot op heden is de grondexploitatie niet VpB-plichtig omdat er geen sprake is van fiscale winst. De verschuldigde belasting bedraagt tot op heden € 2.500 á € 3.000 per jaar.

* Omdat de lasten en baten van dit taakveld in alle jaren < € 1.000 is, is deze tabel niet opgenomen in het boekwerk

0.10 Taakveld Mutaties reserves

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Op dit taakveld worden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves begroot- en vervolgens geboekt, op basis van genomen raadsbesluiten. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden, met uitzondering van taakveld '0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten'.

* Omdat de lasten en baten van dit taakveld in alle jaren < € 1.000 is, is deze tabel niet opgenomen in het boekwerk

0.11 Taakveld Resultaat van de rekening van baten en lasten

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Op dit taakveld wordt het begrotingssaldo van alle andere taakvelden begroot- en geboekt, inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het betreft hier de technische verwerking van het begrote resultaat over de gehele gemeentebegroting.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 0

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning							
Resultaat bepaling	Baten	TV01 - Bestuur	-1.141	-321	-577	-618	-41
		TV02 - Burgerzaken	-747	-892	-816	-721	95
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-928	-979	-786	-1.052	-265
		TV04 - Overhead	-797	-774	-746	-870	-124
		TV05 - Treasury	-693	-688	-1.504	-1.803	-299
		TV061 - OZB woningen	-6.775	-7.051	-7.451	-7.479	-28
		TV062 - OZB niet-woningen	-4.654	-4.828	-5.078	-5.097	-20
		TV063 - Parkeerbelasting	-2.127	-2.142	-2.317	-2.406	-89
		TV064 - Belastingen overig	-541	-601	-566	-574	-8
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-99.114	-95.036	-97.067	-98.866	-1.799
		TV08 - Overige baten en lasten	-212	-18	0	1	1
	Baten - Totaal		-117.728	-113.328	-116.907	-119.484	-2.577
	Lasten	TV01 - Bestuur	2.745	3.143	3.501	3.355	-146
		TV02 - Burgerzaken	2.520	2.420	2.693	2.621	-71
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	1.717	1.740	1.880	1.991	111
		TV04 - Overhead	17.671	16.696	18.811	18.716	-95
		TV05 - Treasury	185	163	1.059	1.159	100
		TV064 - Belastingen overig	743	716	716	723	6
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	433	350	0	-350
		TV08 - Overige baten en lasten	43	-519	174	-1	-175
		TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB)	5	0	0	3	3
	Lasten - Totaal		25.629	24.793	29.184	28.567	-617
Resultaat bepaling - Totaal			-92.099	-88.535	-87.723	-90.917	-3.194
Resultaat bestemming	Dotatie	TV02 - Burgerzaken	0	0	210	210	0
		TV08 - Overige baten en lasten	3.563	30	6.587	6.587	0
	Dotatie - Totaal		3.563	30	6.797	6.797	0
	Ontrekking	TV01 - Bestuur	0	-86	-86	-14	72
		TV02 - Burgerzaken	0	0	-103	-107	-4
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-20	-20	-20	-20	0
		TV04 - Overhead	-343	0	-273	-273	0
		TV08 - Overige baten en lasten	-8.910	-953	-29.377	-28.403	974
		TV010 - Mutaties reserves	-74	0	0	0	0
	Ontrekking - Totaal		-9.347	-1.059	-29.859	-28.818	1.041
Resultaat bestemming - Totaal			-5.783	-1.028	-23.062	-22.021	1.041
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-97.883	-89.564	-110.785	-112.938	-2.153
Totaal Programma's - Totaal			-97.883	-89.564	-110.785	-112.938	-2.153

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	-112.938
Begroting 2023	-110.785
Verschiil	-2.153

Het resultaat van Programma 0 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-2.293		1
	Onderhanden werken neutraal		73	1
	Kapitaallasten		41	2
0.1	Vrijval voorziening wethouders pensioen	-153		3
0.3	Voordeel beheer overige gebouwen en gronden	-109		4
0.4	Voordeel Meerinzicht bedrijfsvoering	-241		5
0.4	Voordeel Voorschot Spuk Sport	-174		6
0.4	Extra Juridische advieskosten		72	7
0.4	Nadeel huuropbrengsten Huis van de Stad		46	8
0.5	Rentevoordeel	-239		9
0.61	Voordeel Parkeeropbrengsten	-89		10
0.7	Nadeel algemene uitkering		74	11
0.8	Voordeel stelpost kapitaallasten MIP	-124		12
0.8	Ongebruikte ruimte stelpost onvoorzien	-66		13
0.8	Minder gedekt uit Algemene reserve		394	14
0.8	Inzet vrijval tegemoetkoming energielasten		500	15
	Diversen		135	
	Totaal	-3.488	1.335	-2.153

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Het nadeel op kapitaallasten wordt veroorzaakt doordat dekking uit bestemmingsreserves kapitaallasten minder hoog zijn uitgevallen door het doorschuiven van de investering Herinrichting Stationslaan. Het voordeel op de kapitaallasten zit in programma 2. Per saldo is dit budgettair neutraal.
3. De rekenrente over de wethouderspensioenen is in 2023 gestegen met een 0,69% hierdoor daalt de voorziening, waardoor er een vrijval plaatsvindt ten gunste van de exploitatie.
4. Er is sprake van een voordeel van afgerond € 109.000,- m.b.t. het beheer van overige gebouwen en gronden. Dit is met name de realisatie van huurinkomsten van panden met tijdelijke huurcontracten.
5. Op de bijdrage Meerinzicht Bedrijfsvoering zit afgerond een voordeel van € 240.000,-.

Dit voordeel ontstaat met name door extra rente-inkomsten à € 131.000,- vanuit Meerinzicht, daarnaast was er binnen de gemeente Harderwijk budget gereserveerd voor twee opdrachten die lager zijn uitgevallen (€ 58.000,-). Tot slot ontstaat er een voordeel doordat er meer lasten zijn toegerekend aan het taakveld gebouwenbeheer en belastingen wat leidt tot een voordeel van € 37.000,- binnen taakveld 0.4. maar tot een nadeel binnen taakvelden 0.3 en 0.64.

6. Sinds 1 januari 2019 geldt de BTW - sportvrijstelling. Hierdoor is de btw op de kosten niet verrekenbaar via de aangifte maar is deze btw kostprijsverhogend. Via de SPUK Sport wordt dit nadeel op de overhead gecompenseerd.

7. Het nadeel van de juridische kosten komt na bijstelling van de 2e tussentijdse rapportage uit op afgerond € 72.000,-. Reden hiervoor is dat er een aantal complexe juridische dossiers liepen in 2023 en in het vierde kwartaal zich een rechtszaak heeft voorgedaan.

8. Er zijn niet zoveel huuropbrengsten gerealiseerd als begroot. Dit komt voornamelijk doordat de taakstelling om een extra deel van het stadhuis te verhuren nog niet gerealiseerd is.
9. Door voornamelijk de hogere rente op schatkistbankieren ontstaat er een rentevoordeel. De gemeente heeft ca. € 900.000,- méér opbrengsten aan rente op de schatkist, tegelijkertijd mag er daardoor voor ca. € 723.000,- minder doorbelast worden aan de Grexen. Samen met nog wat andere rentevoordelen op leningen, per saldo een voordelig resultaat. Zie ook de Paragraaf financiering.
10. Er zijn zowel méér parkeeropbrengsten vanuit de betaald parkeerterreinen/-garages als vanuit parkeervergunningen gerealiseerd. Per saldo levert dit een voordeel van € 89.000,- op.
11. Gedurende het jaar zitten er verschillen tussen begroting en realisatie op dit taakveld. Voornamelijk doordat aantallen waarop de werkelijke uitkering plaatsvindt het hele jaar door bijgesteld worden. Dit betreft een mengeling van voor- en nadelen.
12. De stelpost kapitaallasten MIP dient als dekking voor de vervangingsinvesteringen jaarlijks opgenomen in de begroting. Het incidentele voordeel is in dit geval het gevolg van doorschuiven van vervangingsinvesteringen naar latere jaren, omdat in werkelijkheid een aantal huidige kapitaalgoederen langer meegaan dan wanneer de vervanging is gepland op basis van afschrijvingstermijnen.
13. Het college heeft jaarlijks een stelpost voor onvoorziene uitgaven tot haar beschikking. Dit is niet volledig gebruikt. Het grootste gedeelte is gebruikt voor de bijdrage aan de ramp in Syrië en Turkije. Twee kleinere uitgaven zijn gedaan voor de kiosk in het zwembad en de gemaakte kosten voor de bezuinigingsopgave.
14. Er is minder dan begroot onttrokken uit de Algemene Reserve, hierdoor ontstaat er in programma 0 een nadeel. Dit zijn onderhanden werken vanuit jaarrekening 2022, bijvoorbeeld die nog niet zijn uitgevoerd. Het voordeel van het niet uitgeven zit in de exploitatie op de inhoudelijke taakvelden van het onderwerp.
15. Bij de kadernota 2024 is besloten tot inzet van de vrijval van de bestemmingsreserve voor tegemoetkoming energielasten. Dit vindt plaats in 2024, waardoor in 2023 de raming van het budget van € 500.000,- als voordeel vrijvalt op programma 3 en de raming van de onttrekking aan de reserve op programma 0 vrijvalt als nadeel van € 500.000,-. Per saldo is dit budgettair neutraal.

2.1 Programma 1 Veiligheid

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij zetten ons samen met de inwoners in voor een veilig thuis en een veilige en prettige leefomgeving.

We werken er aan om een leefbare en veilige gemeente te blijven. Kernkarakteristiek van onze aanpak is integraal werken. Dat wil zeggen: preventief en repressief, samen met publieke en private partners, op maat van de complexe vraagstukken. Onze bijzondere aandacht heeft de samenwerking met burgers en ondernemers: we willen nog dichter bij de bron komen, onveiligheid zo veel mogelijk vóór zijn door de samenleving meer in positie te brengen. De echte winst, ook in termen van duurzame effecten, is immers te boeken via participatie en - in het verlengde daarvan - veerkracht en weerbaarheid. Dit geldt voor vrijwel elk veiligheidsthema, van brandveiligheid en verkeersveiligheid tot woninginbraak, huiselijk geweld en ondermijning. We zetten nadrukkelijk in op participatie en veerkracht.

Op hoofddlijnen streven we de volgende veiligheidsdoelen na:

- Het waarborgen van een leefbare en veilige gemeente.
- Het aanpakken van ondermijnende criminaliteit samen met de kernpartners (RIEC; Politie, OM, Belastingdienst, Provincie) en het weerbaarder maken van ondernemers, instanties (zoals zorgpartijen, gemeente, makelaardij) en inwoners via voorlichting en deskundigheidsbevordering.
- Bestrijden van criminaliteit (harddrugs en continuering beleid hennepsteelt; high-impact crime; winkeldiefstallen). Ook gedigitaliseerde criminaliteit heeft onze aandacht.
- Samen met alle partners in de strafrecht- en vreemdelingenketen de aanpak van criminele en overlastgevende AZC-ers versnellen/verbeteren.
- Doorontwikkelen en waarborgen van veiligheid op evenementen.
- Binnen het Jeugd domein bijdragen aan de veiligheid van onze jong(eren)-volwassenen én die van de samenleving (Veilige scholen; preventie en handhaving alcohol- en drugsgebruik; voorkomen jeugdoverlast en -criminaliteit; Veilig Thuis; preventie polarisatie).
- Het verder versterken van de aanpak omtrent problematische huishoudens en zorg- en veiligheid casuïstiek. De domeinen zorg en veiligheid intensiveren de samenwerking om meer maatwerk te kunnen leveren en samen naar een passende oplossing te zoeken voor de problematiek die speelt op dit snijvlak.
- Toezicht en handavingsprogramma voortzetten en verder versterken in de samenwerking politie en BOA's.
- Realisatie van fysieke veiligheid door samenwerking en preparatie op het gebied van crisisbeheersing. Inzetten op betere bewustwording brandrisico's bij bevolking en preventie en weerbaarheid versterken.
- Het inrichten van een veilige natuurlijke omgeving voor beheersbare natuurbranden met de Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing.
- Het verder op sterkte brengen van het duikteam van brandweerpost Harderwijk.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op integrale veiligheid, het waarborgen van veiligheid, het voeren van regie op evenementen (beleid), het voorkomen van rampen, en de voorbereiding hierop en daarnaast de coördinatie bij crisisbeheersing.

Ontwikkelingen

Op dit moment loopt het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2024. Dit integrale plan wordt opgesteld voor de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en komt tot stand in nauwe samenwerking met onder meer het Politieteam Veluwe West, het Openbaar Ministerie en andere partijen. In het IVP worden bovenlokale thema's en lokale prioriteiten onderscheiden. De bovenlokale thema's gelden voor alle gemeenten in Oost Nederland, dus deze thema's zijn dus voor Ermelo, Harderwijk en Putten gelijk.

Voor de periode 2020- 2024 gelden de navolgende prioriteiten:

Bovenlokaal (E-H-P samen):

- Kwetsbare personen, w.o. met verward gedrag die de openbare orde en/of de veiligheid bedreigen.
- Aanpak van ondermijning: uitvoeren van het plan van aanpak o.b.v. het RIEC-ondermijningsbeeld.
- Informatievoorziening, het verder ontwikkelen van informatiegestuurd werken voor een betere regievoering op het veiligheidsterrein.
- Aanpak cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit en de bewustwording omtrent dit thema.
- Veilige en vitale vakantieparken met speciale aandacht voor ondermijnende criminaliteit, illegale bewoning, overlast in relatie tot drank en/ of drugs en brandveiligheid.

Lokale prioriteiten:

- Jeugd en Veiligheid als overkoepelend thema: daarbinnen de Veilige School; toewerken naar een lokaal convenant; preventie polarisatie; preventie en aanpak jeugdoverlast en –criminaliteit; aandacht voor Huiselijk geweld/kindermishandeling; preventie en handhaving alcohol en drugs.
- Actieve veiligheidszorg in en rond het AZC. De integrale aanpak zoals die zich in afgelopen jaren heeft gevormd, is effectief gebleken en zetten we voort.
- Veilig thuis: We blijven met prioriteit werken aan het bespreekbaar maken en het terugdringen van huiselijk geweld – elk geval is er één te veel.
- Verkeersveiligheid: We zetten ons in voor de verdere ontwikkeling van de verkeersveiligheid door voorlichting, handhaving en infrastructurele maatregelen. Dit wordt verder uitgewerkt in het Vekeersveiligheidsplan Uitvoeringsprogramma 2021-2025.

Ontwikkelthema's

Er zijn onderwerpen die vragen om doorontwikkeling. Zo is het m.b.t. evenement veiligheid onze ambitie om een goede balans te vinden in proceduresnelheid, verantwoordelijkheidstoedeling, risicobeheersing.

Bestaand beleid

Er zijn diverse veiligheidsthema's die beleidsmatig aandacht hebben - vanuit het vorige IVP of doorlopend beleid en/of bevoegdheid burgemeester – en worden voortgezet.

(Capaciteits)Aandacht en intensiteit verschilt:

- Aanpak vermogenscriminaliteit
- Veilig winkelgebied en bedrijventerreinen
- Veilig uitgaan
- Brandveiligheid
- Externe veiligheid
- Crisisbeheersing en bevolkingszorg
- Radicalisering en polarisatie
- Ambtelijke en bestuurlijke integriteit
- Veilige publieke taak
- Uitvoeren cameratoezicht o.b.v. OOV
- Aanpak jeugdoverlast
- Adres- en identiteitsfraude (taakveld Burgerzaken)
- Dierenwelzijn

Samenwerkingspartners

Kernpartners van de gemeente zijn politie, Openbaar Ministerie en Veiligheidsregio. Maar ook de Veiligheidskamer (van het Zorg- en Veiligheidshuis), RIEC Oost-Nederland, zorg- en welzijnsinstellingen, de omgevingsdienst, onderwijsinstellingen, woningcorporaties. En natuurlijk de maatschappelijke partijen, in het bijzonder burgers en ondernemers: zij zijn keyplayers in dit beleid want kunnen veiligheid de noodzakelijke maatschappelijke borging geven.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)

Beleidskaders

De basis vormen beleidsstukken als het meerjarig Integraal Veiligheidsplan (IVP), de Algemeen plaatselijke verordening (APV), het Damoclesbeleid, het Bibob-beleid, de Nota Integraal Toezicht en Handhaving en het Uitvoeringsprogramma Integraal Toezicht.

B TAAKVELDEN

1.1 Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Portefeuillehouder(s):	J. Joon
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Dit product bevat de gehele basisbrandweezorg en alle activiteiten gericht op het bestrijden van (grootschalige) calamiteiten en rampen onder andere vanuit de brandweerkazernes van Harderwijk en Hierden en de gemeentelijke activiteiten op dit gebied.

Het product Brandweer en Rampenbestrijding is op basis van de Wet op de Veiligheidsregio's grotendeels belegd bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De gemeente Harderwijk en de VNOG werken, vanuit een gemeenschappelijke regeling, samen aan een veilige en beschermde leefomgeving in Harderwijk en Hierden. In 2020 is met de toekomstvisie de koers voor de toekomst bepaald. De VNOG werkt vanuit een aantal programma's:

1. Risico- en crisisbeheersing; risicogericht adviseren, informatie gestuurd werken, vergroten van het zelf organiserend vermogen en doorontwikkeling van risicobeheersing en daarnaast voorbereiden op crisissituaties;
2. Brandweezorg;
3. Brandweerondersteuning; trainen van vakbekwaamheid, materieel en logistiek, regionaal brandmeldsysteem;
4. GHOR; geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, bevordering van zelfredzaamheid en burgerparticipatie;
5. Meldkamer Oost-Nederland; ontvangen en begeleiden van meldingen.

De gemeente zelf voert ook diverse activiteiten uit op het gebied van crisisbeheersing en heeft hierin een essentiële rol. Er wordt ingezet op een goed geprepareerde crisisorganisatie met bekwame functionarissen. Dit voor een effectieve uitvoering van de zogenaamde bevolkingszorgtaken, maar ook het vervullen van de gemeentelijke rol en bestuurlijke bevoegdheden bij (grootschalige) verstoring van de openbare orde en veiligheid. Dit wordt lokaal en in intensieve samenwerking met andere gemeenten, veiligheidsregio en andere partners georganiseerd.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de wettelijke taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De uitvoering hiervan is deels belegd bij de Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland (VNOG), die jaarlijks een bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangt.

Het AB van de VNOG heeft de volgende Strategische agenda door middel van de Toekomstvisie vastgesteld voor 2022-2025. Bij het uitvoeren van de taken en het inrichten van de organisatie hanteert de VNOG de leidende principes, die in het kader van de Toekomstvisie zijn geformuleerd:

- Zelf- en samenredzaamheid & preventie (o.a. impuls op risicocommunicatie, risicoanalyse);
- Compacte en slagvaardige posten met goed getrainde medewerkers (mutaties in voertuigenbestand, impuls op vakbekwaamheid);
- Versterkte informatiepositie (impuls op informatievoorziening, business intelligence);
- Een goede transitie naar de Omgevingswet (o.a. bijscholing);
- Innovatie;
- Efficiencyslagen en besparingen (o.a. automatisering bepaalde administratieve processen, doorvoeren overige besparingen);
- Cultuuromslag en ontwikkeling personeel (o.a. versterking leiderschap, vakvolwassen medewerkers, strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid);
- Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers, zodat er een solide veiligheidsregio is voor de lange termijn.

Binnen de gemeentelijke organisatie zetten we ons in voor een goed geprepareerde crisisorganisatie. Hiermee bereiden we ons voor op de gemeentelijke en bestuurlijke taken op gebied van crisisbeheersing en de wettelijke bevolkingszorgtaken: crisiscommunicatie, opvang en verzorging, nazorg en registreren van slachtoffers en schade.

We prepareren ons op een effectieve bestrijding van rampen en crisis door:

- Het opleiden en trainen van gemeentelijke medewerkers en bestuurders voor een rol in de bevolkingszorg en/ of crisisbeheersing.

- Het in stand houden van diverse faciliteiten zoals het crisiscentrum, noodcommunicatie en middelen voor inzet in het veld.
- Het leveren van input op het regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan en het actueel houden van diverse lokale plannen en protocollen.

Dit alles in intensieve samenwerking met gemeenten, veiligheidsregio en diverse andere partners onder regie van de Adviseur Crisisbeheersing.

Specifiek

Voor het vergroten van de veiligheid en te komen tot een nog effectievere bestrijding van incidenten zetten we ons in samenwerking met de VNOG in op de volgende projecten:

- Project natuurbrandbestrijding;
- Project waterongevallen en duiken;
- Project kwaliteitscriteria en expertteams bevolkingszorg;
- Project demarcatie.

Verder zal in 2023 de brandweerkazerne in Harderwijk van de VNOG in eigendom worden overgedragen aan de gemeente Harderwijk zoals tien jaar geleden is overeengekomen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De bovengenoemde reguliere en specifieke activiteiten zijn opgepakt en worden uitgevoerd. Hieronder een korte update van de specifieke taken.

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding

Op 22 juni 2023 heeft het AB van de VNOG ingestemd met de 2-sporenaanpak Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Binnen deze aanpak is afgesproken dat de regie om te komen tot natuurbrandveilig natuurbeheer en beheer infratracsés ligt bij de provincie Gelderland en voor de risicovolle locaties/objecten bij de gemeenten. De versnelde aanpak kent een projectfase van twee jaar. In de aanpak, waarvoor de regieverantwoordelijkheid ligt bij de gemeente, zal de VNOG samen met de gemeente een plan van aanpak opstellen. Dit gemeentelijk plan van aanpak bevat de planning met betrekking tot de advisering en afspraken rond risicovolle locaties en objecten in 2024 en 2025.

De gemeente Harderwijk is samen met de VNOG bezig geweest om de risicovolle locaties en objecten in beeld te brengen. Daarnaast zijn een aantal partijen al geadviseerd over hoe het risico op natuurbrand kan worden verkleind, waaronder Sonnevand en YMCA. Daarnaast zijn er bij het Cyriasische Veld maatregelen genomen om het risico op het overslaan van een natuurbrand te verkleinen.

In die zin loopt de gemeente Harderwijk dus volgens ons voor op andere gemeenten, maar ligt er nog wel een verdere opgave. Het college is zich bewust van het natuurbrandrisico, heeft hierop al actie ondernomen vooruitlopend op de gebiedsgerichte aanpak in samenwerking met de VNOG en zal ook voor het vervolg samen optrekken met de VNOG.

Daarnaast komt er ook een paragraaf natuurbrandbeheersing. Deze paragraaf is in 2023 zo goed als afgerond en afgestemd met alle betrokken partijen waaronder de provincie. De uitvoeringsagenda is in 2023 nog niet klaar, maar in basis sluiten we aan bij het reguliere beheerschema. Dat betekent dat wanneer een bosvak aan de beurt is, we dat bosvak waar nodig omvormen naar loofhout (uiteraard niet in een keer alle naaldbomen weg). Op welke plekken dat gebeurt komt in de paragraaf natuurbrandbeheersing te staan. Dit doen we in onze rol als terreinbeherende organisatie.

Duikteam

Het werven van duikers is een punt van aandacht voor de VNOG en de post in Harderwijk. Op dit moment zijn er zeven duikers en twee in opleiding. Een volwaardig duikteam bestaat uit 12 personen; dan heb je genoeg duikers om altijd paraat te staan. In de meeste gevallen kunnen de duikers nu wel uitrukken (er zijn 2 duikers per uitruk nodig), maar het is wel belangrijk dat het aantal duikers toeneemt.

Crisisbeheersing

Regionaal zetten we in op het professionaliseren van de crisisbeheersingsorganisatie. In samenwerking met 22 gemeenten en de Veiligheidsregio hebben we ingezet op een efficiënte organisatie Bevolkingszorg. Ook in 2023 is het project expertteams en kwaliteitscriteria voortgezet. Op dit moment wordt de tweede fase afgerond en gestart met de derde en laatste fase van dit project.

Project demarcatie

Op 12 juli 2023 heeft de gemeente per mail een ondertekend exemplaar van de 'Regeling Demarcatie huisvesting' (hierna: de Regeling) ontvangen. Deze regeling is opgesteld ten aanzien van het gebruik/beheer van de kazernes waarmee de taakverdeling tussen de gemeenten en VNOG wederzijds is vastgelegd, alsook

werkwijzen en toekomstige inspanningen. In het voortraject van deze Regeling zijn de gemeentelijke gebouwbeheerders en financieel adviseurs nauw betrokken geweest. Het AB van VNOG heeft de Regeling op 9 december 2021 vastgesteld, met de insteek dat de werkwijze zou ingaan per 2023. Op 20 december 2021 is per brief aan de colleges verzocht om in te stemmen met de Regeling en deze te ondertekenen en naar VNOG te retourneren. VNOG zou ondertekenen, nadat alle 22 colleges hadden ondertekend.

Het heeft enige tijd gekost voordat alle 22 colleges de Regeling hadden ondertekend, maar begin juli 2023 waren alle ondertekende regelingen binnen. Op 6 juli heeft VNOG ook alle regelingen getekend en op 12 juli is per mail aan elke gemeente een volledig getekend exemplaar retour gestuurd. In 2023 is de nieuwe werkwijze dan ook, conform planning, bij alle 22 gemeenten gestart.

Overdracht brandweerkazerne Harderwijk

In 2023 zijn ook alle voorbereidingen getroffen om de brandweerkazerne in eigendom aan de gemeente over te dragen. Dit is gelukt.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling

Aangezien de Wet op de gemeenschappelijke regelingen is veranderd, is in 2023 de gemeenschappelijke regeling van de VNOG aangepast. De gemeenteraden hebben zienswijzen kunnen indienen. De wijziging zal in 2024 worden vastgesteld.

1.2

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder(s):	J. Joon
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

- Bewaren van de Openbare Orde en Veiligheid in de gemeente;
- Tegengaan van criminaliteit en overlast;
- Regie voeren op de lokale integrale veiligheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Het taakveld openbare orde en veiligheid is veelomvattend. Wat we doen binnen dit taakveld is met name afhankelijk van wat er speelt in onze gemeente en van externe ontwikkelingen (intergemeentelijk, regionaal, landelijk en internationaal). De onderstaande lijst aan reguliere werkzaamheden is dan ook zeker niet compleet maar geeft enkel een indruk van dit beleidsterrein:

- Inzet op een groot aantal ad-hoc casussen en incidenten van diverse aard;
- Het voeren van diverse overleggen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau met veiligheidspartners zoals politie, openbaar ministerie, gemeenten en velen andere partners om te komen tot een effectieve aanpak van openbare orde en veiligheid;
- Vierjaarlijkse uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor. Via deze landelijk gestandaardiseerde enquête wordt de bevolking geënquêteerd op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Dit geeft ons inzicht in de subjectieve beleving van veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente;
- Het opstellen van een vierjaarlijks Integraal Veiligheidsplan in samenwerking met de gemeenten Ermelo en Putten;
- Nazorg ex-gedetineerden, aanpak veelplegers en het regisseren van complexe probleemcasussen waarbij veiligheid een factor is. Een en ander in nauwe samenwerking met de Veiligheidskamer Noordwest Veluwe;
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit en deelname aan het RIEC Oost Nederland, dat ondersteunend is bij Bibob-dossiers en ondermijningscasuïstiek. E.e.a. ter voorkoming dat in de gemeente criminele organisaties of activiteiten worden gefaciliteerd;
- Inzet van en ondersteuning bij de inzet van diverse bevoegdheden ter bescherming van de openbare orde en veiligheid;
- In samenwerking met diverse partners het aanpakken van vormen van overlast;
- Inzet op veilige winkelgebieden, uitgaansgebieden en bedrijventerreinen;
- Het uitvoeren van cameratoezicht in relatie tot openbare orde en veiligheid;
- Uitvoering beleid dierenwelzijn

Specifiek

Naast de inzet op reguliere taken is er komende periode specifiek aandacht voor een aantal onderwerpen. Ook hierbij spelen ontwikkelingen lokaal en bovenlokaal een grote rol.

Specifiek wordt ingezet op de uitvoering van het Integraal veiligheidsplan 2020- 2024. Hierin zijn vier bovenlokale prioriteiten vastgesteld:

- Kwetsbare personen: accent op complexe sociale casuïstiek waarbij sprake is van overlast en soms ook geweld. O.a. het versterken van de samenwerking Veiligheid & Zorg.
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- Aanpak van cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit.
- Versterking van informatie-gestuurd werken als cruciaal onderdeel van regievorming op het veiligheidsterrein.
- Inzet op veilige en vitale vakantieparken: behoud van de recreatieve functie of beproeven van alternatieven, het tegengaan van misstanden.

Daarnaast zijn de onderstaande lokale prioriteiten vastgesteld:

- Jeugd en veiligheid: tegengaan van overlast en criminaliteit en kwetsbaarheid van jongeren door diverse factoren.
- Actieve veiligheidszorg rond en met het AZC.
- Veilig thuis: het terugdringen van huiselijk geweld door zowel repressie als preventie.
- Verkeersveiligheid: het verbeteren van de verkeersveiligheid door voorlichting, handhaving en infrastructurele maatregelen.
- Aan dierenwelzijn wordt uitvoering gegeven via de vastgestelde beleidsnotitie 2021

Het terrein van Openbare Orde en Veiligheid kent een toenemende complexiteit. Dit door onder meer de opschaling van uitvoeringspartners, nieuwe bevoegdheden en instrumenten en nieuwe samenwerkingen. Dit met daarbij de uitbraak van het coronavirus, snel opgevolgd door de vluchtelingencrisis en de uitval van medewerkers maakt dat er grote druk staat op dit beleidsterrein.

De komende periode moet worden ingezet op het versterken van de positie en continuïteit van dit team. Dit onder andere door het op niveau brengen van de formatie en effectiever te werken door nog meer samen te werken met de gemeenten Ermelo, Putten en Zeewolde. Onze partners als politie en OM ervaren eveneens een te krappe capaciteit. In combinatie met de bestaande druk door diverse ontwikkelingen maakt dit dat er keuzes gemaakt moeten worden. Op dit moment vindt daarom het gesprek plaats over capaciteit. Dit gaat om capaciteit bij de politie, het OM en de gemeente. Dit kan invloed hebben op de uitvoering van diverse prioriteiten.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Prio: Kwetsbare personen

De reguliere inzet op een groot aantal ad-hoc casussen en incidenten van diverse aard, is omgezet naar een systematische, integrale inzet. In 2023 is de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) voor volwassenen, jeugd en jeugdgroepen ontwikkeld en met de partners van start gegaan.

De lokale PGA richt zich op inwoners die door hun afwijkende gedrag herhaaldelijk voor overlast zorgen, dan wel de openbare orde verstoren en/of anderen bedreigen. De PGA is een integrale aanpak, die gericht is op een inwoner binnen zijn systeem, waarbij een combinatie van bestuurlijke, strafrechtelijke, zorg- en overige interventies wordt ingezet. Geprobeerd wordt om hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast te doorbreken, te verminderen en/of herhaling te voorkomen. Dit ter bescherming van de openbare orde en van de veiligheid.

In 2023 is ook het plan van aanpak Mensenhandel tot stand gekomen. Mensenhandel is 'het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang en met het doel die persoon uit te buiten'. Doel van het plan is om zoveel mogelijk slachtoffers uit hun situatie halen, zorgen dat minder mensen slachtoffer worden en onze gemeente onaantrekkelijk maken voor daders door deze aan te pakken.

Prio: Ondermijnende aanpak van criminaliteit

In het voorjaar 2023 heeft het college het plan van aanpak ondermijning vastgesteld. Het plan van aanpak bevat drie hoofdlijnen van beleid in de strijd tegen ondermijning: de basis op orde, een veilig buitengebied en de aanpak van criminaliteit door inzet op casuïstiek. Verder is in 2023 het onderzoek naar Ondermijning gestart vanuit de Rekenkamercommissie. De uitkomsten verwachten we begin 2024. Ook in het Meerjarenbeleidsplan van de politie komt Ondermijning nadrukkelijk terug. Dit beleidsplan is besproken in de raadscommissie in december 2023.

Tenslotte hebben we het Bibob-beleid aangescherpt. Daardoor zijn er meer mogelijkheden om te voorkomen dat de gemeente ongewild criminele activiteiten faciliteert. Op deze wijze werpt de Wet Bibob een barrière op tegen criminele organisaties om voor hun criminele activiteiten gebruik te maken van legale structuren.

Prio: Aanpak Cybercrime

Het Plan van aanpak is opgesteld en in december vastgesteld. Dit plan van aanpak cybercrime en digitale criminaliteit biedt handvatten om inwoners en ondernemers weerbaar te maken tegen cybercrime en digitale criminaliteit. In het plan wordt onderscheid gemaakt in drie kwetsbare groepen: ouderen, jongeren en ondernemers. Ouderen worden mogelijk slachtoffer omdat ze minder bekend zijn in de digitale wereld.

Jongeren zijn vaak slachtoffer omdat ze veel op internet zitten. Voor ondernemers bestaat de mogelijkheid dat ze slachtoffer worden omdat ze vaak onvoldoende beschermd zijn tegen aanvallen.

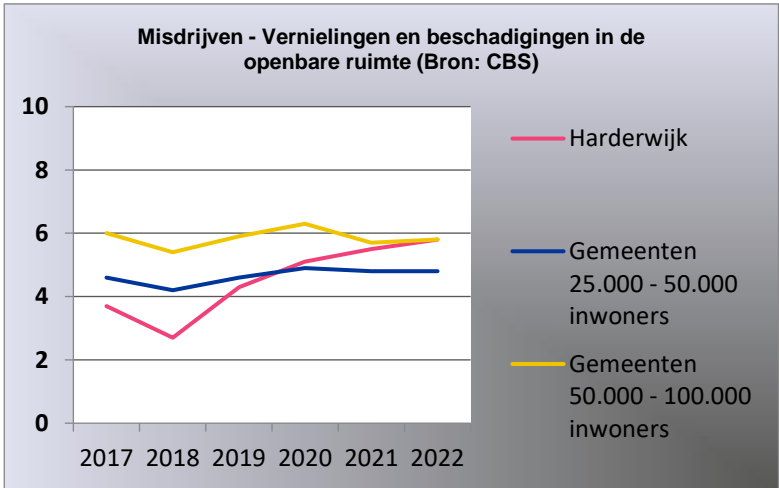
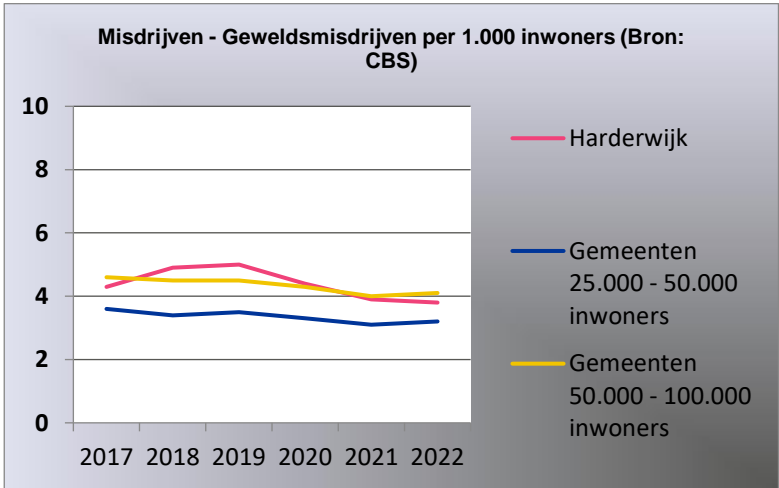
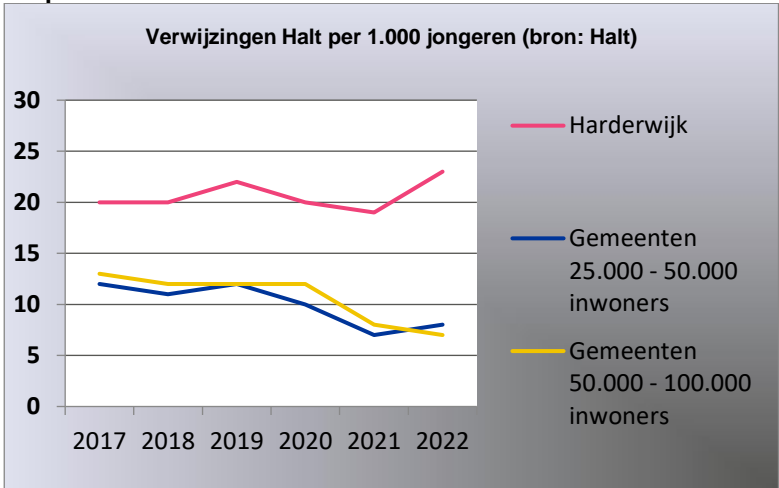
Prio: Jeugd en veiligheid

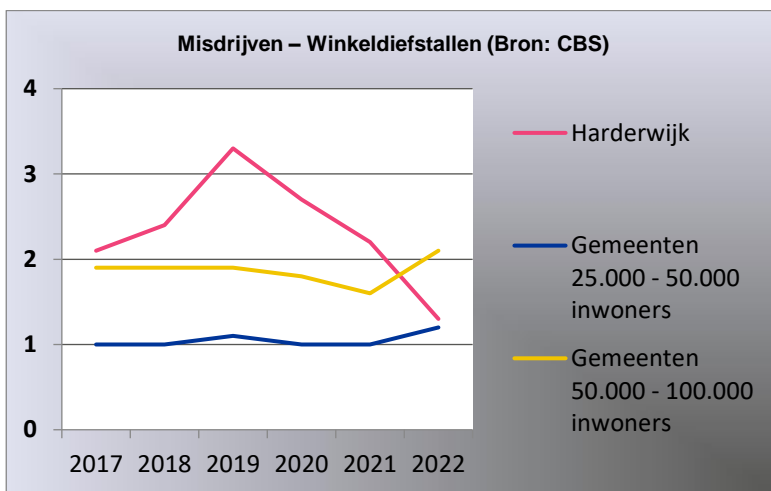
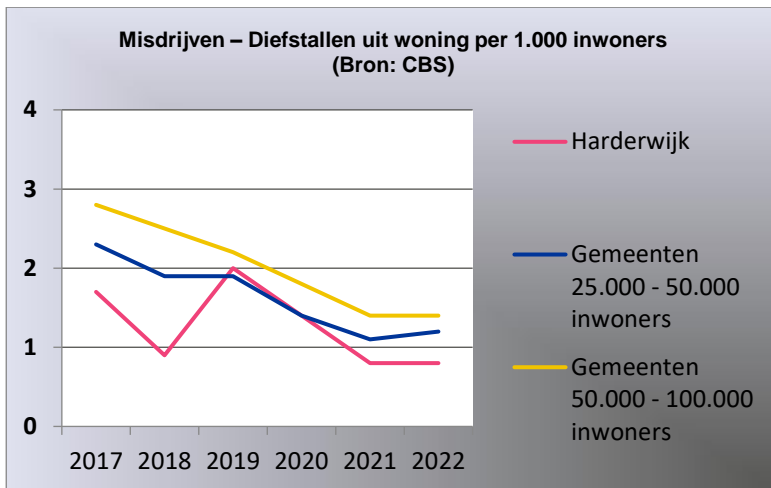
In 2023 is het convenant school en veiligheid tot stand gekomen. Scholen, gemeenten, politie en het OM gaan intensiever samenwerken om de veiligheid op en rond de school te vergroten. Zorgwekkend gedrag willen we op tijd signaleren en overlast en criminaliteit waar mogelijk voorkomen.

IVP

Tenslotte heeft de raad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2024 verlengd met een periode van twee jaar tot en met 2026. De extra twee jaar kunnen helpen alsnog de doelstellingen te halen voor de toetsing van de Veiligheidsmonitor in 2025.

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

Aangiften woninginbraak (Bron: Politieteam Veluwe West)

Gemiddeld 2012-2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Gemiddeld de 2017-2023
144,5	79	43	95	71	41	41	44	59

Opgelegde tijdelijke huisverboden (Bron: Gemeente Harderwijk)

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
5	3	8	6	3	7	3

Diverse indicatoren in relatie tot veiligheid (Bron: Politieteam Veluwe West)

Feiten	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal misdrijven	1944	1576	1425	1861	2023	1781	1776	1917
Geweld	165	167	177	175	178	158	157	166
Diefstal uit/ vanaf motorvoertuigen	166	165	80	72	79	65	50	77
Diefstal brom-, snor-, fietsen	277	129	90	182	110	142	171	216
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	189	141	94	159	176	162	184	148
Totaal registraties overlast	1108	1101	863	1007	1139	1384	1237	1329
Jeugdoverlast	352	335	165	215	405	538	380	396
Drugoverlast	85	81	108	116	118	118	120	159
Verkeersongevallen	511	432	419	464	327	316	335	NB

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 1

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	-772	-772
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	-119	-28	-34	-28	6
	Baten - Totaal		-119	-28	-34	-800	-766
	Lasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	3.028	3.176	3.164	3.930	766
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	1.508	1.543	1.802	1.728	-73
	Lasten - Totaal		4.536	4.719	4.966	5.658	693
Resultaat bepaling - Totaal			4.417	4.691	4.932	4.859	-73
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.417	4.691	4.932	4.859	-73
Totaal Programma's - Totaal			4.417	4.691	4.932	4.859	-73

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	4.859
Begroting 2023	4.932
Verschil	-73

Het resultaat van Programma 1 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-10		1
	Kapitaallasten	-11		2
1.2	Voordeel op taakveld openbare orde en veiligheid	-47		3
	Diversen	-5		
	Totaal	-73		-73

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Het voordeel op de kapitaallasten wordt veroorzaakt doordat het krediet voor *vervanging opslagsysteem bewaking* met een efficiëntieslag op een andere manier gerealiseerd kon worden.
3. Binnen het taakveld openbare orde en veiligheid is een voordeel van afgerond € 47.000,-. De reden hiervoor is dat een aantal kosten ondergebracht konden worden onder SiSa regelingen die in de eerste instantie waren bekostigd vanuit de reguliere budgetten, ca. € 25.000,-. Daarnaast houdt het IVP budget over in 2023, ca. € 20.000,-. Tot slot is het budget Nota Dierenwelzijn niet volledig benut omdat de kosten voor vogelgriep lager uitvielen en de kosten voor de organisatie van de Dierenwelzijndag pas in 2024 landen waardoor er in 2023 voordeel ontstaat.

2.2 Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk is een bereikbare stad. Wij werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Harderwijk en Hierden vanaf de A28/N302 en de eigen gemeentelijke infrastructuur (waaronder de ontsluiting van bedrijventerrein Lorentz). Er staan twee principes voorop. Ten eerste richten we onze wegen zoveel mogelijk Duurzaam Veilig in. Naast een bereikbare stad is de gemeente Harderwijk namelijk ook een verkeersveilige stad. Op basis van meerdere jaren is sprake van een afname van het aantal ongevallen in de gemeente Harderwijk. Deze trend willen wij doorzetten door aanpak van de verkeersonveilige situaties. Ten tweede is het STOMP-principe leidend. Dat wil zeggen dat de gemeente het wandel- en fietsgebruik promoot en wandel- en fietsvoorzieningen daar waar mogelijk verbetert. De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Hierbij is het uitgangspunt om het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk verbeteringen door te voeren.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen, openbare verlichting en gladheidsbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen

De groei van de landelijke en regionale economie heeft effect op de groei van de mobiliteit. De verwachting is dat de verkeersintensiteit op de A28 (ook na Covid-19) de komende jaren verder toeneemt. Voor het blijvend bereikbaar houden van de gemeente Harderwijk wordt in regionaal verband uitvoering gegeven aan het strategisch thema Bereikbaarheid/A28 (Programma Noord-Veluwe Bereikbaar). Ook nemen de intensiteiten op de provinciale wegen toe (N302 en N303). Dat heeft deels te maken met de (autonome) groei maar ook door grootschalige ontwikkelingen zoals op en rond het bedrijventerrein Lorentz. Hiervoor is een grootschalig onderzoek met de provincie opgestart om gezamenlijk de mogelijkheden voor een verbeterde doorstroming en verkeersveiligheid te onderzoeken in relatie tot het bedrijventerrein en de omliggende ontwikkelingen die zich de komende jaren voordoen.

Naast de voorbereiding van infrastructurele maatregelen wordt regionaal ook volop ingezet op minder woonwerk verkeer met de auto, verkeersveiligheid, werkgeversbenadering, fietscampagnes, aanleg snelle fietsroutes, sneller en frequenter openbaar vervoer naar omliggende steden als Amersfoort, Lelystad en Zwolle. Via de OV- en Spoortafel Oost is de ambitie voor een verbeterd spoorproduct voor de gemeente Harderwijk op de landelijke agenda gezet, resulterend in de opname van de gemeente Harderwijk in het Toekomstbeeld OV 2040.

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) stamt uit 2010. De achterliggende jaren zijn specifieke onderdelen uit het GVVP uitgediept en al geüpdatet, zoals het Integraal Fietsbeleid (2019) en het Verkeersveiligheidsplan (2016 en 2021). In 2022 zijn de resterende onderdelen in het GVVP (zoals wegenstructuur, wegencategorisering, openbaar vervoer en bereikbaarheid) geüpdatet. Het onderzoek naar de centrumroute staat gepland voor 2024

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkeling-en, de steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3) en Nieuw Weiburg. Aan de hand van dit gedachtegoed is een uiteindelijke aanpassing van de nota parkeernormen een logische vervolgstap en wordt ook de parkeerverordening uit 1998 herzien.

Een ontwikkeling binnen de mobiliteit is de transitie van de fossiele brandstof voor voertuigen naar duurzame energie. De vraag naar elektrische laadpunten op parkeerplaatsen en in woonstraten neemt de komende jaren toe. De ambitie van de gemeente Harderwijk op het gebied van laadinfrastructuur voor de komende jaren is uitgewerkt in 2019. Na vaststelling is gestart met het uitrollen van extra laadpunten op de parkeerterreinen rondom de binnenstad. Bij de aanleg van nieuwe parkeerlocaties wordt rekening gehouden met de verder toegenomen vraag naar laadinfrastructuur. Verder wordt in het kader van duurzaamheid samen met ondernemers uit de binnenstad uitvoering gegeven aan een verdere verkenning van duurzame stadslogistiek in het kernwinkelgebied.

De nieuwe havens zijn een succes, gasten weten de havens steeds beter te vinden. Ook de vraag naar locatie voor watersportactiviteiten neemt toe. In de plannen is m.u.v. de hervestiging van de kleine watersport geen rekening gehouden met vestigingsmogelijkheden voor watersportbedrijven en -verenigingen. In 2020 zijn wij gestart met een locatieonderzoek om na te gaan of en waar wij watersportbedrijven en -verenigingen kunnen faciliteren.

Verbonden partijen

Coöperatie Gastvrije Randmeren

Beleidskaders

- Parkeerverordening (1998)
- Integraal Fietsbeleid (2019).
- Verkeersveiligheidsplan (2016) met update uitvoeringsprogramma (2020).
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2010).
- Parkeernota (2016).
- Parkeernormennota (2013) met annex.
- Programma Noord-Veluwe Bereikbaar 2020

B TAAKVELDEN

2.1	Taakveld Verkeer en vervoer
-----	-----------------------------

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stadsbedrijf

Wat wilden we bereiken?
<p>Het stimuleren van educatie en bewustwording op verkeersveiligheidsgebied alsmede het nemen van maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Het goed bereikbaar houden van de gemeente Harderwijk of waar mogelijk te verbeteren.</p> <p>Het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente is vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan, en daaruit voortkomend o.a. het verkeersstructuurplan en het verkeersveiligheidsplan. Het belangrijkste doel is het verbeteren van de verkeersveiligheid in algemene zin, zowel subjectief als objectief, en het terugdringen van het aantal ongevallen. Binnen het taakveld verkeer en vervoer staan twee principes voorop. Ten eerste richten we onze wegen zoveel mogelijk Duurzaam Veilig in. Ten tweede is het STOMP-principe leidend. Dat wil zeggen dat de gemeente het wandel- en fietsgebruik promoot en wandel- en fietsvoorzieningen daar waar mogelijk verbetert. De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk nog verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan onder andere gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad. Daarnaast vervult het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde een zeer belangrijke functie voor met name vele duizenden scholieren. De gemeente Harderwijk hecht er waarde aan om deze voorziening in stand te houden en waar mogelijk nog te verbeteren.</p> <p>Tot dit taakveld worden ook de baten en lasten van de volgende onderwerpen opgenomen: Weginfrastructuur verhardingen (inspectie, dagelijks en groot onderhoud van wegen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Civiele kunstwerken wegen (inspectie en beheer van bruggen, tunnels, keermuren langs rijbanen en paden) • Openbare verlichting (inspectie, onderhoud en vervanging, elektriciteit, lichtmastreclames) • Reiniging wegen (machinaal en handmatig reinigen van zwerfvuil en onkruid) • Gladheidbestrijding (preventief/ curatief strooien, machinaal- en handmatig sneeuwschuiven) • Verkeerstekens en wegmeubilair (onderhouden van verkeersregelininstallaties, verkeersborden, verkeerstekens en markeringen op het wegdek, bewegwijzering, straatnaamborden, fietsenrekken, zitbanken en dergelijke) • Advies en onderzoek verkeer (verkeersplannen en -besluiten, tellingen, afhandeling bewonersreacties en dergelijke)

Wat zouden we daarvoor doen?
<p>Regulier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan het verkeersveiligheidsplan waaronder: aanpak en analyse van verkeersonveilige situaties op basis van prioritering; • Aanleg van verkeersveiligheid bevorderende maatregelen;

- Het bevorderen, stimuleren en ondersteunen van activiteiten van Veilig Verkeer Nederland, waaronder gedragsbeïnvloeding, voorlichting, educatie en communicatie;
- Het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid met omliggende gemeenten, provincie Gelderland, politie, VVN, etc.;
- Het bevorderen van langzaam verkeer, het verwijderen van onnodige obstakels;
- Het verlenen van subsidie ter in stand houding van de veerpont Horst – Zeewolde.
- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
- Wegverhardingen onderhouden, die zijn opgenomen in de planning die in het rationeel wegbeheer programma GISIB gegenereerd en weergegeven in de meerjarenplanningtekening. Daarnaast 1/3 deel van het wegverhardingen areaal inspecteren conform de CROW normen;
- Vervangen van uitgevallen lampen door gericht gemelde storingen op te lossen en door 4 keer per jaar controle te rijden en het remplacieren en schoonmaken van 1/3 van de armaturen voor de openbare verlichting;
- Civiele kunstwerken worden preventief en correctief onderhouden en zijn opgenomen in de planning die in wordt gegenereerd uit het kunstwerken beheersysteem IASSET. Daarnaast 1/3 van het areaal inspecteren om onderhoudsstatus te monitoren.

Specifiek

- In 2023 vervangen we de verkeersregelinstallatie op de kruising van de N303 met de A28 en het Engelsef. Hierin werken we samen met de provincie en Rijkswaterstaat.
- Eind 2022 ronden we het onderzoek naar het afwaarderen van de centrumroute af. In 2023 bekijken we welke vervolgstappen we moeten nemen om de conclusies en aanbevelingen door te vertalen naar de praktijk. Ook passen we naar aanleiding van het onderzoek het wegencategoriseringsplan aan.

Nieuw beleid

Incontinuiteit bewegwijzering

De Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) heeft een wettelijke, landelijke regietaak voor alle bewegwijzering in Nederland. De NBd heeft de gemeente Harderwijk erop gewezen dat de Harderwijkse bewegwijzering op een aantal locaties niet overal correct is. Het is nodig (en vereist) dat de betreffende wegwijzers aangepast worden.

Wegmarkeringen

De gemeente Harderwijk hecht veel waarde aan verkeersveiligheid. We onderschrijven het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Daarom richten we onze wegen zoveel mogelijk in volgens het ontwerpprincipe Duurzaam Veilig. Dit landelijke ontwerpprincipe bepaalt onder meer welke wegmarkering op wegen hoort te staan. Verschillende wegen in de gemeente Harderwijk voldoen echter nog niet aan de vereisten.

Daarnaast is de gemeente Harderwijk fietsstad bij uitstek. Op veel fietspaden ontbreekt de juiste wegmarkering. Ook is er jurisprudentie dat bijvoorbeeld fietspaaltjes voorzien moeten worden van inleidende markering. Veel locaties in de gemeente Harderwijk voldoen niet aan de landelijke wet- en regelgeving. We zijn verplicht om de markering op diverse plaatsen aan te passen.

Ook autofabrikanten werken aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Steeds meer auto's zijn uitgerust met een Lane Keeping Assist System. De wegmarkeringen zijn leidend voor dit technische systeem. In andere gemeenten zijn ongevallen gebeurd, omdat wegmarkering ontbrak op cruciale locaties. Dat willen wij voorkomen. Daarom is het belangrijk dat wegmarkering altijd van goede kwaliteit is. Op verschillende wegen ontbreekt wegmarkering. Daar brengen we markering aan.

Verder is wegmarkering ook belangrijk voor politiehandhaving. Staat er geen of onjuiste wegmarkering? Dan ook geen handhaving! Vanwege de oorlog in Oekraïne hebben wegmarkeringsbedrijven inmiddels flinke prijsstijgingen doorgevoerd.

Gelet op de juridische eisen om meer markering aan te brengen, het Duurzaam Veilig inrichten van wegen, de landelijke wetgeving en richtlijnen, en de prijsstijgingen, is jaarlijks een structureel extra budget nodig om onze markeringskosten te dekken. In 2023 is eenmalig een hoger bedrag nodig, omdat dan een groot project uitgevoerd wordt waarbij honderden fietspaaltjes worden voorzien van inleidende markering. Hierbij hebben we rekening gehouden met cofinanciering (subsidie) van de provincie en/of het Rijk.

WTH Toegankelijkheid

In mei 2022 heeft het college de nieuwe Nota Toegankelijkheid openbare buitenruimte vastgesteld. De principes die hierin staan opgenomen worden opgepakt bij (her)inrichtingsopgaven werk-met-werk). Daarnaast

blijven we graag in overleg met de werkgroep om zo, mede op initiatief van hen, verbeteringen in de openbare ruimte door te voeren die niet kunnen wachten op een (her)inrichtingsopgave. Om hier uitvoering aan te geven is vanaf 2023 structureel budget gereserveerd voor de komende 4 jaar.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Uitvoering gegeven aan het vervangen van de VRI Engelserf x Oranjelaan en start Groot onderhoud Engelserg,Veldkamp,Nassaulaan:

Het project dat onder regie van de provincie is uitgevoerd is afgerond. De VRI installatie is vervangen en de asfaltdeklaag op het kruispunt is omwille van planmatig onderhoud vervangen.

Daarnaast is na een lange procedure rondom de bomenkap op traject Nassaulaan, Engelserf,Veldkamp begonnen met het project. Op dit traject verbeteren we de verkeersveiligheid (brede fietsstroken en voetpaden) verbeteren we de groenbeleving (meer ruimte voor bomen, meer aanplant dan kap) en plegen we groot onderhoud aan de verhardingen (nieuwe asfaltconstructie en verbeterde asfaltmengsels)

Uitvoering gegeven aan noodzakelijk wegbeheer om areaal op niveau te onderhouden door aanpak van de volgende wegen:

- Cremerstraat: Vervangen asfaltverharding en voetpaden
- Weisteeg: Vervangen asfaltdeklaag en ombouw naar fietsstraat
- Gehele areaal: Wortelopdrukken gefreesd. Bij fietspaden en rondom bomen binnen het gehele areaal.
- Maltezerlaan: Vervangen en verleggen fietspad en veilig inrichten van uitrit appartementencomplex
- Stadsdennen midden: Groot onderhoud gepleegd aan wijk Stadsdennen midden. Asfalt en voetpaden waren in zeer slechte staat. Ook vanuit de raad is er meerdere malen aandacht gevraagd voor dit project.
- Reconstructie kruispunt Voorste Wei: Verkeersveilig ingericht, fietspaden en asfaltdeklaag vernieuwd.
- Chopindreef: Asfaltverharding vervangen voor betonverharding. Wortels van bomen drukken op deze locatie deze verhardingen kapot. Deze locatie is nu duurzamer en toekomstbestendiger gemaakt met behoud van bomen!
- Clarenbekerhout: De verharding op de fietspaden zijn vervangen om veiligheid en comfort te verbeteren.
- Wegeninspectie: Eind 2023 is begonnen met de inspectie van het wegenareaal. Noodzakelijk om inzicht te krijgen in de algehele staat van de beeldkwaliteit.
- Schaven buitenwegen: Er is meer dan gebruikelijk onderhoud gepleegd aan de halfverhardingen op buitenwegen. Dat komt door de excessieve regenval in het najaar. Dit zorgt voor een snellere degradatie van de half-verharde wegen waardoor er sneller en intensiever onderhoud nodig is.

Uitvoering gegeven aan noodzakelijk beheer van civiele kunstwerken om areaal op niveau te onderhouden

- Jaarlijks onderhoud aan schilderwerken van de houten bruggen in Drielanden. Het pleksgewijs vervangen van houten onderdelen.
- Het noodzakelijke onderhoud aan de constructie van de loopbrug aan het westrak.
- Gestart met het vervangen van 1 loopbrug aan de Fokko Kortlanglaan.
- Opdracht gegeven voor het schilderwerk aan de leuning langs het fietspad van de spoortunnel in de Groene Zoomweg.

Bewegwijzering

Samen met de Nationale Bewegwijzeringdienst (NBd) hebben we een bewegwijzeringsplan opgesteld om onze bewegwijzering op orde te brengen. Het bewegwijzeringsplan is inmiddels door de minister vastgesteld en kan uitgevoerd worden. De bewegwijzering wordt in Q1 2024 geplaatst.

Wegmarkeringen

De nodige markeringen bij o.a. fietspaaltjes zijn aangebracht.

WTH Toegankelijkheid

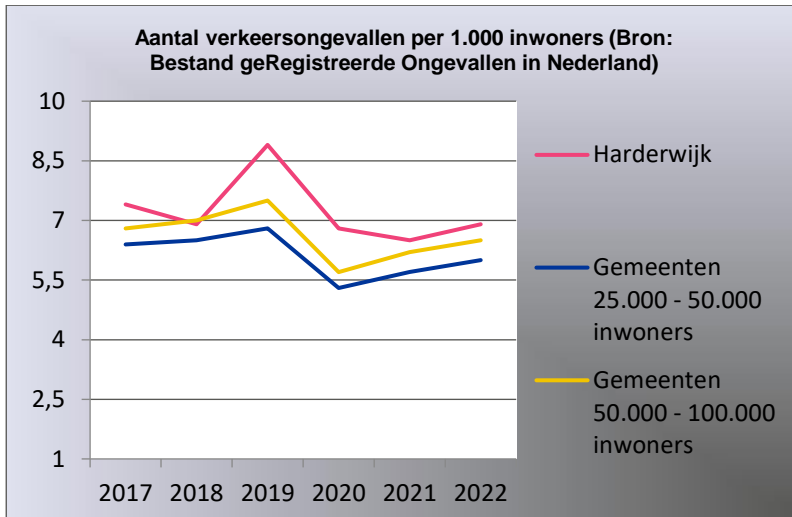
In samenwerking met de werkgroep toegankelijkheid hebben we de gemeente Harderwijk een stukje toegankelijker gemaakt. Ook hebben we diverse bushaltes aangepast, zodat deze beter toegankelijk zijn voor mindervaliden.

Verkeersveiligheid

We hebben diverse wegen verkeersveiliger gemaakt. Bijvoorbeeld de Stadswei, de Korhoenlaan en de Boslaan.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

2.2

Taakveld Parkeren

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stadsbedrijf

Wat wilden we bereiken?

Zorgdragen voor adequate verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit en het bepalen van de parkeerbehoefte (normen) bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het versterken van de stad door de bereikbaarheid/leefbaarheid te vergroten/waarborgen op het onderdeel parkeren door:

- Het in stand houden en realiseren van voldoende parkeercapaciteit;
- Effectieve verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit onder de verschillende doelgroepen;
- Het monitoren van de parkeerontwikkelingen;
- Tenminste een marktconform parkeerbeleid/- beheer;
- Inzet op handhaving van de parkeer regulerende maatregelen;
- Inzet op verkeersgeleiding/ -informatie van verkeersstromen van en naar de parkeerlocaties (PRIS);
- Het borgen van voldoende parkeercapaciteit bij ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwbouw of functiewijziging) en voor bedrijven geldt: parkeren op eigen terrein;
- Duurzame initiatieven worden ondersteund waaronder bijvoorbeeld deelauto's en auto's op alternatieve brandstof (elektrisch of gas);
- I.s.m. programma Duurzaamheid en Economie onderzoeken we de mogelijkheden voor duurzame stadslogistiek in de Binnenstad van Harderwijk.
- Het bevorderen van de toegankelijkheid door voldoende speciaal geserveerde en afgestemde parkeerplaatsen voor de doelgroep gehandicapten.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoering geven aan het vastgestelde beleid waaronder het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP) op basis van de mobiliteitsvisie, nota parkeren en de parkeernormen nota;
- Uitvoering geven aan vastgesteld beleid m.b.t. parkeren grote voertuigen en parkeren elektrische auto's;
- Uitvoering geven aan uitgifte ontheffingen en vergunningen parkeerreguleringsgebied op basis van de vastgestelde parkeerverordening.
- Evaluatie van het voor- en natransport van Dolfinariumbezoekers vanaf P8 en in samenspraak met de stakeholders in 2023 voorzien in een nieuw voorstel.
- Invulling geven aan parkeren binnen ruimtelijke plannen waaronder Waterfront, Nieuw Weiburg en Harderweide;
- Het uitvoeren van gericht toezicht en handhaving.

Nieuw beleid

Parkeervisie

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkelingen, de

steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3) en Nieuw Weiburg. Maar ook naar de zoektocht voor eventuele capaciteitsvergroting van parkeerterrein Westeinde als onderdeel van de binnenstadsvisie. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een parkeervisie. In 2024 wordt deze ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Onderdeel daarvan is ook een herziening van de Nota Parkeernormen. De juridische verankering van voorgenoemde geschiedt door een herziening van de parkeerverordeningen in 2024.

Laadvisie

Elektrisch rijden neemt een enorme vlucht de komende jaren. Dit heeft ook zijn weerslag op de toenemende behoefte naar openbare laadpunten. In 2024 wordt de laadvisie (2019) herzien. Onderdeel hiervan is hoe we nu en in de toekomst willen omgaan met deze transitie en wat dit betekent voor de openbare ruimte.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Parkeervisie

Er is een uitgebreide inventarisatie geweest van alle knelpunten die er in de gemeente zijn. Ook is opgehaald welke wensen er onder de verschillende doelgroepen zijn. Zo zijn er meerdere klankbordgroepoverleggen geweest met ondernemers en bewoners, hebben we inloopbijeenkomsten georganiseerd en is een stadsbrede enquête uitgezet (ca 800 reacties). Deze zijn op hoofdlijnen meegenomen in het verkenningsdocument dat onderdeel uitmaakt van de parkeervisie. Mede aan de hand hiervan en met input uit de vastgestelde binnenstadsvisie en omgevingsvisie wordt later dit jaar de parkeervisie ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Beleidsregel taxi's binnenstad ingetrokken

De beleidsregel 'uitgifte taxi in de binnenstad' is ingetrokken. Gelet op de ervaren (verkeers)onveiligheid zijn taxi's niet meer toegestaan in de voetgangerszone en in de straten van de kroeghoek (Vijhestraat, Bruggestraat en. Met de stakeholders is afgesproken dat taxibestuurders hun klanten tijdens uitgaansnachten kunnen wegbrengen en ophalen op het kerkplein.

Digitalisering parkeerproducten

De parkeervergunningen voor bewoners en ondernemers uit de binnenstad worden niet meer uitgegeven in de vorm van een vignet. Deze parkeerproducten zijn inmiddels gedigitaliseerd en worden enkel nog op kenteken afgegeven. Vergunninghouders kunnen hun parkeerproducten via een applicatie zelf beheren. Dit is ook in het kader van handhaving een verbetering aangezien deze nu ook met een handscanner is uit te voeren.

Invoering vergunningparkeren Waterfront fase 3

Als onderdeel van de woningbouwontwikkeling in het Waterfront Fase 3 is in juni 2021 door de raad ingestemd af te wijken van de parkeereis en deze naar beneden bij te stellen. Als voorwaarde is opgelegd dat er vergunningparkeren wordt ingevoerd om ook daadwerkelijk te kunnen sturen op autogebruik en autobezit. In het eerst opgeleverde deelgebied is inmiddels ook daadwerkelijk vergunningparkeren ingevoerd. De komende jaren volgen de overige deelgebieden.

2.3

Taakveld Recreatieve havens

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Ruimte

Wat wilden we bereiken?

Het bevorderen van watertoerisme wat bijdraagt aan de verbetering van de aantrekkelijkheid van de stad. Nederlandse en buitenlandse toeristen en watersporters komen graag naar de gemeente Harderwijk en verblijven één of meerdere nachten in de havens. De havens versterken het toeristisch en recreatieve aanbod van de historische binnenstad van Harderwijk, de Veluwe en de regio. De havens van Harderwijk hebben behalve toeristisch-recreatieve ook een economische waarde. Ze voegen meer aanbod aan het product de gemeente Harderwijk toe en verhogen de beleving voor inwoners en recreanten.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Gastheer voor recreatieschepen in nieuwe havens;
- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);

- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Specifiek

Locatiestudie watersportactiviteiten

Na de ingebruikname van de nieuwe havens is de vraag naar locaties voor watersportactiviteiten toegenomen. Specifieke locaties voor commerciële watersportactiviteiten zijn geen onderdeel van de plannen van Waterfront (m.u.v. de kleine watersport). Vanwege de vraag zijn wij gestart met een locatie-studie met als doel aanwijzen van geschikte locaties in Waterfront en daarbuiten voor (commerciële) watersportbedrijven. De eerste stap is een inmiddels uitgevoerde quick-scan die een beeld geeft van de mogelijkheden van een aantal locaties voor de ontwikkeling en vestiging van watersportactiviteiten. De verdere ontwikkeling van de locaties die op basis van de quick-scan geschikt lijken, moet nog worden opgepakt.

Nieuw beleid

Havenverordening

De nieuwe havens en de komst van de Omgevingsverordening vragen om een actualisatie van de havenverordening uit 1994. De opzet is een geactualiseerde havenverordening die bestaat uit twee delen: een algemeen deel op hoofdlijnen dat wettelijk verplicht onderdeel is van de Verordening fysieke leefomgeving en een regeling waarin het gebruik van de havens gedetailleerd wordt geregeld. Vaststellen is afhankelijk van de procedure voor het vaststellen van de Verordening fysiek leefomgeving. De verwachting is dat de geactualiseerde havenverordening medio 2023 in werking kan treden.

Havengelden

Bij het vaststellen van tarieven krijgen we te maken met tegengestelde belangen. Wet- en regelgeving verplicht om alle integrale kosten in de tarieven te verwerken, diverse gebruikersgroepen willen lage tarieven. Onderdeel van het coalitieakkoord is 100% kostendekking waarbij een aantal specifiek genoemde categorieën een geschikt tarief krijgen. Binnen deze kaders werken wij een algehele actualisatie van de verordening voor havengelden. De planning is om deze geactualiseerde verordening in 2023 af te ronden en in 2024 in te laten gaan.

Aanvullende havenvoorzieningen

Op een aantal locaties ontbreken fatsoenlijke afmeervoorzieningen, met name wrijfgordingen, bolders en steigers. Gebruikers spreken ons daarover aan.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Havenverordening

Het eerste deel van de nieuwe havenverordening is gereed en als onderdeel van de Verordening fysieke leefomgeving in werking getreden op 1 januari 2024. Het tweede deel, de havenregeling, is op een haar na af. De verwachting is dat de havenregeling in Q1 van 2024 gereed is en in Q2 in werking kan treden.

Havengelden

Rekening houdend met de wettelijke kaders is de berekening van de tarieven voor havengeld ver gevorderd. De complexiteit van het vraagstuk van de verdeling van de kosten en de te onderscheiden doelgroepen openbaart zich aan het eind van het project. Dit vraagt om extra aandacht maar de verwachting is dat de nieuwe verordening havengelden in 2024 in werking kan treden.

Aanvullende havenvoorzieningen

Voor aanvullende afmeervoorzieningen is geld beschikbaar gesteld. Via een aanbestedingstraject is dit werk in de markt gezet. De werkzaamheden vinden plaats in het eerste kwartaal van 2024 en wordt voor 1 april, het nieuwe vaarseizoen, opgeleverd.

2.4

Taakveld economische havens en waterwegen

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Ruimte

Wat wilden we bereiken?

Het beheren van de havens in de gemeente Harderwijk voor recreatie en industrie. Met de havens in het havengebied noord, de Lorentzhaven en de Pasteurhaven, richten wij ons primair op de beroepsvaart: op- en overslag van goederen en containers), reparatie, productie en winterstalling van (recreatie)vaartuigen.

De Lorentzhaven faciliteert het lokale en regionale bedrijfsleven op het gebied van (duurzaam) vervoer over water. Hiervoor is de haven voorzien van een openbare kade, voldoende bedrijven die werkzaam zijn in de sector op- en overslag en een containerterminal met deels een openbaar karakter. Dit alles ter ondersteuning van de lokale en regionale economie. Voor bedrijven en bezoekende schepen heeft de Lorentzhaven toegevoegde waarde.

De Pasteurhaven huisvest primair bedrijven die gerelateerd zijn aan watersport en visserij en biedt daarvoor goede faciliteiten. De Pasteurhaven is goed bevaarbaar met voldoende kadelengete en een brede diversiteit van watersportbedrijven die de watersporter op alle vlakken faciliteert.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Nieuw beleid

Havenverordening

De actualisatie van de havenverordening is ook van toepassing op economische havens en waterwegen. Zie inhoudelijk taakveld 2.3 Recreatieve havens.

Havengelden

Idem, zie inhoudelijk taakveld 2.3 Recreatieve havens.

Overig

In de toekomst willen wij twee kades in Lorentzhaven anders gaan inzetten. De kade aan de Marie Curiestraat willen wij op termijn zijn openbare functie teruggegeven en bijvoorbeeld inzetten als winterligplaats voor de grotere (rondvaart)schepen. Ook de kade aan de Kelvinstraat aan de kop van Lorentzhaven willen wij ook op termijn gaan inzetten voor hetzelfde doel. Voor beide zijn ontwikkelingen nodig, namelijk toewijzen van ligplaatsen voor historische schepen als die in Waterfront beschikbaar komen en het realiseren van de kade aan de Kelvinstraat zoals oorspronkelijk bedoeld in fase 1 van Waterfront.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Zie voor de onderdelen havenverordening en havengelden taakveld 2.3 Recreatieve havens.

De kade aan de Kelvinstraat aan de kop van Lorentzhaven kunnen wij niet inzetten voor het beoogde doel. Het liggende huurcontract met één van de ondernemers in dit deel van Lorentz staat dit in de weg. De kadewand, waarvan de gemeente eigenaar is, is in zeer slechte staat. De vervanging van deze kade staat gepland voor 2024.

Het reguliere onderhoud in de havens heeft waar nodig plaatsgevonden.

2.5

Taakveld Openbaar vervoer

Portefeuillehouder(s):	Ruimte
Domein:	W. Mazier

Wat wilden we bereiken?

De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van het openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan o.a. gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad en Zwolle. Bezuinigingen in het openbaar busvervoer zijn echter, versterkt door COVID-19, zeer actueel. We maken ons sterk voor behoud van belangrijke buslijnen en onderzoeken samen met de provincie Gelderland waar mogelijk nieuwe vormen van openbaar vervoer, zoals de haltetaxi, die sinds mei 2022 rijdt op vraagafhankelijke basis. Vanaf december 2022 zal EBS het stads- en streekvervoer overnemen van Keolis; de naam RRReis blijft gehandhaafd. Met EBS zullen we inzetten op een volwaardige buslijn tussen de gemeenten Apeldoorn, Harderwijk en Lelystad.

Het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde vervult een zeer belangrijke functie voor met name scholieren en recreatief fietsverkeer. We hechten er waarde aan deze voorziening te behouden en waar

mogelijk nog te verbeteren, net als andere verbindingen tussen Flevoland en Gelderland via de gemeente Harderwijk.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Samen met partners, zoals NS, provincie Gelderland en omliggende gemeenten, werken we samen aan een goed netwerk van openbaar vervoer van en naar de gemeente Harderwijk.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Vanuit het Programma Noord-Veluwe Bereikbaar hebben we de spoorcorridor Amersfoort-Zwolle in een breder perspectief geplaatst. Sneller en frequenter per trein vanuit onze regio naar Amersfoort en Zwolle is niet alleen van belang om de A28 te ontlasten. Met het uitstellen van aanpak knooppunt Hoevelaken en de plannen rond de Ring van Utrecht is er een breder belang voor een keevoorziening in de gemeente Harderwijk. Eind 2023 is hiertoe een projectteam gestart met de Verkenning naar een keevoorziening. In het Projectteam zitten provincies Utrecht en Gelderland, NS, ProRail, regio Amersfoort en onze regio. (Het Ministerie van I&W neemt sinds januari 2024 deel.

Sinds eind 2023 verzorgt EBS het busvervoer in onze wijde regio, Gelderland en Flevoland. De Stadsdienst is verbeterd en ook de lijnen van en naar Flevoland zijn geoptimaliseerd.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 2

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-526	-96	-1.038	-1.560	-521
		TV22 - Parkeren	-160	-202	-63	-125	-62
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-623	-909	-774	-625	149
	Baten - Totaal		-1.310	-1.207	-1.875	-2.309	-434
	Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	6.261	6.173	5.509	6.444	936
		TV22 - Parkeren	1.738	1.544	2.053	2.261	208
		TV23 - Recreative havens	0	15	0	0	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	1.458	1.358	1.242	1.121	-121
		TV25 - Openbaar vervoer	51	53	53	61	8
	Lasten - Totaal		9.508	9.142	8.858	9.888	1.031
Resultaat bepaling - Totaal			8.199	7.935	6.983	7.579	596
Resultaat bestemming	Dotatie	TV21 - Verkeer en vervoer	122	0	1.231	1.231	0
		TV22 - Parkeren	150	0	500	500	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	900	0	0	0	0
	Dotatie - Totaal		1.172	0	1.731	1.731	0
	Ontrekking	TV21 - Verkeer en vervoer	-1.360	-160	-160	-160	-0
		TV22 - Parkeren	-150	-13	-513	-500	13
		TV24 - Economische havens en waterwegen	0	-36	-56	-31	25
	Ontrekking - Totaal		-1.510	-208	-728	-691	37
Resultaat bestemming - Totaal			-337	-208	1.003	1.040	37
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.861	7.727	7.986	8.619	634
Totaal Programma's - Totaal			7.861	7.727	7.986	8.619	634

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	8.619
Begroting 2023	7.986
Verschil	634

Het resultaat van Programma 2 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Kapitaallasten	-46		1
	Uren / Doorbelastingen		42	2
2.1	Overschrijding jaarlijks onderhoud wegen en verlichting		257	3
2.1	Overschrijding energielasten wegen verlichting en civieltechnische kunstwerken		128	4
2.1	Overschrijding meerjarig onderhoud wegen en verlichting		392	5
2.1	Minder bijdrage aan verkeersveiligheids-projecten	-52		6
2.1	Opbrengst degeneratievergoedingen	-229		7
2.2	Nadeel op parkeren algemeen		45	8
2.2	Nadeel door vervanging slagboominstallatie		73	9
2.2	Nadeel parkeersysteem		95	10
2.2	Voordeel door bijdrage NS-fietsenstalling	-60		11

2.4	Eerdere baggerwerkzaamheden		60	12
	Diversen	-71		
	Totaal	-458	1.092	-634

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Het voordeel op de kapitaallasten wordt veroorzaakt door een lagere afschrijving doordat het onderhoud aan de Stationslaan niet in 2022 was afgerond (en dus in 2023 op afgeschreven) kon worden.

2. Het nadeel op uren/doorbelastingen wordt veroorzaakt door verschillende voor- en nadelen op doorbelastingen van overhead en voornamelijk tractie.

3. Bij de 2^e tussentijdse rapportage 2023 is € 170.000,- budget van 2023 naar 2024 overgeheveld in de verwachting dat werkzaamheden later zouden worden uitgevoerd. Destijds is al aangegeven dat de werkzaamheden zeer sterk afhankelijk zijn van het weer en beschikbaarheid van aannemers. Een deel van de werkzaamheden kon toch in 2023 worden uitgevoerd. Bij de uitvoering bleek ook dat extra lichtmasten moesten worden vervangen. Daarnaast is er meer noodzakelijk onderhoud gepleegd in een tijd dat de prijzen voor het werk zeer fors zijn gestegen. In de beslispunten van de jaarrekening vindt de onttrekking plaats uit de algemene reserve om de overheveling bij de 2^e tussentijdse rapportage ongedaan te maken en dient gedeeltelijk ter dekking van de overschrijding. Tevens is er een relatie met inkomsten van derden uit degeneratievergoedingen, zie punt 7 van deze toelichting.

4. Energielasten voor onderhoud wegen, verlichting en parkeren. Bij de 2^e tussentijdse rapportage 2023 werd € 194.000,- bijgeraamd voor hogere energielasten. Dit bleek niet voldoende om de stijging volledig op te vangen en dit budget is met nog eens € 127.699,- overschreden. Dit leidt ook tot een hogere onttrekking uit de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten binnen programma 0 (zie tabel werkelijke onttrekking energielasten 2023). Per saldo is dit dus budgettair neutraal.

5. Bij 2^e tussentijdse rapportage 2023 is € 360.000,- budget van 2023 naar 2024 overgeheveld in de verwachting dat werkzaamheden later zouden worden uitgevoerd. Destijds is al aangegeven dat de werkzaamheden zeer sterk afhankelijk zijn van beschikbaarheid van aannemers. Naar nu blijkt kon een deel van de werkzaamheden nog in 2023 worden uitgevoerd. Dit betrof onder andere de Cremerstraat, een groot deel van de verhardingen in Stadsdennen midden en het Smalle pad, waar onderhoud noodzakelijk was. In de beslispunten van de jaarrekening vindt de onttrekking plaats uit de algemene reserve om de overheveling bij de 2^e tussentijdse rapportage ongedaan te maken en dient ter dekking van de overschrijding.

6. Op verkeersveiligheid zijn de uitgaven € 51.700,- lager uitgevallen dan begroot. Het budget is bedoeld om bij te dragen aan projecten geïnitieerd door scholen en Veilig Verkeer Nederland, maar de aanvragen zijn in 2023 achtergebleven bij de verwachtingen.

7. Er zijn méér degeneratie inkomsten ontvangen dan begroot. Dit zijn inkomsten die de gemeente ontvangt wanneer derde partijen, bijvoorbeeld Vitens, degeneratie aan de openbare ruimte veroorzaken bij hun projecten. Deels draagt dit bij aan het dempen van de overschrijding op verkeer en vervoer.

8. De parkeerbudgetten staan onder druk. De overschrijding op het budget Straatparkeren is met name gerelateerd aan extra kosten voor de applicatie t.b.v. parkeervergunningen. Daarnaast zijn aan de parkeerbudgetten deels opbrengsten gerelateerd op taakveld 0.63 Parkeerbelasting. In 2023 waren de opbrengsten ca. € 90.000,- hoger dan begroot. Dit heeft eveneens tot een overschrijding van dit budget geleid.

9. Naast de relatie met het opbrengstenbudget kan de overschrijding voor het budget Slagboomparkeren, excl. Houtwal met name worden verklaard door vervangen van de slagboominstallatie bij de Scheepssingel en kosten voor het Park@vance systeem.

10. Naast de relatie met het opbrengstenbudget kan de overschrijding voor het budget Houtwal met name worden verklaard door kosten voor het Park@vance systeem.

11. De gemeentelijke bijdrage in de jaarlijkse kosten van de NS-fietsenstalling is met terugwerkende kracht verlaagd vanaf 2022. Hierdoor is een deel van het betaalde voorschot 2022 terugbetaald. Dit leidt tot een voordeel van ca. € 60.000,- in 2023.

12. Bij de 2^e tussentijdse rapportage is een groot deel van het budget voor baggerwerkzaamheden afgeraamd doordat deze door zouden schuiven naar 2024. Uiteindelijk kon een deel toch in 2023 worden uitgevoerd. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van ca. € 60.000,-.

2.3 Programma 3 Economie

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een samenleving waarin mensen en organisaties gestimuleerd worden en de ruimte krijgen om te ondernemen. Onder de noemer 'ondernemend' vallen alle beleidsterreinen die tot doel hebben de totale economische activiteit in stad en regio te vergroten. Hoewel deze beleidsterreinen elk een eigen dynamiek kennen, hebben ze een gezamenlijk doel; het versterken van de economische kracht van de gemeente Harderwijk, haar ondernemers en haar inwoners. De economische kracht van de gemeente Harderwijk uit zich in de mate waarin de inwoners in staat zijn passend werk te vinden en de mate waarin ondernemers en bedrijven in staat worden gesteld zich te ontwikkelen. Vanwege de economische verwevenheid in de regio zoekt de gemeente Harderwijk bij het versterken van de economische kracht afhankelijk van het thema de samenwerking met de regiogemeenten.

Wij werken aan het versterken van de economie in de gemeente Harderwijk door het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling, door concreet invulling te geven aan stadspromotie en door te blijven werken aan het verbeteren van ons vestigingsklimaat.

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Het stimuleren van de circulaire (duurzame) economische ontwikkeling op werklocaties en in de binnenstad.
- Uitvoeren van de detailhandels- en kantorenvisie en het regionaal programma bedrijventerreinen (RPW)
- Uitvoeren winkeltijdenverordening
- Uitvoeren en actualiseren marktverordening
- Werken aan een toekomstbestendige binnenstad door het opstellen van een integrale binnenstadsvisie
- In de volle breedte benutten van de samenwerking tussen de winkel- en horecaondernemers, het culturele aanbod (SAP), de evenementenorganisaties, Heerlijk Harderwijk en gemeente met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad.
- I.s.m. programma Duurzaamheid en Mobiliteit onderzoeken we de mogelijkheden voor duurzame stadslogistiek in de Binnenstad van Harderwijk.

Economische promotie van de gemeente Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van de gemeente Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- Samen met de evenementenorganisatoren de Harderwijker en Hierdens evenementen verduurzamen.
- Het versterken van het thema Hanze in Harderwijk door invulling te geven aan het Hanzejaar in 2023 ook i.s.m. alle Hanzesteden.
- De balans brengen in natuur en recreatie in het buitengebied van Harderwijk of Hierden/op de Veluwe en in de binnenstad door spreiding en bezoekersmanagement.

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van bedrijventerreinen

- Uitvoeren, evalueren en actualiseren van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen o.a. bedrijventerreinen, binnenstad, winkelcentra, toerisme, werkgelegenheid, warenmarkten, exploitatie van gemeentelijke eigendommen, maar ook evenementen.

Ontwikkelingen

De Coronacrisis heeft ook de gemeente Harderwijk en de Harderwijker economie geraakt. De Harderwijker economie lijkt zich weer te herstellen maar het is op dit moment niet duidelijk welke (permanente) effecten de Coronacrisis heeft. Het aantal bedrijven en het aantal arbeidsplaatsen is gegroeid. De ondernemers in de gemeente hebben net als landelijk te maken met krapte op de arbeidsmarkt en de gevolgen van gestegen grondstof- en energieprijzen. Het blijven versterken en faciliteren van de Harderwijkse economie is daarom van belang. Gezamenlijk met ondernemers, regio, provincie en landelijke overheid, moeten we onderzoeken waar wij lokale en regionale maatregelen kunnen treffen zodat wij een concrete bijdrage kunnen leveren aan de economie.

In 2023 gaan we ons richten op het behouden en versterken van bedrijvigheid in Harderwijk en Hierden en is specifieke aandacht voor een toekomstbestendige binnenstad, de vrijetijdseconomie en het regionaal programma werklocaties. In 2023 werken wij vanuit programma economie mee aan de voorbereiding van het economische beleid in EHZ verband.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Regionaal Programma Werklocaties (RPW)
- Visie op een andere Binnenstad.
- Detailhandelsvisie.
- Kantorennota.
- Economische positionering de gemeente Harderwijk.

B TAAKVELDEN

3.1	Taakveld Economische ontwikkeling
-----	-----------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg - W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?
Ontwikkelen van beleid ter versterking van de (sociaal) economische bedrijvigheid. Stimuleren van projecten en initiatieven tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Versterken van lokale, regionale en nationale samenwerkingsverbanden en structuren. Stimuleren van innovatieve en duurzame ontwikkelingen. Verstevenigen dienstverlening aan ondernemers.

Wat zouden we daarvoor doen?
Regulier <ul style="list-style-type: none">• Samenwerken met de regio op het gebied van diverse economische thema's o.a RPW, oriëntatie gebiedsagenda, toerisme• Contact onderhouden met ondernemers en ondernemers onderling verbinden. Dit doen we samen met de diverse ondernemerscollectieven in Harderwijk en Hierden. Specifiek de Bedrijvenkring Harderwijk, binnenstad, wijkwinkelcentra, en warenmarkt(en)• Uitvoeren Economische Positionering van de gemeente Harderwijk• Versterken samenwerking in de binnenstad i.s.m. Heerlijk Harderwijk Nieuw beleid <ul style="list-style-type: none">• Opstellen integrale binnenstadsvisie en uitvoeringsagenda• Detailhandelsvisie• I.s.m. programma Duurzaamheid Pilot Impact Makelaarsteam (tbv startup vestigingsklimaat)

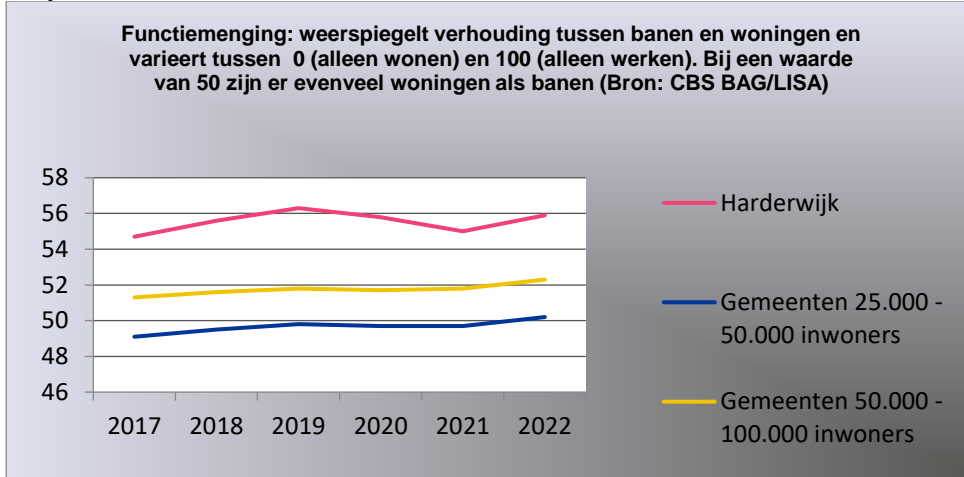
Wat hebben wij er voor gedaan?
Regulier <ul style="list-style-type: none">• We onderhouden actief contact en werken samen met de ondernemerscollectieven zoals BKH, BOH, wijkwinkelcentra en de marktcommissie van de warenmarkt.• Diverse bedrijfsbezoeken op de bedrijventerreinen, samen met ondernemerscollectieven organiseren van burentonmoeten burenen en de jaarlijkse bedrijvenontmoetingsdag.• Nieuwe ondernemers in de binnenstad worden persoonlijk welkom geheten. Dit zorgt voor verbinding en zichtbaarheid van de gemeente. Deze persoonlijke aandacht wordt zeer gewaardeerd.• Samen met Heerlijk Harderwijk hebben we tijdens corona de pilot versterking van de samenwerking en organisatie van de binnenstadsondernemers (BOH) ingezet. Dit heeft ertoe geleid dat de stuurgroep van de BOH de gemeente heeft gevraagd dit traject verder te ondersteunen met de inzet van een kwartiermaker. De uitvraag naar een kwartiermaker is eind 2023 uitgezet.• We werken met de regio samen op het gebied van RPW, gebiedsagenda, toerisme (o.a. Hanze, Visit Veluwe) en werken samen voor de aanvraag van de regio deal Veluwe. Nieuw beleid <ul style="list-style-type: none">• De binnenstadsvisie gemeente Harderwijk 2031 - Een eigentijdse Hanzestad is in oktober 2023 vastgesteld Deze is tot stand gekomen door samenwerking met de verschillende binnenstadspartners. Tevens is de basis gelegd voor het bijbehorende uitvoeringsprogramma dat in Q1 2024 ter vaststelling naar het College gaat.• Detailhandelsvisie stond in 2023 op de planning maar hiervoor was geen budget en capaciteit beschikbaar. De detailhandelsvisie staat daardoor in 2024 op de planning.• De pijler circulaire economie stond in 2023 in het teken van uitvoering van projecten zoals, het tegengaan van voedselverspilling in horeca en bedrijfskantines, en duurzame inspiratiesessies met het bedrijfsleven (impactseminars). Daarnaast zijn er circulaire bedrijfsscans uitgevoerd. In 2023 heeft het College opdracht

gegevens voor een haalbaarheidsonderzoek voor een broedplaats voor startups met een accent op circulaire economie.

- In maart 2023 hebben we voor het eerst een ontbijtbijeenkomst voor nieuwe ondernemers georganiseerd. Dit werd zeer positief ontvangen en staat ook in 2024 op de planning.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

3.2

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Dit taakveld heeft betrekking op grondexploitaties bedrijventerreinen daar waar taakveld 8.2 betrekking heeft op grondexploitatie van niet-bedrijventerreinen (woningbouw). Door het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond willen we een bijdrage leveren aan de verdere economische ontwikkeling van de gemeente Harderwijk en het creëren van voldoende werkgelegenheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Aankopen, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van koop-, ontwikkel- en/of exploitatieovereenkomsten;
- Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid van stedenbouwkundige plannen.
- Evalueren en actualiseren van het Regionaal Programma Werklocaties

Specifiek

Lorentz III

- Afronden bouwrijp maken fase 2;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Lorentzhaven

- Voortzetting woonrijp maken oostzijde Lorentzhaven;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Overig

Uitgifte van restkavels binnen de bedrijventerreinen Tonsel en Sytel

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Productie en levering van bouwrijpe grond;

- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van koop-, ontwikkel- en/of exploitatieovereenkomsten;
- Zoeken naar (creatieve) oplossingen i.v.m. netwerkcongestie.

Specifiek

Lorentz III

- Kleine aanpassingen als openbaar gebied gevolg van uitgifte bedrijfskavels;
- Afronden woonrijp maken rondom recent opgeleverde bedrijven inclusief beplanting;
- Voorbereiding waterkundige werken, om bij extreme weersituaties, wateroverlast te voorkomen en/of te beperken;
- Uitgifte bedrijfskavels met een totale oppervlakte van ruim 3,3 ha. aan 5 bedrijven.

Lorentzhaven

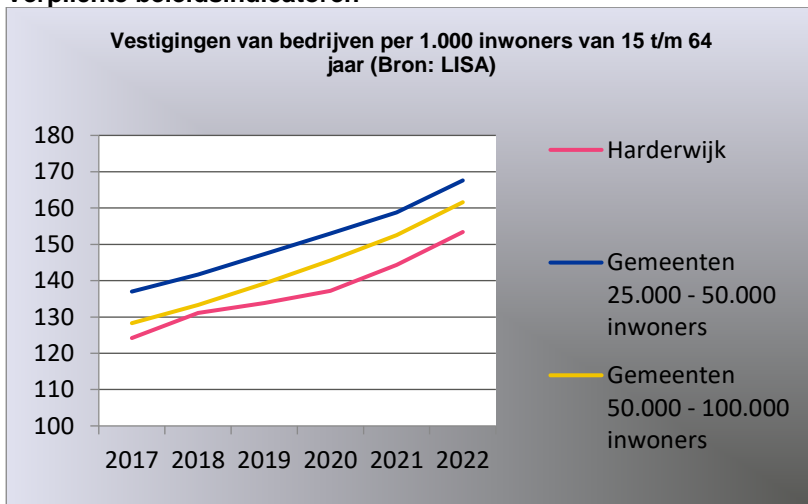
- Voortzetting woonrijp maken oostzijde Lorentzhaven;
- Er loopt een procedure tegen de realisatie van 2 windtribunes. In afwachting van de uitspraak bij de Raad van State loopt de realisatie van deze windturbines vertraging op. Deze uitspraak kan gevolgen kunnen hebben op de hoogte van de kavelprijzen.

Overig

- In Tonsel is 1 bedrijfskavel uitgegeven van ruim 0,2 ha.
- In de Sypel zijn in 2023 geen bedrijfskavels uitgegeven. De herinrichting van de Prins Mauritslaan heeft grotendeels plaatsgevonden;

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

3.3

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg - W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

De op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening vanuit de gemeente is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan de ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het volgende taakveld '3.4 Economische promotie', en met '3.1 Economische ontwikkeling'. Dit taakveld betreft de facilitering van de markt en centrummanagement en/of bedrijfsinvesteringszones en het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Versterken van de koopfunctie van de stad
- Versterken van de horecafunctie van de stad.
- Uitvoering van werkzaamheden voor het houden van een weekmarkt(en).
- Contacten onderhouden met ondernemers en de diverse ondernemerscollectieven in Harderwijk en Hierden. Specifiek de Bedrijvenkring Harderwijk, binnenstad, wijkwinkelcentra, en warenmarkt(en)
- Stimuleren samenwerking in de binnenstad door inzet binnenstad coördinator.
- Inzet bedrijfscontactfunctionaris als centraal aanspreekpunt voor initiatieven en vragen van ondernemers
- Samenwerking Meerinzicht en externe partijen onder andere tbv stimuleren arbeidsmarktparticipatie.

Nieuw beleid

- Actualisatie Marktverordening en Marktreglement

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- De binnenstadsvisie Harderwijk 2031 - Een eigentijdse Hanzestad is vastgesteld en de basis is gelegd voor het bijbehorende uitvoeringsprogramma en actielijst voor het nieuwe jaar.
- Samenwerking met de marktcommissie, marktmeester en marktondernemers heeft ervoor gezorgd dat de markt optimaal kan functioneren. Tijdens corona is een deel van de markt naar de Vitringasingel verplaatst. In samenspraak wordt er nu gewerkt aan een nieuwe opstelling om de markt weer zo goed mogelijk op het Klooster te plaatsen.
- We onderhouden actief contact met de ondernemers en ondernemerscollectieven. Daarnaast is dit jaar gestart met de alternatieve opzet van het Economisch Platform.
- Diverse bedrijfsbezoeken door college, wethouder en bedrijfscontactfunctionaris en accountgesprekken door de bedrijfscontactfunctionaris en horeca coördinator.
- We stimuleren de samenwerking tussen de binnenstadsondernemers o.a. door de gezamenlijke uitvraag voor een Kwartiermaker die de samenwerking probeert te versterken en onderzoek doet naar draagvlak voor een centrumfonds.
- Ondersteunen van activiteiten van de Binnenstadsondernemers (coproductie en cofinanciering) o.a. feestverlichting in de binnenstad.

Nieuw beleid

- Naar aanleiding van een motie over de koopzondag is de Verordening Fysieke Leefomgeving op het onderdeel winkeltijden aangepast met als voorstel het loslaten van het aantal koopzondagen. Dit voorstel is in jan. 2024 vastgesteld.
- Traject tot aanpassing van de Verordening Fysieke Leefomgeving op het onderdeel warenmarkt is opgestart.

3.4

Taakveld Economische promotie

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van de gemeente zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het vorige taakveld '3.2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen' en bevat de activiteiten die gericht zijn op promotie en acquisitie.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Versterken evenementen door verstrekken van evenementensubsidie en faciliteren van samenwerking
- Uitvoeren evenementenbeleid
- Uitbouwen van het thema Hanze
- Ondernemers betrekken bij marketingactiviteiten
- Versterken van de stadsmarketing/stichting Heerlijk Harderwijk en het Toeristisch Informatie Punt
- Versterken en positioneren van het aanbod voor de zakelijke markt
- Continueren van de samenwerking met Hanzesteden Marketing en Visit Veluwe

Specifiek

- Ontvangstlocatie Boekhorstlaan – bevordert het bezoekersmanagement en de balans tussen natuur en recreatie op de Veluwe.
- Uitvoeren maatregelen Recreatiezoningsplan

- Voorbereiden voor Hanzejaar 2023

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Op gebied van evenementen is een bruisend jaar geweest waar we via de subsidies bijdrage hebben geleverd aan veel evenementen.
- Via de evenementen is in de stad verder ingezet op de Hanze thema o.a. door een Hanze carrousel op Blij Bietjes en de inzet van Hanz (de grote opblaas Hanzepaard) bij meerdere evenementen.
- Op gebied van verduurzamen van evenementen zijn stappen gezet zoals inventarisatie van de stroombehoefte bij diverse evenemententerreinen. Doel is: zo min mogelijk dieselaggregaten te gebruiken. Ook is samen met organisatoren gekozen voor het aanschaffen van hard cups die ingezet worden bij evenementen om het plastic afval te verminderen.
- Heerlijk Harderwijk heeft de reguliere marketingactiviteiten uitgevoerd en nog meer bezoekers in de VVV ontvangen (groei van 60%). In het kader van Hanzejaar 2023 is er een nauwe samenwerking met ondernemers en culturele organisaties in de stad ontstaan. Dit heeft geresulteerd in nieuwe activiteiten.
- De samenwerking tussen de Hanzesteden is in het Hanzejaar nog verder gegroeid. Door gezamenlijk aan dit thema te werken is meer bewustwording bij de eigen inwoners ontstaan en is verder geïnvesteerd in de imago van de Hanzesteden.
- Samen met Visit Veluwe zijn meerdere Hanzeroutes ontwikkeld (fiets en wandel).

Specifiek

- Ontvangstlocatie Boekhorstlaan - ambitie en plan (voorlopig ontwerp fase 1 en 2) is vastgesteld door het college en subsidie is toegekend door provincie Gelderland.
- Het recreatiezoningsplan met de bijbehorende uitvoeringsmaatregelen zijn vastgesteld door GS van provincie Gelderland. De subsidie voor de uitvoering is toegekend. De realisatie volgt in 2023.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 3

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG3 Economie							
Resultaat bepaling	Baten	TV31 - Economische ontwikkeling	-103	-93	-118	-111	7
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-1.594	-1.694	-2.260	-8.630	-6.370
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-36	-41	-271	-218	53
		TV34 - Economische promotie	-323	-494	-474	-361	113
	Baten - Totaal		-2.055	-2.322	-3.124	-9.321	-6.197
	Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	202	212	307	194	-113
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.448	1.694	2.260	4.733	2.473
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	312	302	1.054	500	-554
		TV34 - Economische promotie	970	487	985	804	-181
	Lasten - Totaal		2.932	2.695	4.607	6.231	1.624
	Resultaat bepaling - Totaal		877	373	1.483	-3.090	-4.573
Resultaat bestemming	Dotatie	TV31 - Economische ontwikkeling	0	0	200	200	0
		TV34 - Economische promotie	500	0	0	0	0
	Dotatie - Totaal		500	0	200	200	0
	Onttrekking	TV31 - Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
	Onttrekking - Totaal		0	0	0	0	0
	Resultaat bestemming - Totaal		500	0	200	200	0
	PROG3 Economie - Totaal		1.377	373	1.683	-2.890	-4.573
	Totaal Programma's - Totaal		1.377	373	1.683	-2.890	-4.573

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	-2.889
Begroting 2023	1.683
Verschil	-4.572

Het resultaat van programma 3 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-23		1
3.1	Budgetten economische ontwikkeling	-99		2
3.2	Resultaattening Grex bedrijventerrein	-3.897		3
3.3	Inzet vrijval tegemoetkoming energielasten	-500		4
3.4	Toeristenbelasting	-28		5
	Diversen	-25		
	Totaal	-4.572		-4.572

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Er is sprake van een voordeel van € 99.200,- door minder werkelijke uitgaven op budgetten omtrent economische ontwikkeling en daarnaast valt het restant van het incidentele budget Kracht van Oost (positionering EHZ) vrij.
3. Dit voordeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties t.b.v. bedrijventerreinen. Dit zijn Lorentz II (€ 328.000,- voordelig), Lorentz III (€ 3.216.000,- voordelig), Tonsel (€ 214.000,- voordelig) en Sypel (€ 139.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
4. Bij de Kadernota 2024 is besloten tot inzet van de vrijval van de bestemmingsreserve voor tegemoetkoming energielasten. Dit vindt plaats in 2024, waardoor in 2023 de raming van het budget van € 500.000,- als voordeel vrijvalt op programma 3 en de raming van de onttrekking aan de reserve op programma 0 vrijvalt als nadeel van € 500.000,-. Per saldo is dit budgettair neutraal.
5. Er is sprake van een voordeel van € 28.777,- wat betreft de opbrengsten toeristenbelasting. De toeristische sector is weer aangetrokken en dit zorgt voor hogere opbrengsten toeristenbelasting.

2.4 Programma 4 Onderwijs

A ALGEMEEN

Doelstelling

Voor elk kind een ononderbroken ontwikkelingstraject in het (passend) onderwijs en een startkwalificatie, een leer-werktraject naar de arbeidsmarkt of zinvolle dagbesteding voor alle jongeren. Wij hebben de wettelijke plicht om voor adequate onderwijshuisvesting te zorgen. Volwassenen kunnen hun basisvaardigheden ontwikkelen.

Onderwijs vormt. Het biedt alle Harderwijkers en Hierdenaren kansen om hun talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen en te benutten. We richten ons samen met onze partners vooral op kwetsbare groepen die meer aandacht nodig hebben om het hoogst haalbare uit zichzelf te kunnen halen. We streven voor iedereen naar een passende deelname aan de maatschappij.

Gelijke kansen voor ieder kind vinden we belangrijk. Samen met onderwijs en ketenpartners zetten we daarom in op het wegwerken van onderwijs (taal)achterstanden, naschools aanbod in de wijken, het tegengaan van verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.

Ons streven is dat volwassenen in de gemeente Harderwijk hun basisvaardigheden zoals taal- en rekenvaardigheden kunnen blijven ontwikkelen. Ook richten we ons op bewustwording van het belang van toegankelijke informatie voor iedereen, zodat ook minder hoogopgeleide inwoners alle informatie tot hun beschikking hebben.

We vinden het belangrijk dat het onderwijs beschikt over voldoende en adequate huisvesting.

We hebben aandacht voor versterking van de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs in de gemeente Harderwijk, dat goed aansluit op de lokale- en regionale arbeidsmarkt. Het techniekonderwijs is van belang voor innovaties in bijna iedere beroepsgroep.

Inhoud

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van onderwijs en volwasseneneducatie. In de gemeente Harderwijk werken gemeente en onderwijs nauw samen met alle partners op o.a. het beleidsterrein jeugd, welzijn, veiligheid, gezondheid en sport om ontwikkelingen op elkaar aan te sluiten en de jeugd en volwassenen optimaal te ondersteunen. Een goed en een breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de stad als woon- en werkgemeente.

Ontwikkelingen

Rijke schooldag

Een veilige en ontwikkelrijke omgeving is belangrijk voor kinderen. Het vraagt meer dan alleen het onderwijs kan bieden om burgers van de toekomst op te leiden. Het leren van taal, rekenen e.d. moet gecombineerd worden met een aanbod gericht op techniek, natuur, sport, cultuur en gezondheid. Al jarenlang worden hier stappen in gezet. Al jaren staat de kwaliteit van het onderwijs onder druk, hebben kinderen door corona achterstanden opgelopen en groeit de kansengelijkheid. Vanuit het rijk groeit de aandacht voor het organiseren van een rijke schooldag: een lokaal programma met activiteiten buiten de normale onderwijstijd. Hierbij is samenwerking in een lokale coalitie essentieel: school, gemeente en (maatschappelijke) organisaties. In de gemeente Harderwijk is al jaren aandacht voor een rijke schooldag met het naschools aanbod binnen het brede schoolbeleid.

Kinderopvang als basisvoorziening

In het regeerakkoord is opgenomen dat per 1 januari 2025 werkende ouders 95% van de kinderopvang vergoed krijgen. Vanuit allerlei organisaties komt de roep om deze stap ook te maken voor niet-werkende ouders. Het Rijk gaat dit mogelijk vanaf 2028 financieren. Op die manier krijgen alle kinderen toegang tot de kinderopvang en daarmee gelijke ontwikkelkansen.

Toezicht Kinderopvang

Er is een nieuwe toezichtnorm voor gastouderopvang. Vanaf 2023 dient jaarlijks 50% van de formele gastouderopvang geïnspecteerd te worden. De verplichte norm was 5%, maar de gemeente Harderwijk inspecteerde jaarlijks al 30%. Met ingang van 2023 starten we met de flexibele inspectieactiviteit. Hierdoor krijgen we meer inzicht in de totale kwaliteit van een kindercentrum of gastouderbureau en de naleving door de houder. Vanaf 2024 wordt deze manier van inspecteren verplicht.

Onderwijshuisvesting

Integraal Huisvestingsplan

De raad heeft in april 2020 de Onderwijsvisie vastgesteld. In een plan van aanpak wordt aangegeven hoe en wanneer de verschillende uitgangspunten geclusterd worden opgepakt. Een volgende stap is de totstandkoming van een Integraal (onderwijs)Huisvestingsplan. Deze is in 2023 vastgesteld. Hieruit volgt een planning van nieuw te bouwen of te verbouwen schoolgebouwen, waar inmiddels ook in de voorbereiding mee gestart is.

Evaluatie doordecentralisatie

De doordecentralisatie is in 2021 geëvalueerd. Er vinden vervolg besprekingen plaats over het vervolg. Verwacht wordt dat een extra bijdrage vanuit de gemeente nodig is voor eventuele (ver)nieuwbouw van de V(S)O-scholen in verband met achterblijvende bekostiging vanuit het Rijk.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Wet op het primair onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs,
- Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet op de expertisecentra
- Wet Kinderopvang
- Leerplichtwet, ambtsinstructie
- Beleidsplan Leerlingzaken 2016-2020
- Beleids- en afsprakenkader RMC 2017-2020
- VSV programma 2021-2024
- Notitie OAB beleid 2019 - 2022
- Notitie Brede school 2010 - 2014
- Regioplan Basisvaardigheden 2024 – 2027
- Uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024

B TAAKVELDEN

4.1	Taakveld Openbaar basisonderwijs
------------	---

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?
Waarborgen van de continuïteit van het openbaar primair en openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Harderwijk.

Wat zouden we daarvoor doen?
Regulier <ul style="list-style-type: none">• Beoordeling op de begroting, jaarrekening, accountantsverklaring en het jaarverslag• Toezicht houden op het openbare karakter van het door stichting Proo te verzorgen onderwijs.• Benoeming van leden van de Raad van Toezicht.• Instemmen met voorstellen tot wijzigen van de statuten. <p>In regionaal verband wordt er toezicht uitgeoefend op de stichtingen die het openbaar onderwijs verzorgen: stichting Proo en stichting RSG Slingerbos Levant. Hiervoor vindt 2x per jaar in regionaal verband overleg plaats met de onderwijsbesturen, dit wordt het Coördinatiepunt genoemd.</p>

Wat hebben wij er voor gedaan?
Het reguliere beleid is conform uitgevoerd.

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Zorgdragen voor adequate huisvesting van het openbaar en bijzonder onderwijs, waarbij de komende jaren extra aandacht is voor verduurzaming omdat dit volgt uit het Klimaatakkoord, routekaart duurzaamheid.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

- Tweejaarlijks leerling-prognoses verwerken;
- Jaarlijks ruimteverdeling maken met toestemmingen verhuur;
- Beoordelen jaarlijkse aanvragen huisvestingsprogramma;
- Periodiek schouwen van de gebouwen;
- Doordecentralisatie voortgezet (speciaal)onderwijs: beoordelen verantwoordingen en meerjareninvesteringsplannen en vijfjaarlijks evalueren;
- Kennis nemen van bouwplannen in relatie tot adequate huisvesting / kwaliteitsverbetering;
- In samenwerking met Domein Ruimte uitvoering geven aan routekaart Duurzaamheid

Specifiek

Uitvoering geven aan ventilatieregeling SUVIS. Dat is een subsidieregeling voor scholen die via de gemeente verloopt. Omdat de gemeente Harderwijk ervoor heeft gekozen geen bijdrage te leveren in de financiering, o.a. omdat gekozen wordt voor financiering van de bredere opgave via het IHP (zie nieuw beleid), is de uitvoering beperkt tot administratieve taken.

Nieuw beleid*Kadernota*Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2022 – 2026. Proces is gestart in 2020. De eenmalige kosten bedragen € 48.500 (gedekt in Kadernota). De jaarlijkse structurele kosten zijn nog niet bekend, maar zullen significant zijn. Dit is afhankelijk van het aantal nieuw te bouwen of te verbouwen scholen per jaar.

Doordecentralisatie

Er loopt een proces tot verhoging van de ddc-vergoeding vanaf 2023 Hiermee wordt geanticipeerd op verwachte extra middelen van het Rijk. Over deze verhoging zijn bestuurlijk toezeggingen gedaan en als zodanig verwerkt in de Kadernota. Er loopt daarnaast een proces om nieuwbouw CMVBO mogelijk te maken.

Wat hebben wij er voor gedaan?Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs

Het IHP is vastgesteld in 2023. Hierbij zijn financiële middelen gereserveerd voor de projecten in de uitvoeringsagenda. De eerste projecten van de uitvoeringsagenda zijn eind 2023 van start gegaan. Het betreft nieuwbouw Koraal in Drielanden (voorheen Bogen), renovatie/nieuwbouw Leonardo onderwijs locatie Wijde Blik en nieuwbouw Springplank locatie Vliepad.

Doordecentralisatie

Eind 2022 is besloten om de ddc-middelen niet te verhogen omdat de inkomsten voor onderwijshuisvesting ook niet zijn gestegen. Om ddc-schoolbesturen in staat te stellen om toch nieuwbouw te realiseren is in 2023 een juridisch kader vastgesteld waar de ddc-schoolbesturen een beroep op kunnen doen. In geval van nieuwbouw kan de gemeente aanvullende middelen beschikbaar stellen.

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die samenhangen met het lokale onderwijsbeleid en leerlingzaken. Het gaat hier o.a. om: voor- en vroegschoolse educatie, peuteropvang, leerlingenvoer,

handhaven leer- en kwalificatieplicht, tegengaan voortijdig schoolverlaten en volwasseneneducatie.

Op de diverse onderwerpen willen we het volgende bereiken:

1. Ervoor zorgen dat kinderen een zo normaal mogelijke ontwikkeling doormaken die past bij hun intellectuele capaciteiten en dat zij eventuele achterstanden in (taal)onderwijs zo snel mogelijk wegwerken.
2. Zoveel mogelijk leerlingen verlaten het onderwijs met tenminste een startkwalificatie (einddiploma MBO minimaal niveau 2, HAVO, VWO of vervolgonderwijs).
3. Het doorgeleiden van jongeren in een kwetsbare positie naar arbeidsmarkt of dagbesteding
4. Het bevorderen van een zo hoog mogelijke deelname van peuters aan het peuterspeelwerk ter voorbereiding op de basisschool.
5. Volwassenen die het nodig hebben te stimuleren om aan hun basisvaardigheden(taal, reken en digitale vaardigheden) te werken. Bevorderen bewustwording van laaggeletterdheid en het belang van toegankelijke, beschikbare informatie voor iedereen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

1. Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
 - Het zo vroeg mogelijk laten stellen van juiste indicaties (dreigende) taalachterstanden;
 - Het geven van voorlichting over (dreigende) taalachterstanden, de gevolgen daarvan en de mogelijke interventies aan ouders van betrokken kinderen;
 - Groepen taalstimulering voor ouder en kind, voor kinderen in de leeftijd 6 maanden - 2 jaar.
 - Zorgen voor voldoende aanbod voorschoolse educatie aan peuters tussen 2 en 4 jaar;
 - Het laten geven van vroegschoolse educatie aan leerlingen in groepen 1 en 2 van het basisonderwijs;
 - Uit laten voeren van de VoorleesExpress.
 - Het laten geven van extra (taal)onderwijs aan leerlingen van het basisonderwijs in zgn. schakelklassen;
 - Het op verschillende manieren stimuleren van ouders om betrokken te raken en te blijven bij de (school)ontwikkeling van hun kinderen, om samen met de kinderen ook thuis te lezen en te zingen en met taal bezig te zijn en om naar ouderavonden en dergelijke te komen.
2. Leerplicht en RMC
 - Het controleren en handhaven van de leerplicht (van 5 tot en met 15 jaar) en de kwalificatieplicht (16- en 17 jarigen) door Meerinzicht Sociaal;
 - Het voorkomen en tegengaan van voortijdig schoolverlaten door middel van diverse activiteiten gericht op groepen jongeren en op individuele (potentieel) voortijdig schoolverlaters door Meerinzicht Sociaal en welzijn- en sportorganisaties;
 - Het registreren, monitoren, doorgeleiden en activeren van jongeren zonder startkwalificatie en jongeren afkomstig van het Praktijk-, Voortgezet speciaal- en Entree onderwijs tot 23 jaar richting onderwijs, arbeidsmarkt en/of gemeentelijke voorzieningen, trajecten (sluitend vangnet) bij Meerinzicht Sociaal;
 - Het uitvoeren van taken als gastheergemeente leerplicht/RMC, RMC contactgemeente en het regionaal VSV programma, deels uitgevoerd door Meerinzicht Sociaal;
 - Stimuleren van vroeg signalering en samenwerking in het kader van passend onderwijs ten behoeve van o.a. onderwijs-jeugdzorg arrangementen;
 - Uitvoeren van verordening Leerlingenvervoer, o.a. ter ondersteuning passend onderwijs.
3. Kinderopvang en peuterspeelwerk
 - Uitvoeren en monitoren Subsidieregeling Peuteropvang en voorschoolse educatie
 - Inspecteren en handhaven van de Wet Kinderopvang (opgenomen in taakveld 6.1);
 - Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang (opgenomen in taakveld 6.1);
4. Volwasseneneducatie
 - Ondersteuning bieden op het gebied van taalontwikkeling en basisvaardigheden o.a. gefinancierd vanuit de Wet educatie beroepsonderwijs.
 - Dit door het inzetten van taaltrajecten bij taalschool Toptaal. En het uitvoeren van laagdrempelige projecten o.a. door het Taalhuis, vaak in samenwerking met onderwijsinstellingen en welzijnsorganisaties.
 - Bewustwording creëren over laaggeletterdheid bij werkgevers, onderwijsinstellingen, welzijnsinstellingen en de gezondheidszorg
5. Overig
 - Brede school: In drie (mogelijk zes in 2023) wijken is er een brede school: een combinatie van bewegingsonderwijs door een vakleerkracht en het bieden van naschools aanbod. De brede school is gericht op ontwikkelingskansen voor elk kind tussen 4 en 12 jaar in de betreffende wijk.
 - Stimuleren van de samenwerking tussen verschillende kind voorzieningen ter ondersteuning van een goede doorgaande ontwikkellijn;

- Streven naar versterking van het onderwijs in de gemeente Harderwijk.

Specifiek

- Invoeren nieuwe werkwijze vrijstellingen leerplicht (psychische/medische gronden)
 - Uitvoeren verbeterplan passend onderwijs
Gemeente en primair onderwijs hebben samen een aantal actiepunten benoemd waaraan gewerkt wordt.
 - Implementatie van het uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024.
 - Implementeren van de gezinsaanpak laaggeletterdheid binnen de gemeente en externe organisaties binnen de ketenaanpak.
 - Implementatie van het brede school beleid 2022.
 - Een nieuw regionaal beleid opgesteld voor basisvaardigheden 2024-2027.
- Een nieuwe aanbestedingsronde is dit jaar begonnen met Toptaal voor formeel taalonderwijs voor volwassenen (gefinancierd vanuit de WEB).

Wat hebben wij er voor gedaan?

De nieuwe werkwijze vrijstellingen leerplicht is voorbereid, maar nog niet ingevoerd. Zodra er voor deze taak een onafhankelijk deskundige gecontracteerd is, kan dit starten.

De herijking van het regionale beleid voor Leerplicht en Doorstroompunt (nieuwe naam voor RMC) is gestart. Het proces wordt dit jaar voortgezet en afgerond.

In 2023 is het "Paspoort voor succes", in het kader van het regionale VSV programma, gedigitaliseerd en voor meer doelgroepen doorontwikkeld. Dit is een instrument dat de overstap van school naar school en van school naar werk ondersteunt. Jongeren kunnen hun talenten, wensen en ondersteuningsbehoeften hierin kwijt en houden zelf regie over hun eigen gegevens.

Vanuit de extra gelden van de raad voor laaggeletterdheid is er een derde Taalcafé gestart door het Taalhuis.

Vanuit WEB-gelden is er een Taal-Gezondheid groep gestart voor anderstalige, analfabeten vrouwen. Dit traject bleek zo succesvol dat er in 2024 een vervolg aan is gegeven.

In samenwerking met de gemeente Ermelo is er een eerste verkenning geweest onder ondernemers over laaggeletterdheid en basisvaardigheden.

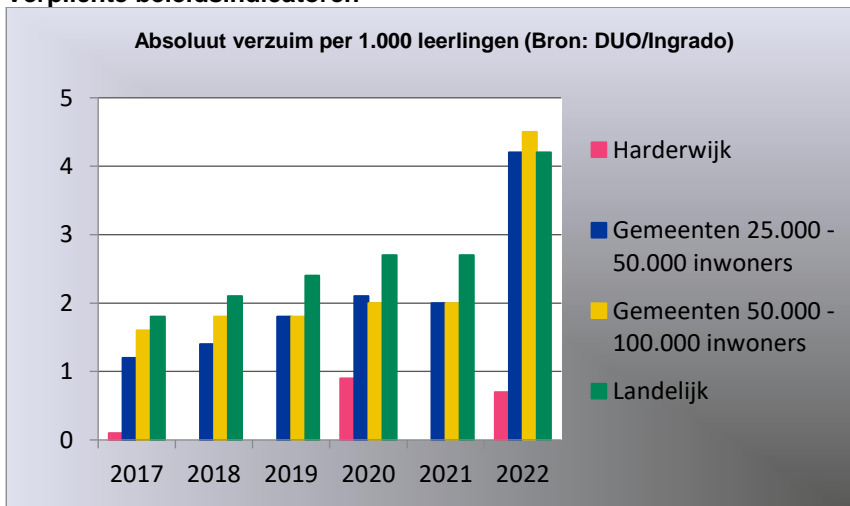
Meerdere organisaties hebben de training 'Gespreksvoering rondom laaggeletterdheid' gevolgd.

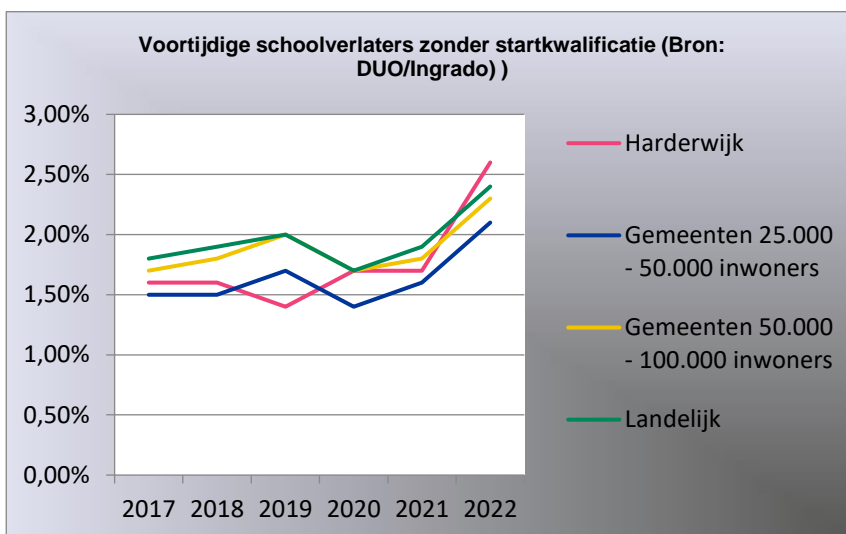
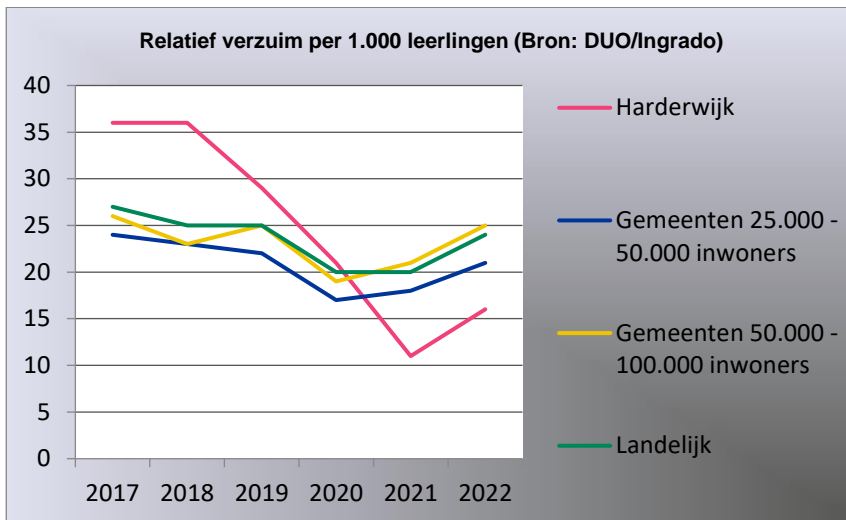
Er is gestart met de aanpak Thuis in Taal in de wijk Tweelingstad door één school en de inpandige peuteropvanglocatie. Ook zijn de eerste gesprekken gevoerd met drie andere scholen om de aanpak te gaan uitvoeren. Er is afstemming geweest met de bibliotheek over de rol en inhoud van coördinator gezinsaanpak.

In 2023 zijn we van drie naar zes wijken gegaan waarin een brede school aanbod is. Ook zijn de inhoud van en werkwijze van elke brede school herijkt.

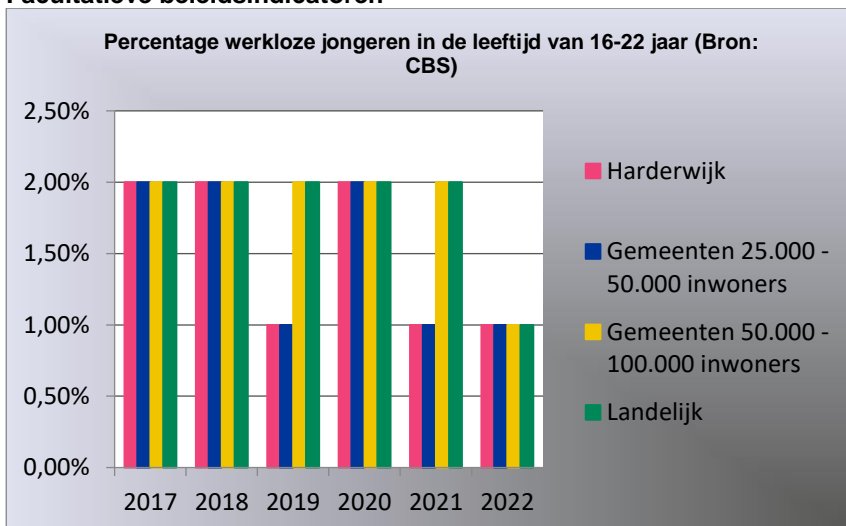
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 4

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG4 Onderwijs							
Resultaat bepaling	Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-263	-193	-730	-758	-28
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.298	-2.677	-3.545	-3.043	502
	Baten - Totaal		-3.562	-2.869	-4.275	-3.801	474
	Lasten	TV41 - Openbaar basisonderwijs	333	423	423	251	-172
		TV42 - Onderwijshuisvesting	3.478	4.360	3.778	3.628	-150
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.616	4.140	4.980	4.596	-384
Lasten - Totaal		8.428	8.923	9.182	8.476	-706	
Resultaat bepaling - Totaal			4.866	6.054	4.907	4.675	-232
Resultaat bestemming	Dotatie	TV42 - Onderwijshuisvesting	892	892	2.421	2.421	0
		Dotatie - Totaal		892	892	2.421	2.421
	Onttrekking	TV42 - Onderwijshuisvesting	-1.152	-1.153	-1.153	-1.111	41
		Onttrekking - Totaal		-1.152	-1.153	-1.153	-1.111
Resultaat bestemming - Totaal			-260	-261	1.268	1.309	41
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.606	5.793	6.175	5.984	-191
Totaal Programma's - Totaal			4.606	5.793	6.175	5.984	-191

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	5.984
Begroting 2023	6.175
Verschil	-191

Het resultaat van programma 3 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
4.1 & 4.3	Verschuiving schoolzwemmen 4.1/4.3	0		1
4.2	Nieuwbouw morgen college	-200	9	
	Diversen			
	Totaal	-200	9	-191

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. In taakveld 4.1 is een voordeel van ca. € 173.000,- te zien terwijl in taakveld 4.3 dit nadeel zit. Dit komt door een verschuiving in de administratieve verwerking van schoolzwemmen. Per saldo budgettair neutraal.

2. Oorspronkelijk was het voorstel om de nieuwbouw binnen het juridisch kader van het Morgen College te realiseren. Na een lange periode van overleg, afstemming, besluitvormingen in diverse gremia heeft voor de bekostiging voor de vervangende nieuwbouw van het VMBO (in combinatie met het MBO) via de DDC (doordecentralisatie) nog geen concreet bekostigingsbesluit opgeleverd.

2.5 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk is een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijkse samenleving vergroten.

Het activeren van alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl

Sporten en bewegen voor iedereen betekent dat er aandacht is voor alle leeftijdsgroepen. Binnen deze doelgroepen is er regulier aanbod voor iedereen, maar er is ook zorg voor inwoners in kwetsbare situaties om ze te betrekken in het sportaanbod.

Wij ondersteunen sportverenigingen om vitaal te blijven

De sportverenigingen in Harderwijk en Hierden hebben een belangrijke rol in het sportaanbod, niet alleen voor het aanbieden van hun sport, maar zij hebben ook een belangrijke maatschappelijke functie. Sporten verbindt mensen en bevordert een gezonde leefstijl. Vitale sportaanbieders zijn hiervoor van belang.

Wij faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Naast voldoende binnen- en buitensportaccommodaties, is ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. Wij vinden het belangrijk dat zowel georganiseerd als ongeorganiseerd de omgeving mensen uitnodigt om te bewegen en te sporten.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur verbinden mensen met elkaar. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven de gemeente Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de grotere culturele instellingen, zodat zij hun aanbod goed kunnen afstemmen op wat de inwoners van Harderwijk en Hierden en andere belangstellenden willen. Met Stad als Podium ontwikkelen we een unieke manier om de podiumkunsten in te vullen. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen van het Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Zij verzorgen cultuureducatie, op school en daarbuiten. De bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen 2023

Ontwikkeling nieuwbouw Sypel

Naar verwachting is de nieuwbouw van het binnenzwembad gereed begin 2023. Er worden ook maatregelen voor verduurzaming van het bestaande complex toegepast. Na de opening van het zwembad wordt in 2023 het tweede deel van het oude zwembad gesloopt en wordt de sporthal Sypel III toegevoegd aan het complex. Bij de nieuwe sporthal worden ook lokalen voor Landstede en kantoorruimte gebouwd.

Nieuwe beleidsnota sport en bewegen 2023-2026 / lokaal sportakkoord

Er wordt gewerkt aan een nieuwe nota sport en bewegen. De huidige nota loopt tot eind 2022. In de nieuwe nota wordt het sportakkoord geïntegreerd. Het sportakkoord wordt landelijk voortgezet voor de periode 2023-2026.

Inzet van buurtsportcoaches (Brede Regeling Combinatiefuncties)

In 2023 wordt de samenwerking met GA! Harderwijk verder voortgezet. Jaarlijks worden afspraken gemaakt en verantwoord volgens de bestaande subsidiestructuur.

Er volgt een uitbreiding van de inzet van coaches m.b.t. het sportparkmanagement. In najaar 2022 wordt een raadsvoorstel gedaan voor herijking van het brede schoolbeleid.

Er wordt samengewerkt om inzet op het AZC te realiseren.

Uitwerken regiovisie op het gebied van sporten en bewegen

In de regio zijn er een aantal gezamenlijke ambities uitgesproken. Wij werken daarin samen met de regio Noord Veluwe. Er is een procesbegeleider om regionale coördinatie op aangepast sporten en bewegen uit te werken. Het is de verwachting dat we in 2023 hier mee van start gaan. Verder is er aandacht voor de koppeling tussen sport- en preventieakkoorden in de regio.

Gebruik openbare ruimte - beweegroutes

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen of hardlopen. Er wordt nog een vijfde route aangelegd. Daarna willen we een vervolg maken met Beweegroutes Plus, voor specifieke doelgroepen.

Stad als Podium

De vernieuwende opzet van de podiumkunsten in de gemeente Harderwijk in de vorm van Stad als Podium heeft door de coronamaatregelen noodgedwongen een tijd stilgelegen. In 2023 wordt Stad als Podium verder doorontwikkeld en uitgevoerd. De borging van het binnenpodium voor programmering wordt daarin meegenomen.

Herziening kunst- en cultuurbeleid

In 2021 is de Uitgangspuntennotitie Kunst en Cultuur vastgesteld en in 2022 de nieuwe Beleidsnota Kunst en Cultuur Harderwijk 2022-2025. De Uitvoeringsagenda is voorzien voor het eerste kwartaal 2023.

Cultuurwijzer

De sport- en cultuurwijzer is geïntegreerd in de GA!-website, in afstemming met de Brede School. De cultuurwijzer richt zich op alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 0-4-jarigen.

Meedoen moet Kunnen

Deze subsidieregeling heeft in 2019 - 2021 als pilot gedraaid. De uitvoering van een aantal aangevraagde projecten loopt door t/m eind 2022. Begin 2023 wordt er een evaluatie verwacht van de projecten die ingediend zijn.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van 2019 ontvangt een aantal culturele instellingen subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein.

Samenwerking

Ook voor de komende periode (2022 tot en met 2024) wordt binnen de regio Noord-Veluwe samengewerkt op het gebied van Cultuur en Erfgoed in het Cultuur- en Erfgoedpact, een subsidieregeling van de Provincie Gelderland. Daarnaast wordt vanuit deze regio een eenmalige subsidie aangevraagd bij de Provincie Gelderland ter versterking van de culturele en erfgoed-infrastructuur.

Erfgoed

Het streven is in 2023 een visie op religieus erfgoed op te stellen (de zgn. Kerkenvisie).

Verbonden partijen

Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe
Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Bewegen doen we samen 2023-2026.
- Lokaal sportakkoord gemeente Harderwijk 2023-2026
- Beleidsnota kunst en cultuur 2022-2025 "Voortbouwen op een stevig fundament".
- Uitgangspuntennotitie Kunst en Cultuur 2020.

B TAAKVELDEN

5.1	Taakveld Sportbeleid en activering
-----	------------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?
De gemeente Harderwijk is een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Wat zouden we daarvoor doen?
Regulier <u>Stimuleren van sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl</u> Zowel via de vele sportaanbieders en sportverenigingen als via GA! Harderwijk willen wij inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij is er ook oog voor kwetsbare inwoners. Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties worden coaches ingezet op diverse terreinen. Deze coaches werken vanuit GA! Harderwijk. Er wordt door GA! Harderwijk o.a. (samen met de partners) ingezet op brede scholen, gezonde leefstijl, sportparkmanagement, senioren, (speciaal) (voortgezet) onderwijs en AZC. Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties ontvangen Cultuurkust, ZorgDat, Educare, Landstede, Veld42 en BKH subsidie voor inzet op het gebied van cultuur, buurtsportwerk, speciaal onderwijs, gezonde werkvloer en Maatschappelijke Zorg. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet. Alle partijen samen zorgen voor een netwerk waar samenwerking plaatsvindt tussen organisaties, professionals en vrijwilligers uit de sectoren sport, bewegen, gezondheid, welzijn en cultuur. Daarnaast organiseren wij o.a.: <ul style="list-style-type: none">• Sport en cultuurwijzer voor kinderen en volwassenen• Sportkaravaan• Schoolschaatsen op de Markt• Koningsspelen• Deelname Nationale Sportweek Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds sport en cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds. In het zwembad is er een breed aanbod aan activiteiten, dat bijdraagt aan een actieve en gezonde leefstijl. Dit varieert van Fifty-Fit zwemmen tot medisch therapeutisch zwemmen, van aquasport tot PiYoChi en van zwangerschapszwemmen tot ouder-en-kind lessen. Naast zwemlessen faciliteert de gemeente ook schoolzwemmen, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen. <u>Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden.</u> Sportaanbieders en verenigingen zijn belangrijk voor het sportaanbod in de gemeente Harderwijk. Wij ondersteunen de aanbieders (vraaggericht) op het gebied van o.a. subsidies, deskundigheidsbevordering, vrijwilligersbeleid, samenwerkingsmogelijkheden en duurzaamheid. Ook stimuleren wij de verenigingen in openclub trajecten. Met name op de sportclusters wordt dit verder ontwikkeld met de inzet van sportparkmanagers. We hebben oog voor talentontwikkeling en stimuleren dit o.a. door het organiseren van de jaarlijkse sporthuldgingen.
<u>Lokaal sportakkoord</u> In de gemeente Harderwijk is met de sportorganisaties gewerkt aan een lokaal sportakkoord. Er is hier gekozen voor de ambities; <ul style="list-style-type: none">• Inclusief sporten en bewegen• Vitale aanbieders en positieve sportcultuur• Vaardig in bewegen Met de werkgroepen wordt hier invulling aan gegeven. Inmiddels is bekend dat het lokaal sportakkoord doorloopt voor de periode 2023 -2026, waardoor jaarlijks het uitvoeringsbudget beschikbaar blijft.
Specifiek

- Er wordt een nieuwe beleidsnota sport en bewegen gemaakt voor de periode 2023-2026. Samen met partners formuleren wij onze ambities voor de komende jaren. Het sportakkoord zal hier onderdeel van gaan uitmaken.
- Uitwerken en begeleiden plan voor uitbreiding en voortzetting sportparkmanagement op de vier sportclusters.

Nieuw beleid

Kadernota

Sportparkmanagement

Voortzetting en verbreding van de inzet van sportparkmanagers op de vier clusters. Structureel een bedrag van € 112.000,- vanaf 2023.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Er is in 2023 een nieuwe beleidsnota sport en bewegen geschreven, met een uitvoeringsprogramma. Dit is in samenwerking met de partners in de gemeente Harderwijk gedaan. Onderdeel hiervan is de uitwerking van het Sportakkoord II. Daarnaast is sport en bewegen een belangrijk onderdeel in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), de Nota sociaal domein en het Integraal Zorg Akkoord (IZA).

Het Sportparkmanagement is samen met de vier clusters uitgewerkt en loopt. De sportparkcoördinatoren en sportparkcoaches organiseren activiteiten voor doelgroepen, leggen verbindingen en werken samen met verschillende partijen in de gemeente Harderwijk.

Het brede school programma is inmiddels in alle (6) wijken in de gemeente Harderwijk uitgezet, waardoor alle kinderen in Harderwijk en Hierden laagdrempelig kunnen deelnemen.

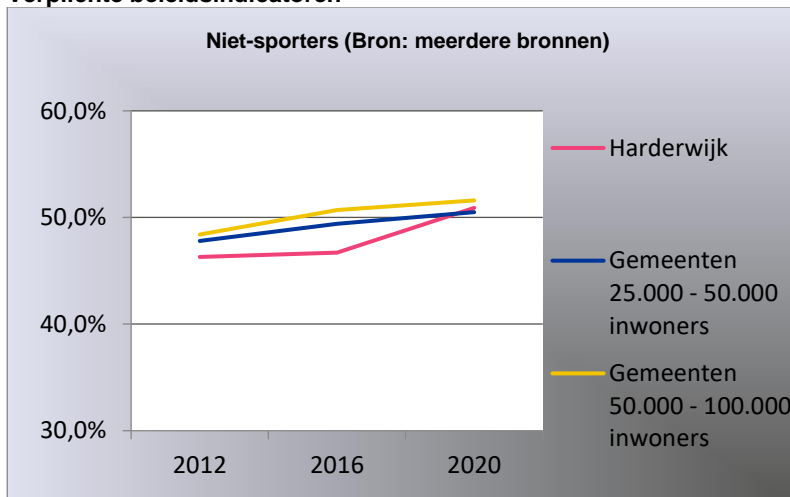
In 2023 is voor het eerst na corona weer een sporthuldiging georganiseerd. Deze is in kleinere vorm teruggekomen dan voorheen toen er een sportgala werd georganiseerd. Met deze sporthuldiging hebben wij weer aandacht voor topsport en talentontwikkeling.

In de regio is een plan van aanpak opgesteld voor de regionale samenwerking op het gebied van aangepast sporten. Hier is het lokale aanspreekpunt via GA! op aangesloten.

Middels verenigingsadvisering betrekken wij sportverenigingen bij maatschappelijke en relevante thema's, zoals onder andere inclusiviteit en sociaal veilige sport. Wij organiseren trainingen, bijeenkomsten en leggen verbindingen. Hierbij is er aandacht voor de knelpunten bij de sportclubs, die benoemd zijn in de sportaanbiedersmonitor.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

* Tabel wordt in keer in de 4 jaar berekend. Eerstvolgende jaar is 2024

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Voldoende en goede sportaccommodaties, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van de gemeente Harderwijk. Zo maken we sport en bewegen toegankelijk voor alle inwoners van Harderwijk en Hierden. Daarnaast is er aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen

- Het onderhouden en beheren/exploiteren van de Harderwijker gemeentelijke binnensportaccommodaties inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities van de gemeente Harderwijk, zoals beschreven in de beleidsnota sport. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor de verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden en beheren van openbare beweegplekken, zoals de kunstgrasveldjes, maar ook o.a. de skeelerbaan, pumptrackbaan, skatebanen en calisthenics park.
- Het uitzetten van beweegroutes in de stad, om zo het wandelen, hardlopen of skeeleren te bevorderen op een laagdrempelige manier

Specifiek

- Het uitzetten de vijfde beweegroute in de stad en een plan maken voor beweegroutes Plus (voor specifieke doelgroepen)
- Nieuwbouw zwembad De Sypel wordt in gebruik genomen. Naar verwachting wordt de bouw van het nieuwe zwembad afgerond aan het begin van 2023.
- In combinatie met de bouw van een energieneutraal zwembad, realiseren van verduurzaming van de rest van sportcomplex De Sypel.
- Nieuwbouw sporthal Sypel III wordt verder uitgewerkt. Naar verwachting wordt de bouw van de nieuwe sporthal in 2023 gerealiseerd
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen.
- Skatebaan Parkweg vervangen

Nieuw beleid

Nieuwe afvalcontainers

Ten gevolge van de nieuwbouw van het zwembad is er op het terrein van De Sypel geen ruimte meer voor het herplaatsen van de bestaande verouderde perscontainer. We werken toe naar een duurzame oplossing voor het plaatsen van ondergrondse vuilcontainers op of om het terrein van de Sypel. Het benodigde krediet hiervoor is € 20.000,-. Het jaarlijks benodigde budgetbedrag zal in de nieuwe exploitatiebegroting worden meegenomen.

Nieuw automatiseringssysteem zwembad en binnensportaccommodaties

Het automatiseringssysteem voor het zwembad en de binnensportaccommodaties is sterk verouderd (uit 2013). Dit systeem bestaat uit de verhuur van alle binnensportaccommodaties en uit kassa- / toegangs- en lesregistratiesysteem voor het zwembad. Het systeem moet vervangen worden, ook omdat de huidige leverancier per eind 2023 stopt met deze activiteiten. Er zijn destijds geen vervangingsinvesteringen opgenomen. Momenteel wordt een programma van eisen opgesteld, waarna de aanbesteding zal starten. Nadere advisering zal in het voorjaar 2023 volgen.

Nieuwe exploitatiebegroting

De bestaande exploitatiebegroting van De Sypel wordt in 2023 herzien, vanwege de nieuwbouw van het zwembad. De wijzigingen in de exploitatie ten gevolge van de nieuwe derde sporthal worden in 2023 aangemeld en zullen per 2024 ingaan.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De skatebaan is vervangen. Samen met de jeugd is er een prachtige baan gekomen die weer aansluit bij de wensen van nu. Dat blijkt ook wel uit het gebruik. De baan wordt weer zeer intensief gebruikt.

Naast de reguliere inspectie en het opknappen van de speeltuintjes is in 2023 de grote speeltuin Vlierburgpad geheel opgeknapt, samen met de kinderen uit de buurt.

Het onderhoud van de buitensportaccommodaties is gedaan. Alle voorzieningen voldoen aan de diverse eisen van de verschillende bonden. Dit jaar hebben we tevens extra inheemse struiken op de parken geplant, om zo bij te dragen aan de biodiversiteitsdoeleinden.

Bij Hockeyclub de Mezen is de fietsenstalling aangepast en uitgebreid.

De voorbereidingen zijn getroffen voor de vijfde beweegroute in de stad en twee lunchwandelpaden op Lorentz. Daarnaast wordt er al gewerkt aan een beweegroute plus voor senioren/minder validen.

Het nieuwe binnenzwembad is gereed en opgeleverd. Voor de medewerkers van De Sypel was het een uitdagend jaar, om bij een lopende bedrijfsvoering veel overlast te ervaren van de bouw. Dit omdat de nieuwbouw van sporthal Sypel III en de verbouw van de kantoorruimte wordt gebouwd tegen de bestaande bouw. In 2024 wordt het volledige sportcomplex opgeleverd. De beoogde inkomsten van 2023 zijn nagenoeg gerealiseerd. De verduurzaming van de rest van het sportcomplex de Sypel heeft vertraging opgelopen, ten gevolge van de netcongestie.

Er is een PVE opgesteld voor het nieuwe automatiseringssysteem van het zwembad en de binnensportaccommodaties. In Q1 van 2024 zal de aanbesteding live gaan.

Er is een leasecontract aangegaan betreffende de nieuwe afvalcontainers. De containers worden in Q1 van 2024 geplaatst.

Er is een start gemaakt met het herzien van de exploitatie van de Sypel. Het jaar 2024 wordt gezien als meetjaar. In Q4 van 2024 zal de nieuwe exploitatiebegroting van 2025 afgerond zijn. De herziening van de exploitatie loopt niet mee met de gemeentelijke begroting. In 2024/2025 zal het via een apart raadsvoorstel naar de raad gaan om de raad te informeren.

De gymzalen en sporthallen zijn verduurzaamd: de Sypel is voorzien van ledverlichting. Diverse gymzalen zijn voorzien van bewegingsmelders om stroom te besparen en in alle gymzalen is de temperatuur afgesteld op 17 graden. Verdere verduurzamingsmaatregelen zullen plaatsvinden in 2024.

5.3

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Culturele infrastructuur

We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers verzorgen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen. Hieronder vallen onder meer de podiumkunstprogrammering (Stad als Podium) en de cultuureducatieve instellingen (Cultuurkust en de Popschool)

Cultuur en bewoners

Met het realiseren van een goed voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur worden bewoners en bezoekers van de gemeente Harderwijk gestimuleerd om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers is daarbij onontbeerlijk, maar deze heeft sterk te lijden gehad onder de coronaperiode. Het is daarom belangrijk om vrijwilligers (terug) te winnen en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs. De Cultuurwijzer, onderdeel van de Sport- en Cultuurwijzer, is een van de middelen hiervoor.

Kunst in de openbare ruimte

Wij willen kunst en cultureel erfgoed benutten om de uitstraling, betekenis en kwaliteit van de openbare ruimte in de gemeente Harderwijk te versterken. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven

toegankelijk is. Kunst kan daarnaast ook een middel zijn voor de beleving van en een dialoog over de maatschappelijke kernwaarden.

Cultuur en economie

We willen culturele initiatieven en creatief ondernemerschap benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Versterking ondersteuning amateurkunstbeoefening;
- Versterking cultuureducatie en talentontwikkeling;
- Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers Benutting culturele initiatieven als motor voor economische spin-off en de stad als podium, op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum;
- Aandacht voor specifieke doelgroepen en het versterken van sociale cohesie;
- Versterking kunst in de openbare ruimte en benutting erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Nieuw beleid

Het reguliere beleid is kort geleden opnieuw vastgelegd.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Ter versterking van het culturele veld, waaronder de amateurkunstbeoefenaars, is een cultureel platform van start gegaan. Dit platform is geïnitieerd vanuit het culturele veld zelf, wat het draagvlak vergroot, en wordt ondersteund door de community programmeur (vanuit het Cultuur- en Erfgoedpact). De opkomst bij de bijeenkomsten van dit platform is goed, het platform voorziet in een behoefte. Vanuit de samenleving was er behoefte aan culturele netwerkborrels, wat bekostigd is vanuit de impulssubsidie. De community programmeur staat in nauw contact met de organisator van de culturele netwerkborrels.

In 2023 heeft de Popschool subsidie ontvangen voor de professionalisering van de organisatie. Daarmee worden de activiteiten van de Popschool op het gebied van cultuureducatie, talentontwikkeling en sociaal domein steviger verankerd.

In 2023 is de fusie voorbereid tussen de Stichting Stad als Podium en de Stichting Podia Harderwijk. Naar verwachting vindt de fusie plaats in de loop van 2024. Met deze fusie komt de eenduidige programmering van de podiumkunsten dichterbij, met behoud van de kennis en expertise van beide organisaties. De fusieorganisatie gaat eveneens 'Stichting Stad als Podium' heten om de continuïteit van het concept te onderstrepen.

In 2022 heeft de raad het cultuurbeleid voor de jaren 2022 tot en met 2025 vastgesteld. In 2023 is daaraan een Uitvoeringsagenda toegevoegd.

Na afloop van de projecten die voortkwamen uit de regeling Meedoen Moet Kunnen, is deze regeling definitief beëindigd.

In 2023 is alle kunst in de openbare ruimte geschouwd door de Kunstwacht. Op basis van deze inspectie is onderhoud gedaan. Onder andere "De hoed" en "Stientje" zijn gerestaureerd.

In 2023 is het spreekgestoelte van de voormalige Universiteit van Harderwijk gerestaureerd. Dit object, een van de weinige fysieke overblijfselen van de Universiteit van Harderwijk, heeft jarenlang in het Stadsmuseum gestaan, maar paste niet meer in de herziene opzet van het Stadsmuseum. Begin 2024 is dit unieke object in de Grote Kerk geplaatst, waar het weer goed toegankelijk is voor de inwoners en bezoekers van de gemeente Harderwijk.

5.4

Taakveld Musea

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven. Met de subsidies en andere bijdragen wordt de geschiedenis van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzocht, gepresenteerd en bewaard voor toekomstige generaties.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt voorzien in de beschikbaarheid van een regio-archeoloog, wordt het Streekarchivariaat in stand gehouden, worden door het Streekarchivariaat historische documenten gescand, wordt advies ingewonnen over monumenten in onze gemeente en wordt het Stedsmuseum in stand gehouden, waar, naast exposities moderne beeldende kunst, ook de stadsgeschiedenis wordt gepresenteerd.

Wat hebben wij er voor gedaan?

In 2022 zijn twee ontwikkelingen in gang gezet: het omzetten van het Streekarchivariaat Noordwest Veluwe van een centrumgemeenteregeling naar een bedrijfsvoeringsorganisatie en het mogelijk fuseren van het SNWV met het Streekarchief Epe, Hattem en Heerde.

In 2023 is door alle partijen gewerkt aan de verdere voorbereiding van de fusie en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Door de betrokken gemeenten, waaronder Harderwijk, zijn in 2023 principebesluiten genomen om het SNWV om te vormen tot een bedrijfsvoeringsorganisatie. De beoogde datum voor inwerkingtreding van de fusieorganisatie is 1 januari 2025. De verwachting is, dat de besluitvorming over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling wel vóór 1 juli 2024 is afgerond.

De gelijktijdige wijziging van de gemeenschappelijke regeling en de toetreding van Epe, Hattem en Heerde heeft ook financiële implicaties (het is dus niet alleen de juridische aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling op de nieuwe Wgr). Daarom is vooralsnog de intentie om de aangepaste gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2025 in werking te laten treden.

In 2023 is een subsidie verleend aan de Stichting Joods Erfgoed Harderwijk voor het project Antisemitisme Experience. De subsidie is bestemd om de presentatie in de voormalige Synagoge over de geschiedenis van de Joodse inwoners van Harderwijk, nog beter tot zijn recht te laten komen. Het is de bedoeling dat de ervaring die de bezoeker daar opdoet, nadrukkelijk bijdraagt aan de bewustwording van het belang van vrijheid en inclusie.

5.5

Taakveld Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

De tastbare geschiedenis van de gemeente Harderwijk (monumenten, archeologie en Cultuurlandschappen) op een verantwoorde manier te bewaren, onderzoeken, versterken en deze zichtbaar te maken voor Harderwijkers en bezoekers.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Beoordelen aanvraag omgevingsvergunningen voor het wijzigen van gemeentelijke en rijksmonumenten;
- Toezicht houden op de uitvoering van de verleende omgevingsvergunning voor het wijzigen van gemeentelijke en rijksmonumenten;
- Begeleiden en toezicht houden op onderhoud en restauratie van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten;
- Subsidies voor onderhoud en restauratie van gemeentelijke- en rijksmonumenten;
- Archeologie en cultuurhistorie verwerken in ruimtelijke plannen en visies;
- Begeleiden en beoordelen van archeologische onderzoeken en ondersteuning van vrijwilligers;
- Ondersteuning van de monumentencommissie/ Commissie Ruimtelijke Kwaliteit;
- (laten) inventariseren, waarderen en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en andere cultuurhistorische waarden;
- Aanwijzen van gemeentelijke monumenten;
- Onderhouden/restaureren van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in gemeentelijk eigendom;
- Informatie/voorlichting over monumenten en archeologie;
- Publieksgerichte activiteiten om cultuurhistorie onder de aandacht te brengen.

Specifiek

- Opstellen van de visie op religieus erfgoed (kerkenvisie).
- Inventariseren en uitbreiden van de gemeentelijke monumentenlijst op basis van een door de raad vastgesteld beleidskader

Wat hebben wij er voor gedaan?

De Visie religieus erfgoed is afgerond. In 2024 wordt de visie ter vaststelling aan de raad aangeboden. Samen met de projectgroep historische boerenerven, het Gelders Genootschap en betrokken eigenaren zijn 5 proeferven uitgewerkt in erfadviezen. In 2024 zullen de ervaringen van deze proeferven worden gebruikt in een beleid voor het behoud en ontwikkeling van de historische boerenerven in Hierden;

De werkgroep 'Historie schietkamp Hierden' is ingesteld. Deze bestaat uit lokale historici en betrokken verenigingen. Samen met de werkgroep zijn twee informatieborden over het voormalige schietkamp uit WO2 ontworpen. De informatieborden worden in 2024 geplaatst.

Er is groot onderhoud/restauratie aan de Catharinakapel uitgevoerd, waaronder het vervangen natuursteen en herstel van de glas-in-loodramen;

Er is een start gemaakt met het onderzoek en inventarisatie van gebouwen en stedenbouwkundige structuren uit de periode 1965-1990, het zogenaamde Post '65 erfgoed;

De Adviescommissie omgevingskwaliteit is ingesteld. De Adviescommissie omgevingskwaliteit is de opvolger van de Commissie ruimtelijke kwaliteit, die vervallen is door de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

5.6**Taakveld Media**

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de lokale media-instelling en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Hierbij wordt opgemerkt, dat gemeenten wettelijk verplicht zijn zorg te dragen voor de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe en wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden.

Wat hebben wij er voor gedaan?

In 2023 heeft de Bibliotheek Noordwest-Veluwe subsidie ontvangen voor de opzet en instandhouding van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Bij dit Informatiepunt kunnen inwoners ondersteuning krijgen bij het digitale contact met overheden en (maatschappelijke) instellingen. De subsidie werd eerder verleend via de Koninklijke Bibliotheek, maar het Rijk heeft bepaald dat deze vanaf 2023 via de gemeenten loopt. In het kader van het IDO onderhoudt ook onze afdeling Publiekszaken contact met de Bibliotheek, omdat vergelijkbare vragen van inwoners ook bij het Klantcontactcentrum en de Publieksbalie worden gesteld.

5.7**Taakveld Openbaar groen en (openlucht)recreatie**

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

SAMEN KLEUREN WE DE STAD

De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte. Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast. Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven & Sponsoring, Social Return, Eenvoud en Differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit.

Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en hutoogst op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
- Het plantsoen jaarrond op kwaliteitsniveau B. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkte mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000 m² plantsoen en ca. 95 bomen;
- Een veilige speelomgeving handhaven waar voldoende mogelijkheden liggen voor het spelende en ontdekkende kind;
- Het beheer en onderhoud van de gemeentelijk natuurterreinen (met name bossen) waarbij de Natuur, recreatie en hutoogst de drie pijlers zijn;
- De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van ca. 1.100 m³ per jaar);
- Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland).

Nieuw beleid

- We vormen o.a. traditionele gazons om naar bloemrijke bermen
- We planten extra bomen
- Vergroten aandeel inheems hout
- Bosverjonging
- Natuurbrandbeheersing

Kadernota

Project Samen Mooier

Vanuit amendement 7-7 bij de kadernota 2022-2025 wordt voorgesteld om in de begroting voor 2022 € 55.000 en voor de jaren 2023-2025 jaarlijks € 65.000 op te nemen. Hiermee wordt beoogd het project Samen kleuren we de stad weer vorm te geven met dit nieuwe project.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Ook dit jaar is het groenonderhoud weer uitgevoerd volgens afspraak. Met name in Stadsweiden zijn we verdergegaan met het omvormen van de gazons naar biodiverse kruidenbermen.

Het speelplaatsbeheer is uitgevoerd. We hebben samen met de buurtkinderen 5 speelplaatsen gerenoveerd en diverse losse speeltoestellen vervangen, in totaal 29 toestellen exclusief de skatebaan.

De bomenmonitor die ook apart is aangeboden, laat over 2023 een mooi positief resultaat zien. We hanteren de norm dat we anderhalve boom herplanten indien we een boom kappen. Deze norm hebben we ruimschoots behaald.

Ook vanuit Samen kleuren we de stad, is dit jaar door heel veel bewoners met veel plezier gewerkt aan een kleurrijke stad. In de binnenstad zijn bijvoorbeeld nog eens ruim 60 geveltuintjes bij gekomen.

Het bosbeheer is uitgevoerd volgens planning. Dit jaar is 1.124 m³ hout geoogst. De provinciale doelstelling voor zowel de instandhouding van de natuurterreinen als het faunabeheer zijn gerealiseerd.

De paragraaf Natuurbrandbestrijding en Veiligheid boomcontrole zijn gemaakt. De paragraaf natuurbrandbestrijding ligt voor controle bij de veiligheidsregio.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 5

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG5 Sport, cultuur en recreatie							
Resultaat bepaling	Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-14	0	-355	-352	3
		TV52 - Sportaccommodaties	-1.947	-1.995	-2.218	-2.170	48
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-25	0	-50	0	50
		TV54 - Musea	-59	-82	-82	-84	-2
		TV55 - Cultureel erfgoed	-257	-162	-160	-181	-21
		TV56 - Media	0	0	-47	-47	-0
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-135	-127	-150	-201	-51
	Baten - Totaal		-2.437	-2.366	-3.063	-3.036	27
	Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	896	951	1.125	1.038	-87
		TV52 - Sportaccommodaties	3.419	3.328	4.214	4.073	-141
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	2.619	2.653	3.002	2.888	-114
		TV54 - Musea	732	764	811	814	3
		TV55 - Cultureel erfgoed	817	542	703	623	-80
		TV56 - Media	929	738	837	837	0
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.315	4.569	4.696	4.417	-279
	Lasten - Totaal		13.726	13.546	15.387	14.690	-698
Resultaat bepaling - Totaal			11.289	11.180	12.324	11.654	-670
Resultaat bestemming	Dotatie	TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	160	0	0	0	0
		TV55 - Cultureel erfgoed	20	20	20	103	83
	Dotatie - Totaal		180	20	20	103	83
	Onttrekking	TV52 - Sportaccommodaties	-8	-12	-178	-158	20
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-84	-62	-62	-61	1
		TV55 - Cultureel erfgoed	-10	-62	-62	-16	46
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
	Onttrekking - Totaal		-102	-136	-302	-235	67
Resultaat bestemming - Totaal			78	-116	-282	-133	149
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			11.367	11.064	12.042	11.521	-521
Totaal Programma's - Totaal			11.367	11.064	12.042	11.521	-521

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	11.521
Begroting 2023	12.042
Verschil	-521

Het resultaat van Programma 5 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-17		1
	Onderhanden werken neutraal	-27		1
	Kapitaallasten	-42		2
	Uren / Doorbelastingen		54	3
5.1	Terugvordering subsidies	-49		4
5.2	Lagere energielasten zwembad	-129		5
5.3	Onderuitputting Interculturele activiteiten	-38		6
5.3	Voordeel onderhoud kunstwerken	-19		7
5.7	Ontvangen subsidie natuurbeheer	-51		8
5.7	Voordeel beheer openbaar groen	-150		9
5.7	Voordeel beheer speelvoorzieningen	-67		10
	Diversen		14	
	Totaal	-589	68	-521

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Het voordeel op de kapitaallasten is ontstaan doordat het krediet uitvoeringsvisie gebied Wellen/Stille Wei is doorgeschoven van 2022 naar 2023.
3. Het nadeel op uren/doorbelastingen wordt veroorzaakt door verschillende voor- en nadelen op doorbelastingen van overhead en voornamelijk tractie.
4. In 2023 zijn een tweetal subsidies teruggevorderd, te weten St. Clio 75-jarige bevrijding en aan St. Cultuurkust. Beide subsidies zijn lager vastgesteld als gevolg van Corona. Voordeel van afgerond € 49.500,-.
5. De energiekosten van het zwembad zijn over 2023 achtergebleven op de prognose ten tijde van de 2e tussentijdse rapportage, tevens is het krediet van de zonnecarport afgevoerd. Dit leidt ook tot een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten binnen programma 0 (zie tabel werkelijke onttrekking energielasten 2023). Per saldo is dit dus budgettair neutraal.

6. Het budget voor interculturele activiteiten is in 2023 niet benut. Voor dit jaar zijn er geen aanvragen ingediend en daarmee ook geen lasten totaal voordeel is € 38.000,-.
7. Het budget voor onderhoud en aankoop (buiten)kunstwerken is bijgesteld geweest met de 2e tussentijdserapportage vanuit het budget "subsidieregeling culturele impuls' t.b.v. de plaatsing en restauratie van het kathedraal van de voormalige Universiteit van Harderwijk. Bij de jaarrekening blijkt echter dat het onderhoud/restauratie aan de kathedraal en overige kunstwerken uiteindelijk iets goedkoper zijn geweest dan begroot. Hierdoor ontstaat een voordeel van afgerond € 20.000,-.
8. De jaarlijkse subsidie voor natuurbeheer valt € 51.000,- hoger uit dan begroot. Dit is hoofdzakelijk een gevolg van de toeslag voor (schaaps) kudde. De gestegen inkomsten zijn structureel van aard.
9. De lasten voor onderhoud en beheer openbaar groen vallen ongeveer € 150.000,- lager uit dan begroot. Dit is 7% van het totale budget op beheer openbaar groen. De oorzaak ligt in langere doorlooptijden alsmede het doorschuiven van projecten, waarbij ook tekort aan arbeidskrachten of uitval (door ziekte) een rol speelt.
10. Op beheer openbare speelvoorzieningen zijn de uitgaven € 66.800,- lager. Projecten schuiven door als gevolg van het tekort aan arbeidskrachten, maar vooral ook omdat speeltoestellen tegenwoordig duurzamer en van beter materiaal zijn, en minder snel dan voorheen worden vervangen.

2.6 Programma 6 Sociaal domein

A ALGEMEEN

Doelstellingen

De inzet van het beleid sociaal domein is gericht op meedoen mogelijk maken voor iederéén. Meedoen betekent voor inwoners dat ze verbinding hebben met elkaar, van betekenis zijn voor elkaar en 'samen' de samenleving zijn.

In 2023 is de Nota sociaal domein "Samen doen wat nodig is" vastgesteld. De nota biedt een breed perspectief op samenhangend beleid binnen het sociaal domein. In de Jeugdwet, Wmo en Wet publieke gezondheid is opgenomen dat de gemeenteraad periodiek een plan vaststelt met betrekking tot het door het gemeentebestuur te voeren beleid (artikel 2.2 Jeugdwet en artikel 2.1.2 Wmo). Met het vaststellen van de integrale Nota sociaal domein en het intrekken van de huidig geldende beleidsnota's, voldoen we aan deze wettelijke bepaling. Mensen bewegen zich breed in de samenleving, daarom willen we de verschillende beleidsvelden binnen het sociaal domein beter op elkaar afstemmen.

Deze Nota richt zich op het brede sociaal domein, zodat de uitvoerende professionals samen met andere partners in het sociaal domein, zoals onderwijs, welzijnsorganisaties, sport en cultuur, ondernemers, zorgaanbieders, de GGD'en, woningcorporaties en vrijwilligersorganisaties, inwoners kunnen ondersteunen. De Nota geeft een meerjarig beleidskader af voor de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet Inburgering, de Participatiewet, Wet Publieke Gezondheid en de Wet Gemeentelijke Schulddienstverlening. Door dit meerjarig integrale beleidskader vast te stellen in deze nota behouden we de integrale samenhang binnen het sociaal domein.

We werken vanuit vier maatschappelijke opgaven, die in relatie staan met de levensfasen van een mens:

- *Bevorderen van kansrijk opgroeien.* We streven ernaar om jongeren optimale kansen te bieden, zodat ze hun volledige potentieel kunnen benutten. Samen met hen werken we aan een toekomst waarin ze zich kunnen ontwikkelen en succesvol kunnen zijn.
- *Stimuleren van samenredzaamheid.* Dit betekent dat we als gemeenschap naar elkaar omkijken en elkaar ondersteunen. We geloven in de kracht van samenwerking en willen een omgeving creëren waarin iedereen zich gewaardeerd en betrokken voelt.
- *Bestaanszekerheid en perspectief op (on)betaald werk.* Dit is essentieel voor het welzijn van onze inwoners. We willen ervoor zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft om zijn of haar talenten te benutten en een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving.
- *Zelfstandig thuis kunnen / blijven wonen.* We willen een omgeving creëren waarin iedereen de ondersteuning en zorg kan krijgen om een gezond en onafhankelijk leven te leiden. We richten ons op het versterken van de mogelijkheden en vaardigheden van mensen, zodat ze zelfredzaam kunnen zijn en volwaardig meedoen in de samenleving ('Positieve gezondheid').

Daarnaast streven we naar gelijke kansen en een inclusieve samenleving. We willen dat iedereen volledig kan meedoen en zonder belemmeringen de eigen stem kan laten horen. We zetten ons extra in om barrières weg te nemen en een omgeving te creëren waarin iedereen zich welkom en veilig voelt. We werken hierbij Mensgericht. Bij mensgericht werken in het sociaal domein is het belangrijk om te luisteren naar de behoeften en wensen van individuen, hen actief te betrekken bij besluitvorming en te streven naar gelijkwaardige partnerschappen. Door te focussen op het versterken van welbevinden van individuen en gemeenschappen, kan mensgericht werken bijdragen aan het bevorderen van inclusie, sociale rechtvaardigheid en duurzame verandering in het sociaal domein.

De uitvoering van het sociaal domein is financieel risicovol. Daarom hebben we de komende jaren expliciet aandacht voor het kunnen bieden van ondersteuning waar nodig. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor het verdelen van schaarste in middelen en mensen. En samen met ons netwerk zetten we in op het normaliseren van hulpvragen, preventie en voorkomen van stapeling.

Ontwikkelingen en toekomstverkenning

Het Sociaal Domein doorloopt een transformatie. De grote opgave voor de komende jaren is het centraal stellen van de maatschappelijke opgaven in ons beleid en van daaruit doorontwikkeling en vernieuwing in het sociaal domein te bewerkstelligen. We hebben het dan over de zogenoemde beweging naar voren, het normaliseren en het ruimte geven aan krachten van inwoners.

De Nota sociaal domein 2024-2029 is inmiddels vastgesteld. Het proces om te komen tot een uitvoeringsagenda loopt. De uitvoeringsagenda heeft een maximale looptijd van twee jaar en is de concrete uitwerking van de strategische beleidsdoelen en de manier waarop we deze willen bereiken. Samen met maatschappelijke partners worden de benodigde inspanningen bepaald. De resultaten worden bijgehouden in

de Monitor sociaal domein. In het tweede kwartaal van 2024 wordt de uitvoeringsagenda ter vaststelling aangeboden aan het college.

Toekomstverkenning

Het beleid van morgen moet rekening houden met de toekomst. In de toekomstverkenning, die de basis vormt voor de Nota sociaal domein, zijn de hieronder genoemde belangrijkste trends opgenomen:

Stijgende kosten in het sociaal domein Het aantal cliënten dat gebruik maakt van voorzieningen neemt toe, de complexiteit van de zorgvraag leidt tot de inzet van duurdere zorgvormen, de kosten per cliënt per voorziening stijgen. De tarieven van aanbieders stijgen, als gevolg van arbeidsmarkt- en economische ontwikkelingen. De Rijksmiddelen en het accres gemeentefonds lijken niet toereikend bij de voorspelde groei van de uitgaven.

Dubbele vergrijzing Het aantal ouderen neemt fors toe én ze worden steeds ouder.

Ontgroening Tegelijkertijd is er sprake van ontgroening, de afname van het aantal jongeren.

Verscherpte tweedeling Er vindt steeds meer een tweedeling plaats in de samenleving, wel langs verschillende scheidslijnen: theoretisch en praktisch opgeleiden, huizenbezitters en huurders. We hebben het dan over jongeren of ouderen in heel kwetsbare posities, mensen in financieel kwetsbare situaties, mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, multiprobleem huishoudens, laaggeletterden/digibeten, statushouders en kwetsbare buurten of straten waar veel problemen samen komen (lage inkomens, GGZ-en/of LVB-problematiek). De inflatie en de stijgende energieprijzen hebben op deze groepen een flinke impact. De inflatie lag in 2023 met 3,8% wel lager dan in 2022 (10%) (CBS). Het Rijk heeft hier ondersteuningsmaatregelen voor getroffen.

Personeelsgebrek is een rechtstreeks gevolg van de demografische ontwikkelingen en leidt in veel branches tot maatregelen, wachttijden en wachtlijsten.

Tekort aan betaalbare huur- en koopwoningen Al enige jaren wordt gesignaleerd hoe het tekort aan geschikte woningen een sta in de weg vormt voor het oplossen van sociale problematiek. De uitstroom uit Beschermd Wonen stagneert (onnodig beroep op zorg), en economisch daklozen kunnen hun situatie niet verbeteren zolang zij niet over geschikte woonruimte beschikken.

Toename van sociale en emotionele eenzaamheid We leven minder in vaste groepen (zoals sportverenigingen, het kerkelijk leven), maar meer in netwerken die voor dat moment van belang zijn. Sociale netwerken worden onder invloed van social media minder divers en de afstand tussen mensen uit verschillende netwerken wordt groter.

Toename GGZ-problematiek Kwetsbare inwoners hebben een verhoogd risico op GGZ-problematiek. Als gevolg van extramuralisering van de GGZ door het overheidsbeleid is het aantal personen met psychische problematiek de afgelopen jaren toegenomen (Trimbos, 2022). Er is een sterke stijging van GGZ-problematiek tussen de jaren 2019 - 2022.

AZC De capaciteit is nog steeds 800. De verwachting is dat deze de komende tijd ingezet zal blijven worden. De buffer van 300 wordt nog steeds volledig benut. De verwachte afbouw naar 500 zal ook het komende jaar naar verwachting niet plaatsvinden.

Verbonden partijen

- Inclusief Groep N.V.
- Meerinzicht (Domein Sociaal)

Beleidskaders

- Beleidsnota bestaanszekerheid en schulddienstverlening 2021-2024
- Beleidsregels wet Inburgering (2021)
- Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum voor asielzoekers (2021-2026).
- Deelverordening Eenmalige activiteitsubsidies welzijn, cultuur, sport en zorg (2014)
- Inkoopstrategie jeugdhulp 2022 Noord Veluwe
- Integraal lokaal Uitvoeringsplan Jeugd Harderwijk 2019-2023.
- Integrale verordening sociaal domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2021
- Nota Dierenwelzijn
- Nota "Snel en volwaardig meedoen; kader 2022-2026 nieuwe wet Inburgering, EHZ
- Nota Sociaal Domein "Samen doen wat nodig is 2024-2029"
- Nota sturing en bekostiging Jeugdhulp 2018 e.v.
- Nota Inburgering. Van nieuwkomer tot Harderwijker 2018-2022.
- Op volle kracht vooruit. Overbruggingsprogramma informele zorg en uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2021-2023
- Rapport Wijkaanpak 2012-2015, + Notitie voortzetting Harderwijkaanpak", 2016
- Regenboogagenda 2021-2023 plan van aanpak Nieuw beleid in ontwikkeling
- Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024
- Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld 2020-2023

- Regiovisie Jeugdhulp Noord Veluwe 2021
- Samen thuis op de Noord-Veluwe Regio- en beleidsplan - Beschermd wonen en maatschappelijke opvang - Noord-Veluwe 2020-2023
- Subsidieregeling Beschermd Wonen gemeente Harderwijk 2020
- Uitvoeringsprogramma 2022-2024 EHZ kader Snel en volwaardig meedoen wet Inburgering
- Uitvoeringsprogramma aanpak laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024
- Uitvoeringsagenda Burgerschap 2023
- Verordening Inrichting Anti-discriminatievoorziening Gemeente Harderwijk 2011.
- Verordening Sociale Adviesraad Harderwijk 2017
- Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen 2019

Rekenkameronderzoek:

- Toegang tot de WMO (2023)

Voor een toelicht op deze rekenkameronderzoeken wordt verwezen naar bijlage 5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken

B TAAKVELDEN

6.1	Taakveld Voorveld, Samenkracht en burgerparticipatie
-----	--

Portefeuillehouder(s):	J. Joon - M. Companjen - M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Onze maatschappelijke opgave is 'Op weg naar samenredzaamheid.'
 We willen een goede laagdrempelige, toegankelijke en preventieve dienstverlening zodat iedere inwoner op passende wijze mee kan doen in onze samenleving vanuit een duurzaam individueel welbevinden. We faciliteren ontmoetingen en vergroten onderlinge cohesie, burgerschap en samenredzaamheid. En organiseren een voorveld waarin professionals, inwoners en gemeente met elkaar mensgericht samenwerken.

Strategische doelen nota Sociaal Domein:

1. Samenredzaamheid in buurten en wijken is versterkt
2. Ondersteuning is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van vragen
3. Gelijke kansen in een inclusieve samenleving bevorderen

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de BBV-taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 6.2 Wijkteams.

Kinderopvang

- Inspecteren en handhaven uitvoering Wet Kinderopvang
 - Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang
- Jaarlijks moeten alle Kindercentra (Kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvang, Gastouderbureaus) en min. 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang worden bezocht voor een inspectie. (Norm was minimaal 5%, in de gemeente Harderwijk hebben we de afgelopen jaren 30% geïnspecteerd)

Voor 2023

Gastouderopvang

In 2023 gaan we minimaal 50% van alle geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang inspecteren om de kwaliteit van de gastouderopvang beter te borgen. Hiervoor wordt structureel geld toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil deze nieuwe toezichtsnorm wettelijk vastleggen.

Flexibele inspectieactiviteit

In 2023 starten we in de gemeente Harderwijk met de flexibele inspectieactiviteit voor de jaarlijkse onderzoeken bij Kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvang en Gastouderbureaus. We kunnen hierdoor meer maatwerk leveren in het toezicht en meer verschillende onderwerpen toetsen, waardoor de voorspelbaarheid van het toezicht wordt verminderd. Het jaar 2023 is een overgangsjaar. De inzet is om vanaf 2024 de flexibele inspectieactiviteit voor alle gemeenten en GGD'en verplicht te stellen.

Cliëntondersteuning

Het uitvoeren van onafhankelijke cliëntondersteuning, het bieden van onafhankelijke begeleiding van inwoners bij systeemvragen of ondersteuningsvragen (wettelijke taak).

Voor 2023

Deze ontwikkeling zal doorgezet worden, hetgeen betekent dat er meerdere aanbieders meer specialistische inwonersondersteuning zullen gaan bieden, bijv. specifiek gericht op mantelzorg. Er gaat ook een project gedraaid worden met de betrokken partijen om de onafhankelijke cliëntondersteuning beter te borgen en te positioneren. Financieel zal dit een onderlinge verschuiving betekenen in de besteding.

Harderwijk zijn wij samen

Al ons voorveld, samenkracht, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit de programma's Harderwijk zijn wij samen.

- welzijnswerk in de wijk en buurten
- ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken
- platform krachtig kleurrijk Harderwijk
- mantelzorgondersteuning en ouderenadvies
- vrijwilligerswerk en servicepunt
- respijtorgvoorzieningen faciliteren
- dementievriendelijke stad met een Odensehuis
- informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- welbevinden vergroten en eenzaamheid bespreekbaar maken
- uitvoering Regenboogbeleid

Inclusief in de buurt (Community Building)

- Bij de samenwerking in de wijk wordt de keten van organisaties steeds meer één geheel, waarin mensgericht, maatwerk en welbevinden centraal staat.
- Inwoners de ruimte geven om zelf passend regie te voeren, en dichtbij huis potentieel te kunnen inzetten.
- Onderlinge cohesie in de wijk onder buurtgenoten te vergroten en intensiveren.
- Integraliteit in de benadering en aanpak van casuïstiek leidend is.

Eind 2022 is de Lokale Inclusie Agenda vastgesteld. De verbeteragenda omvat een leertraject om samen met inwoners steeds beter te worden in:

- Voorkomen dat er, ondanks alle hulp en activiteiten die er zijn, toch inwoners tussen wal en schip vallen
- Aanmoedigen dat inwoners elkaar laten meedoen
- Ervoor zorgen dat iederéén kan meedenken als de gemeente nieuw beleid maakt
- Als gemeente het goede voorbeeld geven.

Kadernota

Bij de kadernota is eenmalig € 50.000 toegekend om in 2023 een intern inclusiebeleid voor de gemeentelijke organisatie te ontwikkelen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Harderwijk zijn wij samen

De uitvoering van welzijn wordt grotendeels uitgevoerd door onze grootste welzijnsorganisatie Zorgdat. Denk hierbij aan mantelzorgondersteuning, mantelzorgwaardering, ouderenadvies, financieel trefpunt, vrijwilligers servicepunt, jongerenwerk/talenthuis e.d. De uitvoeringsovereenkomst met Zorgdat is verouderd, er is gestart met een herformulering. Dit wordt in lijn gebracht met de uitvoeringsagenda (Nota sociaal domein). De verwachting is dat dit in 2024 gereed is.

In de wijk- en buurthuizen is ingezet op het faciliteren van ontmoeting en meedoen. In MFC De Roef waar wordt gewerkt met alle huisgenoten vanuit de gedachte Positieve gezondheid leidt de samenwerking tot doorverwijzing naar het voorveld, namelijk door middel van Welzijn op Recept (Zorgdat). Zorgdat werkt hierin nauw samen met andere organisaties op het gebied van welzijn, sport, cultuur en zorg.

Lokaal is er in 2023 aangesloten bij de landelijke campagne(-week) 'Eén tegen eenzaamheid'. Daarnaast is er met de coalitie (samenwerking organisaties GA!Harderwijk, Zorgdat, Popschool en Cultuurkust) op vrijdagavond 22 december 2023 een tweede Kerstmissie georganiseerd voor de inwoners om eenzaamheid tegen te gaan en mensen met een smalle beurs.

Het voorstel voor een verlenging van het project 'Luisterend Oor' (van begraafplaats naar ontmoeting) heeft akkoord gekregen. Op begraafplaats Oostergaarde krijgt dit door een enthousiaste coördinator en betrokken vrijwilligers steeds meer vorm.

Regionaal en lokaal is er gestart met verkennende gesprekken om tot een collectieve dagbesteding te komen. Hetzelfde geldt voor respijtzorg (logeeropvang).

Platform Krachtig Kleurrijk Harderwijk

Naast de Hortus is er ook een festival georganiseerd bij MFC De Roef en De Aanleg. Er is gekozen voor een kleinere opzet op meer plekken in de gemeente Harderwijk, om zo aan te sluiten in de wijk. Zo is er samenwerking met Burgerschap gezocht voor het organiseren van mini-festivals in de wijken. Dit sluit aan bij het werken vanuit de wijken en het verbinden van inwoners en organisaties, om zo een brug te slaan naar een meer toegankelijk welzijn, ongeacht je achtergrond.

Het Odensehuis

In 2023 groeide het Odensehuis van 2 naar 3 dagen openstelling, het oorspronkelijke doel om 5 dagen per week open te zijn niet werd behaald vanwege personeelsuitval door ziekte. In 2024 wordt ingezet op verdere uitbreiding naar 5 dagen openstelling. Het Odensehuis biedt ondersteuning aan mensen met dementie, waardoor ze langer thuis kunnen blijven wonen. In 2023 werd er ook gewerkt aan het vergroten van de bekendheid en acceptatie van dementie in de samenleving, met activiteiten zoals voorleessessies en samenwerking met winkeliers en het organiseren van thema-avonden.

Dementievriendelijke stad

De werkgroep 'dementievriendelijke stad' werkt vanuit het plan van aanpak (vastgesteld in 2019) om in de gemeente Harderwijk een dementievriendelijke samenleving te creëren. Ketenpartners versterken elkaar vanuit eigen expertise en actualiteit om de gemeente Harderwijk dementievriendelijk te maken.

Burgerschap

In 2023 is het beleid grotendeels conform het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Dit staat vermeld onder 1.7 bestuur en ondersteuning.

Regenboogbeleid

Op 18 januari 2024 is de beleidsnota Regenboogbeleid 2024-2027 vastgesteld door de raad. We gaan dit jaar aan de slag met de uitvoeringsagenda. Dit doen we met zoveel mogelijk stakeholders uit de samenleving.

Inclusief in de buurt

Er is veel praktijk-enthousiasme over deze manier van samenwerken in- en met de buurt. Velen zien dat als een voorbeeld voor ook andere wijken. Het is geïntegreerd binnen de organisaties die deelnemen en heeft geen projectstatus meer. Netwerksamenwerking (ecosysteem) in een buurt.

Kadernota Inclusieve Organisatie

In mei 2023 zijn we gestart met het project Inclusieve Organisatie. Gemeente Harderwijk en Meerinzicht Domein Sociaal werken hierin samen. Met succes is het adviesdocument vastgesteld door de directie. I.v.m. een vertraagde start loopt het project nog door in 2024 om tot een uitvoeringsagenda te komen. Met dit project sluiten we aan bij dat wat er al is, ontwikkelen door en innoveren waar nodig.

Lokale Inclusie Agenda

De gemeenteraad heeft (zoals vastgesteld in de Verbeteragenda) een apart jaarverslag over de Verbeteragenda ontvangen. Hierin staat vermeld hoe we intern aan de slag zijn met de vier verbeterpunten, de ontwikkelingen in de samenwerking en de samenwerking met het inclusienetwerk van inwoners.

Kinderopvang

In het jaar 2023 zijn alle locaties voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus volgens de planning 2023 bezocht door de GGD voor toezicht. In het jaar 2023 is het Landelijk Register Kinderopvang up-to-date gehouden door alle wijzigingsverzoeken te behandelen.

Gastouderopvang

In 2023 hebben we de norm gehaald van 50%. De GGD heeft volgens de planning het toezicht uitgevoerd.

Flexibele inspectie activiteiten

Afgelopen jaar heeft de GGD het flexibel toezicht op alle locaties die zijn bezocht toegepast. Er is meer specifiek gekeken naar het toezicht in voorgaande jaren en hier specifiek op geacteerd tijdens de inspecties in 2023.

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen - M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Bestaanszekerheid voor alle inwoners uit de gemeente Harderwijk. Daarmee bedoelen we dat elke inwoner van Harderwijk en Hierden, hieronder verstaan we ook inburgeraars, de zekerheid heeft van:

- Voldoende en voorspelbaar inkomen, het liefst door betaald werk;
- Een betaalbare woning;
- Toegang tot zorg en;
- De mogelijkheid om met eigen inzet en naar eigen inzicht, een leefsituatie te creëren waarin men kan meedoen en zich verder kan ontwikkelen.

Strategische doelen nota Sociaal Domein:

1. Vergroten van bestaanszekerheid
2. Werkzoekenden doen naar vermogen mee in de samenleving
3. Ondersteuning aan werkzoekenden biedt perspectief op (on)betaald werk

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 Begeleide participatie en 6.5 Arbeidsparticipatie.

Regulier

- Het verstrekken van bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en regelingen voor inwoners met een laag inkomen.
- Het ondersteunen van mensen naar werk, leerwerkplekken, werkervaringsplekken, stages en scholing;
- Het bieden van een passende werkomgeving aan mensen met een arbeidsbeperking.
- Het verstrekken van tijdelijke loonkostensubsidies aan werkgevers die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende werkplek bieden.
- Het verstrekken van structurele loonkostensubsidies aan werkgevers die mensen met een arbeidsbeperking een passende of beschutte werkplek bieden.
- De uitvoering van de Wsw is ondergebracht bij de Inclusief Groep.
- Lokale en regionale werkgeversdienstverlening, waarbij we samenwerken met gemeenten en andere organisaties in de arbeidsmarktregio.
- We bieden inburgeringstrajecten aan, waarbij we gebruik maken van een brede intake, de inzet van leertrajecten (B1-route, Z-route en onderwijsroute), maatschappelijke begeleiding, financiële ontzorging, een Module Arbeidsmarkt Participatie (MAP) en een Participatie Verklarings Traject (PVT).
- Het uitvoeren van (een deel van) het minimabeleid door het verstrekken van (financiële) voorzieningen aan mensen met een laag inkomen.
- Het verbinden van activiteiten en (beleids-)terreinen die invloed hebben op bestaanszekerheid van inwoners (denk aan cultuur, sport, welzijn/zorg, schulddienstverlening).
- Het tegengaan van laaggeletterdheid (18 jaar en ouder); volgens het uitvoeringsprogramma aanpak laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Vergroten van bestaanszekerheid

In 2023 is uitvoering gegeven aan het minimabeleid, o.a. door het verstrekken van de energietoeslag om mensen met een laag inkomen te compenseren voor de hoge energiekosten.

Ook is in 2023 een samenwerking met de Stichting Armoedefonds gestart om menstruatiearmoede tegen te gaan, door op diverse plekken in de stad Menstruatie Uitgifte Punten (MUP) te realiseren.

Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur krijgen steeds meer bekendheid, waardoor meer kinderen en jongeren de kans krijgen om mee te doen in de samenleving.

In 2023 zijn de algehele beleidsregels Participatiewet 2023 vastgesteld. Hierin zijn onder andere de regels omtrent werk, levensonderhoud en bijzondere bijstand opgenomen. De beleidsregels zorgen voor een verbeterde rechtmatigheid, uniformiteit en duidelijkheid over wanneer bijvoorbeeld een inwoner wel of geen aanspraak kan maken op bijzondere bijstand.

In 2023 is een pilot opgezet voor het ambtshalve toekennen van de Individuele Inkomensvoet (IIT). De IIT is een jaarlijkse toeslag vanuit de Participatiewet voor mensen met een langdurig laag inkomen (tot 110% van de bijstandsnorm). De doelgroep van de pilot zijn bijstandsgerechtigden die ook vorig jaar de IIT hebben

ontvangen. Zij hoeven zelf geen aanvraag meer te doen voor de IIT, maar krijgen deze ambtshalve toegekend. De pilot 'ambtshalve toekenning IIT' is per 1 januari 2024 van start gegaan.

In 2023 zijn de landelijke regels omtrent inkomstenvrijlating versoepeld in het kader van het Breed offensief. Ook personen met loonkostensubsidie hebben nu recht op inkomstenvrijlating voor een bepaalde periode. Daarnaast is landelijk de kostendelersnorm voor personen tot 27 jaar versoepeld. Beide aanpassingen zijn doorgevoerd in de uitvoering.

Werkzoekenden doen naar vermogen mee in de samenleving

In 2023 hebben we verder gewerkt aan het partnerschap met Inclusief Groep (IG). Er is een intensievere samenwerking gerealiseerd tussen de trajectconsulenten van IG en de klantmanagers van MIZ. Hierdoor hebben we het aantal no-shows bij re-integratietrajecten drastisch kunnen verlagen.

We signaleren dat onze doelgroep steeds complexer wordt. Door de krappe arbeidsmarkt zijn de mensen die kunnen werken inmiddels aan het werk. De mensen die wel een beroep doen op de Participatiewet hebben meer ondersteuning nodig.

Ondersteuning aan werkzoekenden biedt perspectief op (on)betaald werk

Breed offensief

In 2023 is de 'Integrale Verordening sociaal domein Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2021' geactualiseerd door het opnemen van een breed ondersteuningsaanbod op maat, zoals loonkostensubsidie, jobcoaching, werkbegeleiding, vervoer en andere voorzieningen. Het breed offensief is een pakket aan maatregelen om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. De wet Uitvoeren breed offensief zorgt voor meer waarborgen in de wet om mensen met een beperking passende ondersteuning te bieden. De wijze waarop deze ondersteuning wordt geboden is ter beoordeling van gemeenteraad en vastgelegd in een verordening.

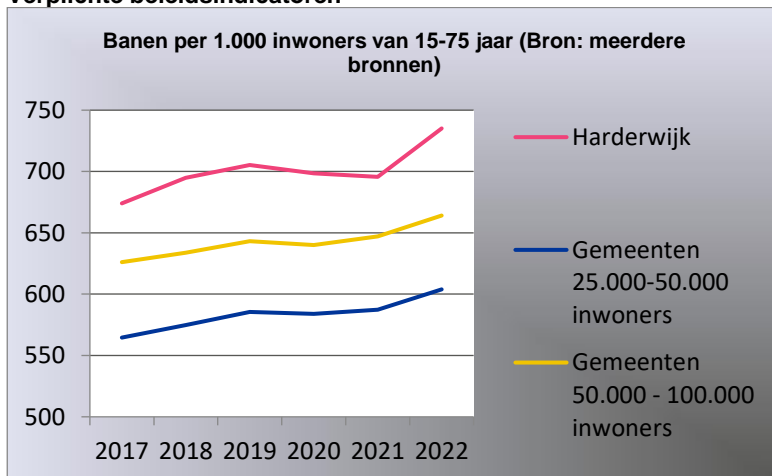
Uitvoering wet Inburgering

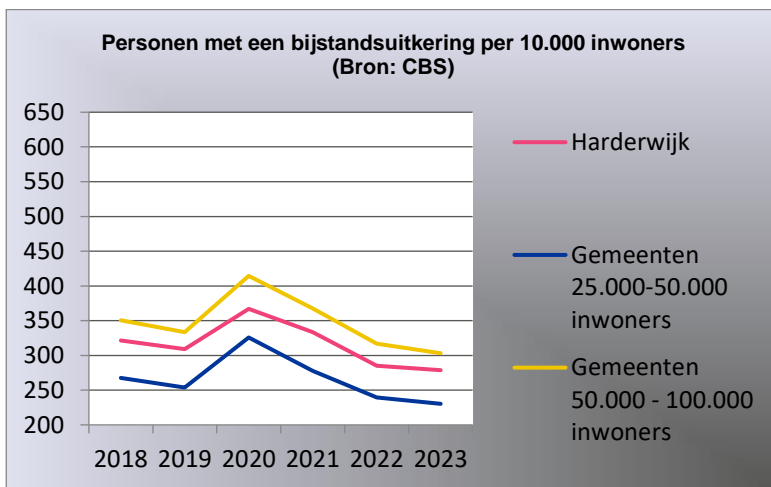
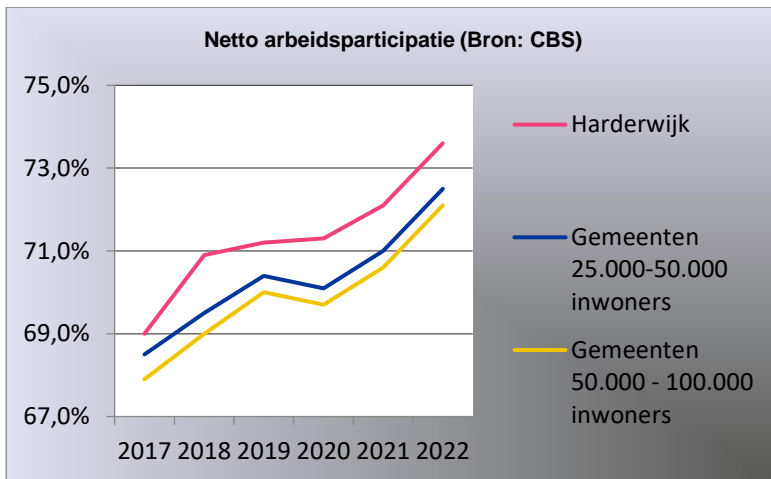
In het tweede uitvoeringsjaar van de nieuwe Wet Inburgering heeft de verdere dienstverlening aan de Harderwijkse inburgeraars een ontwikkeling doorgemaakt. De uitvoering van de wettelijke taken is door de EHZ-gemeenten overgedragen aan Meerinzicht. Regionaal hebben de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde, Putten, Elburg en Nunspeet in gezamenlijkheid de taallessen ingekocht voor de drie leerroutes: de onderwijsroute, de B1-route of Z-route (zelfredzaamheidsroute).

Het jaar 2023 werd echter gekenmerkt door de uitdagingen van een krappe arbeidsmarkt, wat aanzienlijke effecten had op de beschikbaarheid van NT2-docenten. Dit resulteerde in wachtlijsten, waardoor inburgeraars die de B1-route volgden langer moesten wachten op taalonderwijs. Als reactie hierop werd besloten om in 2023 af te wijken van het reguliere inkoop- en aanbestedingsbeleid, door middel van een enkelvoudige onderhandse aanbesteding aan een alternatieve taalaanbieder. Dit heeft de wachtlijsten effectief opgelost. Door Vluchtelingenwerk zijn de maatschappelijke begeleidingsuren en trainingen aangeboden om schulden te voorkomen.

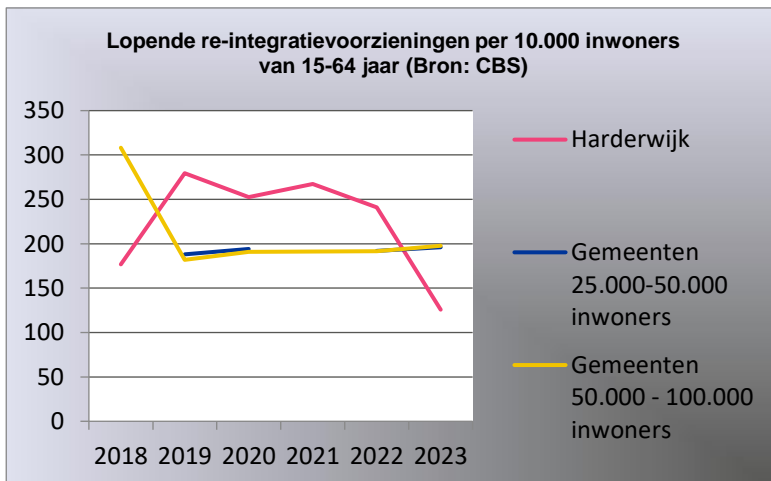
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

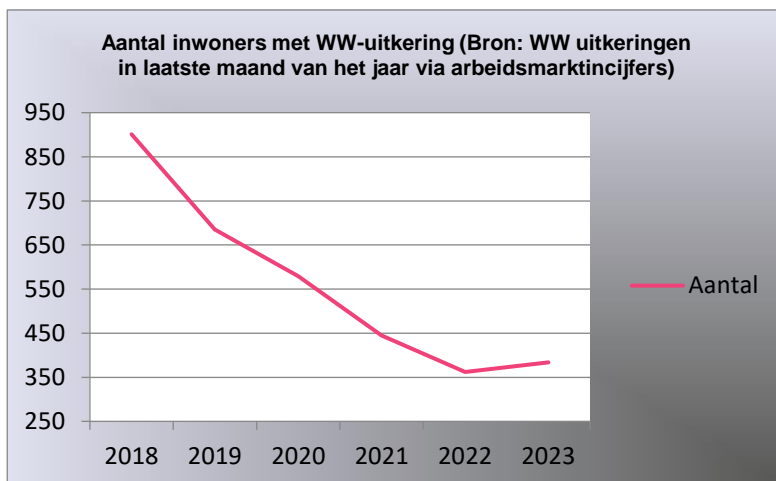
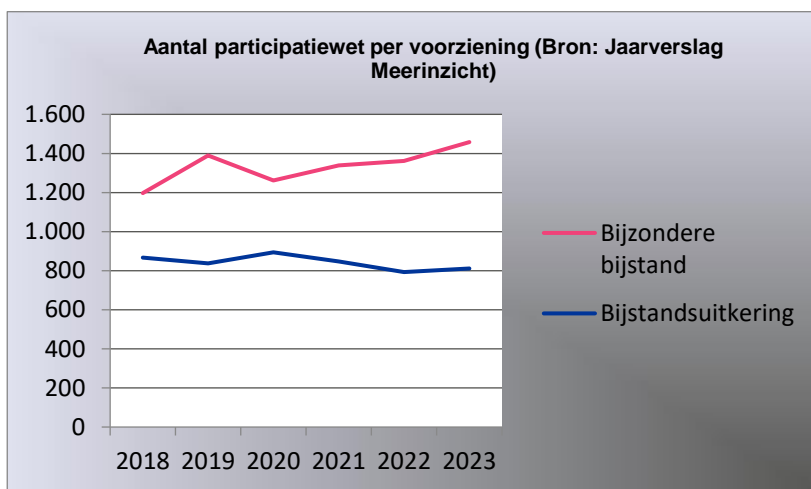
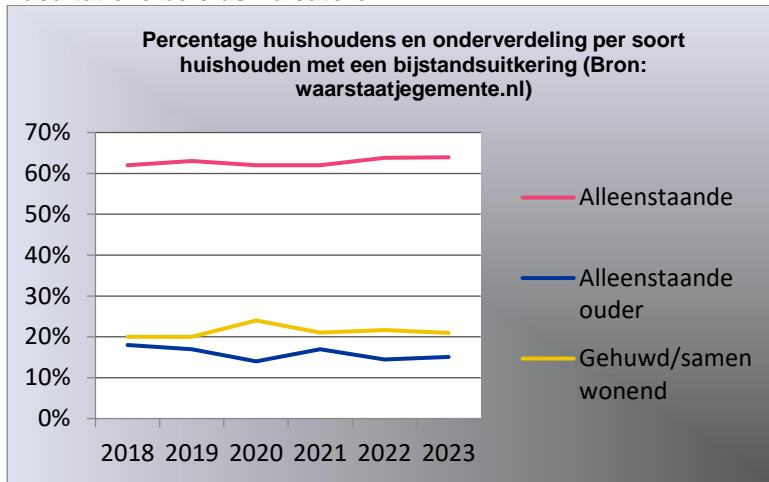

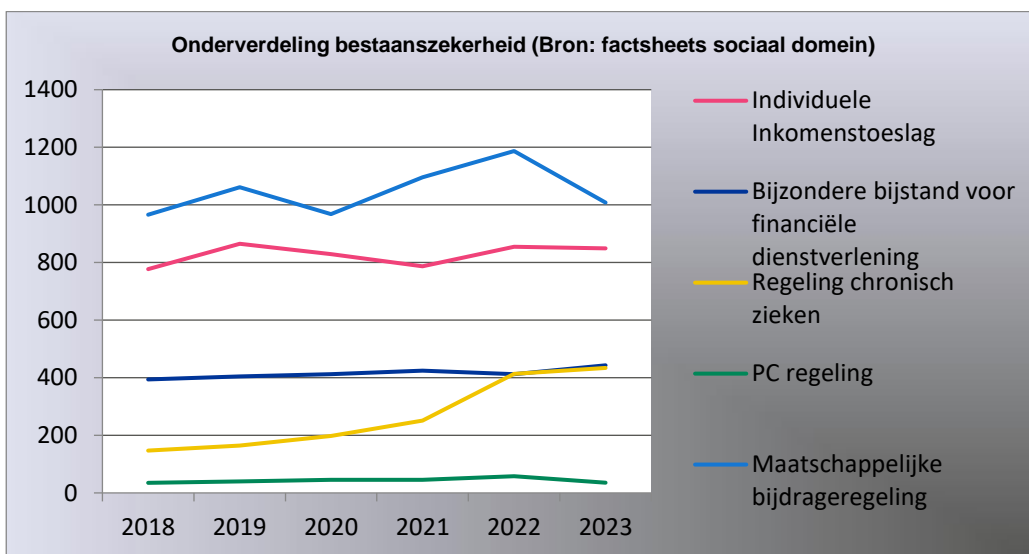
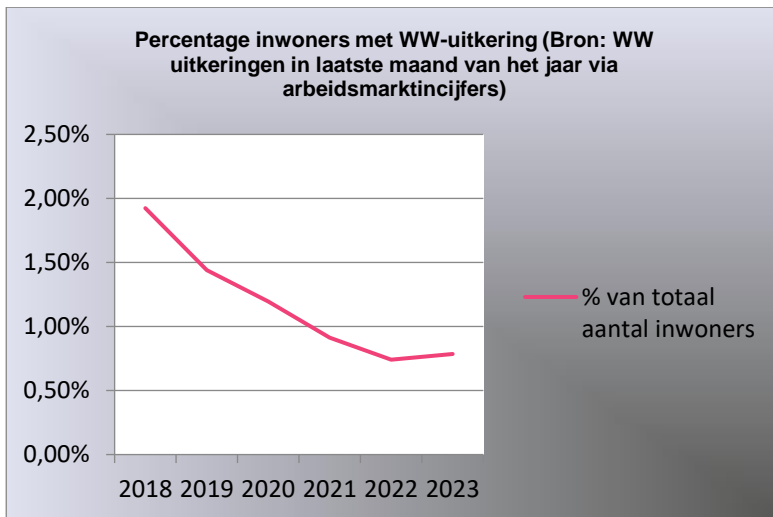

t.o.v. voorgaande jaren is 2020 aangepast vanwege een nu gebleken foutieve weergave. Doordat we 2020 niet meer kunnen wijzigen in het CBS, geeft het CBS een ander cijfer.

Facultatieve beleidsindicatoren

6.3 Taakveld WMO

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Het bevorderen van zelfredzaamheid en het bieden van hulp en ondersteuning aan inwoners die dat écht nodig hebben en voor wie meedoen is de samenleving niet vanzelfsprekend is. We hebben daarvoor een sterke basisinfrastructuur met algemene en voorliggende voorzieningen. Maatwerkvoorzieningen worden verstrekt als algemene en voorliggende voorzieningen niet passend zijn.

Strategische doelen uit de nota Sociaal Domein:

1. Gezonde en veilige woonomgeving voor iedereen met passend woningaanbod voor alle inwoners.
2. Inwoners wonen naar tevredenheid langer zelfstandig thuis.
3. Inwoners hebben regie over hun eigen leven en kunnen op een gezonde manier oud worden.
4. Inwoners met een ondersteuningsvraag worden tijdig, passend en nabij ondersteund zodat zij (zo lang mogelijk) zelfredzaam zijn.

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO), 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Regulier

- Individuele ondersteuningsvoorzieningen op maat, zoals aanpassingen aan de woning, vervoervoorzieningen, hulpmiddelen, hulp bij het huishouden, individuele begeleiding en begeleiding groep. Deze voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van de betreffende persoon, met als doel het bevorderen van diens zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.
- Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen in het voorveld, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- Het bieden van een maatschappelijk vangnet waarbij bestaanszekerheid van inwoners in kwetsbare situatie versterkt wordt:
 - Het bieden van Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang/tijdelijk verblijf in diverse vormen.
 - Dak- en thuislozenopvang/zorg en doorstroombelid/voorzieningen; Begin 2025 wordt het Woonpark Hierden opgeleverd. In 2024 vindt besluitvorming voor de maatwerkwoningen plaats.

Specifiek

De doordecentralisatie van Beschermd Wonen is uitgesteld naar in ieder geval 1 januari 2025, in afwachting van verdere wetswijzigingen. We volgen de ontwikkelingen op de voet.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Herziening en optimalisatie van Regiovervoer

In 2023 is een nieuwe vervoerder van het regiovervoer gestart. Een deel van onze inwoners die recht hadden op Regiovervoer hadden gedurende lange tijd geen gebruik had gemaakt van de regiotaxipas, deze passen zijn daarom stopgezet en het klantenbestand is opgeschoond.

Prijspeil tarieven

Op de maatwerkvoorzieningen van de Wmo is een technische wijziging doorgevoerd: de budgetten zijn conform geldende indices geactualiseerd naar het prijspeil 2023.

Toename complexiteit

De zorgvragen van inwoners worden steeds complexer. De vragen strekken zich uit over verschillende levensgebieden. Met name in situaties waarin sprake is van een samengestelde zorgvraag – specifiek bij langdurige, complexe en/of domeinoverstijgende ondersteunings- en zorgvragen – worden problemen gesignaleerd. Daarom is bij Meerinzicht in 2023 een expertiseteam van klantmanagers Wmo voor complexe woningaanpassingen van start gegaan om kennis en expertise te delen, uit te wisselen en een beter antwoord op ingewikkelde ondersteuningsvragen te kunnen geven.

Toename gebruik voorzieningen

De verstrekking van reguliere woonvoorzieningen zoals trapliften en elektrische deuropeners is toegenomen. De totale uitgaven van de woonvoorzieningen zijn grillig door incidentele grote woningaanpassingen (aanbouwen) en geven van jaar tot jaar een sterk fluctuerend beeld per gemeente. Dit is toe te schrijven aan de vraaggerichtheid en het gevolg van de ontwikkelingen van de krapte op de woningmarkt, de vergrijzing en het langer thuiswonen.

Nieuwe visie op toezicht

Er is in 2023 een nieuwe visie op toezicht in het sociaal domein opgesteld. Deze visie biedt structuur en integratie, zowel binnen Meerinzicht als binnen de afzonderlijke gemeenten en voorziet in een juridische basis voor een gestructureerde en effectieve uitvoering van toezicht conform de geldende wet- en regelgeving en landelijke ontwikkelingen.

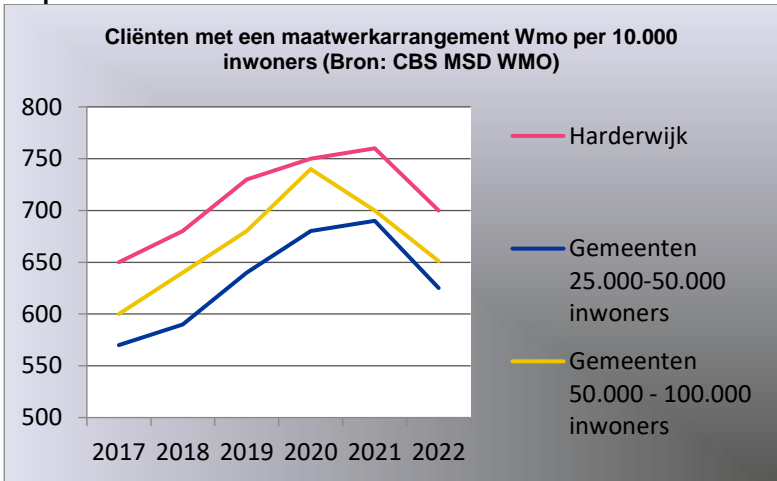
Werkwijze regresrecht

Het afgelopen jaar is er een werkwijze geïmplementeerd voor het regresrecht binnen de Wmo. Regresrecht is het recht om kosten terug te vorderen die de gemeente moet maken door toedoen van een derde partij. Een voorbeeld hiervan is een aanrijding waarbij het slachtoffer in een rolstoel belandt en zijn huis moet worden aangepast.

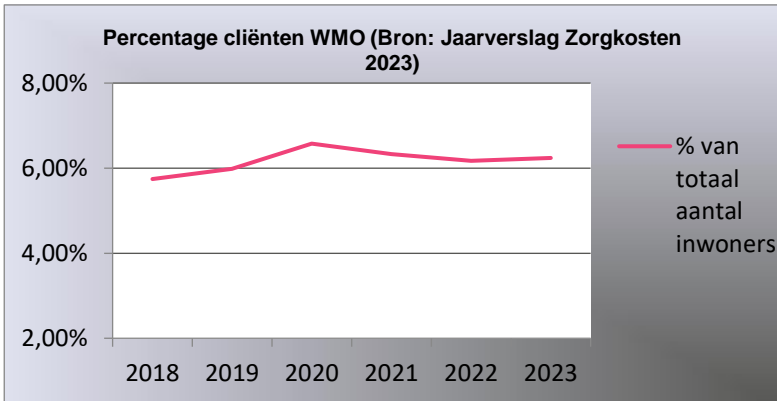
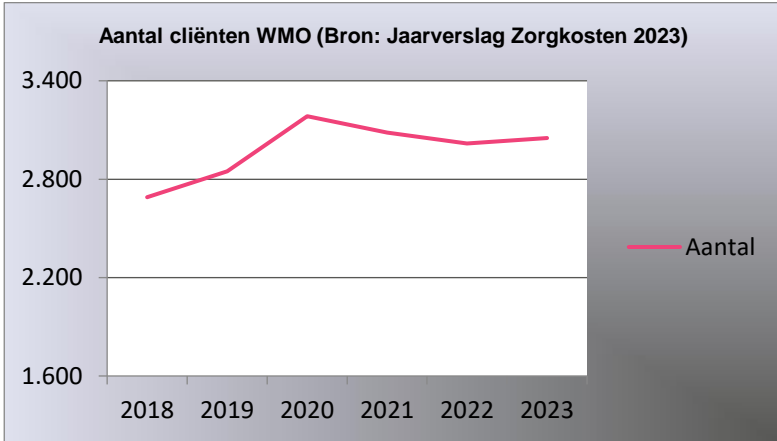
Onafhankelijke cliëntondersteuning

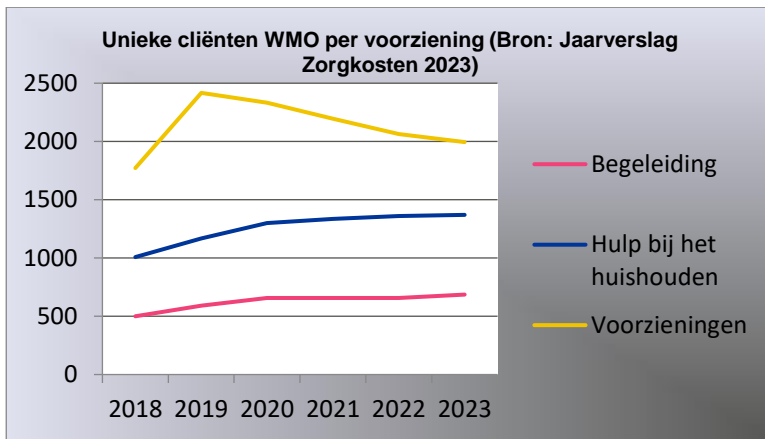
In 2023 hebben we ingezet op de versterking en positionering van onafhankelijke cliëntondersteuning (wettelijke verplichting vanuit Wmo). Gemeente Harderwijk en Meerinzicht werken hierin nauw samen met samenwerkingspartijen. Het project loopt in 2024 af. Met elkaar formuleren we concrete doelstellingen waar we de komende jaren mee aan de slag gaan.

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

6.4 Taakveld Jeugdzorg

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Onze ambitie is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen meedoen. Onze visie is dat dit mogelijk is binnen de beperkter wordende middelen, op een manier die recht doet aan ouder en jongeren. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Kinderen horen thuis
- We gaan uit van mogelijkheden
- We zetten niet alleen in op eigen kracht, maar ook op eigen verantwoordelijkheid en samenredzaamheid
- Opvoeden doen we allemaal
- We werken samen, niet alleen met ouders, maar ook met elkaar
- We werken systeemgericht

Kansrijk Opgroeien
Strategische doelen uit de nota Sociaal Domein:

1. Alle jeugdigen kunnen gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving
2. Het gezin en de omgeving van jeugdigen zijn voldoende toegerust om alledaagse problemen op te vangen (goed is goed genoeg/normaliseren)
3. Jeugdigen en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag worden goed en snel geholpen
4. We streven ernaar dat jeugdigen opgroeien met gelijke kansen en hun talenten ontwikkelen op een manier die bij hen past (onderwijs, sport, cultuur)

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Regulier
 We zijn als gemeente samen met het lokale team van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), zorgaanbieders en Meerinzicht vanuit verschillende rollen gezamenlijk verantwoordelijk voor een effectieve en efficiënte inrichting van dit taakveld. Daarin hebben we het gezamenlijke belang om de jeugdige en zijn leefwereld leidend te laten zijn.

1. Centrum voor Jeugd en Gezin
 Het CJG is een netwerkorganisatie waar inwoners terecht kunnen voor alle vragen over opvoeden en opgroeien. Binnen het CJG werken jeugd- en gezinswerkers, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen met een brede expertise om de ondersteuning op maat te organiseren. Er is één aanspreekpunt voor het gezin: één gezin, één plan, één regisseur. Samen met het gezin wordt bepaald wat de ondersteuningsbehoefte is, waarbij de professionals op het juiste moment zwaardere -of juist lichtere- hulp kunnen inzetten. Voor de versterking van het CJG is in de begroting 2023 de subsidie opgehoogd, ten laste van de maatwerkvoorzieningen jeugd (zorgkosten). Door het organiseren van de zorg van 'de achterkant naar de voorkant' is het de verwachting dat de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen jeugd verminderen. Door krapte op de arbeidsmarkt lukt het nog niet alle vacatures in te vullen. De niet ingezette middelen worden teruggevorderd.

Het CJG-team zet vrij toegankelijke hulp en ondersteuning in en verzorgt de toeleiding naar niet vrij toegankelijke zorg indien nodig. Daarnaast wordt ingezet op verbinding met onder meer het onderwijs, welzijnspartners, sportverenigingen, huisartsen en de uitvoerders van Wmo, inburgeringswet en de Participatiewet binnen de gemeenten.

De gemeente werkt samen met aanbieders en CJG-partners aan de transformatie van de niet vrij toegankelijke zorg.

2. Specialistische jeugdhulp

In de regio werken we samen om de inkoop van specialistische jeugdhulp te realiseren. Hieronder vallen dagbesteding, dagbehandeling, kort verblijf, jeugd GGZ, klinisch jeugd GGZ, pleegzorg, residentiële jeugdhulp, jeugdzorgplus en crisishulp. In april 2022 is de nieuwe inkoop van start gegaan. Binnen deze inkoop is een betere sturing op de samenwerking en inzet van de juiste zorg. In de contractafspraken zijn doelen vastgesteld waar zorgaanbieders zich aan committeren. In de komende tijd wordt samen met de aanbieders gekeken of deze afspraken ook worden nageleefd.

Bovenregionaal werkt de regio Noord-Veluwe samen met Veilig Thuis en Jeugdbescherming en -reclassering in de Gelderse Verbeteragenda. Ook de landelijke afbouw JZ+ en driemilieuvoorzieningen wordt op bovenregionaal niveau georganiseerd.

3. Landelijk transitiearrangement (LTA)

Namens alle gemeenten heeft de VNG afspraken gemaakt met landelijke jeugdhulpaanbieders met een specialistische functie.

4. Persoons Gebonden Budget (PGB) Jeugd

Op het moment dat jeugdigen en ouders in aanmerking komen voor jeugdhulp op basis van een individuele voorziening, kunnen zij kiezen voor zorg in natura of een persoonsgebonden budget.

Taakstelling Sociaal Domein

In het vastgestelde ombuigingsplan is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein. De taakstelling is vanaf 2023 structureel € 750.000. Het is een taakstelling voor het hele sociale domein, maar is opgenomen onder taakveld Jeugdzorg, omdat dit taakveld een groot deel van de taakstelling in zal vullen.

Tegelijkertijd worden gerichte interventies ingezet om de transformatie en de taakstelling te realiseren. In 2021 is gestart met het inzetten van de volgende interventies:

1. Versterken van de toegang:

- a) Meer kinderen passende ondersteuning te bieden door versterken van kwalitatieve diagnose binnen het CJG door jeugdGGZ expertise toe te voegen;
- b) Versterken CJG met ambulante kwantiteit en kwaliteit;
- c) CJG expertise bij huisartspraktijken inzetten;
- d) Duidelijke afspraken met betrekking tot toekenning van gespecialiseerde ambulante jeugdhulp (nieuwe inkoopafspraken (gerealiseerd met inkoop 2022));
- e) Afbakening jeugdhulp
- f) Medicatie trajecten (JGGZ) via CJG;
- g) Normalisatie: voorkomen van verwijzingen door preventieve inzet

2. Grensvlak onderwijs/ jeugdhulp:

- a) Heldere afbakening van verantwoordelijkheden inzet Jeugdhulp op grensvlak van Jeugdwet/Onderwijs/Ouders
- b) Inzetten en doorontwikkeling van pilot onderwijs/jeugdarrangement

3. Zicht op zorgpaden:

Actieve regie op bijzondere casuïstiek

Wat hebben wij er voor gedaan?

Preventie

In dit jaar is de inzet vanuit de NPO (Nationaal programma Onderwijs - bestrijding effecten Covid pandemie) middelen voortgezet:

Bewegen en verbondenheid door de extra inzet op peuterspeelzalen en peuteropvang en een VO coach in een samenwerking tussen Zorgdat, GA!Harderwijk, de Voortgezet Onderwijs scholen en de leerlingen. Hierbij is ook gewerkt aan het tot stand komen van een zogenaamde Menukaart. De leerlingen kunnen daarmee hun verbeterpunten scoren zowel fysiek als mentaal en daar gericht aan werken bij sport-, cultuur en welzijnspartners. Op het RSG is extra ingezet op leerlingondersteuning om uitval te voorkomen. Ook is er extra

ingezet met beweeg- en gespreksaanbod op jongeren in kwetsbare situaties. Ook is versterkt ingezet op individuele ondersteuning van kwetsbare jongeren.

OKO

In 2023 is gestart met de implementatie van Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Op 22 mei 2023 is de startbijeenkomst voor de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten georganiseerd. Hier zijn belanghebbenden geïnformeerd over OKO en is er per gemeente doorgepraat over het invoeren van OKO lokaal. Onder de deelnemers was veel draagvlak voor de OKO-aanpak.

CJG

Om de ondersteuning van ouders en jongeren te versterken is het CJG financieel extra ondersteund. Op deze manier wordt gestreefd naar tijdige kwalitatief passende ondersteuning. Het CJG zet hiervoor de Verklarende Analyse in.

Toekomsttuin jeugd- en gezinsbescherming

In 2023 is besloten om als regio Noord-Veluwe mee te doen aan de toekomsttuin jeugd- en gezinsbescherming. In 2023 is het uitvoeringsplan hiervoor opgesteld en vastgesteld en er kan vanaf 2024 gestart worden met de uitvoering van de toekomsttuin.

Aanpak 16-27 jaar

Deze aanpak richt zich op de jongeren/jong volwassenen die dreigen een dak boven hun hoofd te verliezen. Dat zijn acute situaties die bij onvoldoende ondersteuning eindigt in een uithuisplaatsing van jongere of dakloosheid. Beide gevolgen zijn ernstig en zullen ook veel maatschappelijke kosten met zich meebrengen en een zich verder ontwricht leven van de inwoner. Met deze werkwijze kan een goed afgewogen team met diverse specialisten direct inzetten op de inwoner om in ieder geval dakloosheid of uithuisplaatsing te voorkomen.

Interventies Jeugd

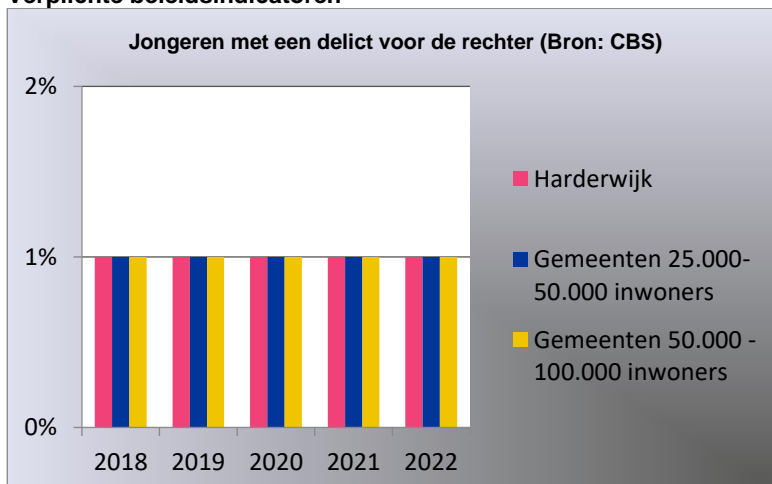
Om de ondersteuning aan opvoeders en kinderen te versterken en de uitgaven van de gespecialiseerde jeugdhulp terug te dringen zijn extra jeugdinterventies ingezet. Een kwaliteitsmedewerker jeugd is ingezet door Meerinzicht, waarmee meer zicht is op en toetsing van maatwerkcontracten gerealiseerd is.

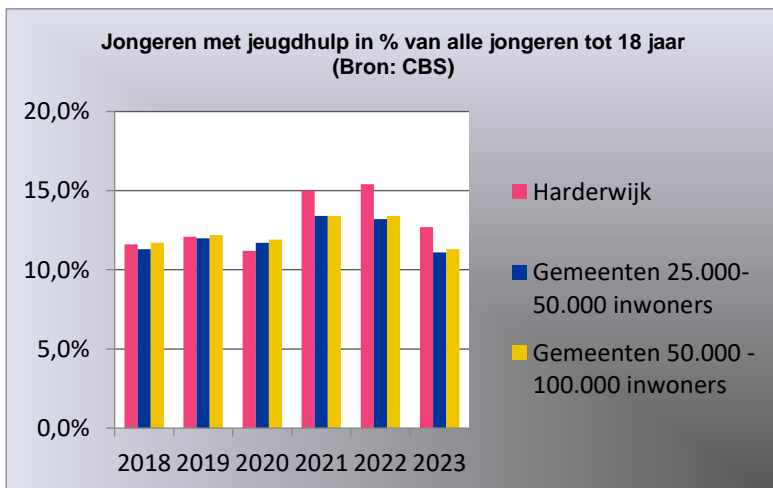
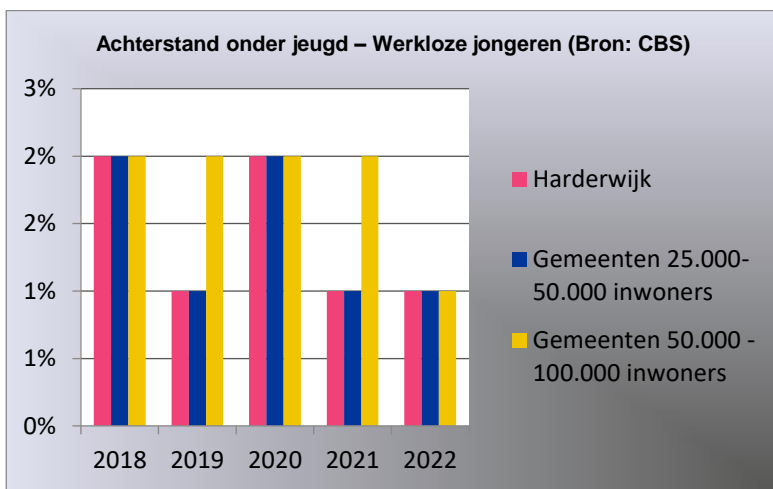
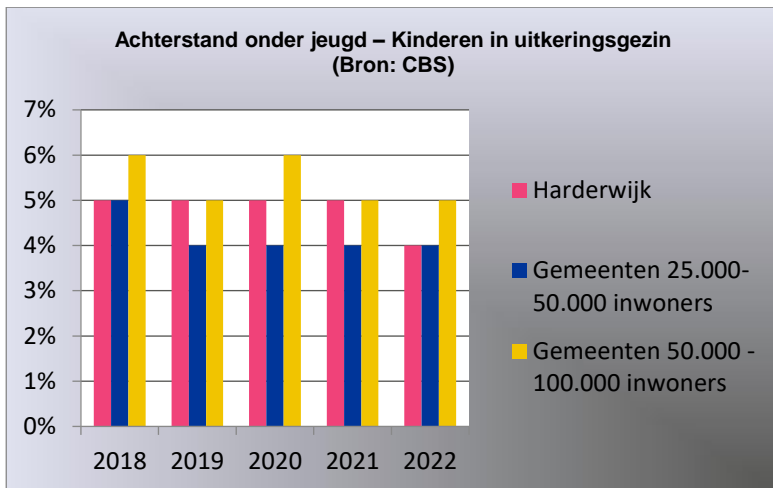
Taakstelling sociaal domein

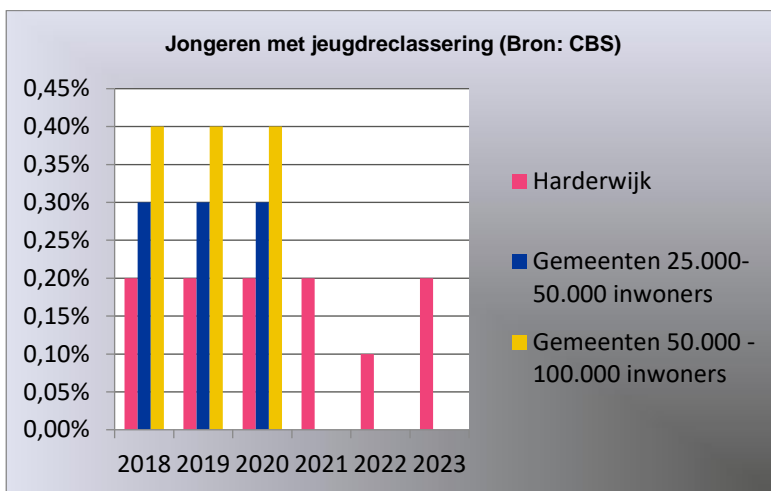
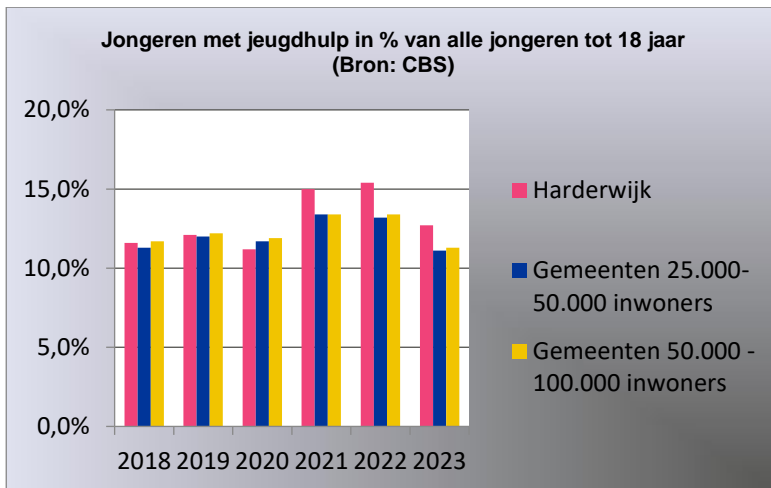
De taakstelling sociaal domein is in 2023 structureel verlaagd. De ingezette interventies binnen jeugd en de doorgevoerde verbeteringen binnen de Wmo maken dit mogelijk. Er wordt gedurende enkele jaren gewerkt aan 20 jeugdinterventies om de jeugdhulp efficiënter, sneller en slimmer in te zetten. Dat heeft geleid tot verminderde uitgaven jeugdhulp op onder andere het gebied van overplaatsing van casuïstiek naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) en tot verminderde uitgaven op Jeugd GGZ door o.a. versterking van het CJG. Deze interventies geven nog meer effect op de meer lange termijn.

Beleidsindicatoren

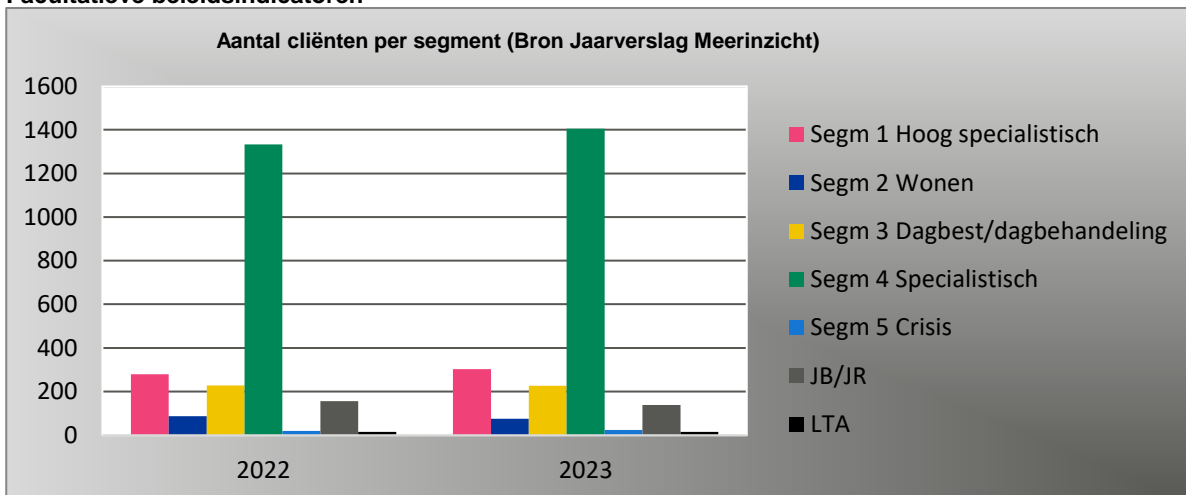
Verplichte beleidsindicatoren

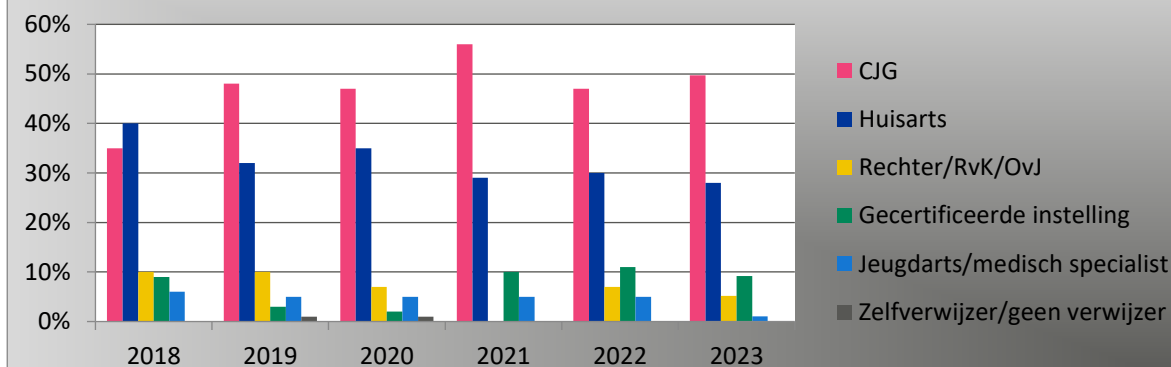

Facultatieve beleidsindicatoren

Percentage verwijzingen (Bron: Jaarverslag Meerinzicht 2023; Dashboard Jeugd)

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 6

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG6 Sociaal domein							
Resultaat bepaling	Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-2.056	-570	-3.348	-3.597	-249
		TV62 - Wijkteams	-1.990	0	-1.240	-1.517	-277
		TV63 - Inkomensregelingen	-12.848	-13.498	-14.215	-14.594	-379
		TV65 - Arbeidsparticipatie	-16	0	0	0	0
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	-0	0	-3	-15	-13
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-164	-276	-276	-171	105
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	-162	0	0	-0	-0
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	-16.806	-22.423	-23.351	-19.093	4.257
	Baten - Totaal		-34.042	-36.767	-42.432	-38.987	3.445
	Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	6.938	5.438	9.100	8.492	-608
		TV62 - Wijkteams	185	3.304	4.460	3.594	-866
		TV63 - Inkomensregelingen	20.782	19.375	21.519	22.177	657
		TV64 - Begeleide participatie	4.686	4.524	4.483	4.496	13
		TV65 - Arbeidsparticipatie	1.062	1.573	1.288	1.235	-54
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	1.640	2.195	2.137	2.039	-98
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	9.972	11.021	9.858	9.902	44
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	18.980	18.732	18.970	20.341	1.371
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	18.033	23.105	24.213	19.837	-4.376
		TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	3.983	1.433	1.205	1.191	-15
	Lasten - Totaal		86.261	90.700	97.234	93.302	-3.933
Resultaat bepaling - Totaal			52.219	53.933	54.802	54.315	-488
Resultaat bestemming	Dotatie	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	1.753	0	250	250	0
		TV62 - Wijkteams	3.837	221	6.742	6.742	0
	Dotatie - Totaal		5.590	221	6.992	6.992	0
	Ontrekking	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-1.753	0	-142	-117	26
		TV62 - Wijkteams	-3.516	-324	-1.123	-524	599
	Ontrekking - Totaal		-5.269	-324	-1.265	-640	624
Resultaat bestemming - Totaal			321	-103	5.727	6.352	624
PROG6 Sociaal domein - Totaal			52.540	53.830	60.530	60.666	137
Totaal Programma's - Totaal			52.540	53.830	60.530	60.666	137

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	60.666
Begroting 2023	60.530
Verschil	137

Het resultaat van Programma 6 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-76		1
	Onderhanden werken neutraal	-20		1
6.1	Asielzoekerscentrum/Faciliteitenbesluit asielopvang	-246		2
6.1	Opvang Oekraïne	-285		3
6.3	Bestaanszekerheid en schulddienstverlening	-95		4
	Te vorderen/te verhalen debiteuren sociaal domein		588	5
	Participatie		18	
	Programmageden Wmo		75	
	Programmageden Jeugd		1.308	6
	Voorlopige terugvordering SJNV (CJG) 2023	-840		7

	CJG bij huisartsenpraktijk ingebracht in specifieke uitkering IZA	-240		8
	Diversen	-50		
	Totaal	-1.852	1.989	137

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. Bij de eerste tussentijdse rapportage 2023 is gemeld dat voor 2023 de buffercapaciteit wordt ingezet en daarmee de opvangcapaciteit van het AZC op totaal 800 plekken uitkomt, in plaats van de oorspronkelijk 500 begrote plekken. Voor deze 800 plekken zijn de middelen vanuit het faciliteitenbesluit asielopvang ontvangen. Er was uitgegaan dat de inzet van de buffercapaciteit extra kosten met zich mee zou brengen. Dit is beperkt het geval geweest, waardoor er nu een voordeel wordt gepresenteerd.
3. Voor de opvang van Oekraïners in de gemeentelijke opvanglocatie ontvangt de gemeente een vast bedrag van € 83,- per dag per opvangplek. Uit deze vergoeding zijn de gemaakte kosten betaald zoals de huur van de accommodatie, de dagelijkse catering, het realiseren van gezamenlijke woongedeeltes en woonvoorzieningen, het aanstellen van locatiemanagers, uitbetaalde leefgelden en uitvoeringskosten. Voor de opvang bij particulieren ontvangt de gemeente een normbedrag voor uitvoeringskosten. De uitbetaalde leef- en woongelden aan Oekraïners in de particuliere opvang worden één op één door het Rijk vergoed. Per saldo resulteert deze regeling in een voordeel van afgerond € 1,3,- miljoen. De gemeentelijke opvang vond in 2023 plaats bij Sonnevanc (Zorggroep Noordwest-Veluwe) en in de pastorie in Hierden. Sonnevanc is een bestaande opvanglocatie waar in 2022 ook al opvang van Oekraïners plaatsvond. Doordat het een accommodatie betreft met meerdere gezamenlijke woonkamers is de sociale controle groot en bleek de inzet van beveiliging niet nodig. Tevens verzorgen de bewoners zelf de schoonmaak van de gehele accommodatie (eigen kamer en gezamenlijke (verblijfs)ruimten). De pastorie in Hierden is in 2023 geopend en halverwege het jaar weer gesloten. Voor de inrichting van de pastorie is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van tweedehands meubilair waardoor de kosten beperkt bleven. Ook in de pastorie in Hierden zorgde men zelf voor de schoonmaak en was er geen beveiliging aanwezig. Bij de tweede tussentijdse rapportage is € 1,- miljoen toegevoegd aan het begrotingssaldo. Voorgesteld wordt om van het restant voordeel van € 285.000,- een bedrag van € 250.000,- toe te voegen aan de bestemmingsreserve Oekraïne. Het totaal van de reserve bedraagt dan € 500.000,-. In 2024 is een deel van de opvang bij Sonnevanc verplaatst naar kasteel de Essenburgh. Ook zal er naar andere opvanglocaties uitgeweken moeten worden. Mogelijk brengt dit extra kosten met zich mee waar het gereserveerde bedrag voor ingezet kan worden.
4. Op de budgetten bestaanszekerheid en schulddienstverlening is per saldo een voordeel van € 95.000,-. Het beleid dat de laatste jaren is ontwikkeld en vormgegeven bereikt veel mensen. In 2023 zijn er extra middelen van het Rijk beschikbaar gesteld voor het onderdeel bestaanszekerheid, vanwege het landelijk stijgende aantal mensen in armoede. Voor 2023 is er een voordeel van € 70.000,-. Het voordeel heeft te maken met het niet volledig benutten van de extra gelden van het Rijk. In 2024 laten we een armoedemonitor uitvoeren om de effecten van het beleid in beeld te krijgen en inwoners die niet in beeld zijn beter te kunnen bereiken. Op het onderdeel schuldhulpverlening blijft een saldo van € 25.000,- over. De verwachting was dat het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening significant zou stijgen, in de praktijk bleek dit niet zo te zijn.
5. In 2017 hebben de gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde besloten dat het aantal openstaande debiteuren teruggebracht moest worden. De hoeveelheid openstaande debiteuren en de beschikbare capaciteit bij de SDV maakte dat dit plan van aanpak slechts gedeeltelijk is uitgevoerd en dat het openstaande saldo 'mee is gekomen' naar Meerinzicht. Meerinzicht heeft na de start de prioriteit bij het onderdeel Jeugdzorg gelegd vanwege de financiële risico's op dit dossier. Eind 2019 is gestart met het project "Terugvorderingen". In 2020 is besloten om het project met zes maanden uit te stellen in verband met corona. Eind 2020 zijn de dossiers van voor 2018 op individuele basis bekeken en door een externe partij onderzocht. Vanaf 2022 zijn de vorderingen van na 2018 intern onderzocht. Door organisatorische oorzaken en corona is dit later gestart dan gepland. Het onderzoek heeft, zoals verwacht, geleid tot afboekingen en het bijstellen van het bedrag dat inbaar wordt geacht. Dit resulteert voor 2023 in een nadelig effect van afgerond € 590.000,-. Daar tegenover staan hogere debiteurenontvangsten dan begroot van € 175.000,-. Deze opbrengsten zijn onderdeel van het effect onder het kopje 'participatie'. Naast het terugkijken en opschonen is er een projectgroep gestart, die alle aspecten van een gedegen debiteurenadministratie onderzoekt, plus wat nodig is om dit te realiseren. Dit project wordt in 2024 afgerond. Hiermee wordt een adequate monitoring van de vorderingen voor de toekomst geborgd.
6. De jeugdhulpkosten (programmageden) zijn in 2023 fors gestegen ten opzichte van 2022 en ten opzichte van de aangepaste begroting. Deze overschrijding is pas zichtbaar geworden in het eerste kwartaal van 2024 door een aantal oorzaken. Ten eerste worden verleningsbesluiten vanuit het CJG en Jeugdhulpbepalingen vanuit de

Gecertificeerde Instellingen, in een aanzienlijk aantal van de toekenningen, pas na enkele maanden aangeleverd bij Meerinzicht. Daarnaast zijn er nog steeds een behoorlijk aantal jeugdzorgaanbieders die pas maanden na de geleverde ondersteuning, bij Meerinzicht factureren.

De inhoudelijke redenen voor het oplopen van de jeugdzorgkosten:

Indexatie

De toename van de zorgkosten is voor een gedeelte te verklaren door de toepassing van de gemiddelde indexatie zorgkosten jeugd van 2022 naar 2023 met +4,7%.

Hoog specialistisch

De stijging van de kosten binnen dit segment valt deels te verklaren doordat er bij twee producten een intensieve zorgvraag plaatsvond waar een duurder hulpverleningstraject bij hoort.

Wonen

Binnen dit segment is te zien dat het aantal cliënten is afgenomen, maar de kosten zijn gestegen. Dit valt deels te verklaren doordat er bij twee producten een intensieve zorgvraag was, waar een duurder hulpverleningstraject bij hoort.

Dagbesteding/-behandeling

Binnen dit segment is een opvallende stijging van het aantal cliënten met een toewijzing en de kosten te zien bij het product ambulante behandeling groep specialistisch.

Specialistisch

Binnen dit segment is een opvallende stijging bij drie producten: (1) individuele behandeling specialistische GGZ, (2) individuele begeleiding specialistisch en (3) medicatiebegeleiding.

Crisis

Bij de peiling op 5 september 2023 waren er 4 cliënten in beeld. Bij de peiling op 31 december 2023 is dit aantal toegenomen naar 24 cliënten. Deze toename verklaart de stijging van de kosten.

7. Door krapte op de arbeidsmarkt lukt het de Stichting Jeugd Noord Veluwe (SJNV) nog niet om de formatie op het gewenste niveau te brengen. De niet ingezette middelen worden teruggevorderd. De voorlopige terugvordering over 2023 bedraagt € 840.000,-. In 2024 is via separate advisering voorgesteld een deel van deze middelen (€ 580.000,-) in te zetten voor de bekostiging van de Interventies Kansrijk Opgroeien.
8. Een deel van de kosten van de SJNV kon in 2023 ondergebracht worden in de specifieke uitkering IZA (Integraal Zorgakkoord). Het betreft de kosten voor het plaatsen van een CJG medewerker bij de huisarts.

Recap programmagelden sociaal domein	
Jeugd	1.308
Wmo	75
Participatie	18
Te vorderen/te verhalen debiteuren SD	588
<i>Totaal nadeel programmagelden</i>	<i>1.989</i>
 <i>Dekking:</i>	
Voorlopige terugvordering SJNV 2023 (CJG)	-840
Voorstel inzet in 2024 voor interventies Kansrijk Opgroeien vanuit terugvordering 2023	580
CJG bij huisartsenpraktijk ingebracht in SPUK IZA	-240
Stelpost taakmutaties (programma 0), o.a. middelen bijzondere bijstand, zorgkosten Oekraïners	-158
<i>Totale dekking</i>	<i>-658</i>
Totaal tekort 2023	1.331

Bij de tweede tussentijdse rapportage 2023 werd een voordeel gepresenteerd van € 1,3,- miljoen en is de begroting bijgesteld.

Voorgesteld wordt om het tekort te dekken uit de reserve sociaal domein.

Voor een uitgebreide toelichting op de programmagelden wordt verwezen naar bijgevoegd jaarverslag 'Zorgkosten 2023 EHZ-gemeenten'.

De jaarcijfers van de centrum gemeentelijke taak Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BW en MO) voor de regio Noord Veluwe maken onderdeel uit van de rekeningcijfers binnen programma 6. Deze taak heeft geen financiële effecten voor de jaarrekening van de gemeente Harderwijk, omdat dit budgettair neutraal is verwerkt. Het betreft hier regionale middelen. Er wordt, net als over voorgaande jaren, een apart jaarverslag gemaakt voor de deelnemende gemeenten. Ook zal er aan de deelnemende gemeenten een bestedingsvoorstel worden voorgelegd. Hierin is opgenomen om een deel van het overschot terug te storten naar de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Harderwijk gaat het om een bedrag van € 1,1,- miljoen. Voorgesteld wordt om van dit bedrag € 700.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein. Hiermee komt de stand van de reserve, inclusief de claims voor 2024, op een bedrag van € 4,- miljoen. Voor het restant van het overschot BW/MO (€ 400.000,-) wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de algemene reserve.

2.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Waarbij duurzaamheid prioriteit heeft en integraal wordt meegenomen in alle opgaven en werkzaamheden. Aangezien duurzaamheid iedereen aan gaat werken wij samen met inwoners en ondernemers om de duurzaamheidsdoelen te realiseren.

Uitvoeringsagenda 'Duurzaamheid'

Om uitvoering te geven aan de vastgestelde duurzaamheidsvisie, worden projecten uitgevoerd zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Deze projecten dragen minimaal bij aan de doelstelling van één van de volgende vier pijlers: circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Met Rijkswaterstaat (RWS) werken we aan het vervangen van oude geluidsschermen langs de A28. Hierdoor wordt de leefomgeving verbeterd. In 2023 heeft Rijkswaterstaat zich gericht op het opstellen van de contractstukken die noodzakelijk zijn voor de aanbestedingsprocedure. Over de voortgang houdt Rijkswaterstaat ons regelmatig op de hoogte. In 2024 rondt Rijkswaterstaat de contractstukken af. Ook inhoudelijk stemt Rijkswaterstaat met ons af over bijvoorbeeld het openbaar groen langs de schermen, procedures voor de omgevingsvergunning voor de bouw van het scherm en verkeersaspecten tijdens de realisatie. Waar nodig komen deze aspecten terug in de contractstukken.

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden, een gezonde leefomgeving en proberen we gezondheidsachterstanden te verkleinen.

Onder andere door het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl) met de lokale uitvoeringsagenda van de nota 'Samen verder voor een gezond Noord-Veluwe'. Daarnaast willen we de fysieke en sociale omgeving zo inrichten dat deze uitnodigt tot een gezonde en actieve leefstijl en deze ruimte biedt voor ontmoeten. Dit doen we door een brede integrale benadering van gezondheid: 'Gezondheid in al het beleid'.

Inhoud

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op een gezonde leefstijl, gezondheidszorg, milieu, duurzaamheid, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Verbonden partijen

- Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV) (Per 01-01-2024 omgevingsdienst Veluwe * (ODVeluwe))
- Afvalsturing Friesland N.V.
- GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)
- Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe
- Warmtenetwerk Harderwijk B.V.
- Zonnepark Harderwijk B.V.

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan
- Van Afval naar Grondstof (VANG)
- Duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"
- Energietransitiebeleid "De Energieke Stad"
- Circulaire economie beleid "De Circulaire Stad"
- Beleid inpassing zonnepanelen
- Nota Volksgezondheid "Samen verder voor een Gezond Noord-Veluwe 2022-2025"
- Nota Sociaal Domein "Samen doen wat nodig is 2024- 2029"
- Beleidsnotitie begraven en cremieren Harderwijk
- Zuiveringskring Afvalwaterketenplan WHEP 2015-2023

B TAAKVELDEN

7.1

Taakveld Volksgezondheid

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De gemeente stimuleert en activeert de eigen verantwoordelijkheid bij inwoners om te kiezen voor gezonde leefgewoonten, die positief bijdragen aan gezond opgroeien en gezond ouder worden.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Bevorderen gezonde leefstijl, o.a. door preventie en voorlichting met betrekking tot middelengebruik, met name op voortgezet onderwijs;
- Vergroten van de mentale veerkracht van jongeren;
- Bevorderen gezonde en actieve leefstijl ouderen, aandacht voor de sociale/mentale gezondheid van ouderen;
- Aansluiting bij landelijke campagne NIX<18;
- JOGG gemeente waarbinnen vele activiteiten en programma's als Move(F)it, REALfit en Kind naar Gezonder Gewicht;
- Inzet Buurtsportcoaches;
- Gezamenlijk met 22 gemeenten zijn we verantwoordelijk voor de GGD NOG, de gezondheidsdienst van de gemeenten. De GGD werkt aan het bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij de inwoners van Noord- en Oost-Gelderland.
- Jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd conform gemaakte contractafspraken met Icare JGZ en GGD NOG, onderdeel van deze afspraken is het Rijksvaccinatieprogramma (Wet publieke gezondheid);
- Inzet Kansrijke Start (1e 1000 dagen) waaronder het programma Nu Niet Zwanger;
- Extra inzet op verzuimbegeleiding in het Voortgezet Onderwijs.

Nieuw beleid

Implementatie OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Op alle Voortgezet Onderwijs scholen zijn veerkrachtlessen gegeven door de GGDNOG;
- In 2023 zijn we gestart met de implementatie van OKO. Hiermee willen we een positieve en gezonde leefomgeving voor jongeren creëren waarin middelengebruik niet vanzelfsprekend is.
- We hebben een lokaal plan van aanpak GALA opgesteld in 2023. We doen al veel op de thema's die in het GALA zijn opgenomen. Op een aantal onderwerpen binnen het GALA moeten we in 2024 concreter gaan uitwerken wat we gaan doen, zoals een ketenaanpak Valpreventie. Voor deze aanpak is binnen de brede SPUK-GALA geld beschikbaar.
- Op het RSG is een veerkracht-ontwikkeling ingezet samen met leerlingen, docenten, CJG en het samenwerkingsverband. Met name het onderdeel: "kwetsbaarheid durven te laten zien" is item geweest;
- De GGDNOG/CJG heeft extra ingezet om thuiszitters vanwege mentale kwetsbaarheid te voorkomen en terugkeer naar school te bevorderen;
- Er is inschooljongerenwerk (VO coach) ingezet om het bewegen van leerlingen te vergroten en ook om oor en oog te zijn voor jongeren in meer kwetsbare situaties, privé en op school;
- Er is extra persoonsgericht jongerenwerk ingezet om jongeren die dreigen vast te lopen of al vastgelopen te zijn, met gesprekken en bewegen, weer op de rit te krijgen zodat ze weer mee kunnen doen op school en privéleven;
- Startbijeenkomst implementatie OKO;
- Gastlessen Op Tijd Voorbereid door Tactus op (basisonderwijs) scholen;
- Versterken netwerk Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG)bb We hebben daarvoor een nieuwe overeenkomst met GGD gesloten. Waarbij 2 jeugdverpleegkundigen die hiervoor extra worden opgeleid
- Borging Nu Niet Zwanger

7.2

Taakveld Riolering

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

- Het zorgdragen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater ter bescherming van de volksgezondheid en milieu;
- Het voorkomen van wateroverlast op straat;

- Het beheren en nemen van doelmatige maatregelen ter voorkoming van structurele grondwateroverlast.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Zorgdragen voor reiniging, inspectie en onderhoud van de hoofdriolering incl. huisaansluitingen en voorzieningen zoals kolken, gemalen, schuiven en infiltratievoorzieningen;
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Het doorvoeren van verbeteringen;
- Projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie) vanuit het OMP (Operationeel Maatregelen Programma);
- Meten, beheren en verstrekken van informatie over grondwaterstanden.
- Meten, monitoren en modelleren van de afvalwaterketen.

Specifiek

Uitvoeren van het 2e deel van het relining project van het hoofdriool in de Oranjelaan (gedeelte tankstation Shell t/m rotonde Berekuil). Dit wordt gelijktijdig meegenomen met het gepland Groot onderhoud aan de N303 door de provincie Gelderland in 2023.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Het 2e deel van de Oranjelaan (Shell tot de Van Boeijenrotonde) is gerelind, waarbij ook alle inspectieputten zijn gerenoveerd
- Deel hoofdriolering rotonde Van Manen tot Hierdenseweg is gereinigd en geïnspecteerd
- Plannen gemaakt voor rioolreiniging en -inspectie op basis van risico gestuurd onderhoud
- 17.000 trottoir- en straatkolken gereinigd
- 150 rioolaansluitvergunningen verleend met 1 of meerdere nieuwe huisaansluitingen bv vuil- en regenwater (incl. Harderweide en Waterfront).
- 85 kapotte straat- en trottoirkolk aansluitingen vervangen en voorzien met een nieuwe kolk
- 90 huisaansluitleidingen vervangen
- Regulier onderhoud aan 80 grote en kleine gemalen
- Uitbreiding bediening bluswaterriool vanuit brandweerkazerne Hierden

7.3

Taakveld Afval

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het op een milieutechnisch verantwoorde wijze, tegen aanvaardbare en kostendekkende tarieven, en publieksvriendelijke en voor inwoners eenvoudige wijze inzamelen, overslaan, transporteren en verwerken van het huishoudelijk afval.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Het (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk afval;
- Het exploiteren van het milieupark met kca-depot;
- De afvalstoffen zoveel mogelijk hergebruiken en recyclen, en anders zo duurzaam mogelijk verwerken;
- Het ontwikkelen, monitoren en bijstellen van het afvalstoffenbeleid;
- Het verlenen van kwijtschelding en het treffen van een financiële compensatie voor mensen met medisch afval;
- Het registreren van het aantal aanbiedingen restafval en het innen van afvalstoffenheffing;
- Het informeren van onze inwoners over het afvalbeleid;
- Het schoonhouden van de openbare ruimte en de handhaving.

Nieuw beleid

Ter voorbereiding op eventueel nieuw beleid wordt in 2023 (of zoveel eerder als mogelijk) een pilot ingericht voor het gescheiden inzamelen van PMD. De kosten hiervoor zijn niet meegenomen in de begroting, hierover wordt u apart geïnformeerd.

Kadernota

Monitoring hondenbeleid

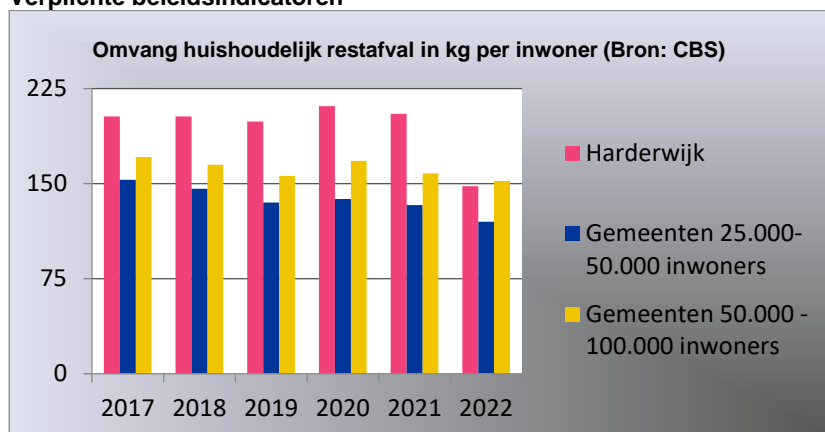
Met het vaststellen van hondenbeleid door de raad, is middels het aannemen van een motie besloten dat het beleid voor een periode van twee jaar gemonitord wordt. Hiervoor is een budget van 20.000,- euro beschikbaar gesteld.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- In 2023 is gestart met de monitoring van het hondenbeleid en heeft een nulmeting plaatsgevonden die is teruggekoppeld in een raadsinformatiebrief (02430000143150 / 02430000482189). De monitoring wordt op eenzelfde wijze in 2024 en 2025 gecontinueerd, waarna in 2025 een advies over het verlagen ofwel afschaffen van de hondenbelasting wordt opgesteld.
- We hebben de PMD pilot uitgevoerd
- Er is een Innamepunt voor lachgas cilinders geïnstalleerd
- We hebben nieuwe afnemers voor ons grof tuinafval, textiel en B/C hout gecontracteerd
- Proces-aandeelhouderschap Friesland Milieu opgezet. Afgerond kwartaal 1, 2024
- De inrichting van de huidige milieustraat is geoptimaliseerd waarbij we ook de verlichting hebben aangepakt omdat we een avondopenstelling hebben doorgevoerd.
- De reiniging en onderhoud van onze ondergrondse containers uitgevoerd

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

* Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze cijfers het totaal opgehaalde restafval inclusief verpakkingsmateriaal van Plastic, Metalen en Drankenkartons (PMD) is. Omdat de gemeente Harderwijk het PMD uit het restafval laat nascheiden door de afvalverwerker (Omrin), geeft dit een vertekend beeld. Vanaf eind 2021 publiceert CBS de cijfers voor 2020, exclusief PMD.

7.4 Taakveld Milieubeheer

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & omgeving

Wat wilden we bereiken?

Milieu kwaliteit is een belangrijk onderdeel van de beleving van de leefomgeving. Hierbij hebben we het over de milieuaspecten zoals; geluid, geur, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit en milieugezondheidskwaliteit. De milieuaspecten zijn vooral van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de effecten van de ontwikkeling acceptabel moeten zijn en tenminste voldoen aan de wettelijke eisen. Aanvullend op de wettelijke eisen zijn in het Milieubeleidsplan Harderwijk per milieuaspect stadsambities geformuleerd. Het doel van een Milieubeleidsplan is het zorgdragen voor de leefomgeving.

Met duurzaamheid draait het niet alleen om het hier en nu, maar ook om het elders en later. Dit betekent dat je rekening houdt met de gevolgen van je handelen voor mensen die ergens anders leven en voor mensen die later zullen leven. In een duurzame toekomst heeft de volgende generatie dezelfde kansen als de huidige generatie!

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Duurzaamheid

Het uitvoeren van de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Hiermee wordt gewerkt aan de duurzaamheidsdoelen, zoals opgenomen in de duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"

Milieu

Kort samengevat voert de Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV) (Per 01-01-2024 omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe)) de volgende milieutaken uit:

- adviseren over het milieudeel van de omgevingsvergunning voor vergunningsplichtige bedrijven;
- behandelen van diverse meldingen (Activiteitenbesluit, slopen, mobiel breken bouw- en sloopafval);
- behandelen van milieuklachten over bedrijfsmatige activiteiten;
- uitvoering van het milieutoezicht op deze bedrijven en op (asbest)sloopwerkzaamheden;
- adviseren over geluid, bodem, luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid;
- bestrijding en aanpak van milieu-incidenten
- adviseren over natuur en ecologie

Nieuw beleid

Groen en natuurvisie

Met de groen- en natuurvisie is in 2022 een nieuwe koers ingezet die de waarde van groen en natuur erkent en een volwaardige plek inneemt in de leefomgeving. Hiervan zijn we ons bij elke ontwikkeling bewust en willen we investeren, in tijd, ruimte en geld. Uiteindelijk zal iedereen hiervan profiteren in de vorm van frisse lucht, schoon water, een koelere stad, vogels en bijtjes in park en tuin, kortom de basis voor een fijne en gezonde leefomgeving.

Beleidskaders water en klimaatplan

Met de beleidskaders, die in 2de helft 2022 zijn vastgesteld, wordt in 2023 de beleidsuitwerking riool, water- en klimaatadaptatie met uitvoeringsagenda en bijbehorende financiële paragraaf opgesteld.

Kadernota

Circulaire economie

In november 2021 is het circulaire economie beleid "De Circulaire Stad" vastgesteld. Dit budget (voor 4 jaar, jaarlijks €100.000,-) wordt gebruikt voor de uitvoering van projecten om de circulaire economie te stimuleren. De middelen worden onder andere ingezet voor het stimuleren van circulair bouwen, verminderen voedselverspilling, start-ups faciliteren, voortzetten cirkelstad, stimuleren deeleconomie en informeren en betrekken inwoners.

Transitievisie Warmte

In november 2021 is de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. De uitvoering van de TVW vindt plaats op basis van de drie beleidslijnen. 1. Gemeentebrede aanpak, 2. Buurtgebonden aanpak en 3. onderzoeksvragen. Dit budget (voor 4 jaar, jaarlijks €150.000,-) wordt ingezet om de projectorganisatie door te zetten, initiatieven te ondersteunen, acties om inwoners te stimuleren te verduurzamen, (buurt)bijeenkomsten te organiseren, onderzoeken uit te voeren en het opstellen van de uitvoeringsplannen voor de potentiebuurten.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Duurzaamheid algemeen

In 2023 is uitvoering gegeven aan de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda duurzaamheid 2023-2024. In de voortgangsrapportage duurzaamheid 2024 is uitgebreider te lezen welke projecten er zijn uitgevoerd en welke resultaten er zijn behaald. Denk aan projecten zoals, het eerste duurzaamheidsevenement georganiseerd tijdens de week van duurzaamheid, de ontwikkelingen rond groene schoolpleinen, het doorzetten van de tegeltaxi en over de resultaten van het energieklusteam.

Beleidsuitwerking Natuur en Groen (BuNG)

In 2023 is de Natuur en Groenvisie verder uitgewerkt in een beleidsuitwerking en uitvoeringsagenda. Hierin wordt de visie uitgewerkt tot concrete acties. In 2024 vindt besluitvorming plaats over de Beleidsuitwerking en Uitvoeringsagenda Natuur en Groen.

Beleidsuitwerking Riool, Water en Klimaatadaptatie (BuRWKa)

In 2023 is de beleidsuitwerking Riool, Water en Klimaatadaptatie opgesteld. Onderdeel van de beleidsuitwerking zijn een uitvoeringsagenda en een financiële paragraaf. In 2024 wordt deze beleidsuitwerking ter inzage gelegd waarna deze ter besluitvorming naar de Raad gaat.

Circulaire economie

In 2023 zijn verschillende projecten uitgevoerd. Zo heeft de gemeente Harderwijk zich aangesloten bij het programma 'Gelderland van Morgen' van de provincie Gelderland. Hierdoor kregen deelnemende ondernemers (horeca en bedrijfsrestaurants) hulp en advies om voedselverspilling te verminderen en het verduurzamen van de voedselketen.

Ook zijn er meerdere inspiratiesessies georganiseerd, onder andere over de betekenseconomie en circulair bouwen. Het doel van de inspiratiesessies is om elkaar als ondernemers te kunnen ontmoeten, kennis te delen en elkaar te inspireren. Het organiseren van inspiratiesessies vergroot het bewustzijn van dat een economie niet alleen om geld verdienen draait. Daarnaast zijn nog andere projecten uitgevoerd zoals, Cirkelstad, het startup-klimaat verbeteren en is gestart met een nieuwe materiaalstroomanalyse.

Transitievisie Warmte

In 2023 is doorgesamen met de buurten Zeebuurt-Oost en -West, Hanzewaard en Stedenwaard. De onderzoeken naar de technische, financiële en organisatorische mogelijkheden lopen nog door in 2024. Deze trajecten doen we samen met buurtinitiatieven, woningcorporaties en de netbeheerder.

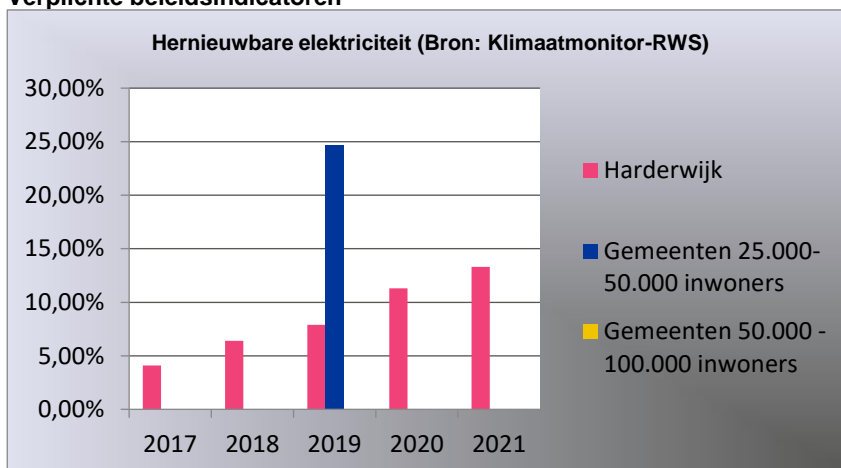
Daarnaast is eind 2023 gestart met een eerste kleine collectieve inkoopactie voor vloerisolatie of beglazing. Deze actie loopt tot begin 2024. Het is de bedoeling tweede helft 2024 een grotere collectieve inkoopacties voor isolatiemaatregelen te starten.

Milieu

In 2023 is toegewerkt naar de fusie van de Omgevingsdienst Noord-Veluwe met de Omgevingsdienst Veluwe IJssel tot de nieuwe Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe). Per 01-01-2024 is de ODVeluwe gestart. De taken van de omgevingsdienst zijn als gevolg van de fusie niet gewijzigd. Met de ODVeluwe zijn net als voorgaande jaren met de ODNV afspraken gemaakt over de uitvoering van de milieutaken. Zie voor verdere toelichting de paragraaf/het hoofdstuk verbonden partijen.

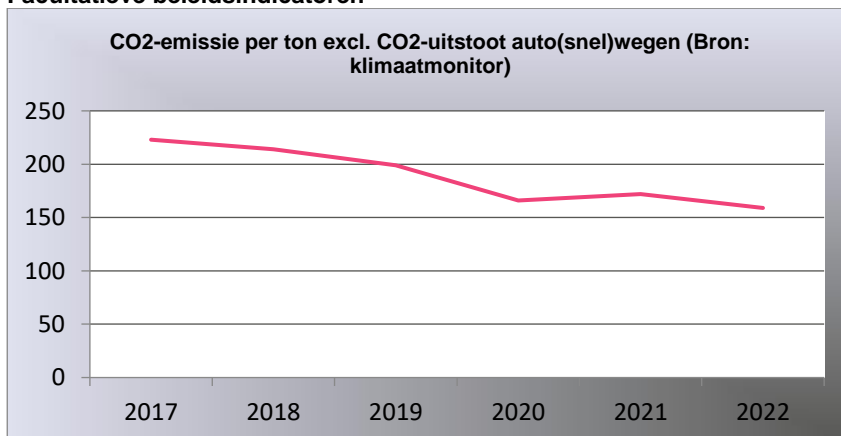
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

* In deze grafiek is het effect van de geplande windmolens nog niet zichtbaar. De vergunning ligt voor behandeling van het beroep bij de Raad van State.

Facultatieve beleidsindicatoren

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Creëren en in stand houden van een functionele en piëteitsvolle laatste rustplaats toegankelijk voor een ieder. De gemeente heeft de plicht op grond van de wet op de lijkbezorging om een gemeentelijke begraafplaats te exploiteren.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

- Het onderhoud aan de begraafplaatsen volgens kwaliteitsniveau A;
- Een correcte begeleiding en service bij het begraven en een tevreden "klant", waarbij binnen de vastgestelde kaders zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de individuele wensen.

Nieuw beleid

- Realiseren van natuurbegraven,
- Realiseren van de reeds gestarte uitbreiding Elzenhof

*Kadernota*Beheerplan begraafplaatsen

Structurele verhoging voor regulier onderhoud door uitbreiding Elzenhof.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De begraafplaatsen zijn volgens afspraak onderhouden. We hebben dit jaar 254 begrafenissen en 8 urnbijzettingen verzorgd.

Voor de uitbreiding Elzenhof is dit jaar pas het laatste perceel in eigendom verkregen. Door de lange onteigeningsprocedure is de aanleg vertraagd. In de kredietverantwoording is aangegeven dat we een overschrijding verwachten. Nu afronding nadert inclusief de aanleg van het natuurbegraven gedeelte blijkt dat we binnen de gestelde overschrijdingsnorm blijven. Daarnaast is het mooie ervaren dat we met de aanleg van het natuurbegraaf gedeelte aan een extra vorm van begraven tegemoetkomen. Het eerste verzoek voor een natuurbegraafplek is namelijk al gedaan.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 7

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG7 Duurzaamheid en milieu							
Resultaat bepaling	Baten	TV71 - Volksgezondheid	-186	-334	-1.037	-1.000	37
		TV72 - Riolering	-3.573	-3.500	-3.698	-3.712	-14
		TV73 - Afval	-4.613	-6.032	-5.215	-5.413	-198
		TV74 - Milieubeheer	-412	-24	-2.234	-582	1.652
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	-1.090	-979	-979	-1.213	-234
	Baten - Totaal		-9.874	-10.869	-13.162	-11.920	1.242
	Lasten	TV71 - Volksgezondheid	2.292	2.722	3.529	3.410	-119
		TV72 - Riolering	2.300	2.661	2.826	2.611	-215
		TV73 - Afval	5.265	5.551	5.893	5.396	-498
		TV74 - Milieubeheer	3.018	2.526	6.543	3.590	-2.953
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	920	987	1.077	1.155	79
	Lasten - Totaal		13.794	14.447	19.867	16.162	-3.706
	Resultaat bepaling - Totaal		3.920	3.578	6.705	4.242	-2.463
Resultaat bestemming	Dotatie	TV74 - Milieubeheer	118	8	5.445	5.445	0
	Dotatie - Totaal		118	8	5.445	5.445	0
	Ontrekking	TV72 - Riolering	0	0	0	0	0
		TV73 - Afval	-705	-25	-1.295	-1.412	-117
		TV74 - Milieubeheer	-379	-30	-1.706	-722	984
	Ontrekking - Totaal		-1.084	-55	-3.001	-2.135	867
	Resultaat bestemming - Totaal		-966	-47	2.444	3.311	867
	PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal		2.954	3.531	9.149	7.553	-1.596
	Totaal Programma's - Totaal		2.954	3.531	9.149	7.553	-1.596

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	7.553
Begroting 2023	9.149
Verschil	-1.596

Het resultaat van Programma 7 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-278		1
	Onderhanden werken neutraal	-26		1
	Kapitaallasten	-111		2
	Uren / Doorbelastingen		69	3
7.1	Gezondheidsbeleid	-54		4
7.2	Leges rioolaansluiting	-57		5
7.2	Exploitatie riolering	-126		5
7.3	Exploitatie afval	-73		6
7.3	Opbrengsten afvalstoffenheffing	-204		6
7.3	Inkomsten en verrekeningen afvalfonds	-394		6
7.4	Omgevingsdienst	-172		7
7.5	Leges begraven	-228		8
7.5	Voorziening onderhoud graven		74	9
	Diversen	-17		
	Totaal	-1.739	143	-1.596

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Het voordeel op kapitaallasten wordt met name veroorzaakt door het doorschuiven van de investering rioleringswerkzaamheden Zeestraat en daarnaast een aantal andere kredieten op het gebied van afval en begraven.
3. Het nadeel op uren/doorbelastingen wordt met name veroorzaakt door de toerekening van rente op het taakveld begraven die afwijkt vanwege de annuïtaire afschrijvingsmethodiek.
4. Op het taakveld 7.1 is voordeel ontstaan van circa € 54.000,-, vanwege het niet volledig benutten van de budgetten vanwege de door het rijk beschikbaar gestelde middelen inzake de Brede Spuk Gala. Er is gekozen deze middelen eerst te benutten voor het dekken van de lasten, waardoor er binnen diverse onderdelen binnen het gezondheidsbeleid voordelen ontstaan.
5. Per saldo is op taakveld riolering sprake van een voordelig resultaat. Er zijn hogere opbrengsten gerealiseerd aan leges rioolaansluiting van afgerond € 57.000,- en er is sprake van lagere exploitatielasten van ongeveer € 126.000,- ten opzichte van de begroting. Dit is begrotingstechnisch van aard, waarbij er vanaf 2024 bij de tariefberekening in de begroting 2024 een aantal exploitatiebudgetten zijn gecorrigeerd uitgaande van het beleid van 100% kostendekkendheid. Dit zorgt in 2023 nog voor een incidentele vrijval van budgetten buiten de tariefberekening. Zie de paragraaf Lokale Heffingen voor de tariefberekening riool- en waterzorgheffing op realisatiebasis.
6. Per saldo is op het taakveld afval sprake van een voordelig resultaat van € 671.000,-. Dit wordt verklaard doordat de gerealiseerde opbrengsten afvalstoffenheffing hoger zijn met € 204.000,- ten opzichte van de bijgestelde begroting. Dit verschil kan worden toegeschreven aan twee factoren. Aanvankelijk was er een inschatting gemaakt van hoe vaak mensen hun plastic, metalen en drankkartons (PMD) naar de milieustraat zouden brengen in 2023, en welk effect dit zou hebben op het aantal keer dat restafval werd aangeboden. Het bleek dat dit gedrag, vooral in de eerste twee kwartalen van het jaar, minder invloed had op de restafval-aanbiedingen dan eerst gedacht. Hoewel de hoeveelheid gescheiden ingezamelde PMD overeenkwam met de verwachtingen, werden er meer restafvalaanbiedingen geregistreerd dan voorzien. In de tweede helft van het jaar, gedurende de PMD-pilot in het derde en vierde kwartaal, werd opnieuw een verschil waargenomen. Er was meer restafval aangeboden dan oorspronkelijk berekend, wat duidt op een lagere hoeveelheid brongescheiden PMD dan verwacht tijdens de PMD-pilot. Deze afwijking van de prognoses had een directe invloed op de Diftar-inkomsten.
Er is daarnaast sprake van ontvangen inkomsten en verrekeningen vanuit het afvalfonds m.b.t. de jaren 2020 t/m 2022 van € 394.000,-. Dit heeft een incidenteel positief effect in 2023. Het restant van het voordeel betreft lagere exploitatielasten ten opzichte van de begroting. Zie de paragraaf Lokale Heffingen voor de tariefberekening afvalstoffenheffing op realisatiebasis.

7. Er is sprake van een verwacht incidenteel voordeel van € 172.000,- vanuit de afrekening van de jaarrekening 2023 van de ODNV. Dit zal verder terugkomen in de advisering omtrent de jaarrekening 2023 van de ODNV.

8. De inkomsten uit leges begraven zijn € 227.500,- hoger dan begroot, hoofdzakelijk als gevolg van de toename in het aantal begrafenissen. In 2023 waren dit er 254, waaruit lijkt te kunnen worden opgemaakt dat de stijging van het aantal overlijdens, dat zich in 2021 inzette, structureel van aard is.

9. Gerelateerd aan de toename van het aantal begrafenissen is ook een groter bedrag (€ 73.800,-) gestort in de voorziening voor onderhoud van de graven.

2.8 Programma 8 Ruimte en wonen

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij versterken de ruimtelijke kwaliteit door grote ruimtelijke projecten uit te voeren, ruimte voor lokale initiatieven te geven, een passend woningaanbod te bieden en te zorgen voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ruimtelijke ordening (omgevingsvisie, bestemmings- en omgevingsplannen, welstandstoezicht en handhaving), volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagenlocatie) en grondexploitaties. Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling rondom de stikstofproblematiek kan van invloed zijn op de planning en uitvoering van ruimtelijke projecten. Na de uitspraak van de Raad van State van mei 2019 is het stikstofdossier zeer relevant geworden voor toekomstige ontwikkelingen. Voor iedere ruimtelijke ontwikkeling moet nagegaan worden in hoeverre deze een stikstofdepositie veroorzaakt. Sinds de uitspraak wordt op verschillende niveaus gewerkt aan oplossingen. Hierdoor komen steeds meer instrumenten beschikbaar die belemmeringen wegnemen bij ruimtelijk projecten. Echter, bij ieder ruimtelijk project moet dit nauwkeurig worden onderzocht waarbij het de verwachting is dat niet alles kan. Ontwikkelingen omtrent het stikstofdossier blijven onder een juridisch vergrootglas liggen.

Verbonden partijen

- Meerinzicht: digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en onderhoud gebouwen.
- ODNV: advisering Omgevingsvisie en Omgevingsplan.
- Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken

Beleidskaders

- Coalitieakkoord
- Collegeprogramma
- Woondeal
- Nota Grondbeleid 2019
- Grondprijzenbrief 2024
- Structuurvisie Harderwijk 2031 (vastgesteld) in 2024 opgevolgd door Omgevingsvisie Harderwijk 2040

B TAAKVELDEN

8.1

Taakveld Ruimtelijke ordening

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.
Een gedifferentieerd aanbod in woon-, werk, en verblijfslocaties met een zo hoog mogelijk ruimtelijk kwaliteitsniveau.
Ruimtelijke kwaliteit kan hierin worden onderscheiden in de gebruikswaarde, de belevingswaarde of de toekomstwaarde van de plek of het object. In het kader van de aankomende nieuwe Omgevingswet gaat participatie en aandacht voor de belangen van de buurt een steeds belangrijkere rol spelen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Planologische adviezen over ingediende initiatieven;
- Opstellen van gebiedsvisies en/of thematische visies en beleid;
- Actualisatie juridisch planologisch kader;
- Nieuwe bestemmingsplannen, reguliere- of uitgebreide omgevingsvergunningen ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen;
- Omgevingsvergunningen en interne advisering daarover;
- Planologische en ruimtelijke orderingszaken en interne advisering daarover;
- Planbegeleiding (toetsing en procedureel) van plannen van derden.

Specifiek

- Grond aan- en verkopen;
- Uitvoering ruimtelijke plannen en beleid;
- Actief en faciliterend grondbeleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Er zijn 25 nieuwe ruimtelijke initiatieven behandeld. Hiervan zijn er 14 positief beoordeeld. Dit betreft particuliere initiatieven. Deze initiatieven zijn beoordeeld aan beleid en alleen medewerking is verleend aan die initiatieven die bijdragen aan de genoemde doelen.
- Er zijn 18 bestemmingsplannen in ontwerp ter inzage gelegd en er zijn 13 bestemmingsplannen vastgesteld, waaronder plannen voor Waterfront en Harderweide.
- Er zijn 3 omgevingsvergunningen (uitgebreid) in procedure gebracht, waarvan er 2 zijn verleend en 1 procedure nog loopt.
- De Verdiepingsslag Buitengebied en Hierden is vastgesteld
- Concept-omgevingsvisie Harderwijk 2024 is voor participatie vrijgegeven
- Participatietraject gebiedsuitwerking Hierden dorp is uitgevoerd

8.2**Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)**

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het taakveld grondexploitatie niet-bedrijventerreinen is in essentie gericht op het als gemeente actief verwerven, produceren en leveren van bouwrijpe grond om de ruimtelijke doelen op het gebied van wonen en leven te kunnen realiseren.

Vanuit haar actieve rol wordt conform het vastgestelde grondbeleid en rekening houdend met de ruimtelijke doele gezocht naar bedrijfseconomische optimalisatie en adequate beheersing van risico's.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

- Verwerven, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken van gronden ten behoeve van realisatie van woningbouw en commerciële/maatschappelijke voorzieningen;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;

SpecifiekDrielanden

- Afronden bouwrijp maken Harderweide deelgebied 2 (noord) en opstarten bouwrijp maken deelgebied 2 (zuid)
- Aanbesteding geluidsscherm Harderweide;
- Uitgifte gronden in deel complexen Groene Zoom (Small Smart Living) en Harderweide deelgebied 2 (noord);
- Afronden verkaveling deelgebied 2 (zuid) en deelgebied 3;
- Opstarten woonrijp maken deelgebied 2 (noord)
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Harderweide.

Waterfront

- Oplevering woningen fase 3 deelgebied 1;
- Levering warmte en koude vanuit warmtenet fase 3 deelgebied 1
- Start woningbouw fase 3 deelgebied 2
- Woonrijp maken fase 3 deelgebied 1
- Bouwrijp maken deelgebied 2 (deels) en 6;
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Waterfront.
- Afronden bestemmingsplanprocedures parkvilla en kop van de stadswerven

Weiburg

- Vaststelling van de Nota van uitgangspunten en een masterplan;
- Aangaan van samenwerkingsovereenkomst (SOK);
- Openen grondexploitatie;
- Subsidiemogelijkheden onderzoeken en zo mogelijk aanvragen.

Kranenburg Noord
Vorbereiding toekomstige grondexploitatie.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Voor de microwoningen in de Groene Zoom (Small Smart Living) is door de initiatiefnemer eind 2023 een omgevingsvergunning aangevraagd. De verwachting is dat in 2024 de vergunning kan worden verleend en gestart kan worden met de bouw (bij succesvolle verkoop).

Waterfront

- 129 woningen opgeleverd in deelgebied 1 van fase 3 en het openbaar gebied is aangelegd.
- succesvolle levering van warmte en koude aan deze woningen
- Start bouw 66 woningen in deelgebied 2 van fase 3.
- Deelgebied 6 is bouwrijp gemaakt ten behoeve van de start bouw van 196 woningen
- Bestemmingsplan voor Kop van de Stadswerven vastgesteld in de raad
- Raadsbesluit over de flexibiliteit in wijziging woningbouwprogramma van (betaalbare) koop naar huur.
- Raadsbesluit over het schrappen van de ontwikkeling van de Parkvilla.

Drielanden

- Bestemmingsplan Deelgebied 2 zuid en deelgebied 3 opgesteld en in procedure
- Aanbesteding geluidsscherm gestart
- Verkoop woningen Deelgebied 2 Noord opgestart
- Voorstel verkaveling Deelgebied 2 Zuid en Deelgebied 3 opgesteld
- Woonrijpmaken Deelgebied 2 Noord afgerond
- Eerste paal met de omgeving gevierd voor start bouw Deelgebied 2 Noord
- Tussentijdse verantwoording voor WBI richting het Rijk afgerond inclusief bezoek van het Rijk zowel ambtelijk als minister vorm gegeven
- Bouwrijpmaken Deelgebied 2 Zuid opgestart
- Gesprekken met woningbouwcorporaties en ontwikkelaars gevoerd om afspraken te maken over verdeling van de sociale huurwoningen inclusief de 100 extra vanuit het amendement van de raad.

Nieuw Weiburg

- Vaststelling Nota van Uitgangspunten
- Voorkeursrecht gevestigd
- Vaststelling Participatieplan
- Vorbereiding aanvragen WBI-subsidie en provinciale cofinanciering woningbouwimpuls

Kranenburg

- De 'Scenariostudie Landstede' opgeleverd waarin verschillende varianten omtrent het toekomstig ruimtebeslag van Landstede op Kranenburg onderzocht zijn;
- Een participatieplan vastgesteld waarin de doelstelling, participatietreden en uitvoering van participatie beschreven zijn;
- Een projectwebsite en online participatieplatform ontwikkeld, alsmede een fysieke participatiedag 'bouwen met burens' op locatie georganiseerd en daarvan de resultaten gepubliceerd;
- Gestart met het uitwerken van visiedocument 'Ontwikkelkader Kranenburg' welke in april 2024 wordt afgerond

8.3

Taakveld Wonen en bouwen

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

- De basis op orde > iedereen die in de gemeente Harderwijk wil wonen, vindt binnen afzienbare tijd een woning die past bij zijn of haar wensen en behoeften op het gebied van betaalbaarheid, toegankelijkheid en woonomgeving.
- Kansen benutten > via de kwaliteit en kwantiteit van de woningvoorraad bijdragen aan de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, economische ontwikkeling en sociaal klimaat;

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoeren van het woonbeleid

- Uitvoering geven aan de Woningwet 2015, in het bijzonder de samenwerking met corporaties en huurdersorganisaties om te komen tot prestatieafspraken;
- Uitvoering geven aan de Huisvestingsverordening gemeente Harderwijk 2019, o.a. behandeling bezwaarschriften tegen weigering toekennen urgentie
- Het monitoren van de woonruimteverdeling (huurwoningen);
- Toewijzen van nieuwbouwprojecten en bouw kavels
- Behandeling aanvragen Leegstandwet
- Behandeling aanvragen stimuleringsregeling sociale huur
- Overleg met initiatiefnemers voor woningbouwplannen;
- Regionale samenwerking / afstemming met provincie;
- Rapportage aan de raad over de voortgang van de woningbouw

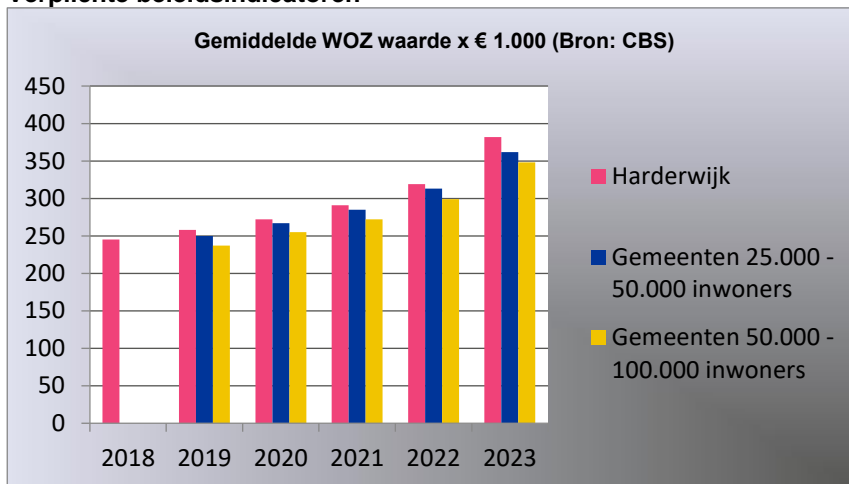
Nieuw beleid

- Woonwagenebeleid
- Splitsingsbeleid
- Beleid t.a.v. flexibele huisvesting en de huisvesting van arbeidsmigranten in het bijzonder
- Bijstellen woningbouwambitie n.a.v. uitgevoerd woningbehoefteonderzoek
- Ontwikkelen en doorontwikkeling van gemeentelijk instrumentarium zoals erfpacht, doelgroepenverordening en starterslening

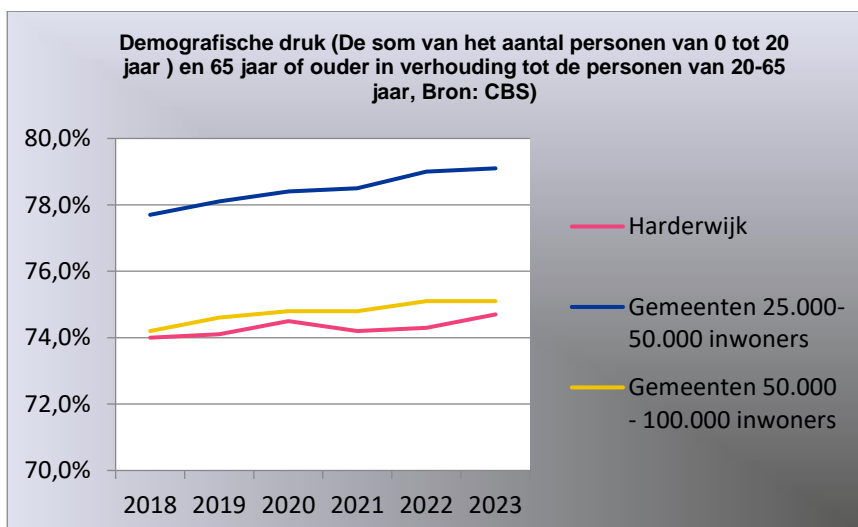
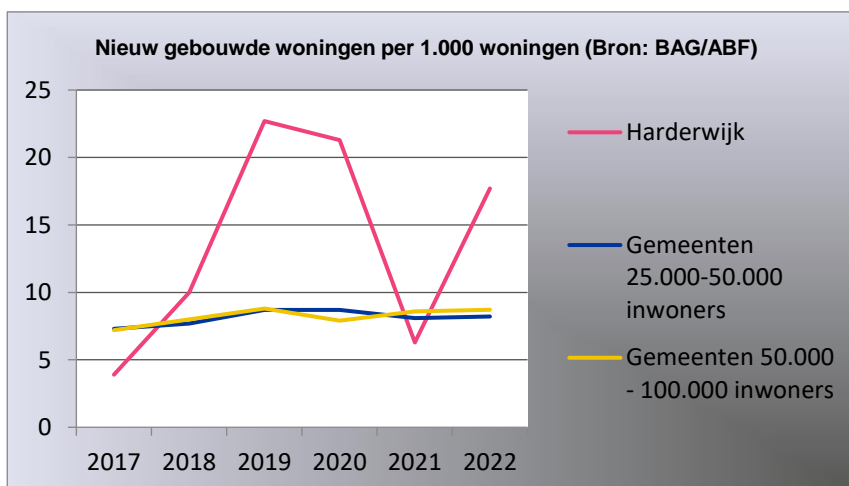
Wat hebben we ervoor gedaan?

- Regulier
 - Er zijn prestatie- en productieafspraken gemaakt met woningcorporaties (Uwoon, Omnia, Habion en Woonzorg) en huurdersverenigingen waarmee we samen hebben gewerkt aan een eerlijke woonruimteverdeling en de bouw van nieuwe sociale huurwoningen;;
 - Er zijn 332 nieuwe woningen opgeleverd in de gemeente Harderwijk waarmee we voorzien in de woningbehoefte onder onze inwoners
 - Er is aan de gemeenteraad gerapporteerd over de voortgang van de woningbouwopgave;
 - De regionale woondeal Noord-Veluwe is ondertekend waarmee we samen met Rijk en provincie werken aan de realisatie van 5.500 woningen tot en met 2030;;
 - Er is gestart met het opstellen van een volkshuisvestelijk omgevingsprogramma (voorheen woonvisie) met waarin o.a. uitwerking wordt gegeven aan een woningbouwprogramma, flexwonen, splitsingsbeleid en instrumenten om te sturen op betaalbaarheid..
 - Het Woonfonds is operationeel.
 - Het meldpunt in het kader van de Wet goed verhuurderschap is opgezet en geopend (officieel januari '24)
-
- Specifiek
 - Er zijn 52 startersleningen verstrekt t.w.v. ruim €900.000
 - Het budget voor startersleningen is uitgebreid
 - Er is voor ruim €50.000 aan toekomstbestendig wonen leningen verstrekt aan particulieren
 - Er is €1.000.000 beschikbaar gesteld voor toekomstbestendig wonen leningen voor VVE's.
 - Er is 1 aanvraag ontvangen en uitgekeerd voor subsidie stimulering sociale huurwoningen;
 - Er is €85.000 subsidie ontvangen voor realisatie van woningen voor mensen met een stoornis uit het autistisch spectrum (Handelsweg);
 - Er is gestart met het uitvoeren van een locatieonderzoek voor de realisatie van nieuwe woonwagenestandplaatsen.

Verplichte beleidsindicatoren

*Voor 2018 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 en Gemeenten 50.000 - 100.000 geen data beschikbaar.

Facultatieve beleidsindicatoren

	Totaal	Huur			Koop			Onbekend
		Sociaal	Vrije sector I	Vrije sector	Goedkoop	Midden I	Midden II	
			<900	>900	<216	<298	<343	>343
Ambitie 2015-2030 (uitvoeringsagenda 2019-2023) i	3390	460	440	220	330	650	525	765
Gerealiseerd 2015-2022	2616	467	200	519	60	200	285	612
Saldo	1105	-7	240	-299	270	450	240	153
Harde plannen 2023-2030	2182	440	172	14	115	275	1166	
Zachte plannen 2023-2030	2618	816	550		210	394	598	50
Totaal plannen 2023-2030	4800	1256	736		325	669	1764	50

* Ambitie is nog uit 2019. Nieuw onderzoek (KAV) nog niet in meegenomen. Bij nieuwe woonvisie (2024) wordt nieuwe ambitie geformuleerd voor periode t/m 2030. Begroting 2025 bevat nieuwe ambities.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 8

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG8 Ruimte en wonen							
Resultaat bepaling	Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-1.698	-430	-599	-1.439	-840
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-5.434	-11.981	-14.799	-9.858	4.942
		TV83 - Wonen en bouwen	-1.111	-850	-943	-1.242	-299
	Baten - Totaal		-8.242	-13.262	-16.342	-12.539	3.802
	Lasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	2.387	1.085	2.025	2.793	767
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	6.620	11.981	14.799	16.414	1.615
		TV83 - Wonen en bouwen	2.222	1.892	2.352	2.206	-146
	Lasten - Totaal		11.229	14.958	19.177	21.412	2.236
Resultaat bepaling - Totaal			2.987	1.696	2.835	8.873	6.038
Resultaat bestemming	Dotatie	TV81 - Ruimtelijke ordening	361	0	113	113	0
		TV83 - Wonen en bouwen	38	38	5.038	5.038	0
	Dotatie - Totaal		399	38	5.151	5.151	0
	Ontrekking	TV81 - Ruimtelijke ordening	-47	0	-266	-225	41
		TV83 - Wonen en bouwen	0	0	-433	-112	321
	Ontrekking - Totaal		-47	0	-699	-337	362
Resultaat bestemming - Totaal			352	38	4.452	4.813	362
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			3.338	1.734	7.287	13.687	6.400
Totaal Programma's - Totaal			3.338	1.734	7.287	13.687	6.400

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2023:

Jaarrekening 2023	13.687
Begroting 2023	7.287
Verschil	6.400

Het resultaat van Programma 8 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
8.2	Grondexploitaties		6.615	1
8.2	Complex de Harder	-60		2
8.3	Lagere onttrekking reserve woonfonds		163	3
8.3	Ontvangsten bouwleges	-386		4
8.3	Extern advies bouwaanvragen		56	5
	Diversen		11	
	Totaal	-446	6.846	6.400

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- Dit nadeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties Waterfront (€ 8.108.000,- nadelig) en Drielanden (€ 1.493.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
- Dit voordeel betreft het afsluiten van de ontwikkelingslocatie De Harder.
- Bij de 2e tussentijdse rapportage 2023 is besloten het beschikbare bedrag van € 163.000,- in 2023 af te ramen m.b.t. personeel op het gebied van wonen en dit te verschuiven naar een later jaar. Hierdoor vindt de begrote onttrekking vanuit de bestemmingsreserve woonfonds niet plaats in 2023.
- De ontvangen bouwleges zijn € 385.600,- hoger dan begroot. Deze extra inkomsten komen uit een aantal grote bouwprojecten, waaronder appartementsgebouwen, uitbreiding ziekenhuis en grootschalige nieuwbouw in

Waterfront en Harderweide. De opbrengsten zijn als incidenteel te beschouwen omdat de nieuwbouw op deze locaties zal afnemen en vanaf 2024 de effecten van de Wet Kwaliteitsborging zichtbaar worden.

5. De uitgaven voor extern advies inzake bouwaanvragen zijn € 55.800,- hoger dan begroot. Het betreft hier advies met betrekking tot constructie en welstand. De hogere lasten hebben een direct verband met de hogere inkomsten op bouwleges.

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

De gemeentelijke inkomsten bestaan grotendeels uit de algemene uitkering Gemeentefonds, specifieke uitkeringen en gemeentelijke belastingen en heffingen. Jaarlijks beslist de gemeenteraad over de hoogte van de tarieven met de eventuele aanpassingen. De gemeenteraad kan in veel gevallen de hoogte van de tarieven zelf bepalen, maar in sommige gevallen geldt een wettelijke limitering. Daarnaast heeft de gemeente zelf ook een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Gemeentelijke uitgangspunten

De gemeente Harderwijk heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Gemaakte keuzes bij vorige meerjarenbegroting worden voortgezet;
- De tarieven van rechten en leges zijn in principe 100% kostendekkend;
- Beperking van de collectievelastendruk, waarbij de tarieven voor de belastingen maximaal trendmatig verhoogd worden, tenzij de meerwaarde voor de burgers de belastingverhoging kan motiveren.

Toelichting verschillende belastingen en heffingen

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De opbrengst OZB was geraamd op € 12.528.150,-. Met een werkelijke baat van € 12.576.135,- is er een positief resultaat van € 47.985,-. Bij de 2de tussentijdse rapportage is reeds voor ca. € 400.000,- op woningen en ca. € 250.000,- op niet-woningen bijgesteld. Het OZB tarief wordt berekend over een gemiddelde (landelijke) waardeinstijging en de wens van de raad om niet meer dan trendmatig te verhogen. Op lokaal niveau kan de werkelijke waardeinstijging afwijken. De lokale waardeinstijging is hoger dan het landelijk gemiddelde. Door deze hogere WOZ-waarde en de areaaluitbreiding van de woningen en niet-woningen is er meer OZB ontvangen. We zien een groter verschil tussen het eigenaren gedeelte ten opzichte van het gebruikersgedeelte. De oorzaak hiervan is dat door leegstand er geen OZB gebruikersgedeelte wordt ontvangen. Bij de jaarrekening is een beperkt verschil te zien met de inschatting bij de 2de tussentijdse rapportage.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn op begrotingsbasis in principe 100% kostendekkend. Vanwege de besluitvorming en begrotingswijziging rondom de PMD pilot was er sprake van een gewijzigde begroting met een dekkingspercentage van 84%. In 2023 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 96%. Dit betekent een relatief voordeel van € 619.000,- ten opzichte van de gewijzigde begroting na de besluitvorming PMD pilot. Dit wordt met name verklaard door het volgende. Ten eerste is er sprake van hogere opbrengsten afvalstoffenheffing van € 204.000,- ten opzichte van de bijgestelde verwachting na de besluitvorming over de PMD pilot. Dit verschil kan worden toegeschreven aan twee factoren. Aanvankelijk was er een inschatting gemaakt van hoe vaak mensen hun plastic, metalen en drankkartons (PMD) naar de milieustraat zouden brengen in 2023, en welk effect dit zou hebben op het aantal keer dat restafval werd aangeboden. Het bleek dat dit gedrag, vooral in de eerste twee kwartalen van het jaar, minder invloed had op de restafval-aanbiedingen dan eerst gedacht. Hoewel de hoeveelheid gescheiden ingezamelde PMD overeenkwam met de verwachtingen, werden er meer restafvalaanbiedingen geregistreerd dan voorzien. In het kader van 'verminderde variabele opbrengsten' is dit positief. In de tweede helft van het jaar, gedurende de PMD-pilot in het derde en vierde kwartaal, werd opnieuw een verschil waargenomen. Er was meer restafval aangeboden dan oorspronkelijk berekend, wat duidt op een lagere hoeveelheid brongescheiden PMD dan verwacht tijdens de PMD-pilot. Deze afwijking van de prognoses had een directe invloed op de Diftar-inkomsten. In het kader van 'verminderde variabele opbrengsten' is dit tevens positief. Vanuit de prognose van de PMD pilot, werd er echter rekening gehouden met een groter aantal deelnemers. Ter info; omstreeks medio zomer 2024 zal het PMD adviesrapport gedeeld worden met de gemeenteraad.

Ten tweede zijn er meer inkomsten en ontvangen verrekeningen vanuit het afvalfonds m.b.t. de jaren 2020 t/m 2022 van in totaal € 394.000,-. Dit heeft een incidenteel positief effect in 2023.

Afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld	4.406.263
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-969.196
Netto kosten taakvelden	3.437.067
Toe te rekenen kosten	
BTW	871.904
Overhead	102.500
Inkomensregelingen (kwijschelding)	265.760
Totaal toe te rekenen kosten	1.240.164

Totale kosten	4.677.231
Totale opbrengst	-4.478.019
Dekkingspercentage, afgerond	96%

Rioolheffing

De kostendekkendheid voor de riool- en waterzorgheffing is op begrotingsbasis 100%. In 2023 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 96%. Het verschil wordt met name verklaard door hogere werkelijke exploitatie kosten (onderhoud riolering) in 2023 ten opzichte van de begroting.

Riool- en waterzorgheffing	
Kosten taakveld	2.629.208
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	0
Netto kosten taakvelden	2.629.208
Toe te rekenen kosten	
BTW	283.298
Overhead	395.400
Verkeer en vervoer	133.614
Inkomensregelingen (kwijtschelding)	155.788
Totaal toe te rekenen kosten	968.100
Totale kosten	3.597.308
Totale opbrengst	-3.459.353
Dekkingspercentage, afgerond	96%

Forensen- en toeristenbelasting

De opbrengst voor deze twee belastingen was voor 2023 geraamd op € 310.035. De werkelijke baat bedraagt € 343.934. Het voordelig resultaat bedraagt € 33.899.

- Toeristenbelasting (€ 28.777 voordelig). Na de corona is de toeristische sector weer aangetrokken. Dit heeft zijn weerslag op de opbrengsten toeristenbelasting;
- De forensenbelasting laat een voordelig saldo zien van € 5.123. Zoals ook bij de toeristenbelasting zie je bij de forensenbelasting ook het aantrekken van het toerisme.

Hondenbelasting

De opbrengsten voor deze belasting was voor 2023 geraamd op € 187.036,-. Met een werkelijke baat van € 186.221,- is er sprake van een nadelig resultaat van € 815,-. Het hondenbezit kan jaarlijks fluctueren, maar is in de regel redelijk stabiel.

Reclamebelasting

De opbrengst voor deze belasting was voor 2023 geraamd op € 114.613,-. Met een werkelijke baat van € 114.204,- is er sprake van een nadelig resultaat van € 408,-.

Precario rechten

De opbrengst voor deze rechten was voor 2023 geraamd op € 174.160,-. Met een werkelijk baat van € 159.179,- is er sprake van een nadelig resultaat van € 14.186. De reden hiervan is dat er minder standplaatsen vergunningen zijn afgegeven.

Parkeeropbrengsten

Door meer bezoekers in de stad en/of dolfinarium is er een voordeel van ca. € 90.000,- op de parkeeropbrengsten. Deze worden verantwoord onder taakveld 0.63 Parkeerbelasting. De kosten van parkeren worden verantwoord onder taakveld 2.2 Parkeren. Hier zijn enkele overschrijdingen ontstaan door vervanging van applicaties en slagboominstallaties (zie toelichting in 2.2). De kosten voor parkeren zijn echter niet één op één te relateren aan de inkomsten omdat het taakveld parkeren uitvoering geeft aan parkeren in de breedte (dus ook gratis en andere parkeervoorzieningen).

Begraafplaatsrechten

Uit de realisatiecijfers voor 2023 kan worden opgemaakt dat het dekkingspercentage voor de begraafplaatsrechten 2023 uitgekomen is op 89%. Er zijn meer uitvaarten geweest waardoor er zowel meer opbrengsten als kosten zijn geweest dan begroot. Tevens zijn er meer afkopen geweest, die niet begroot worden. Dit zijn eenmalige inkomsten. Op begrotingsbasis is uitgegaan van een dekkingspercentage van, afgerond 90%. zoals in het beheerplan begraafplaatsen 2021 -2025 is vastgesteld.

Begraafplaatsrechten	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	1.096.622
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-109.225
Netto kosten taakvelden	987.225
Toe te rekenen kosten:	
BTW	150.631
Overhead	95.200
Totaal toe te rekenen kosten	245.831
Totale kosten	1.233.228
Totale opbrengst	-1.093.498
Dekkingspercentage, afgerond	89%

Marktgelden

De tarieven voor de marktgelden zijn in principe 100% kostendekkend op begrotingsbasis. In 2023 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 89%. Er is dus sprake van een kleine afwijking ten opzichte van de begroting. Deze afwijking is grotendeels toe te schrijven aan de hoger energiekosten.

Marktgelden	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	45.151
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-11.317
Netto kosten taakvelden	30.834
Toe te rekenen kosten	
BTW	5.628
Overhead	3.650
Totaal toe te rekenen kosten	9.278
Totale kosten	40.112
Totale opbrengst	-35.583
Dekkingspercentage, afgerond	89%

Havengelden

In 2020 is het nieuwe havenbeheerplan vastgesteld. De daaruit voortvloeiende aanpassing van budgetten is overeenkomstig verwerkt in de begroting. De opbrengsten in 2023 waren geraamd op 75% van de kosten. In de tweede tussentijdse rapportage 2023 zijn de opbrengsten naar beneden afgeraamd. € 35.000,- als gevolg van het terugdraaien van enkele tarieven (conform raadsbesluit) en ca. € 100.000,- als gevolg van achterblijvende inkomsten. De achterblijvende opbrengsten zijn een gevolg van een combinatie van factoren die leidden tot minder bezoekers/gebruikers van de havens:

- Delen van de Vissershaven waren in 2023 niet inzetbaar door werkzaamheden aan de Kleine Hellingkade en de Vissersbrug;
- Overslag in de Lorentzhaven is lager dan in voorgaande jaren;
- De beroepsvaart heeft minder gebruik gemaakt van ligplaatsen in de Lorentzhaven voor de overbrugging tijdens hun zomervakantie;
- Overwinteraars hebben minder gebruik gemaakt van winterligplaatsen.

In 2023 vond er een onderzoek plaats en komt er in het 1e kwartaal van 2024 een nieuw tarievenvoorstel.

Havengelden	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	691.987
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-35.352
Netto kosten taakvelden	656.635
Toe te rekenen kosten	
BTW	-
Overhead	95.200
Totaal toe te rekenen kosten	95.200
Totale kosten	787.187
Totale Opbrengst	-460.266
Dekkingspercentage, afgerond	58%

Kwijtschelding

De gemeente Harderwijk verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld. De gedeerde inkomsten wegens het verlenen van kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing zijn verrekend via de desbetreffende tarieven. Over het belastingjaar 2023 is voor € 420.595 aan kwijtschelding verleend. Op begrotingsbasis was rekening gehouden met een bedrag van € 392.294. Dit is een negatief resultaat van € 28.300. De kwijtscheldingen worden verantwoord taakveld 6.3 inkomensregelingen.

Samenvatting opbrengsten lokale heffingen 2023

In de hierna volgende tabel zijn de belastingopbrengsten 2023 weergegeven met enkele vergelijkende cijfers.

Hoofdgroep	Categorie	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	Saldo 2023
Leges & Rechten	Begraafplaatsrechten/-onderhoud	980.421	873.227	1.093.498	-220.271
	Leges planwijzigingen	-	-	-	-
	Liggelden incl. woonschepen	402.108	422.834	460.266	-37.431
	Marktgeden	35.655	33.138	35.583	-2.445
	Parkeeropbrengsten	2.127.404	2.316.880	2.406.272	-89.392
	Reinigingsrechten	3.712.019	4.273.850	4.478.019	-204.169
	Riool (aansluit)rechten	3.208.354	3.449.700	3.459.352	-9.652
	Secretarieleges	608.296	619.483	557.245	62.238
Leges & Rechten – Totaal		11.074.256	11.989.112	12.490.234	-501.122
Belastingen	(A) Forensenbelasting	65.334	64.756	69.879	-5.123
	(A) Hondenbelasting	186.434	187.036	186.221	815
	(A) Onroerende zaakbelasting	11.428.812	12.528.150	12.576.136	-47.986
	(A) Precario rechten	125.433	174.160	159.974	14.186
	(A) Reclamebelasting	118.173	114.613	114.204	409
	(A) Toeristenbelasting	241.856	245.279	274.055	-28.776
Belastingen – Totaal		12.166.042	13.313.994	13.380.469	-66.475
Geheel – Totaal		23.240.298	25.303.106	25.870.703	-567.597

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Weerstandsvermogen is van belang omdat financiële tegenvallers zich kunnen voordoen. Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement. Vervolgens wordt in de verplichte paragraaf bij de begroting en jaarrekening inzicht gegeven in de verhouding benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen en zo nodig de maatregelen die worden genomen om op het benodigde niveau te komen.

Weerstandsvermogen

- In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' is aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
- De (beschikbare) weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken of om niet voorziene daling van inkomsten te compenseren. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen als ratio, berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit, vormt de indicator voor de robuustheid van de begroting. In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2019-2021 is vastgelegd een ratio te hanteren van 1,0. Dit valt binnen waarderingsschaal C (=voldoende) op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader van de provincie Gelderland. Op basis van de financiële verordening zal deze nota in 2025 worden herzien.

De begroting van 2024 sluit op een totaal van ongeveer 200 miljoen. Hiervan bestaat 52 miljoen uit programma 6, de gedecentraliseerde wetten WMO, jeugdzorg en Participatie. Deze activiteiten brengen veel risico's en open einde regelingen met zich mee, maar hebben daarvoor ook een eigen bestemmingsreserve, de bestemmingsreserve sociaal domein. Dat betekent dat de risico's van de activiteiten die worden uitgevoerd onder het restant van de begroting (148 miljoen) een beroep doen op het weerstandsvermogen. Naast de berekening van de ratio, zoals hierboven beschreven, is een vergelijking tussen risico's en omvang van de begroting interessant. Een buffer van 10% zou kunnen worden beschouwd als minimum ondergrens. Voor 2023 is dat ongeveer 14,8 miljoen.

Weerstandscapaciteit

Bij het begrip weerstandscapaciteit wordt er onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is de mate waarin eenmalige tegenvallers en/of calamiteiten kunnen worden opgevangen met vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet, zonder dat het invloed heeft op het gemeentelijk voorzieningenniveau. Dit mag bestaan uit de algemene reserve, overige vrij aanwendbare reserves en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit is de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken door structurele ruimte vrij te maken, zonder dat het ten koste gaat van de uitvoering van het beleid. Dit bestaat in de gemeente Harderwijk uit een raming voor onvoorziene uitgaven (€ 161.400). Zie de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement voor een uitgebreide toelichting.

Risicobeheersing

Risicobeheersing is het geheel aan maatregelen die bewust door het college worden genomen om risico's te signaleren, over te dragen, te vermijden, te verminderen of te accepteren. Het doel van risicobeheer is de kans vergroten beoogde resultaten te behalen. Hierbij streeft de gemeente Harderwijk naar risicobeheer als gewoonte, door middel van structureel aandacht voor risico's. Risicobewustzijn binnen de gemeente is belangrijk om gefundeerde besluiten te nemen waarbij aanwezige risico's en mogelijke gevolgen voor de maatschappij en de financiële positie van de gemeente in afgewogen kunnen worden.

Om inzicht te krijgen in de risico's worden deze jaarlijks (bij de jaarrekening) organisatie-breed geïnventariseerd en gekwantificeerd naar omvang en de kans dat de risico gebeurtenis zich voordoet. Vervolgens worden beheersmaatregelen geformuleerd om de risico's te reduceren. Ervan uitgaande dat deze beheersmaatregelen ook effectief zijn, wordt een inschatting gemaakt van de overblijvende risico's. Deze overblijvende risico's vormen gecumuleerd de onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit.

Huidige weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is in onderstaande tabellen een samenvatting weergegeven van de beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2023. De prognose stand wordt hieronder gebruikt en afgezet tegen de risico-inventarisatie jaarrekening 2023. Hierin is het rekeningresultaat 2023 en de besluitvorming begroting 2024-2027 verwerkt.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2023	Claims op reserve	Resultaat 2023	Stand na verwerking claims/resultaat
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-27.552	6.569	-2.939	-23.922
Subtotaal incidenteel	-27.552	6.569	-2.939	-23.922
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	n.v.t.	-161
Subtotaal structureel	-161	-	-	-161
Beschikbare weerstandscapaciteit	-27.713	+/+ 6.569	-/- 2.939	-24.083

(bedragen * €1.000)

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2023	Overschot (-) / tekort (+)	Ratio weerstandsvermogen
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-23.922	16.168	-7.754	1,5
Subtotaal incidenteel	-23.922	16.168		
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	-161	
Subtotaal structureel	-161		-161	
Totaal structureel en incidenteel	-24.083	+/+16.168	-7.915	1,5

In bovenstaande tabel is de geprognosticeerde weerstandscapaciteit weergegeven. In deze stand is rekening gehouden met de besluitvorming over de Jaarrekening 2023, de inzet bij de begroting 2024-2027 en de overige claims op de algemene reserve. De ratio weerstandsvermogen is op basis van de prognose stand en de actuele risico-inventarisatie (jaarrekening 2023), afgerond 1,5.

De claims op de reserves en het rekeningresultaat 2023 bestaan uit:

(Bedragen * € 1.000,-)

Claims op reserves en het rekeningresultaat	Bedrag
Voorstellen voor bestemming resultaat jaarrekening 2023:	
Budgetten onderhanden werk 2023	2.697
Mutatie reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht	-/- 277
Stimulering sociale huur	-/- 18
Terugdraaien overhevelingen 2 ^e Turap	-/- 530
Dekking 2 bestemmingsreserves kapitaallasten	-/- 9
Invoering Wet kwaliteitsborging	19
Mutatie reserve opvang Oekraïne	250
Dekking Sociaal Domein 2023	-/- 1.300
Besluitvorming jaarrekening vrijval BW\MO middelen	-/-400
Claims:	
Kadernota 2023-2026 (dekking incidentele posten jaarschijf 2024-2025-2026)	1.523
Kadernota 2024-2027 (dekking incidentele posten jaarschijf 2024-2025)	3.239
Jaarrekening 2022 onderhandenwerken 2023 (neutrale overhevelingen)	73
Initiatiefvoorstel opt-in systeem ongeadresseerd reclamedrukwerk 2024-2025	90
2e Turap 2023; onderhandenwerken	910
2e Turap 2023: onderhandenwerken 2024 vacatureruimte SL	51
2e Turap 2023: TV04 onderhandenwerken woonwagen FTE 0,5jr 2026	44
2e Turap 2023: TV12 Veiligheidsmonitor nr 2025	29
Inzet lokale middelen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	-527
Interventies Kansrijk Opgroeien ^{*1}	580
Zonne-energie voor energieneutraal De Sypel	100
Motie Jeugd en Jongeren, het perspectief van de toekomst ^{*1}	25
Totaal resultaatbestemming en claims	6.569

*1 Ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening zijn deze posten formeel nog niet besloten door de gemeenteraad

Benodigde weerstandscapaciteit risico-inventarisatie 2023

De totale benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico inventarisatie 2023 is € 16,1miljoen. Dat is 10,7% van de begroting 2024 en is als volgt opgebouwd:

	Belangrijkste risico's	Rekening 2023	Rekening 2022
1	Grondexploitaties / Waterfront	1.000.000	11.600.000
2	Risico rentestijgingen grondexploitatie	5.019.000	4.481.280
3	Sociaal domein	0	0
4	Gronden in eigendom van de gemeente	331.700	331.700
5	Verbonden partijen	528.250	315.903
6	Raming gemeentefonds	500.000	
7	Garantieverlening Zonnepark Harderwijk BV	450.000	500.000
8	Warmtenetwerk	500.000	
9	Windturbines Lorentz	312.500	
10	Overig Domein Mens & Maatschappij, team samenleving	1.049.000	760.000
11	Exploitatie sport accommodaties en zwembad	187.500	241.918
12	Overig Domein Stad & Omgeving, ruimtelijke projecten	460.000	
13	Stadsbedrijf	500.000	610.000
14	Financiële risico's (borgstellingen en garantstellingen)	1.574.750	
15	Bedrijfsvoering risico's	3.255.500	
16	Overig algemeen (niet geïdentificeerd of gekwantificeerd)	500.00	2.000.000
	Totaal	16.168.200	20.840.800

De totale benodigde weerstandscapaciteit, op basis van de risico-inventarisatie eind 2023, is € 16,1 miljoen. Dit is een daling van ca. € 4,67 miljoen ten opzichte van de berekende, benodigde weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2022.

In onderstaande tabel een overzicht van het verloop van de risico-inventarisatie.

(Bedragen * 1.000)

Risico inventarisatie (verloop)	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023
Algemene dienst	2.413	4.940	9.181	4.659	9.836
Grondexploitaties	20.573	21.120	14.967	16.181	6.332
Totaal	22.986	26.060	24.148	20.840	16.168

Toelichting op de belangrijkste risico's en ontwikkelingen m.b.t. de benodigde weerstandscapaciteit

De risico's van de grondexploitaties zijn fors afgenomen terwijl meer risico's binnen de algemene dienst zijn geïdentificeerd en gekwantificeerd. Daarnaast wordt er in toenemende mate aandacht gevraagd voor informatiebeveiliging en privacy. Het is echter lastig om die risico's nu al te kwantificeren. Hieronder volgt een toelichting op de grootste gekwantificeerde risico's of groep van risico's.

1. Grondexploitaties / Waterfront

Risico's die zich voordoen worden bij herziening vertaald in het saldo van de grondexploitatie en risico's die zich niet voordoen vervallen of verminderen. Op grond hiervan mag onder normale omstandigheden er vanuit worden gegaan, dat de risico's van de lopende grondexploitaties langzaam verder afnemen naarmate het einde nadert. De risico's met betrekking tot de grondexploitaties zijn echter dit jaar fors afgenomen. Voor het komende jaar moet, net zoals ieder jaar, rekening gehouden worden met fluctuaties in de risico's afhankelijk van de geactualiseerde situatie. Voor de herziening van de Grex 2024 (onderdeel van de jaarrekening 2023) zijn de risico's berekend met behulp van de Risman methode waarbij de kwantificering van de risico's plaatsvindt door voor elk van de risico's de financiële impact te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voor gaat doen. Deze nieuwe methode heeft ertoe geleid dat de risico's ten opzichte van de eerdere berekeningen, naar beneden zijn bijgesteld.

Waterfront: Het risico is met ruim 10 miljoen gedaald. Deze daling bestaat uit 3 elementen. Over het risico "parkvilla's" heeft besluitvorming plaatsgevonden in de raad. Daarmee heeft het risico zich voorgedaan en zijn de resultaten daarvan in de herziene grex verwerkt. Het risico kan komen te vervallen. Datzelfde geldt voor het risico van de kans op lagere grondopbrengsten. Door daadwerkelijke afwaardering van de gronden in de herziene grex kan het risico komen te vervallen. Aanvullende BBV voorschriften hebben bovendien geleid tot het verlagen van de toevoeging van de WBI subsidie in de Grex. Toevoeging van een subsidie leidde tot een risico op terugbetaling. Nu minder is toegevoegd aan de grex kan het risico evenredig worden verlaagd. Daarnaast vormt het niet aan de grex toegevoegde deel van de WBI subsidie een soort van buffer voor een deel van de mogelijk resterende risico's, waardoor de risico's die via het weerstandsvermogen moeten worden afgedekt nog verder kan worden verlaagd. Deze WBI subsidie maakt geen onderdeel uit van het eigen vermogen maar van de overlopende passiva.

Lorentz III en Drielanden: De gekwantificeerde risico's zijn lager dan de verwachte winst waardoor deze risico's binnen de grex kunnen worden opgevangen en bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen buiten beschouwing blijven.

2. Risico rentestijgingen voor de grondexploitaties

De rentegevoeligheid van de grexen wordt jaarlijks geanalyseerd om het risico van rentestijging te kunnen kwantificeren. In de grexen is gerekend met een rentepercentage van 0,64% terwijl de rente op de kapitaalmarkt op dit moment veel hoger is. Bij aflopende leningen en herfinanciering geeft dat een direct effect op de kosten van de grexen. Het renterisico's wordt berekend op basis van de verwachte eindwaarde van de grex, de looptijd van de grex en een rente opslag die gebaseerd is op het verschil tussen de toegerekende rente en de huidige marktrente. Net als in 2022 is gerekend met een renterisico opslag van 1.0%. Naarmate het rente percentage toeneemt wordt het rente effect groter door het zogenoemde rente op rente effect. Door de relatief lange looptijd van 8 jaar bij Lorentz III en de relatief hoge boekwaarde van € 18,8 miljoen is de rentegevoeligheid groot. Een rentestijging heeft op de grex Drielanden een klein positief effect omdat al per 2026 een positieve boekwaarde wordt verwacht die leidt tot rente opbrengsten in plaats van rentekosten. Dat dempt het renterisico.

3. Sociaal domein

De combinatie van een goed gevulde bestemmingsreserve sociaal domein en een realistische begroting 2024, hebben ten tijde van de jaarrekening 2023 (het moment van risico inventarisatie) tot de conclusie geleid dat er geen aanvullend benodigd weerstandsvermogen nodig is voor het sociaal domein. Op 19 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 definitief vastgesteld. Doel van de maatregelen in de Hervormingsagenda is het stelsel kwalitatief te verbeteren en financieel houdbaar maken: betere en tijdige zorg en ondersteuning voor jeugdigen en hun gezin, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. De maatregelen zoals opgenomen in de Hervormingsagenda tellen op tot een besparingspotentieel van ongeveer € 1 miljard vanaf 2026. Voor een deel van de maatregelen (€ 650 miljoen) is er overeenstemming tussen het rijk en de VNG over de mogelijke haalbaarheid van deze maatregelen. Voor de overige € 380 miljoen is de haalbaarheid onzeker. Gemeenten moeten bij het opstellen van hun begrotingen echter rekening houden met de besparing van € 1 miljard. Bij tegenvallende besparingen kan de (landelijke) deskundigencommissie hierover advies uitbrengen.

Naast bovengenoemde besparingsopgave heeft het kabinet besloten om een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen te realiseren, die een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd kunnen worden. Het Rijk draagt het budgettaire risico in geval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Met het vaststellen van de Hervormingsagenda zijn de middelen voor de jaren 2024 en 2025 toegevoegd aan het gemeentefonds. De toevoeging aan het gemeentefonds van de middelen voor 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. In de begroting 2024-2027 is voor de jaren vanaf 2026 rekening gehouden met een stelpost van 100% van de bedragen uit de Hervormingsagenda. Daarnaast is rekening gehouden met een besparing op de uitgaven, gekoppeld aan de aanvullende bezuiniging van het rijk van € 511 miljoen. Voor gemeente Harderwijk is dit een bedrag van € 1,3 miljoen. Deze aanvullende bezuiniging is voor rekening en risico van het rijk. De wijze waarop wij uitwerking hebben gegeven aan deze hervormingsagenda en aanvullende bezuiniging is afgestemd met en akkoord bevonden door de provinciaal toezichthouder.

4. Gronden in eigendom van de gemeente

De gemeente heeft gronden in eigendom om te ontwikkelen of te ruilen om ontwikkeling mogelijk te mogelijk te maken. De boekwaarde van de gronden kan te hoog zijn als de bestemming nog onduidelijk is of mogelijk te hoog gewaardeerd. Dat kan het geval zijn als geplande ontwikkelingen geen doorgang vinden. Dit risico betreft vooral de boekwaarde van de gronden Weiburg waar ontwikkelingen gepland zijn, voorbereidingskosten worden gemaakt en nog niet zeker is dat de kosten ook worden terug verdiend. Er heeft inmiddels besluitvorming plaatsgevonden over de aanvraag van WBI subsidie.

5. Verbonden partijen

Deelname aan verbonden partijen brengt risico's met zich mee. Onder dit risico vallen gesignaleerde risico's voor MIZ, voor de inclusief groep (Berenschot doet momenteel onderzoek) en de fusie van het streekarchivaat (meer partners en andere samenwerkingsvorm kan leiden tot een andere verdeelsleutel)

6. Raming gemeentefonds

In december 2023 zijn we geconfronteerd met een onverwachte tegenvaller in de algemene uitkering (-900.000,- euro). Door herijking is het aantal maatstaven fors verminderd met als gevolg dat het actualiseren of herzien van een maatstaf een veel grotere impact kan hebben.

7. *Garantieverlening Zonnepark Harderwijk BV*

De gemeente heeft zich garant gesteld voor een grote lening, waarvan een deel inmiddels is afgelost, daardoor kan het risico worden verlaagd. Doordat er ook een pand tegenover de lening staat is het risico teruggebracht tot het restrisico.

8. *Warmtenetwerk*

De risico's voor het warmtenetwerk zijn gereduceerd omdat de gemeente aandeelhouder is geworden van de onderneming. Door achterblijvende inkomsten is de verwachting dat door de onderneming gevraagd zal worden om een kapitaalstorting.

9. *Windturbines Lorentz*

De kosten voor het project windturbines zijn inmiddels opgelopen terwijl onzeker is of deze kosten kunnen worden terugverdiend. Netcongestie maar ook de uitspraak van de raad van State leidt tot de huidige status van onzekerheid.

10. *Overig domein mens & maatschappij, team samenleving*

Vanuit het team samenleving wordt samengewerkt met een groot aantal maatschappelijke instellingen. Voor een aantal daarvan zijn borgstellingen of garantstellingen afgegeven die allen risico met zich meebrengen. Ook door het verstrekken van jarenlange subsidies bestaat een vergelijkbaar risico. Tevens is binnen dit domein een grote kans op misbruik van persoonsgegevens of informatielekken. De risico's daarvan zijn geïdentificeerd en zo goed mogelijk gekwantificeerd.

11. *Exploitatie sport accommodaties en zwembad*

De nieuwbouw van het zwembad en sport accommodatie leiden tot nieuwe inzichten in benodigde budgetten voor exploitatie. In aansluiting op het jaar 2023 doen we ook in het jaar 2024 ervaring op met de exploitatie. Verwacht wordt dat we in de loop van de 2025 de budgetten realistisch kunnen bijstellen in de begroting.

12. *Overig domein stad & omgeving, ruimtelijke projecten*

Er is een groot aantal projecten in ontwikkeling die mogelijke risico's met zich meebrengen. De ontwikkeling van ruimtelijke brengen elk hun eigen risico's met zich mee. Deze risico's worden per project geïntroduceerd en meegenomen bij de jaarlijkse risico-inventarisatie. Lopende en of net uitgevoerde projecten, kunnen risico's meebrengen door dat de exploitatie budgetten mogelijk niet meer passend zijn. Op 30 oktober jl. is met de auditcommissie de wijze van omgaan met projectrisico's en daaruit voortvloeiend, financiële gevolgen voor het weerstandsvermogen, besproken. Daar is aangegeven dat voor 2023/2024 op de agenda staat om de risico's voor de niet-GREX projecten op eenduidige wijze te beschrijven en te waarderen. De inventarisatie voor de risico's op kwalitatief niveau heeft inmiddels voor 70% van de projecten plaatsgevonden. De volgende stap is deze eenduidige wijze te kwantificeren. Bij de jaarrekening 2024 zal deze input worden meegenomen voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Op basis van de risico's zoals deze tot dusver zijn gewaardeerd is voor 2023 gekozen voor een verzamelpost.

13. *Stadsbedrijf*

Het stadsbedrijf is verantwoordelijk voor zorgvuldig beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De ruimte die door allen in de samenleving wordt gebruikt. Het opgenomen risico betreft het voordoen van een mogelijke calamiteit in de openbare ruimte waarin de begroting geen rekening mee is gehouden en waar snel gehandeld moet worden

14. *Financiële risico's (borgstellingen en garantstellingen)*

Net als bij de grexen bestaat er ook een renterisico in de algemene dienst. Op basis van de huidige informatie verwachten wij in 2026 weer leningen te moeten aantrekken tegen de dan geldende rentepercentages. In onze begroting is geen rekening gehouden met een hogere rente last. Bestaande garantstellingen voor derden moeten we beschouwen als een financieel risico. En met het gebruik van subsidies van derden, zoals bijvoorbeeld de WBI, SISA regelingen bestaat er een risico op terugbetaling. Risico's die in eerder berekeningen niet separaat waren gekwantificeerd.

15. *Bedrijfsvoering risico's*

In onze bedrijfsvoering lopen we dagelijks risico. Een verzamelpost van vele heel diverse risico's, groter en kleiner van aard die niet allemaal separaat zijn benoemd. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: Menselijke fouten kunnen leiden tot schades zoals bijvoorbeeld foute aanbestedingen of het terugvorderen van subsidies. De omgevingswet zal naar verwachting gaan leiden tot het bijstellen van onze begroting budgetten omdat nog onduidelijk is wat er gaat gebeuren bij zowel de lasten als de baten. Datzelfde geldt voor het onderzoek naar de kosten dekkendheid van leges na veranderingen in wet- en regelgeving. We bezitten veel vastgoed, met risico's van leegstand terwijl onze kosten doorlopen, of juist te maken krijgen met hogere pand lasten die doorberekend worden aan gebruikers maar in sommige gevallen anderzijds vragen om een hogere subsidie van de gemeente. Op ons totale personeelsbestand hebben we jaarlijks te maken met uitval van collega's door langdurige ziekte waarbij wij

verantwoordelijk blijven om bij te dragen in de kosten. Een aantal collega's heeft een aanstelling voor onbepaalde tijd terwijl de dekking incidenteel van aard is. Kortom een divers geheel van risico's die onderling van elkaar verschillen en in omvang niet groot zijn, maar als geheel toch een behoorlijk risico vormen. Ook die risico's hebben we dit jaar zo goed mogelijk geprobeerd in beeld te brengen en samengevat in de risico's voor de bedrijfsvoering.

16. Overig algemeen (niet geïdentificeerd of gekwantificeerd):

Om schijnnaauwkeurigheid te voorkomen in de berekeningen van risico's en ook in de wetenschap dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen is er voor gekozen om- net als vorig jaar- een algemene rest post op te nemen in het weerstandsvermogen. Ten opzichte van 2022 hebben we deze restpost fors kunnen verlagen omdat we veel meer specifieke risico's hebben geïdentificeerd en gekwantificeerd. Deze ontwikkeling loopt door in 2024.

Risico's inzake informatieveiligheid en privacy

De dreiging van ransomware-aanvallen neemt toe. Aan de lopende band proberen criminelen een ingang te vinden. De (potentiële) gevolgen van een aanval worden ook steeds ernstiger: het wordt merkbaar. Het fenomeen ransomware (gijzelsoftware) komt al jaren voor. Criminelen versleutelen gegevens en persen het slachtoffer af om deze gegevens na het betalen van losgeld weer toegankelijk te maken. Criminelen aarzelen niet om privacygevoelige gegevens van inwoners, bedrijven en medewerkers online te publiceren. Binnen EHZM maken wij gebruik van diverse samenwerkingsverbanden en maken wij gebruik van diensten van derden zoals o.a. softwareleveranciers. Omdat men bij uitbesteding vooral stuurt op de kwaliteit van de uiteindelijke dienstverlening, worden informatiebeveiliging en privacy veelal gezien als operationele details. In de samenwerkingsafspraken is daarvoor beperkt aandacht. Algemeen geldt dat uitbesteding en/of samenwerking bedoeld is om zaken tegen lagere kosten op een hoger kwaliteitsniveau te krijgen. Informatiebeveiliging is in die zin een kostenpost. Als er al concrete afspraken zijn over informatiebeveiliging en privacy dan staat controle op de naleving beperkt op de agenda. Dit heeft als gevolg dat er weinig zicht is op de feitelijke risico's als taken zijn uitbesteed. Gemeenten zijn in de afgelopen twee jaar regelmatig geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden waarbij de gevolgen in de eigen gemeente merkbaar waren. Het is lastig om deze risico's te kwantificeren, daarom hebben we ervoor gekozen om deze risico's wel te beschrijven, maar niet te kwantificeren. Zij vormen daarmee dus geen onderdeel van het berekende weerstandsvermogen.

Financiële kengetallen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Begroting 2023	Rekening 2023	Rekening 2022	Gelderse gemiddelde 2022
1-a. Netto schuldquote	47%	55,2%	67,2%	36%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	46%	53,0%	65,1%	28%
2. Solvabiliteitsratio	36%	31,5%	35,1%	39%
3. Grondexploitatie	23%	35,2%	49,5%	7%
4. Structurele exploitatieruimte	0,4%	- 0,24%	3,94%	5,32%
5. Belastingcapaciteit	80,5%	79,2%	83,9%	101%

De berekende kengetallen zijn in te delen in 3 categorieën:

- Categorie A: minst risicovol;
- Categorie B: gemiddeld risicovol;
- Categorie C: meest risicovol.

Om een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie te kunnen geven, is onderstaande tabel weergegeven. Uiteindelijk is het van belang het geheel aan kengetallen in relatie met elkaar te analyseren, en niet één afzonderlijk kengetal te isoleren.

De categorieën waarin de gemeente Harderwijk zich bevindt, zijn vetgedrukt in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1-a. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5. Belastingcapaciteit*	<95%	95-105%	>105%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote biedt inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie. De schuldquote geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een hogere schuldquote betekent een hogere schuldenlast. De gemeente Harderwijk laat een daling zien in netto schuldquote van 67,2% in 2022 naar 55,2% in 2023. Dit heeft met name te maken met een hoger totaal aan baten (exploitatie). Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 36%.

Gemeente Harderwijk valt met de netto schuldquote in de **minst risicovolle categorie A**.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal wordt berekend overeenkomstig de netto schuldquote, vermeerderd met leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen. Dit kengetal houdt ook rekening met de risico's die gelopen worden bij voornoemde partijen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger ook hier de financiële positie. De gemeente Harderwijk laat een daling zien in netto gecorrigeerde schuldquote van 65,1% in 2022 naar 53,0% in 2023. Het Gelders gemiddelde van 2022 bedraagt 28%. De netto gecorrigeerde schuldquote van gemeente Harderwijk valt ook hier in de **minst risicovolle categorie A**.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Met een daling van de solvabiliteitsratio van 35,1% in 2022 naar 31,5% in 2023 is de weerbaarheid om in de toekomst aan de financiële verplichtingen te voldoen afgenomen. Dit wordt verklaard door zowel een daling van het eigen vermogen ten opzichte van juist een stijging van het balanstotaal. De gemeente Harderwijk valt in het **gemiddelde risicoprofiel van categorie B**. Het Gelderse gemiddelde van 2022 bedraagt 39%.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Voor de berekening wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de begroting of rekening en uitgedrukt in een percentage.

De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Er is sprake van een daling van dit kengetal van 49,5% in 2022 naar 35,2% in 2023. Dit komt zowel door een afname van bouwgronden in exploitatie als een toename in de totale baten van de gemeente. Ondanks de afname valt gemeente Harderwijk met dit kengetal van 35,2% nog net in het **meest risicovolle profiel categorie C**. Het Gelders gemiddelde van 2022 bedraagt 7%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder bijvoorbeeld de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin, dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte van gemeente Harderwijk 2023 is afgerond - 0,24% ten opzichte van 3,94% in 2022. Er is dus sprake van een afname van de structurele exploitatieruimte. Dit komt met name door een toename van de structurele lasten. Met dit kengetal valt gemeente Harderwijk in de **meest risicovolle categorie C**. Het Gelders gemiddelde van 2022 bedraagt 5,32%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om zijn structurele baten te verhogen om daarmee bijvoorbeeld stijgende structurele lasten op te vangen. Wanneer de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend: de totale woonlasten meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Het kengetal belastingcapaciteit is 79,2% in 2023 tegen 83,9% in 2022 en is daarmee gedaald. Dit betekent dat de lokale lastendruk lager is dan de landelijk gemiddelde lastendruk en er dus ruimte aanwezig is om bij te kunnen sturen. De daling wordt verklaard doordat de landelijke lastendruk sterker stijgt dan de lokale lastendruk. Het kengetal valt in de **minst risicovolle categorie A**. Het Gelders gemiddelde van 2022 bedraagt 101%.

Financiële positie

De algehele financiële positie van de gemeente Harderwijk kan op basis van de geformuleerde kengetallen Jaarrekening 2023 per saldo worden gezien als voldoende. Er zijn een aantal verschuivingen bij verschillende kengetallen die zowel minder risicovolle als meer risicovolle uitkomsten laten zien. De kengetallen m.b.t. schuldquote en grondexploitatie laten een positieve ontwikkeling zien, terwijl de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte is afgenomen. Het kengetal aanwezige belastingcapaciteit geeft nog ruimte om positieve sturing te geven aan de financiële positie.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het op een verantwoorde wijze onderhouden en in stand houden van de kapitaalgoederen legt een beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen van de gemeente. Kapitaalgoederen zijn ruwweg verdeeld naar de categorieën wegen, water, groen en gebouwen. Onderhoud en vervanging zijn van belang om een veilige en duurzame openbare ruimte te realiseren. Er vindt een continue afweging plaats tussen een zo doelmatig mogelijk fysiek beheer en het verwezenlijken van de aanwezige maatschappelijke vraag en behoefte.

Deze paragraaf geeft inzicht in de gehanteerde beleidskaders en de kosten die in het verslagjaar 2023 gemoeid zijn geweest met het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

De volgende tabel geeft een overzicht van aanwezige beheerplannen en geplande actualisaties (N.B.: opsomming is niet uitputtend van karakter).

Beheerplan	Vastgesteld raadsbesluit	Geplande actualisatie
IBOR 2020-2024	2 juli 2020	2024
ZAP 2020-2023	december 2020	2024
Beheerplan sportaccommodaties 2019-2023	10 oktober 2019	2027
VANG-Harderwijk op weg naar een circulaire stad	25 juni 2020	2024
Beheerplan begraafplaatsrechten	7 maart 2022	2028
Havenbeheerplan 2020-2024	2 juli 2020	2024
Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MJOP) 2021-2024	8 juli 2021	2024

Openbare ruimte

Beleidskader

Bij raadsbesluit van 2 juli 2020 is onder de titel 'Samen kleuren we de stad' een Integraal Beheerplan Openbare Ruimte voor de periode 2020-2024 vastgesteld. Het beheerplan vormt het kader voor het beheren en onderhouden van de totale openbare ruimte en is derhalve in de uitvoering van de diverse werkzaamheden ook de leidraad geweest voor het verslagjaar 2023. Daaronder vallen de wegen, alle bijbehorende civiele kunstwerken, de installatietechnische verkeersvoorzieningen, het wegmeubilair, de openbare verlichting en nu ook riool, stedelijk water, groen en spelen.

Beheerplan

Er is sprake van planmatig jaarlijks en meerjarig onderhoud, dat op basis van onder meer de landelijk toegepaste CROW-normen voor de openbare ruimte tot stand komt. In het vastgestelde IBOR is ook teruggeblikt en bezien of gerealiseerd is wat van tevoren zo bedacht was. Deze ervaringen zijn meegenomen en de ambities voor de komende jaren zijn vastgelegd.

Uitvoering en financiële consequenties

Een beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden voor (groot) onderhoud aan de wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting enz., uitgevoerd in 2023, is gegeven in Programma 2. Dit geldt eveneens voor het openbaar groen, inclusief de speelvoorzieningen c.q. speelplaatsen in Programma 5.

Water en riolering

Beleidskader

Basis voor het vanaf 2016 uit te voeren beleid is het 'Zuiveringskring Afvalwaterketenplan' (ZAP) en omvat de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en het Waterschap Vallei & Veluwe. Het ZAP WHEP is dan ook vastgesteld door de gemeenteraden van de gemeente Harderwijk (raadsbesluit van 3 september 2015), Ermelo en Putten en het dagelijks bestuur van het waterschap. Het ZAP WHEP kent een planperiode van 2015 t/m 2020 en is voor de gemeenten de volwaardige vervanging van het wettelijk verplichte gemeentelijk rioleringsplan (GRP). In 2020 is een nieuwe verlengingsnotitie van het ZAP vastgesteld door de gemeenteraden en kent een planperiode van 2021 t/m 2023. Op moment van schrijven wordt gewerkt aan de actualisatie van het plan, namelijk de beleidsuitwerking en uitvoeringsagenda Riolering, Water en Klimaatadaptatie 2024-2028.

Beheerplan

De riolering wordt binnen de gestelde kaders onderhouden. Het IBOR geeft hiervan een duidelijke beschrijving. Om het beheer op een integrale manier uit te kunnen voeren, gelden een tweetal uitgangspunten. In de eerste plaats de dienstverlening zoals die door bewoners en gebruikers ervaren wordt en in de tweede plaats de technische kwaliteit, die van belang is voor een duurzame instandhouding van de openbare ruimte. De uitkomsten van beide vormen een basis voor de bijstelling van de beheerplannen.

Uitvoering en financiële consequenties

De prestatie indicatoren (ontleend aan het IBOR) voor het beheer van de riolering volgens kwaliteitsniveau C zijn jaarlijks: 1/9 deel riolering reinigen en eventueel inspecteren, technische installaties, gemalen en schuiven onderhouden, het reinigen van kolken, planmatig vervangen van riolering, en het verhelpen van gebreken, storingen en rioolverstoppingen.

De kosten van zowel de afvoer van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater als de kosten van overtollig hemelwater en grondwater worden bestreden uit de riool- en waterzorgheffing. De heffingsgrondslag – vast bedrag per object – is daarbij ongewijzigd gebleven.

Een beschrijving van de in 2023 uitgevoerde werkzaamheden staat in Programma 7.

Gebouwen

De vastgoedportefeuille van de gemeente in de vorm van gebouwen en terreinen kent een divers karakter. Het bezit van vastgoed is echter geen doel op zich. Het is één van de instrumenten om de doelstellingen op het gebied van sport, cultuur, welzijn, veiligheid en economie te realiseren.

Beleidskader

De basis voor het beleid is vastgelegd in de Nota Accommodatiebeleid Harderwijk. Er is in de gemeentebegroting een vastgoedexploitatie op pandniveau dat de basis vormt voor uitvoering van het accommodatiebeleid. Het uitgangspunt is, dat de gemeente de vastgoedaccommodaties in een goede staat van onderhoud houdt. In 2024 vindt actualisatie van het vastgoed- en accommodatiebeleid plaats.

Beheerplan

Onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is vastgelegd in het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) 2021-2024 gemeentelijke gebouwen. De actualisatie van het MJOP is in 2020 uitgevoerd en met het raadsbesluit van 8 juli 2021 is het geactualiseerde MJOP 2021-2024 definitief vastgesteld. Hierin zijn de gebouwen opgenomen waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud en de panden, die niet op de nominatie staan voor sloop of verkoop op korte termijn. Het onderhoudsniveau is gebaseerd op sober en doelmatig onderhoud. Op basis van een 'Werkplan 2023' is budget aangevraagd voor de onderhoudswerkzaamheden in 2023.

De baten en lasten in de egalisatievoorziening over 2023 zijn verwerkt in onderstaande tabellen. De werkzaamheden die, na beoordeling hiervan, over het jaareinde heen lopen (van 2023 naar 2024) worden neutraal overgeheveld ten laste van de onderhoudsvoorziening.

Uitvoering en financiële consequenties

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de diverse uitgevoerde onderhoudsactiviteiten in 2023 en de bedragen die daarmee gemoeid zijn geweest.

Tabel Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Stand 1-1-2023	Vermeerdering	Vermindering	Stand 31-12-2023
€ 2.593.865	€ 1.628.689	€ 553.938	€ 3.668.616

De jaarlijkse toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het vastgestelde MJOP. In 2023 betreft dit een bedrag van € 976.016,-. Bijzonderheid in 2023 is daarnaast een extra toevoeging van afgerond € 653.000,- vanuit de advisering omtrent de overname van de brandweerkazerne Harderwijk. De verminderingen bestaan uit het daadwerkelijk gepleegd groot onderhoud in het verslagjaar. Er wordt een bedrag van € 201.000,- aan werkzaamheden doorgeschoven naar 2024. Het budget aan onderhoudswerkzaamheden die doorlopen van 2023 naar 2024 zal derhalve worden verantwoord in de jaarrekening 2023.

3.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop gemeente Harderwijk haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Gemeente Harderwijk streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Harderwijk geeft waar het kan invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt gemeente Harderwijk eisen aan de organisaties en instellingen, waarmee het zaken doet. Gemeente Harderwijk stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van gemeente Harderwijk op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) is kader stellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Harderwijk 2023.

Ontwikkelingen

Marktontwikkelingen

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Deze ontwikkelingen, die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de BNG en het Schatkistbankieren.

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne begin 2022 is de inflatie sterk gestegen. Om de inflatie te beteugelen heeft de ECB tot medio 2023 de rente in stappen verhoogd. Deze ingreep van de ECB lijkt effectief, de inflatie is inmiddels gedaald. De rente is ook gestabiliseerd. De verwachting is dat de rente in de loop van 2024 zal gaan dalen.

Rentevisie

De rentevisie 2024 is bij de Begroting 2024 opgesteld. Bij de Jaarrekening 2023 is een bijstelling van die visie nog niet nodig.

Aantrekken geld

De rentevisie in de Begroting 2024 is gebaseerd op de verwachting een tijdelijke stijging van de rente op de kapitaalmarkt. De rentevisie is in de begroting voor 2024 bepaald op 3,75%. Voor 2025 en verder wordt gerekend met 3,50%.

Beleggen in Schatkist

De rentevisie in de Begroting 2024 voor de lopende rekening in de Schatkist verwacht een renteopbrengst van 3,50% in 2024. Vervolgens wordt vanaf 2025 een daling verwacht van 0,50% per jaar tot 2% in 2027.

Overzicht normen Wet Fido ook wel effectindicatoren

	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019
Renterisiconorm:				
<i>Wettelijke norm</i>	20%	20%	20%	20%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	15%	18%	16%	15%
Kasgeldlimiet:				
<i>Wettelijke norm</i>	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%

Percentage gemeente Harderwijk	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
Wettelijke norm	2,0%	2,0%	0,75%	0,75%
Percentage gemeente Harderwijk	0,3%	0,3%	0,5%	0,4%

Liquiditeit

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag, dat de gemeente Harderwijk zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Per kwartaal wordt het gemiddelde bedrag per dag aan geldmiddelen berekend. Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld. Het actuele percentage bedraagt 2% van het begrotingstotaal.

Voor 2023 is het drempelbedrag voor de gemeente Harderwijk € 4.225.000,-. Dit is gelijk aan 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming, € 211.272.000,-. De tabel laat voor 2023 per kwartaal het gemiddelde bedrag op eigen bankrekeningen zien ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren en de ruimte daartussen.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag voor de norm: totaal van de begrote lasten op jaarbasis	211.272	211.272	211.272	211.272
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido, 2% van de begrote lasten op jaarbasis</i>	4.225	4.225	4.225	4.225
<i>Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden geldmiddelen</i>	424	375	353	400
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren</i>	3.801	3.850	3.872	3.825
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Financieringspositie

Met behulp van de liquiditeitsprognose wordt de ontwikkeling van het saldo van de periodieke uitgaven (lonen, reguliere budgetten) en inkomsten (belastingen, gemeentefonds) in beeld gebracht. Tevens worden grondexploitaties jaarlijks herzien aan de hand van ontwikkelingen. De fasering in tijd van de geplande (vervangings-) investeringen wordt periodiek afgestemd met de projectleiders. De hieruit voortvloeiende financieringsbehoefte wordt in de liquiditeitsprognose inzichtelijk gemaakt. Bij het actualiseren van de liquiditeitsprognose door het jaar heen wordt in beeld gebracht hoe het verloop van de inkomsten en uitgaven is van de grondexploitaties. Indien nodig worden er kort- of langlopende leningen aangetrokken, afhankelijk van de behoefte.

In 2023 heeft gemeente Harderwijk een langlopende geldlening van € 35 miljoen aangetrokken. De gemeente Harderwijk heeft in 2023 de brandweerkazerne overgenomen van de VNOG. De Gemeente Harderwijk heeft twee op de kazerne rustende geldleningen ook overgenomen, in totaal € 5.245.000,-.

Tabel Financieringspositie 2023 (bedragen x € 1000,-)				
Ultimo boekjaar	2023	2022	2021	2020
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	153.891	144.372	124.710	110.371
Voorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	71.254	88.699	88.881	91.922
Vorderingen	17.977	15.682	21.936	18.249
Totaal Financieringsbehoefte	243.122	248.753	235.527	220.542
Financieringsmiddelen				
Reserves	92.539	94.493	91.007	83.787
Voorzieningen	19.476	18.204	17.096	15.485
Waarborgsommen en aangegane langlopende leningen	132.532	114.989	141.941	170.386

Totaal Financieringsmiddelen	244.547	227.686	250.044	269.658
Financieringsoverschot / -tekort	1.425	-21.067	14.517	49.116
Financiering				
Liquide middelen	719	464	1.001	2.058
Schatkist	41.317	8.625	34.134	64.467
Geïnduceerd vermogen (crediteuren + overlopende passiva - overlopende activa)	-40.611	-30.156	-20.618	-17.409
Totaal Financiering	1.425	-21.067	14.517	49.116

Risico's Algemeen

Met het geactualiseerde Treasurystatuut 2023 worden risico's geminimaliseerd doordat beschreven wordt aan welke randvoorwaarden alle Treasury gerelateerde activiteiten moeten voldoen. Indien er om wat voor redenen dan ook specifieke risico's worden geconstateerd in relatie tot treasury zullen deze mee worden genomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Harderwijk bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, waaronder N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Alliander, N.V. Stadsherstel, Inclusief Groep, Afvalsturing Friesland en Warmtenetwerkbedrijf Harderwijk BV. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa in het hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans.

Verstreckte leningen

Hierbij gaat onder andere om leningen SVN en een verstreckte lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming). Ook hier wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa in het hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover de gemeente Harderwijk risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Voor een toelichting wordt verwezen naar 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen' in hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren, die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd om de risico's te minimaliseren. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen.

In onderstaande tabel is in kaart gebracht wat de totale omvang van de voorziening debiteuren is ten opzichte van het totale debiteurensaldo.

Tabel krediet- / debiteurenrisico 2023 (bedragen x € 1.000,-)						
Ultimo boekjaar	2022	2022	2022	2023	2023	2023
	Debiteuren	Voorziening	%	Debiteuren	Voorziening	%
Debiteuren algemeen	2.510	143	5%	2.613	120	5%
Debiteuren sociale zaken	2.930	1.274	38%	2.025	995	49%
Debiteuren belastingen	665	55	8%	890	51	6%
Totaal	6.105	1.472	20%	5.528	1.166	21%

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende

middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet. Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichhoudende rol.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)					
	Begroting 2023	2023 Werkelijk 1 ^e kwartaal	2023 Werkelijk 2 ^e kwartaal	2023 Werkelijk 3 ^e kwartaal	2023 Werkelijk 4 ^e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2023	211.272	211.272	211.272	211.272	211.272
(1) Toegestane kasgeldlimiet					
In procenten	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
In €	17.958	17.958	17.958	17.958	17.958
(2) Omvang vlottende korte schuld	0	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen	15.558	10.500	32.562	25.153	41.717
(4) Netto vlottende schuld (2 - 3)	-15.558	-10.500	-32.562	-25.153	-41.717
(5) Toets kasgeldlimiet					
Toegestane kasgeldlimiet (1)	17.958	17.958	17.958	17.958	17.958
Totaal netto vlottende schuld (4)	-15.558	-10.500	-32.562	-25.153	-41.717
Ruimte (-) / overschrijding (+) (1) - (4)	33.516	28.458	50.520	43.111	59.675

De tabel laat zien dat in 2023 de kasgeldlimiet niet is overschreden.

Renterisico over de vaste schuld Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de rentegevoeligheid van de geldleningen (opgenomen geld) met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal vóór bestemming.

Het totaalbedrag aan herfinanciering en renteherziening mag in 2023 maximaal gelijk zijn aan het drempelbedrag, € 42.254.000,-. Dit is gelijk aan 20% van € 211.272.000,-.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)					
	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Grondslag voor de norm:					
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	211.272	201.368	194.807	194.293	189.003
Drempelbedrag volgens wet Fido	42.254	40.274	38.961	38.859	37.801
20% van de begrote lasten op jaarbasis					
Renteherzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	21.786	16.256	16.260	16.264	5.125
Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)	21.786	16.256	16.260	16.264	5.125
Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm	20.468	24.018	22.701	22.595	32.676
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja	ja

De tabel laat zien dat in 2023 de renterisiconorm niet is overschreden. Er wordt ruimschoots voldaan aan de norm. Ook de komende jaren blijft de gemeente Harderwijk onder de norm.

Leningenportefeuille

De portefeuille van leningen met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar is ultimo 2023 als volgt samengesteld.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	bedrag 1-1-2023	bedrag 31-12-2023	rente- percentage	einddatum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	7.143	0	0,07%	12-7-2023
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	16.000	12.000	0,28%	12-7-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	28.571	21.428	0,037%	10-4-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	63.000	59.500	0,182%	15-7-2040
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	0	35.000	3,508%	17-4-2048
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	0	857	1,590%	24-9-2029
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	0	3.388	2,290%	24-9-2054
Totaal	114.714	132.173		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x 1.000,- euro)		
	2023 werkelijk	2023 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.160	1.059
Externe rentebaten	-1.000	0
Totaal door te rekenen externe rente	160	1.059
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-221	-944
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	-61	115
Rente over het eigen vermogen	0	0
Rente over de voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-61	115
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-51	12
Renteresultaat op taakveld treasury	-112	127

Rentetoerekening grondexploitatie

Door de renteopbrengst van het Schatkistbankieren wordt er minder rente dan geraamd toegerekend aan de grondexploitatie.

Rente-omslagpercentage

De notitie rente 2017 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslagpercentage dient door alle gemeenten op een eenduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. In de begroting 2023 is, evenals in 2022, het rente-omslagpercentage op 0% bepaald met uitzondering van annuïtaire rente over activa. Het werkelijk rente-omslagpercentage is ook bepaald op 0%.

Renteresultaat

Per saldo heeft de gemeente Harderwijk over 2023 een rentelast van € 160.000,-. Na rentetoerekening aan de grondexploitatie en algemene dienst is het renteresultaat over 2023 € 61.000,- voordelig. Na doorbelasting van rente aan annuïtaire objecten is het renteresultaat € 112.000,- voordelig.

Samenvatting

De wet Fido bevat drie normen waaraan de gemeente dient te voldoen. De normen betreffen het renterisiconorm, kasgeldlimiet en het drempelbedrag schatkistbankieren.

Overzicht normen Wet Fido ook wel effectindicatoren				
	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020
Renterisiconorm:				
<i>Wettelijke norm</i>	20%	20%	20%	20%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	10%	15%	18%	16%
Kasgeldlimiet:				
<i>Wettelijke norm</i>	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
<i>Wettelijke norm</i>	2,0%	2,0%	2,00%	0,75%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	0,2%	0,3%	0,3%	0,5%
Financieringspositie:				
<i>Financieringsoverschot / -tekort</i>	1.425	-21.067	14.517	49.116

De daling van de renterisiconorm komt door de omzetting van leningen met een looptijd van minder dan 10 jaar naar leningen met looptijden langer dan 20 jaar. Het percentage renterisiconorm voor de gemeente Harderwijk daalt daardoor. Dit betekent dat de leencapaciteit toegenomen is. De gemeente Harderwijk blijft ruimschoots onder de drie wettelijke normen.

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatie en organisatieontwikkeling

In 2023 is volop ingezet op het verder verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en bezoekers van Harderwijk en Hierden. In het afgelopen jaar hebben geen organisatorische wijzigingen plaatsgevonden, de ingezette koers vanuit eerdere jaren is bestendig. Wel hebben enkele personele mutaties plaatsgevonden, waaronder het vertrek van de algemeen directeur / gemeentesecretaris (ADG). Met ingang van 1 januari 2024 is een nieuwe ADG aangesteld. Verder is het collegeprogramma geoperationaliseerd binnen de domeinen Stad & Omgeving en Mens & Maatschappij. En de uitvoering daarvan ter hand genomen.

Dienstverlening

Dienstverlening en de kwaliteit hiervan, is afhankelijk van de mate waarop wij als gemeente Harderwijk in ons contact (en met onze producten en diensten) aansluiten bij de verwachting en behoefte van inwoners. Er zijn veel facetten die invloed hebben op de dienstverlening, bijvoorbeeld:

- Nieuwe (digitale) mogelijkheden;
- Wetgeving;
- (veranderende) Verwachtingen en behoeften van inwoners.

Dit is leidend voor het verbeteren van onze dienstverlening. Zo werken we tegenwoordig volledig op afspraak. Hiermee is de verwachting van inwoners veranderd. Van 'Ik loop binnen en kan terecht' naar 'Ik kan een afspraak maken op korte termijn'. Nu we op voorhand weten hoeveel afspraken er zijn, kunnen we het personeel beter inzetten en de enkeling die wél zonder afspraak komt vaak direct helpen.

Sturing en inspelen op basis van cijfers en inzichten wordt een steeds groter onderdeel van de verbetering van onze dienstverlening. Projecten die hieraan bijdragen doen we veelal in gezamenlijkheid met Ermelo en Zeewolde. Bijvoorbeeld het digitaliseren van het melden van een verhuizing, geboorte/overlijden of het verlengen van een rijbewijs. We zien een steeds grotere groep hier gebruik van maken en houden de optie open voor mensen die hier liever voor langskomen op afspraak.

Hiernaast werken door middel van het programma dienstverlening toe naar één functioneel team voor de primaire dienstverlening aan de inwoners van EHZ, waarbij er op elke locatie een fysieke ingang blijft. Hier professionaliseren we de eerste lijn, we schonen kanalen op en trainen en specialiseren collega's. Zo halen we ongebruikte websites, mailadressen en formulieren uit de lucht. Het terugdringen van deze kanalen maakt het makkelijker voor inwoners om ons te vinden en voor ons beheersbaar en centraal. Op de kanalen die overblijven zorgen we voor eenduidige beantwoording; ongeacht de wijze waarop de inwoner binnenkomt of wie men spreekt. Dit gebeurt onder andere met behulp van een gezamenlijke kennisbank.

Harderwijk Academie

De Harderwijk Academie faciliteert leren en ontwikkelen. In 2023 is het aanbod van de Harderwijk Academie opengesteld voor alle medewerkers van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en Meerinzicht. Dit was een eerste stap om vanuit de 'Visie op leren en ontwikkelen EHZM', samen te leren en ontwikkelen. In 2023 is vanuit de genoemde visie een nieuwe academie voor de vier organisaties ontwikkeld. Op 9 november 2023 is de academie onder de naam leer!plein geopend. Het aanbod is afgestemd op strategische thema's waar alle vier de organisaties in willen verbeteren: vitaliteit, persoonlijke ontwikkeling, politiek en bestuur en basisvaardigheden. Het leer!plein faciliteert leren en ontwikkelen voor alle medewerkers van EHZM en faciliteert hiermee lerende organisaties zodat we met elkaar werken aan dienstverlenende, vitale en toekomstgerichte organisaties.

Meerinzicht

Om in te kunnen spelen op de snel veranderende omgeving zet Meerinzicht zich in voor een meer wendbare sturing van de organisatie. Om in deze snel veranderende omgeving overzicht en koers te houden en alle stakeholders (o.a. medewerkers, directieraad, bestuur en netwerkdirectie EHZM) te betrekken, wordt gebruikgemaakt van de zogenaamde A3-methodiek. Op basis van deze methode wordt met "minder papier" meer sturing en samenhang bereikt en kan bovendien tijdig worden bijgestuurd.

Met de gemeente Ermelo en Zeewolde wordt toegewerkt naar een situatie, waarbij de verdeling van personeelskosten van alle vergelijkbare organisatieonderdelen met elkaar worden gedeeld. Dit geldt ook voor de begroting van Meerinzicht, met uitzondering van de daarin opgenomen kosten voor specifieke taken. Er vindt geen aanpassing plaats van de verdeelsleutels Meerinzicht. De aanpassing van de verdeelsleutels is gekoppeld aan de uitkomst van het bestuurlijke proces rondom de ontwikkeling van de EHZ-samenwerking in de drie gemeenten.

Samenwerking EHZ en Meerinzicht

Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domein-taken uit. Het domein Bedrijfsvoering voert reguliere taken ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van de drie brongemeenten en Meerinzicht zelf uit op het terrein van personeel, organisatie en communicatie. De inkoop wordt op basis van een inkoopkalender daar waar mogelijk op regionale schaal georganiseerd. De gemeentelijke belastingen worden door Meerinzicht opgelegd en ingevorderd. Facilitaire dienstverlening wordt verzorgd en het gebouwbeheer van het gemeentelijk vastgoed gepland en uitgevoerd. Daarnaast wordt de documentaire informatievoorziening uitgevoerd. De financiële dienstverlening en de P&C-cyclus van de brongemeenten en Meerinzicht wordt geleverd alsmede de interne controlefunctie. Meerinzicht adviseert, ondersteunt en beheert rondom alle vraagstukken op het vakgebied informatisering en automatisering. Speerpunten zijn: Informatiebeveiliging, privacy en datagedreven werken.

In 2023 is er gewerkt aan een nieuwe integrale visie voor het sociaal domein: de Nota Sociaal Domein 2024-2029 'Samen doen wat nodig is'. Deze is op 7 december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. De Nota geeft een meerjarig beleidskader af voor de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet Inburgering, en de Participatiewet, Wet Publieke Gezondheid en de Wet Gemeentelijke Schulddienstverlening. Door dit meerjarig integrale beleidskader vast te stellen in deze nota behouden we de integrale samenhang binnen het sociaal domein. Afzonderlijke kaderstellende nota's worden met deze nota ondervangen, daarmee is het een paraplu voor het ontwikkelen van nieuw beleid. Het uitvoerende beleid landt in uitvoeringsagenda's met een kortere looptijd, die flexibel inspelen op ontwikkelingen en een monitor die fungeert als sturing en verantwoordingsdocument vanuit het college.

Informatiebeveiliging

Het afgelopen jaar zijn er verschillende stappen gezet om informatiebeveiliging nog prominenter te integreren in de bedrijfsvoering. Zoals bijvoorbeeld in projecten, acquisitietrajecten en organisatorische ontwikkelingen. Het komende jaar zal de focus liggen op bewustwording van onze medewerkers, het herzien van ons informatiebeveiligingsbeleid en het uitvoeren van cyber oefeningen. Er lopen (verbeter)trajecten om de weerbaarheid te verhogen en de aantoonbaarheid van maatregelen en procedures te kunnen waarborgen. Op technisch gebied blijven wij geavanceerde oplossingen steeds verder uitbreiden om bescherming te kunnen blijven bieden tegen de steeds veranderende kwetsbaarheden/cyberaanvallen.

Privacy

Er is in 2023 opnieuw vol ingezet op het verhogen van de bewustwording op het gebied van privacy & informatieveiligheid. Dit heeft geleid tot meer adviesaanvragen op het gebied van verwerken van persoonsgegevens en meer gemelde datalekken. Dat is een positieve ontwikkeling.

Er zijn een aantal projecten opgestart, waarvan het op orde brengen van de basis vanuit privacy oogpunt essentieel is. Risico hierbij is dat EHZM onvoldoende aan wet- en regelgeving kan voldoen, omdat de juiste informatie niet gevonden kan worden of onduidelijk is wie verantwoordelijk is. Daarom zijn we gestart met project informatiehuishouding, met als doel:

'De juiste informatie en de juiste documenten zijn voor de medewerkers, leidinggevenden, bestuurders en/of inwoners in de juiste vorm beschikbaar. Zo zijn we onze inwoners nóg beter van dienst en vinden we onze informatie sneller terug. We doen dit door onze informatie-huishouding actueel te houden, het professioneel in te richten en duidelijke afspraken te maken.'

De gevolgen van het niet kunnen vinden van de juiste informatie hebben we in 2023 een aantal malen ondervonden bij inzageverzoeken van inwoners, wat daarna, terecht, geleid heeft tot ingediende klachten.

Cruciaal is het verder verhogen van de aandacht voor dreigingen op het gebied van informatieveiligheid. De digitale ontwikkelingen gaan snel en bieden kansen, maar ook bedreigingen. Het management en bestuur binnen EHZM dient zich zeer bewust te zijn van die dreigingen. Het is van het grootst mogelijke belang dat we ons gaan voorbereiden en trainen in het kunnen omgaan met een cyberaanval. Technisch zijn er veel zaken geregeld, maar beheersmatig en organisatorisch is dat nog onvoldoende gedaan. Vandaar het dringende advies van de FG om als totale organisatie prioriteit te geven aan dit onderwerp om te zorgen dat we zo goed mogelijk voorbereid zijn als een dergelijke situatie zich voordoet.

CO2-prestatieladder

Sinds mei 2019 is de gemeentelijke organisatie Harderwijk gecertificeerd voor de CO2-Prestatieladder voor trede 3. Sinds september 2022 is de gemeentelijke organisatie als een van de eerste gemeenten in Nederland gecertificeerd op trede 4. Dit certificaat geeft aan dat wij ons inzetten om onze CO2-uitstoot inzichtelijk te maken en te verlagen. Daarnaast zetten we ons in om de CO2-uitstoot in 2 ketens te verlagen, het woon-werkverkeer en de openbare bestrating. In 2023 heeft de gemeentelijke organisatie 1.547,6 ton CO2 uitgestoten volgens de eisen van de CO2-prestatieladder. Dit betekent dat de CO2-uitstoot in 2023 met 67% is verminderd ten opzichte van

2017. In 2023 is de Sypel minder aardgas gaan gebruiken door het gebruik van een hybride systeem en is het wagenpark overgegaan van diesel naar HVO.

Btw Exploitatie sportaccommodaties

Met ingang van 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet langer terug te vorderen en is over de inkomsten geen btw meer verschuldigd. Dit is voor de gemeente financieel nadelig. Om dit nadeel te compenseren is door het Rijk een specifieke uitkering in het leven geroepen. Deze uitkering is voor alle gemeenten gezamenlijk gemaximeerd. Bij een tekort worden alle gemeenten procentueel gekort. De aanvraag wordt gebaseerd op de begroting en later vindt afrekening plaats op basis van de werkelijke uitgaven. Op basis van de begroting is een voorlopig uitkeringspercentage van 68,81% vastgesteld. Op basis van de verantwoording 2023 zou er recht bestaan op een uitkering van € 1.412.556,-. Het op basis van de begroting ontvangen bedrag over 2023 is € 1.161.036,-. Bij de verantwoording van voorgaande jaren bleek overigens dat alsnog het volledige bedrag gecompenseerd werd.

Eind 2024 wordt het definitieve uitkeringspercentage vastgesteld. Eerder is niet in te schatten of nog een aanvullende uitkering volgt. Indien geen aanvulling mogelijk blijkt, wordt een nadeel geleden van € 231.530,-. Opgemerkt wordt dat de SPUK-uitkering voor een groot deel betrekking heeft op kredieten en het dus onderdeel vormt van de kapitaallasten. Een lagere vaststelling leidt dus niet alleen tot een incidenteel nadeel maar kan dus ook structureel nadelig doorwerken in de kapitaallasten. Echter de kans dat de vaststelling lager ligt dan de verantwoording is nihil, omdat tot en met 2022 het uitkeringsplafond niet bereikt is geweest en de gemeente Harderwijk tot en met heden altijd 100% gecompenseerd is geweest voor de SPUK Sport.

Fraudepreventie

In het boekjaar 2023 is het fraudepreventiebeleid opgesteld en vastgesteld. Daaruit voortvloeiend is er een frauderisicoanalyse door de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) uitgevoerd. Uit deze analyse zijn geen bijzonderheden gebleken.

Het *fraudepreventiebeleid* maakt samen met het *misbruik- en oneigenlijk gebruik beleid* onderdeel uit van de rechtmatigheidsverantwoording.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die van belang zijn voor financiële handelingen van de gemeente. Met deze verantwoording geven wij invulling aan hoofdstuk 3 van de financiële verordening, die in november 2023 is vastgesteld.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn drie criteria van belang:

- het begrotingscriterium
- het voorwaardencriterium
- het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

De rapporteringstolerantie voor onrechtmatigheden is door de raad vastgesteld op € 50.000,-.

Begrotingscriterium

Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de totale lasten per begrotingsprogramma (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig als deze lasten in strijd zijn met een wettelijke bepaling of met het beleid van de raad. Overschrijding van budgetten binnen wet- en regelgeving en passend bij de uitvoering van het beleid van de raad is niet onrechtmatig.

In 2023 is er bij de begrotingsprogramma's sprake geweest van overschrijdingen van €5.605.000 aan de lastenkant. In overeenstemming met de financiële verordening artikel 10 lid 4 is €4.861.000 hiervan acceptabel en is €741.000 niet acceptabel. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening en bij de programmaverantwoording. In 2023 is op de kredieten een bedrag van €204.000 overschreden. In overeenstemming met de financiële verordening artikel 10 lid 4 is €181.000 hiervan acceptabel en is €23.000 niet acceptabel. We blijven inzetten op het goed monitoren van de budgetramingen en de realisatie hiervan. Het verder verbeteren van het proces blijft verder onder onze aandacht.

Voorwaardencriterium

Bij dit criterium gaat het om toepassing van de eisen en voorwaarden die worden gesteld aan financiële (beheers)handelingen. Die eisen en voorwaarden hebben betrekking op doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Wij hebben vastgesteld dat er onrechtmatigheden zijn voor een bedrag van € 2.976.000 doordat de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet juist zijn toegepast. Hieronder wordt een toelichting gegeven.

Algemeen:

Een budgethouder die een werk, levering of dienst afneemt bij een leverancier, dient zich af te vragen op welke wijze de afname moet worden aanbesteed. Hiervoor is er binnen de gemeente een inkoopbeleid die moet waarborgen dat de regels worden gevolgd. In 2023 is voor een bedrag van €2.976.000 ingekocht waarbij de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet juist zijn toegepast.

Onrechtmatigheden aanbesteding en inkopen onderverdeeld naar categorie:

Afval- en vuilverwerking

Bij opdrachtverlening aan drie leveranciers is er een onrechtmatigheid geconstateerd.

Bij twee leveranciers was er al een begin gemaakt met een herstelactie door vrijwillige transparantie toe te passen. Als er nog een nieuw contract hierbij wordt afgesloten, dan wordt de onrechtmatigheid opgeheven. In het overige geval dient er nog een herstelactie te volgen.

Totale onrechtmatigheid in deze categorie voor boekjaar 2023 bedraagt € 1.268.000.

Groenonderhoud

Bij opdrachtverlening aan twee leveranciers is er een onrechtmatigheid geconstateerd.

Deels is dit in 2023 aanbesteed. Verdere herstelacties worden in 2024 in gang gezet.

Totale onrechtmatigheid in deze categorie voor boekjaar 2023 bedraagt € 829.000.

Parkeren/verkeer

Bij opdrachtverlening aan vier leveranciers is er een onrechtmatigheid geconstateerd.

In één geval is de onrechtmatigheid medio 2023 al hersteld door een nieuwe aanbesteding. In drie gevallen wordt in 2024 nog een herstelactie in gang gezet.

Totale onrechtmatigheid in deze categorie voor boekjaar 2023 bedraagt € 305.000.

Inhuur

Bij inhuur bij zes leveranciers is er een onrechtmatigheid geconstateerd.

In alle zes gevallen is de onrechtmatigheid gedurende 2023 reeds opgeheven. Ofwel doordat de inhuurkracht in vaste dienst is gekomen, ofwel inhuur heeft via DAS plaatsgevonden of de inhuur van desbetreffende persoon is gestopt.

Totale onrechtmatigheid in deze categorie voor boekjaar 2023 bedraagt €134.000.

Reclame- en promotiewerk

Bij inkoop bij twee leveranciers is er een onrechtmatigheid geconstateerd.

Herstelacties worden in 2024 in gang gezet.

Totale onrechtmatigheid in deze categorie voor boekjaar 2023 bedraagt €57.799.

Overige

Bij onderstaande soort opdrachten aan leveranciers is een onrechtmatigheid geconstateerd:

- bedrijfsrestaurant;
- cameratoezicht;
- toeristenvervoer;
- dierenopvang.

In één geval is de onrechtmatigheid medio 2023 opgeheven door een Europese aanbesteding en in een ander geval is per 1 januari 2024 de onrechtmatigheid opgeheven door vrijwillige transparantie toe te passen. Bij de overige twee gevallen dient nog een herstelactie te volgen.

Totale onrechtmatigheid in deze categorie voor boekjaar 2023 bedraagt €383.000.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens. Met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te ontvangen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Oneigenlijk gebruik is het door het aangaan van rechtshandelingen en/of feitelijke handelingen, ontvangen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de tekst van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Uitkeringen, subsidies en vergunningen gaan alleen naar inwoners, bedrijven en instellingen die daar recht op hebben. Dit wordt getoetst aan wet- en regelgeving en interne integriteitsregelingen en -afspraken. Wij hebben interne procedures om na te gaan dat (belasting-)gelden, subsidies, uitkeringen of bijdragen, enzovoort op de juiste manieren worden ingezet en besteed.

Voor verschillende beleidsterreinen hebben wij preventieve en/of repressieve maatregelen. Preventieve maatregelen zijn met name regelgeving, voorlichting en controle vooraf. Repressieve maatregelen zijn controle achteraf en sanctionering.

In 2023 is er overkoepelend beleid voor het voorkomen van misbruik- en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Door het naleven van dit beleid en door uitgevoerde interne controlewerkzaamheden hiervoor is €128.000 aan terugvorderingen opgelegd.

Eindconclusie:

Het totaal aan gerapporteerde onrechtmatigheden (lees: €8,9 miljoen) is hoger dan de vastgestelde verantwoordingsgrens van 3% van de gerealiseerde bestedingen (€6,9 miljoen). Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Het college van burgemeester en wethouders heeft overigens wel in overeenstemming met artikel 10 lid 4 gehandeld wat maakt dat €5,0 miljoen van de onrechtmatigheden acceptabel is. Hierdoor blijft er een saldo van €3,9 miljoen aan onrechtmatigheden over.

Totaal resultaat van de personele lasten 2023

Omschrijving	Primitief Begroot	Bijgesteld Resultaat 2e turap.	Gewijzigde begroting	Geboekt	Resultaat
1. Bedrijfsvoeringsbudgetten	22.520.000	437.000	22.290.258	22.270.285	19.973
2. Overige personele budgetten	327.000	-534.500	852.231	874.112	-21.881
3. Overige onderdelen	1.493.000	-588.000	2.169.216	1.978.566	190.650
4. In- en uitstroom	0	-500.000	-1.557.300	-1.482.752	-74.548
Geheel - Totaal	24.340.000	-1.185.500	23.754.405	23.640.211	114.194

Bij de tweede tussentijdse rapportage werd er een nadeel verwacht van ca. € 1,1 miljoen waarbij de grootste nadelen veroorzaakt werden door de CAO 2023 ontwikkelingen (2. overige personele budgetten), voorzieningen voormalig personeel (3. overige onderdelen) en de instroom vanuit de grondexploitaties (4. In- en uitstroom). Hierop zijn de budgetten bijgesteld.

Bij de analyse bij de jaarrekening is gebleken dat er bij een aantal teams nadelige verschillen zijn ontstaan doordat in de salarisprognose, die gehanteerd is bij de 2e tussentijdse rapportage, een aantal zaken niet goed is meegenomen, zoals: incidentele vergoedingen en uitdiensttredingen (uitbetaling transitievergoeding, vakantiedagen etc.). Uiteraard is er altijd een mate van inschatting bij extrapolatie en bijstelling in de 2de tussentijdse rapportage. Voor 2024 is dit een actie tussen HRM en Financiën om deze verschillen eruit te krijgen zodat er een juist beeld te krijgen is tussen de prognose en de realisatie. Op het totaal van de personele lasten is er voordeel van ca. € 114.000,- t.o.v. de bijgestelde begroting. De grootste afwijkingen t.o.v. de tweede tussentijdse rapportage vinden plaats op 'overige onderdelen' en 'in- en uitstroom'. Nadere toelichting:

Overige onderdelen € 190.650,- voordeel:

Het gaat hier om voorzieningen die zijn getroffen voor medewerkers die zijn 'ontslagen' bij de gemeente Harderwijk en recht hebben op een uitkering. Hieronder vallen ook de medewerkers die vanwege arbeidsongeschiktheid de organisatie verlaten. Jaarlijks wordt bekeken of de voorzieningen die gevormd zijn voor voormalig personeel nog toereikend zijn voor toekomstige verplichtingen.

De gemeente is eigenrisicodrager voor de WGA. De kosten van de WGA-uitkering kunnen 10 jaar lang voor rekening van de gemeente komen. Bij de 2e tussentijdse rapportage, was de verwachting dat er in 2024 drie medewerkers (gedeeltelijk) instromen in de WGA. Door de nieuwe regeling van het UWV die in oktober 2023 is uitgekomen is nu gebleken dat dit er maar één wordt. De andere twee vallen niet (meer) onder het eigen risicodragerschap. De UWV draagt deze kosten.

In- en uitstroom € 74.548 nadeel:

Er is qua instroom, t.o.v. de bijgestelde begroting, een nadeel van ca. € 74.000,- ontstaan. Dit wordt voor € 43.000,- veroorzaakt door minder gemaakte uren voor deelcomplex Drielanden Noord. Daar is vertraging in de planvorming ontstaan. Daarnaast is er voor € 31.000,- minder uren gemaakt binnen de complexen in voorbereiding Weiburg en Kranenburg Noord.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hier buiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente gelieerd is hebben veelal een historische of wettelijke bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Het kader rondom de verbonden partijen is vastgelegd in een afzonderlijke Nota Verbonden partijen. Doelstelling van deze nota is om een kader te bieden voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, om zo te komen tot verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke ambities. Tegelijkertijd wil deze nota ook het beleidskader geven voor het heroverwegen en mogelijk uittreden bij verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op door de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen vloeit in principe voort uit de risicoparagraaf in de begroting van de verbonden partij en de mate waarin de gemeente hierop aangesproken kan worden.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting van de gemeente wordt er uitgegaan van de door de gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden meest recent aangeboden (concept-)begroting. Tenzij de raad reeds besloten heeft de aangeboden begroting op een andere wijze op te nemen.

Er is de laatste jaren een trend zichtbaar waarbij de indexatiepercentages van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden niet op dezelfde lijn liggen als het percentage waar de gemeente zelf mee rekent vanuit de meicirculaire en anders dan waarmee de algemene uitkering gecorrigeerd wordt voor loon- en prijsstijgingen. Voor onze gemeenschappelijke regelingen geldt, dat wij verwachten dat zij meebewegen met de (financiële) ruimte van de gemeente. Wij zien gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden als 'verlengd lokaal bestuur' en daarmee ook onderdeel van onze financieringssystematiek. Als kader stellen we dat gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden aan moeten sluiten bij percentages genoemd in de meicirculaire, als dat niet het geval is zal er een zienswijze voorgesteld worden aan de raad om in te dienen.

Overzicht van bestaande verbonden partijen

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Afvalsturing Friesland	Naamloze Vennootschap	Ja/stemrecht/ zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	108 aandelen B, nominale waarde van € 48.600 (€ 450 per stuk)
Alliander	Naamloze Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,405% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	553.624 aandelen; nominale waarde van € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Naamloze Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,105% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Coöperatie	Ja / stemrecht / 9,3% zeggenschap op basis van ledenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, ledenkapitaal €20.000
GGD Noord- en Oost- Gelderland	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners voor 2021 6,30%
Inclusief Groep NV	Naamloze Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, op basis van de rijksbijdrage Wsw
Meerinzicht	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage: Aandeel Bedrijfsvoering 39,39% Aandeel Domein Sociaal 57,26%
Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	Centrumregeling	Wethouder	Jaarlijkse bijdrage
Omgevingsdienst Noord Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 23,7%
Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	Gemeenschappelijke Regeling	Archiefcommissie / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 23,31%
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 6,12%
Vitale vakantieparken	Besloten Vennootschap	Ja/stemrecht/2.60% op basis van aandelenkapitaal	Nominale waarde € 1.300,- (€ 1,- per stuk)
Warmtenetwerk bedrijf	Besloten Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Aandeel 50%, 10 aandelen A nominaal €0,01 en 1.500 aandelen B nominaal €1.000
Zonnepark Harderwijk BV	Besloten Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Aandeel 51%, 51 aandelen met een nominale waarde van €1

Verbonden partij:	Afvalsturing Friesland N.V.		
Algemene informatie	De aandelen van de Afvalsturing Friesland NV worden gehouden door de Friese gemeenten, de Groningse gemeenten Eemsdelta, Westerwolde, Groningen, Het Hogeland en Westerkwartier, regio Noord Veluwe (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk) en gemeente Aalsmeer.		
Vestigingsplaats en adres:	Leeuwarden, Hidaigoweg 5 8938 BA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	E. Enklaar		
Ambtelijke accounthouder:	J. de Koeijer		
Openbaar belang:	Afval op een professionele, innovatieve en duurzame manier in te zamelen en te verwerken. Als aandeelhouder heeft de gemeente Harderwijk zeggenschap in de algemene vergadering van de aandeelhouders. Een collegelid van de gemeente Oldebroek vertegenwoordigt de SNV gemeente hierin.		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7. Duurzaamheid en milieu, taakveld 7.3 Afval		
Doelstelling verbonden partij	Afvalsturing Friesland zorgt voor het duurzaam overslaan, transporteren en be- en verwerken van het huishoudelijk afval van de bij haar aangesloten (samenwerkende) gemeenten en is hun kennispartner voor het realiseren van de VANG-doelstellingen.		
Ontwikkelingen:	De belangrijkste risico's voor de vennootschap liggen in de technische beschikbaarheid van de kapitaalintensieve installaties, de beschikbaarheid van afval en de ontwikkelingen op de energiemarkt. Langdurige stilstand, onvoldoende beschikbaarheid van afval of dalende energieprijzen kunnen een belangrijke impact hebben op het resultaat van de afvalsturing Friesland. Volgens de vennootschap zijn de belangrijkste risico's beheersbaar en in lijn met het gewenste risicoprofiel. Op basis van de ontwikkelingen in 2022, het positieve resultaat over 2022 en de huidige financiële positie is het risico dat niet aan verplichtingen kan worden voldaan zeer beperkt. Er zijn geen twijfels over het voortzetten van de activiteiten onder het continuïteitsbeginsel.		
Risico:	Er is een kans op een lagere uitkering aan dividend dan begroot.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 70.303.000,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 40.671.000,-	-	-
Resultaat	€ 7.870.000,-	€ 4.194.000,-	€ 4.047.000,-
Begrote ontvangsten	-	-	-
Realisatie ontvangsten	€ 44.233,-	-	-
Belang	B aandelen totaal € 1.350,-; waarvan 108 met een nominale waarde van € 450,- per aandeel in bezit gemeente Harderwijk		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	Alliander N.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Utrechtseweg 68, 6812 AH		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	T.J. Stuart		
Openbaar belang:	Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend. Alle aandelen van Alliander zijn direct in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). Hiermee bezitten deze aandeelhouders gezamenlijk 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn een 70-tal kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.		
Ontwikkelingen:	De energietransitie en het Klimaatakkoord gaan gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen. Om deze investeringen mogelijk te maken is door de gemeente Harderwijk (en een groot aantal andere gemeenten en de provincie) eind 2021 een lening verstrekt aan Alliander. Totale aandeelhouderslening bedraagt € 600 miljoen. Ons aandeel 0,405% leidt tot een reverse converteerbare hybride obligatielening ten bedrage van € 2.428.265. Dit is net genoeg gebleken. Er is een afsprakenkader voorbereid om toetreding door de Staat mogelijk te maken in de toekomst om de benodigde financiële injectie te kunnen doen.		
Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen die eraan komen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Gezien de resultaten uit afgelopen jaren worden de risico's als beperkt beoordeeld. De aandeelhouderslening is achtergesteld en er zijn geen zekerheden/onderpand gevestigd. Verwachting is dat het debiteurenrisico beperkt is. Alliander is een financieel solide bedrijf met een A-rating.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 4.570,- miljoen	-	-
Vreemd vermogen	€ 6.106,- miljoen	-	-
Resultaat	€ 198,- miljoen	-	-
Begrote ontvangsten	€ 350.000,-	€ 350.000,-	€ 350.000,-
Realisatie ontvangsten	€ 460.000,-	-	-
Belang	Belang 0,405%. Aantal aandelen 553.624. Nominale waarde € 2,77,- miljoen (€ 5,- per stuk) De achtergestelde hybride obligatielening kan worden geconverteerd in aandelen.		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Den Haag, Koninginnegracht 2 2514 AA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	T.J. Stuart		
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Naamloze vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij:	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan: onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.		
Ontwikkelingen:	Geen relevante ontwikkelingen. BNG verwacht voor 2023 toename van hun bedrijfskosten als gevolg van noodzakelijke investeringen in de organisatie, de hoge inflatie en de CAO afspraken.		

Risico:	Er is een kans op een lagere uitkering aan dividend dan begroot. De bank hanteert standaard de beleidslijn geen tussentijdse uitspraken te doen over de verwachte nettowinst, gezien de veelal onvoorspelbare bewegingen op de (internationale) financiële markten.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 4.615,- miljoen	-	-
Vreemd vermogen	€ 107.459,- miljoen	-	-
Resultaat	€ 300,- miljoen	-	-
Begrote ontvangsten	€ 160.000,-	€ 160.000,-	€ 160.000,-
Realisatie ontvangsten	€ 134.000,-	-	-
Belang	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		
Toelichting indien gewenst:	De bijdrage betreft dividend. Er is geen sprake van een gemeentelijke bijdrage		

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Havendam 58, 3841 AA Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	S. de Groot		
Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 15 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Putten en Zeewolde) die als doel heeft het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuur, en het bevorderen van het natuurschoon en de watersport binnen het gebied van de Randmeren. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.		
Soort:	Coöperatie		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen		
Doelstelling verbonden partij:	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te optimaliseren en het positioneren van de Randmeren in (inter)nationaal perspectief. De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar het maaien van waterplanten in vaarwater, en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.		
Ontwikkelingen:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is in 2013 opgericht en heeft daarmee de werkzaamheden van het Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren overgenomen. Naast het beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen en het promoten van het gebied, wordt ingezet op gebiedsontwikkeling. Zo hebben ze een vaarknooppuntennetwerk ontwikkeld en een waterplanten- app. Ook richten zij zich op de Lange afstand Zuiderzeefietsroute en ontwikkelen hierbij rustpunten, routeborden en informatie-panels voor locaties langs het water. Onlangs zijn ze gestart met het ontwikkelen van een toekomstvisie voor de lange termijn. Dit hebben zij groots aangepakt door het organiseren van meerdere interactieve Randmeer Sessies met inwoners, bedrijven en belangenorganisaties met een opbrengst van 342 ideeën.		
Risico:	Er zijn geen substantiële risico's. Het risico voor de gemeente is beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 11.523.581,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 1.090.235,-	-	-
Resultaat	€ 505.148,- -/-	€ 337.172,- -/-	€ 435.300,- -/-
Begrote bijdrage	€ 28.985,-	€ 29.536,-	€ 30.275
Realisatie bijdrage	€ 28.985,-	-	-
Belang:	Aandeel 9,3% door een ledenkapitaal van € 20.000,-		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Rijksstraatweg 65, 7231 AC Warnsveld (kantoorlocatie)

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Reckman
Ambtelijke accounthouder:	T. Ufkes
Openbaar belang:	<p>De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers.</p> <p>De GGD NOG is een samenwerkingsverband tussen 22 gemeenten (Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hatter, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen) in de provincie Gelderland.</p> <p>De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.</p> <p>Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd (A-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kerntaken Wet publieke gezondheid • Infectieziektebestrijding • Medische milieukunde • Technische hygiënezorg • Psychosociale hulp bij rampen • Beleidsadvisering Jeugdgezondheidszorg • Onderzoek gezondheidssituatie bevolking • Beleidsadvisering • Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering • Preventieve ouderengezondheidszorg • Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang • GGD-taak in de Wet veiligheidsregio's <p>Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (B1) of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten (B2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugdgezondheidszorg 4-189 jaar (B1 taak) • Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 (B2 taak) • Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet (B2 taak) • Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging (B2 taak) <p>Autonome gemeentelijke taken (C-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Extra) onderzoek door Academische Werkplaats AGORA. (samenwerking GGD NOG en Wageningen University & Research Centre) • (Extra) Onderzoek en advies door Evaluatiebureau Publieke Gezondheid GGD NOG <p>De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers (D-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rijksvaccinatieprogramma • Arrestantenzorg • Reizigersvaccinatie • Vergunningen tattooshops • Publieke gezondheidszorg asielzoekers • Aanvullende seksuele gezondheidszorg
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen (A en B1 taken). Subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomst (B2, C en D taken).
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7. Volksgezondheid en milieu taakveld 7.1 volksgezondheid
Doelstelling verbonden partij:	De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.
Ontwikkelingen:	De kosten zijn opgelopen als gevolg van een hoger inwoneraantal, een hoge indexatie, de functiewaardering van de verpleegkundigen in dienst van de GGD NOG (HR21) en het programma NOG Robuust.
Risico:	<p>De jaarrekening van 2023 sluit af met een positief saldo van € 910.000,-. Dit is het saldo uit de normale bedrijfsvoering. Het voorstel is om dit positieve saldo als volgt te bestemmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 19.000,- toe te voegen aan de algemene reserve waarmee de weerstandscapaciteit 100% is; • € 261.000,- toe te voegen aan de reserve GGD NOG Robuust om de achterstanden bij bedrijfsvoering in te halen; • € 280.000,- toe te voegen aan de reserve personele lasten om de kosten als gevolg van de invoering van het functiewaarderingssysteem HR21 op te vangen; • € 150.000,- toe te voegen aan de reserve personele lasten om de ziektevervangingskosten in 2024 mee op te vangen; • € 200.000,- uit te betalen aan de deelnemende gemeenten <p><i>(de planning is dat de jaarstukken op 4 april door het AB worden vastgesteld)</i></p>
Financiële informatie	

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 2.656.000,-	€ 3.182.000,-	€ 2.411.000,-
Vreemd vermogen	€ 8.787.000,-	€ 13.266.000,-	€ 2.629.000,-
Resultaat	€ 487.000,- -/-	€ 910.000,-	€ 84.000,-
Begrote bijdrage	€ 825.139,-	€ 926.360,-	€ 1.003.924,-
		€ 43.416,- incidenteel	€ 23.550,- incidenteel
Realisatie bijdrage	€ 817.881,-	-	-
Belang	6,5%	6,30%	6,5%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	Inclusief Groep
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Nunspeet, Postbus 87, 8070 AB
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier
Ambtelijke accounthouder:	V. Schouten
Openbaar belang:	Inclusief Groep voert primair de WSW uit en voor Meerinzicht de re-integratie Hiermee draagt Inclusief Groep actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt
Soort:	Naamloze vennootschap
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6. Sociaal domein taakveld 6.4 begeleide participatie
Doelstelling verbonden partij:	<p>De essentie van Inclusief Groep is: Werken leer je door te werken. Inclusief Groep vindt het belangrijk dat mensen écht aan het werk gaan, op de werkplek met elkaar en van elkaar leren. Mensen met allerlei verschillende achtergronden en met verschillende leerdoelen werken samen. De 'academies' van Inclusief Groep zijn daarin de onmisbare schakel. Inclusief Groep is verbonden met de subregio FactorWerk Noord Veluwe en de arbeidsmarktregio FactorWerk. Zij werken daarin nauw samen met gemeenten, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven: door de gezamenlijke inspanning kunnen we onze maatschappelijke ambities realiseren.</p> <p>De missie: Inclusief Groep streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.</p> <p>De visie: In samenwerking met partners realiseert Inclusief Groep trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van diagnose, via ontwikkeling, naar uitstroom in werk. Bij het vormgeven hiervan speelt de infrastructuur een belangrijke rol. Op deze wijze geeft Inclusief Groep uitvoering aan Wet sociale werkvoorziening en re-integratie en draagt actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt.</p>
Ontwikkelingen:	<p>In 2023 heeft er een evaluatie plaatsgevonden naar Inclusief Groep. Dit was in 2017 afgesproken met de oprichting en omdat de meerjarenbegroting van Inclusief Groep niet langer sluitend is. De evaluatie is in mei 2023 afgerond met een aantal scenario's, omdat een koerswijziging noodzakelijk is. In een verdiepende scenariostudie wordt onderzocht wat de veranderingen betekenen voor de doelgroep, de nabijheid, de bedrijfsvoering en de toekomstbestendigheid van Inclusief Groep.</p> <p>De uitwerking van scenario's is onderdeel van het bestuurlijke traject bij de aandeelhoudende gemeenten.</p>
Risico:	<p>De Inclusief Groep (IG) heeft inmiddels niet meer voldoende eigen vermogen om verliezen en risico's op te vangen. De meerjarenbegroting van IG laat geen positief resultaat meer zien.</p> <p>Garantstelling ten behoeve van een lening bij de BNG bank oorspronkelijk € 3,5,- miljoen. De gemeente staat garant voor 1/7 deel of € 357.250,-.</p>

Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 6.919.000,-	€ 4.664.000,-	€ 6.724.000,-
Vreemd vermogen	€ 9.401.000,-	€ 8.807.000,-	€ 9.724.000,-
Resultaat	€ 1.936.000,- -/-	€ 1.311.000,- -/-	€ 870.000,- -/-
Begrote bijdrage	€ 4.661.890,-	€ 4.470.512,-	€ 4.366.874,-
Realisatie bijdrage	€ 4.661.967,-	€ 4.470.511,-	-
Belang	23,4%	23,4%	23,4%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 178.500,-.			

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Postbus 300, 3850 AH
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier
Ambtelijke accounthouder:	M. van Ittersum
Openbaar belang:	<p>Meerinzicht is een samenwerkingsverband waarin de uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde zijn belegd.</p> <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatisering en automatisering • Personeel en organisatie (HRM) • Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop • Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
	<ul style="list-style-type: none"> • Financiën & administratie • Juridische zaken • Communicatie • Geo-informatie <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • Wmo, waaronder Beschermd Wonen • Jeugdwet en jeugdstrafketen • Leerplicht • RMC • Sociale recherche • Beleidsvoorbereiding
Soort:	Gemeenschappelijke regeling; bedrijfsvoering organisatie op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0. Bestuur en Ondersteuning en programma 6 Sociaal Domein
Doelstelling verbonden partij:	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal, het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en -vaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen
Ontwikkelingen:	<p>Domein Bedrijfsvoering</p> <p>De bedrijfsvoeringstaken zijn in Meerinzicht ondergebracht. Binnen domein bedrijfsvoering wordt een groot deel van de middelen ingezet voor reguliere taken ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van de vier organisaties. Bijvoorbeeld op het terrein van personeel, juridische dienstverlening, inkoop en communicatie. De dienstverlening blijft zich ontwikkelen, hieronder noemen we een aantal voorbeelden:</p> <p><u>Actualiseren van I-visie en opstellen uitvoeringsplan</u></p> <p>Binnen Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht wordt er gewerkt op basis van een gezamenlijke informatievisie (i-visie) en een gezamenlijk informatiebeleid. Deze beleidsdocumenten hadden een looptijd tot 2023.</p> <p>De i-visie wordt in 2024 geactualiseerd. Hiermee wordt inzichtelijk wat er in de komende jaren op de EHZM organisaties af komt en welke doelen we gezamenlijk hebben. Hierna wordt er een uitvoeringsplan gemaakt, zodat het duidelijk is wat er moet gebeuren om de doelen te realiseren.</p> <p>Het project omvat alle aspecten van de informatiehuishouding, dus niet alleen om ICT-aangelegenheden zoals applicaties en infrastructuur, maar ook organisatorische aangelegenheden zoals rollen, processen en het kennisniveau. De verwachting is dat in 2024 de kaders worden vastgesteld. Het beleid, de activiteiten en projecten die in het uitvoeringsplan komen te staan zijn leidend voor de uitvoering in 2025 en verder.</p> <p><u>Doorontwikkeling van het gegevensbeheer- en management</u></p> <p>Het doorontwikkelen van het gegevensbeheer- en management is inmiddels als een van de belangrijke speerpunten binnen bedrijfsvoering aangesloten bij het in 2023 gestarte traject "Informatiehuishouding op orde". Naast dit onderwerp en de inmiddels behaalde resultaten op de inhoud zijn er gezien de samenhang meerdere onderwerpen waarop een integrale aanpak en sturing van belang is. In eerste instantie is de focus voor dit onderwerp afgebakend tot de gegevenssets en basisregistraties van Belastingen en Geo. Deze doorontwikkeling kenmerkt zich door een organische werkwijze waarbij vanuit verschillende projectmatige activiteiten de vooraf bepaalde doelstellingen worden gerealiseerd. Als onderdeel van de "Informatiehuishouding op orde" betrekken we dit onderwerp integraal bij de actualisatie van de I-visie.</p> <p><u>Realisatie van de strategische HRM kalender</u></p> <p>De EHZM organisaties hebben in 2023 ingestemd met de strategische jaarkalender en deze wordt jaarlijks geactualiseerd door de netwerkdirectie EHZM. De projecten op de kalender gaan over het te ontwikkelen HRM beleid en HRM instrumenten voor de EHZM samenwerking of voor specifieke organisatieonderdelen. De verwachting is dat de implementatie van het in 2024 te ontwikkelen beleid van het in 2023 gestarte project "van verzuim naar preventie" in 2025 doorloopt. In 2025 wordt verder gewerkt aan de implementatie van het in 2024 te ontwikkelen EHZM werkgeversmerk.</p> <p>De inzet van moderne recruitmentstrategieën en een proactieve benadering van de arbeidsmarkt blijft voorop staan. Beleid ten aanzien van inclusie, behoud van talent en actieve doorstroom van medewerkers binnen EHZM is in 2025 geïmplementeerd en houdt de aandacht van HRM. De HR adviseurs zijn in 2025 doorgegroeid naar een meer tactische adviesrol. Afhankelijk van de uitkomsten van de marktverkenning (2023) en de daaruit eventueel volgende aanbesteding (2024) van een nieuw HRM systeem, wordt in 2025 mogelijk een nieuw HRM systeem geïmplementeerd. De belangrijkste verandering voor leidinggevenden en medewerkers is daarbij dat zij zelf rechtstreeks in het HRM systeem mutaties kunnen opvoeren. De rol van de HR administratie verschuift daarmee van muteren en administreren naar informeren en controleren.</p> <p>Domein Sociaal</p>

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
	<p>Een groot deel van de bedrijfsvoeringsmiddelen domein sociaal wordt ingezet voor financiering van reguliere dienstverlening. Meerinzicht domein sociaal heeft diverse taken uit te voeren op basis van de gemeenschappelijke regeling Meerinzicht, de bijbehorende uitvoeringsovereenkomst en aanvullende regionale dienstverleningsovereenkomsten.</p> <p>Grofweg kan gesteld worden dat Meerinzicht een frontoffice heeft voor uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Wet inburgering voor de EHZ gemeenten en voor Zeewolde een frontoffice jeugdhulp. In de frontoffice hebben klantmanagers rechtstreeks contact met inwoners ten aanzien van hun ondersteuningsbehoefte in het kader van bovengenoemde wetten. De gemeente Harderwijk heeft de toegang tot jeugdhulp belegd bij stichting Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast heeft Meerinzicht een backoffice sociaal domein voor de EHZ gemeenten. In de backoffice vinden de administratieve processen plaats ten aanzien van vastlegging van overeenkomsten met zorgaanbieders. Tevens worden taken voor meerdere gemeenten in de regio Noord-Veluwe uitgevoerd ten aanzien van leerplicht, jeugdstrafketen, Regionale Meld- en Coördinatiepunten voor vroegtijdig schoolverlaters (RMC) en beschermd wonen. Deze regionale taken worden afzonderlijk begroot en gefinancierd.</p> <p>Hieronder volgt een beschrijving van de in het oog springende ontwikkelingen en activiteiten.</p> <p><u>Implementatie nota sociaal domein en monitor</u></p> <p>De Nota Sociaal Domein is eind 2023 vastgesteld door de EHZ gemeenten. Hiermee geven de gemeenten richting aan de (beleids)doelen en uitvoering door domein sociaal Meerinzicht. In deze nota staan vier maatschappelijke opgaven centraal, zijn trends en ontwikkelingen beschreven en zijn strategische doelen uitgewerkt. Om lokaal invulling te geven aan de nota worden uitvoeringsagenda's per gemeente opgesteld.</p> <p>De Monitor Sociaal Domein geeft inzicht in de resultaten en de voortgang van de strategische doelen van de Nota Sociaal Domein. Met deze monitor wordt periodiek verantwoording afgelegd aan de raden van de EHZ gemeenten. De indicatoren zijn afgestemd op het perspectief en het niveau van de verantwoordelijkheden van de Raad. Het maatschappelijk effect staat centraal, beginnend bij de inwoner en het eigen netwerk. Vervolgens richten de indicatoren zich op hoe de gemeenten hun taken en verantwoordelijkheden hebben georganiseerd (vanaf de voorkant/algemene voorzieningen tot aan de contractpartijen/aanbieders). Daarnaast zijn onderwerpen, die samenhang hebben met of onderdeel zijn van de programmabegrotingen, opgenomen in de monitor. De monitor wordt gekoppeld aan de P&C-cyclus van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Op deze manier wordt de samenhang tussen budgetten en inhoud gemaakt. De structuur van de monitor sluit aan bij de structuur van de nota. Door het meten van effecten en kpi's in het sociaal domein geven we ook uitvoering aan aanbevelingen voor het meten van resultaten in verschillende Rekenkameronderzoeken.</p> <p>Op dit moment wordt gewerkt met vakgroepen in de beleidsafdeling, waarbij er overleg plaatsvindt over onder andere inhoud en interne en externe ontwikkelingen. In lijn met de nota sociaal domein en de maatschappelijke opgaven worden de vakgroepen verbreed en ingericht met de disciplines beleid, kwaliteit, contractmanagement, financiën en uitvoering. Daarnaast wordt ingezet op de verbinding tussen de verschillende vakgroepen, omdat de maatschappelijke opgaven elkaar overlappen.</p> <p><u>Doorontwikkeling naar brede toegang</u></p> <p>Een belangrijk onderdeel van de Nota Sociaal domein is de toegang. Met "de toegang" wordt bedoeld de manier waarop inwoners met mogelijke ondersteuningsvragen terecht kunnen bij de gemeente. De EHZ gemeenten kiezen voor een brede toegang met lokale accenten. Dat betekent een toegang voor 0- tot 100-jarigen (of eigenlijk -9 maanden tot 100+) en voor alle leefgebieden. Een plek waar de gemeenten hulp en ondersteuningsvragen dicht bij inwoners en laagdrempelig kunnen beantwoorden. Het klantcontact vindt plaats binnen de context van de lokale netwerksamenwerking sociaal domein. Deze plek is laagdrempelig en is er voor alle inwoners. Het is belangrijk dat juist ook mensen die de weg in regelgeving kwijt zijn, terecht kunnen in deze brede toegang. Meerinzicht krijgt in deze brede toegangen een zo'n eenduidige mogelijke opdracht, waarbij de meerwaarde van de effectieve en efficiënte manier van het verstrekken van maatwerkvoorzieningen aan inwoners binnen EHZ ook geborgd is.</p> <p><u>Sluitende Aanpak Jongeren</u></p> <p>De gemeenten en samenwerkingspartners in de regio Noord West Veluwe hebben zich ten doel gesteld om jongeren in een kwetsbare positie te ondersteunen en te begeleiden in hun overgang naar vervolgonderwijs, werk, zorg, of maatwerktrajecten. Dit initiatief is onderdeel van het bredere VSV-programma om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. In de periode 2021-2023 heeft het project "Sluitende aanpak jongeren" een doorstart gemaakt, waarbij al enkele positieve resultaten zijn behaald. Echter, er is nog werk te verrichten om de projectonderdelen, zoals het in beeld brengen van jongeren, de werkwijze voor een sluitende aanpak, en nazorg, structureel te implementeren en verder te ontwikkelen. Dit project valt binnen het kader van het regionale VSV-programma en zoekt ook de samenwerking met andere initiatieven en instrumenten om een integrale werkwijze te creëren, zoals de implementatie van EVA-instrumentengids. Het uiteindelijke doel is om concrete verbeteringen te realiseren in het begeleiden van kwetsbare jongeren naar onderwijs, werk, of passende maatwerktrajecten, in lijn met de landelijke VSV-doelstellingen.</p> <p><u>Aanpak Inburgering</u></p>

Verbonden partij:		Meerinzicht (MIZ)	
		Bij Meerinzicht richten we ons op de effectieve integratie van statushouders in de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Zeewolde, in lijn met de Wet Inburgering. Daarbij gaan we uit van de taakstelling zoals het rijk deze halfjaarlijks herijkt. Onze aanpak omvat drie hoofdtrajecten: de BI-route, de Z-route en de onderwijsroute. De B1-route wordt uitgevoerd door de Inclusief Groep en Toptaal. Dit is een duaal traject (werk en taal) voor statushouders die binnen drie jaar het inburgeringsexamen kunnen halen. De Z-route biedt ondersteuning bij leeruitdagingen en is vooral gericht op participatie en zelfredzaamheid. Daarnaast is er de onderwijsroute. Die richt zich op verdere educatieve ontwikkeling ter voorbereiding op vervolgonderwijs (MBO, HBO of Universiteit). Deze trajecten zijn ondergebracht bij Deltion en Windesheim.	
Risico:		Meerinzicht blijft de ontwikkelingen en de daarmee verbonden kansen en risico's en gevolgen voor de (toekomstige) begroting monitoren. Waar mogelijk en noodzakelijk zullen dan ook beheersmaatregelen genomen worden om te voorkomen dat beleid niet gerealiseerd wordt of er financiële risico's zijn. Mochten de ontwikkelingen leiden tot aangepaste prognoses, dan zal de organisatie dit verwerken bij de eerstvolgende bestuursrapportage met bijbehorende ontwerp 1e begrotingswijziging. Het risicobedrag voor de gemeente bestaat voornamelijk uit het risico op begrotingsoverschrijding zoals in voorgaande jaren het geval was. Hiervoor is een bedrag opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Risicobeheersing binnen Meerinzicht maakt onderdeel uit van de invulling van de te realiseren controlfunctie. Een nadere toewijzing en borging van deze taak binnen de organisatie van Meerinzicht zal nog moeten plaatsvinden.	
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	-	-	-
Vreemd vermogen	-	-	-
Resultaat	€ 233.000,- (deel HWK)	-	-
Begrote bijdrage	€ 16.868.000,-	€ 17.036.000,-	€ 17.646.000,-
Realisatie bijdrage	€ 16.452.000,-	-	-
Belang Domein Bedrijfsvoering	Aandeel 39,39%	Aandeel 39,39%	Aandeel 39,39%
Belang Domein Sociaal	Aandeel 57,26%	Aandeel 57,26%	Aandeel 57,26%
Toelichting indien gewenst:			
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 225.000			

Verbonden partij:		Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	
Algemene informatie	Waterschap Vallei en Veluwe		
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn; Steenbokstraat 51		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	M. Geerdink		
Openbaar belang:			
Soort:	Centrumregeling		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7. Volksgezondheid en milieu		
Doelstelling verbonden partij:	<p>Het Waterschap Vallei en Veluwe heeft tezamen met 21 gemeenten een centrumregeling aangegaan op het gebied van meten en monitoren in de afvalwaterketen en het grondwater in het beheergebied van Waterschap Vallei en Veluwe. In deze regeling is het waterschap aangewezen als centrumorganisatie. Het waterschap geeft (vanuit de rol van centrumorganisatie) onderdak aan de UVT (Uitvoeringsteam) en regelt de bemensing ervan. De medewerkers van de UVT zijn in dienst van het waterschap. De kosten hiervan worden gedragen door het waterschap en de deelnemende gemeenten.</p> <p>De taken van de centrumorganisatie omvatten het meten en monitoren van de gemeentelijke rioolstelsels, het systeem van de afvalwaterketen, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater, alsmede daaraan verbonden advisering in opdracht.</p> <p>Doelstelling is een efficiënte uitvoering van een aantal specialistische operationele beheertaken voor de gemeentelijke rioleringszorg (datavalidatie en -analyse). Operationele taken op het gebied van meten en monitoren van de afvalwaterketen en grondwater voeren we gezamenlijk en gebundeld uit. Dat scheelt in tijd en kosten voor alle gemeenten indien zij dit ieder voor zich zouden moeten oppakken. En er wordt gebruik gemaakt van elkaar kennis en kunde.</p>		
Ontwikkelingen:	Ontwikkelingen worden jaarlijks beschreven in het jaarplan en wordt jaarlijks bij instemming van deelnemers tot uitvoer gebracht. Uitgelicht: deelname aan de centrumregeling breidt uit met vier gemeenten van de Noord-Veluwe. Het contract voor het grondwatermeetnetwerk wordt gezamenlijk aanbesteed.		
Risico:	Mocht er aanleiding zijn tot eenzijdige opzegging vanuit een gemeente, dan is de uittreedende deelnemer éénmalig een extra vergoeding aan de centrumorganisatie verschuldigd, ter hoogte van de jaarlijkse bijdrage voor de basiskosten, ter dekking van eventuele directe of indirecte kosten als gevolg van uittreding. Voor de gemeente Harderwijk bedraagt de basisbijdrage ca. € 13.000,-.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	-	-	-
Vreemd vermogen	-	-	-

Verbonden partij:		Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	
Resultaat	€ 854,- -/- (deel gemeente Harderwijk)	-	-
Begrote bijdrage	€ 16.019,-	€ 16.019,-	€ 21.339,-
Realisatie bijdrage	€ 14.203,-	Moet nog worden vastgesteld	-
Belang	O.b.v. inwoneraantal van 1/1/2020. Verhouding over de jaren 2023 en 2024: 2023: 48.414 van gemeente Harderwijk, totaal inwoners alle deelnemende gemeenten: 924.159 2024: 48.414 van gemeente Harderwijk, totaal inwoners alle deelnemende gemeenten: 936.365 (verhoging a.g.v. toetreding gemeente Hattem)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandvermogen: € 0			

Verbonden partij:		Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe)	
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	locatie Harderwijk: Oosteinde 17 3842 DR/locatie Apeldoorn: Marktplein 1, 7311 LG Apeldoorn		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijenburg		
Ambtelijke accounthouder:	R. van Drunen		
Openbaar belang:	In opdracht van 14 gemeenten op de Veluwe en de provincie Gelderland bijdragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7. Volksgezondheid en milieu taakveld 7.4 milieubeheer		
Doelstelling verbonden partij:	Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe) draagt bij aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In opdracht van de gemeenten en de provincie Gelderland adviseren vergunningverleners over omgevingsvergunningen en zien toezichthouders erop toe dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast adviseren de experts over verschillende (milieu)onderwerpen, zoals energie, bodem, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, natuur en ecologie.		
Ontwikkelingen:	<p>ODVeluwe</p> <p>Het fusie traject is in samenwerking met alle opdrachtgevers in 2023 succesvol afgerond. Op 1 januari 2024 is de Omgevingsdienst Veluwe gestart. De opdracht die de omgevingsdienst namens de gemeente Harderwijk vanaf die datum uitvoert, wijzigt als gevolg van de fusie niet. Alle afspraken zijn geactualiseerd, zoals de gemeenschappelijke regeling en het mandaatbesluit. Ook de afspraken t.b.v. de uitvoering zijn geactualiseerd en sluiten aan op de nieuwe organisatie en de Omgevingswet. Voor ons is nieuw dat wij met ingang van 1 januari 2024 werken met een samenwerkingsovereenkomst waarin per programma en (deel)producten de raming is opgenomen van de werkzaamheden die de ODVeluwe namens ons uitvoert. De samenwerkingsovereenkomst heeft dezelfde opbouw als de verantwoording. Uitvoering en verantwoording, gecombineerd met de begroting, sluiten daardoor op elkaar aan en vormen zo een logisch geheel.</p> <p>Interbestuurlijk programma (Aanbeveling commissie Van Aartsen) Het ministerie van IenW is in 2022 gestart met de uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen. Voor de uitwerking is het ministerie gestart met het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel waarin diverse onderwerpen zijn ondergebracht. Aan het Interbestuurlijk programma wordt nog steeds intensief gewerkt.</p> <p>Voor ons zijn belangrijke onderwerpen de robuustheid van de omgevingsdienst, de wijze van financiering en de aanpak / inhoud van de onderlinge visitaties. De fusie van ODNV en OVIJ levert een belangrijke bijdrage aan de robuustheid van omgevingsdiensten. Op de vraag wanneer een omgevingsdienst conform de criteria van het ministerie robuust is, is nog geen definitief antwoord beschikbaar. Ook over de andere gevolgen is in deze fase nog geen duidelijkheid te geven. In het opdrachtgeversoverleg hebben wij afgesproken dat de gemeente Apeldoorn deel neemt aan de gesprekken van het IBP. Zij houden ons op de hoogte van de ontwikkelingen.</p> <p>Omgevingswet</p> <p>De Omgevingswet is op 1-1-2024 in werking getreden. Dit levert ook een aantal nieuwe milieutaken op waaronder bodemtaken waarvoor tot 1 januari 2024 de provincie Gelderland verantwoordelijk was (lopende zaken handelt de provincie af). Omdat wij alle bodemtaken bij de omgevingsdienst hebben belegd, kennis en expertise is dus niet meer in onze organisatie aanwezig, is een logische gevolg dat de ODVeluwe de voor ons nieuwe bodemtaken ook uitvoert. Over overige nieuwe taken waarin de ODVeluwe geheel of gedeeltelijk een rol heeft in de uitvoering, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, stemmen wij af met de ODVeluwe.</p>		
Risico:	De ODV geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn. Er zijn geen substantiële risico's aanwezig in de begroting 2024 / MJB 2025-2027. Over het algemeen is het risico voor de gemeente zeer beperkt. Speciale aandacht gaat uit naar de financiële gevolgen van de invoering van de Omgevingswet. Om het risico te beheersen houdt de ODV hier in de nog op te stellen begroting rekening mee.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 712.820,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 1.608.533,-	€ 854.053,-	€ 1.278.217,-

Verbonden partij:	Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe)		
Resultaat	€ 697.806,-	-	-
Begrote bijdrage	€ 1.492.911,-	€ 1.465.157,-	€ 1.706.694,-

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Elburg, Postbus 70 8080 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	B. Brons		
Openbaar belang:	De streekarchivaris beheert de naar de archiefbewaarplassen van de deelnemende gemeenten Elburg (centrumgemeente), Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie taakveld 5.4 musea		
Doelstelling verbonden partij:	Het doel van het Streekarchivariaat - zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling - is het beheer van de naar de archiefbewaarplassen van de deelnemende gemeenten overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Ontwikkelingen:	<p>In 2023 is door alle partijen gewerkt aan de verdere voorbereiding van de fusie en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling (GR). Door de betrokken gemeenten, waaronder Harderwijk, zijn in 2023 principebesluiten genomen om de SNVV om te vormen tot een bedrijfsvoering organisatie. De beoogde datum voor inwerkingtreding van de fusieorganisatie is 1-1-2025. De verwachting is dat de besluitvorming over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling wel voor 1-7- 2024 is afgerond.</p> <p>De gelijktijdige wijziging van de GR en toetreding van Epe, Hattem en Heerde heeft ook financiële implicaties (het is niet alleen de juridische aanpassing van de GR-tekst op de nieuwe Wgr). Daarom is voornamelijk de intentie om de aangepaste GR per 1-1-2025 in werking te laten treden.</p>		
Risico:	Vanwege de vooraanstaande fusie is de verdeelsleutel voor de gemeente Harderwijk gewijzigd. Dit leidt tot een hogere bijdrage dan begroot waarvoor een deel is meegenomen in het weerstandvermogen.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	-	-	-
Vreemd vermogen	-	-	-
Resultaat	€ 3.095,-	-	-
Begrote bijdrage	€ 221.176,-	€ 277.657,-	€ 313.063,-
Realisatie bijdrage	€ 222.515,-	-	-
Belang	23,31%	23,31%	23,31%
Toelichting	Omdat jaarlijks het verschil tussen bevoorschotting en rekening wordt afgerekend, heeft deze instelling geen eigen en vreemd vermogen.		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandvermogen: € 53.250,-			

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Europaweg 79 7336 AK		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. Joon		
Ambtelijke accounthouder:	L. Groen		
Openbaar belang:	De gemeente Harderwijk valt onder de Veiligheidsregio Noord - Oost Gelderland voor de onderdelen brandweer en geneeskundige hulp in de Regio (GHOR). De VNOG is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweerbijstand in de gemeente Harderwijk. Tevens wordt binnen de VNOG door de afdeling crisisbeheersing ondersteunend opgetreden ten aanzien van de gemeentelijke processen (bevolkingszorg) die op regionaal niveau uniform worden vormgegeven.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0. Bestuur en ondersteuning en programma 1. Veiligheid		
Doelstelling verbonden partij:	Meer veiligheid in de regio, dat is de ambitie van de VNOG. In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland werken GHOR en brandweer nauw samen. Zij werken ieder vanuit een eigen invalshoek, maar met een gezamenlijke missie: een veilige leefomgeving.		
Ontwikkelingen:	De gemeente Harderwijk werkt op vele vlakken samen met de VNOG, zoals aan het risicoprofiel, het project natuurbrandbestrijding, het project demarcatie, waterongevallen en duiken, de overgang van de brandweerkazerne Harderwijk en het proces Bevolkingszorg. Zie ook programmatekst veiligheid. In 2024 loopt het Regionaal Beleidsplan af. Er komt een nieuw beleidsplan voor de periode 2025-2028. De VNOG is bezig om de speerpunten en de excelleerpunten te verwoorden; zaken waarvoor de VNOG de komende jaren extra aandacht wil hebben. Daarnaast zal in 2024 de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling worden vastgesteld. Tevens zal het project natuurbrandbestrijding in samenwerking met de VNOG verder worden opgepakt.		
Risico:	De VNOG geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 17.183.000,-	€ 14.149.000,-	€ 12.691.000,-

Vreemd vermogen	€ 35.715.000,-	€ 44.112.000,-	€ 56.608.000,-
Resultaat	€ 2.360.000,-	-	-
Begrote bijdrage	€ 2.476.000,-	€ 2.538.000,-	€ 2.733.000,-
Realisatie bijdrage	€ 2.476.000,-	-	-
Belang:	5,13%	5,13%	5,13%
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem,		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	E. Enklaar		
Ambtelijke accounthouder:	S. Duschka		
Openbaar belang:	De Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken is een besloten vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door 11 gemeenten (Apeldoorn, Ede, Barneveld, Nunspeet, Putten, Epe, Harderwijk, Elburg, Oldebroek, Heerde en Ermelo) en de provincie Gelderland (de zogenaamde publieke aandeelhouders). Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 8. Ruimte en wonen, taakveld 8.1 Programma 5. Sport, cultuur en recreatie, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Doelstelling verbonden partij:	Doel van het programma Vitale Vakantieparken is: een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken te realiseren, dat een sterke schakel vormt in het hele toeristisch-recreatieve aanbod van de Veluwe. Op die manier draagt de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken bij aan de gezamenlijke ambitie om van de Veluwe de meest gastvrije vakantiebestemming van Nederland te worden.		
Ontwikkelingen:	<p>Het programma is gestart in 2013. In 2017 kwam een bestuursakkoord tot stand dat als onderlegger diende voor de samenwerking. Vervolgens is in 2019 het programmaplan Vitale Vakantieparken 2019-2022 vastgesteld door de colleges van de elf gemeenten en provincie Gelderland (zie bijlage).</p> <p>Om het gezamenlijk doel van het programma Vitale Vakantieparken toch te bewerkstelligen, is besloten tot de oprichting van de Besloten Vennootschap 'Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken' (verder de OMVV) waarbij de Provincie en de gemeenten gezamenlijk aandeelhouders zijn. Voorafgaand aan deze keuze is gekeken naar velerlei organisatievormen.</p> <p>De OMVV bestaat uit een fonds en een ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren als verwerving, investeren in vastgoed, beheer en verkoop. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar voor projecten. De provincie bezit de helft van de aandelen en de gemeenten de andere helft van de aandelen. Basis voor de verdeling van aandelen over de gemeenten is de verdeelsleutel die ook is gehanteerd in het bestuursakkoord Vitale Vakantieparken van april 2017.</p> <p>De Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland hebben ingestemd met het voorstel om het benodigde startkapitaal (€ 4 miljoen) voor de OMVV beschikbaar te stellen. Vooralsnog zullen de deelnemende gemeenten geen geld inleggen.</p> <p>Op 14 februari 2019 is de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV) opgericht en op 16 juni 2019 is de directeur benoemd. In 2019 zijn de interne processen verder afgerond en is de vennootschap in 2020 operationeel geworden.</p> <p>Er is door de betrokken partijen voor gekozen om praktisch te starten en gaandeweg te leren van de ervaringen over wat (minder) goed werkt en aan welk type activiteit meer of minder behoefte is. Om de OMVV ook op langere termijn goed te kunnen laten functioneren moeten meerdere onderwerpen verder worden uitgewerkt. De tien gemeenten en provincie hebben in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) OMVV vastgelegd dat zij onderwerpen in de Samenwerkingsagenda binnen twee jaar na ondertekening van de SOK gezamenlijk zullen uitwerken. De resultaten zullen worden gekoppeld aan de evaluatie van de OMVV.</p> <p>Op dit moment wordt gekeken hoe de samenwerking voor de komende jaren vorm gaat krijgen en dat betekent voor 2024 nog geen bijdrage vanuit de gemeente.</p>		
Risico:			
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	-	-	-
Vreemd vermogen	-	-	-
Resultaat	-	-	-
Begrote bijdrage	-	-	-
Realisatie bijdrage	-	-	-
Belang:	Aandeel 2,60%, aandelen 1.300, nominale waarde € 1.300,- (€ 1,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V.
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Koningstraat 28 1, 6811 DG Arnhem

Verbonden partij:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V.		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	M. Karels		
Openbaar belang:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V. is een besloten vennootschap, waarvan 50% van de aandelen gehouden wordt door gemeente Harderwijk. De deelneming wordt door de gemeente Harderwijk beschouwd als onderdeel van haar publieke taak ter realisering van haar duurzaamheidsdoelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 7. Duurzaamheid en Milieu		
Doelstelling verbonden partij:	WHW heeft voornamelijk tot doel: het realiseren, in stand houden en (doen) exploiteren van een warmte infrabedrijf, ten behoeve van een duurzame energievoorziening door middel van een warmtenet in de gemeente Harderwijk		
Ontwikkelingen:	Aansluiting Waterfront fase 3, Stadhuis. (gepland 2024) Oriëntatie om ook rol van warmteleverancier binnen WNH BV te gaan faciliteren, in afwachting op Wcw en bredere governance discussie met de partners binnen de gemeente t.a.v. de warmtetransitie Er wordt onderzocht of ook de Zeebuurt kan aansluiten.		
Risico:	Aanleg- en exploitatie risico's ten aanzien van het warmtenet. Deze risico's worden primair door WHW zelf gedragen, maar de kans bestaat dat de gemeente wordt aangesproken of op eigen initiatief een rol pakt bij het oplossen van eventuele problemen. Prijsstijgingen waardoor tegenvallende aanbestedingsresultaten. Door het doorschuiven van woningbouw blijven inkomsten in de vorm van eenmalige aansluitbijdragen en vastrecht achter. Een additionele agiostorting van € 2.000.000,- in 2024 lijkt noodzakelijk.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 2.982.000,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 1.833.000,-	-	-
Resultaat	€ 18.000,- -/-	€ 21.000,- -/-	€ 61.000,- -/-
Begrote bijdrage	-	-	-
Realisatie bijdrage	-	-	-
Belang:	50% verdeeld in 10 aandelen A nominaal € 0,01 en 1.500 aandelen B nominaal € 1.000,-		
Bedrag waarvoor verbonden partij is opgenomen in berekening van het benodigde weerstandsvermogen:	€ 500.000,-		

Verbonden partij:	Zonnepark Harderwijk B.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Deventerweg 2A, 3843 GD Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	T. Meuwissen		
Openbaar belang:	Zonnepark Harderwijk B.V. is een besloten vennootschap, waarvan 51% van de aandelen gehouden wordt door gemeente Harderwijk. De overige 49 % wordt gehouden door Endura. De deelneming wordt door de gemeente Harderwijk beschouwd als onderdeel van haar publieke taak ter realisering van haar duurzaamheidsdoelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 7. Duurzaamheid en Milieu		
Doelstelling verbonden partij:	Het doel is de realisatie en exploitatie/onderhoud van een zonnepark. Dit in het kader van het realiseren van de duurzaamheidsdoelen van gemeente Harderwijk. Doordat het zonnepark is gerealiseerd op een carport op een parkeerterrein is er sprake van het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen zonder dat landbouwgrond wordt opgeofferd (dubbel oppervlaktegebruik). Voor een deel van de financiering zijn zondelen (obligaties) uitgegeven aan particulieren in 2021 en 2022.		
Ontwikkelingen:	Het zonnepark is in juni 2022 in gebruik genomen. Intern betekent dit dat het van een ontwikkelfase is overgegaan naar een gebruikersfase.		
Risico:	T.a.v. de borgstelling is de volgende risicoberekening gedaan: € 1.840.000,- x 50%		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	€ 13.000,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 2.430.000,-	-	-
Resultaat	€ 68.532,-	-	-
Begrote bijdrage	-	-	-
Realisatie bijdrage	-	-	-
Belang:	Aandeel 51%, 51 aandelen met een nominale waarde van € 1,-		
Bedrag waarvoor verbonden partij is opgenomen in berekening van het benodigde weerstandsvermogen:	€ 450.000,- (t.a.v. borgstelling)		

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Met grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de grond- en vastgoedmarkt. Op basis van haar rol en inzet van instrumenten kan de gemeente hiermee uitvoering geven aan gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij is grondbeleid geen doel op zich maar ondersteunend aan uitvoering van gemeentelijke doelstellingen zoals het versterken van de woonbalans en het realiseren van CO2 reductie.

Toepassing grondbeleid

De gebiedsontwikkeling vindt plaats in een dynamisch speelveld, welke voortdurend aan verandering onderhevig is. De veranderingen raken de uitvoering van grondbeleid. De kernelementen uit de veranderende omstandigheden betreffen:

- Marktomstandigheden (vastgoed- en grondmarkt);
- Maatschappelijke opgaven;
- Wijzigingen wet- en regelgeving.

Conform de Nota Grondbeleid 2019 zet de gemeente Harderwijk zich in om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren en de focus te leggen op haar publiekrechtelijke rol. Wel vindt er per geval (project of gebied) een afweging plaats om voor een andere rolnvulling te kiezen indien hiermee maatschappelijke meerwaarde kan worden gerealiseerd. Beslissingen hierover worden verantwoord door middel van een ontwikkelingsstrategie.

Actieve grondexploitaties

De gemeente Harderwijk kent 3 gebieden waarin actief grondbeleid wordt toegepast: Waterfront, Drielanden en Lorentz III. Voor deze gebieden is een grondexploitatieberekening (grex) vastgesteld die jaarlijks wordt herzien. Tevens is er een grex vastgesteld voor nog uit te geven restkavels in de gebieden Lorentz II, Sypel en Tonsel.

Verder kent de gemeente Harderwijk 2 gebieden waarvoor onderzoekskosten worden gemaakt die op een later moment ingebracht kunnen worden in een nog vast te stellen grex: Weiburg en Kranenburg Noord.

Het exploiteren van gronden brengt risico's met zich mee. Door het uitvoeren van uitgebreide risicoanalyses kan vroegtijdig worden ingespeeld op mogelijk veranderende omstandigheden. Binnen de projectteams zijn zowel risico's als kansen geïnventariseerd en vervolgens financieel vertaald en benoemd bij de herziening van de grondexploitaties 2024. De risico's die niet kunnen worden opgevangen binnen de voordelige resultaten uit de grondexploitaties worden meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

Uitgifte van bouwrijpe grond

Bouwrijp gemaakte grond wordt uitgegeven t.b.v. woningbouw en bedrijven.

Woningbouw

De vraag naar betaalbare woningen is erg hoog. Het creëren van een breder aanbod van deze woningen binnen de grondexploitaties Drielanden en Waterfront is één van de speerpunten.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel woningen er gerealiseerd kunnen worden met de door de gemeente Harderwijk uitgegeven gronden.

Complex	2023	2022	2021
Drielanden	70	0	0
Waterfront	66	0	129
Totaal	136	0	129

Bedrijven

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel ha. bedrijfsgrond er is uitgegeven door de gemeente Harderwijk.

Complex	2023	2022	2021
Lorentz II	0,0	0,0	0,6
Lorentz III	3,4	3,5	6,4
Sypel	0,0	0,3	0,0
Tonsel	0,2	0,	0,3
Totaal	3,6	3,8	7,3

Prognoseerde resultaten grondexploitatie

De geprognoseerde resultaten in de jaarrekening 2023 zijn afkomstig uit de herziene grexen begin 2024. In onderstaande tabel staan de resultaten per grondexploitatie weergegeven inclusief een vergelijking met de grexen begin 2023.

Complex	2024		2023	
	Eindwaarde	Looptijd	Eindwaarde	Looptijd
Drielanden	€ -8.680	31-12-2029	€ -9.007	31-12-2028
Waterfront *1	€ 73.944	31-12-2030	€ 65.836	31-12-2029
Lorentz III	€ -7.910	31-12-2031	€ -8.282	31-12-2031
Restkavels Lorentz II	€ -177	31-12-2024	€ -410	31-12-2023
Restkavels Sypel *1	€ 46	31-12-2026	€ 185	31-12-2025
Restkavels Tonsel	€ -1.572	31-12-2026	€ -1.607	31-12-2026
Totaal	€ 55.651		€ 46.715	

-/- is voordelig

*1 De grondexploitatie kent een nadelige eindwaarde. Ter dekking van dit nadeel is een voorziening getroffen.

In hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans wordt een verdere analyse van deze resultaten gegeven.

Tussentijds Winst/Verlies nemen

Iedere grex sluit met een verwacht financieel resultaat. Bij de jaarrekening wordt, afhankelijk van dit resultaat en rekening houdend met gekwantificeerde risico's, tussentijds winst of verlies genomen.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij een winstgevende grondexploitatie tussentijds winst genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Dit betekent concreet dat er gekeken wordt in hoeverre de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. De uitkomst hiervan wordt vermenigvuldigd met de te verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's. Tenslotte wordt de in het verleden genomen winst hierop in mindering gebracht. De boekwaarde speelt bij deze methode geen rol.

Voorbeeld

80% kosten gerealiseerd, 60% opbrengsten gerealiseerd, verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's € 5,0 miljoen. In vorige jaren is al € 1.600.000 winst genomen. De te nemen winst bedraagt in dit voorbeeld € 800.000 ((0,8 x 0,6 x € 5.000.000) -/- € € 1.600.000).

Wanneer een grondexploitatie verliesgevend is, wordt een voorziening gevormd ter grootte van het volledige te verwachten verlies. De POC-methode wordt niet toegepast bij verliesgevende grondexploitaties. Wanneer uit de herziening van een verliesgevende grondexploitatie blijkt dat het verlies is toe-/afgenomen, dient de voorziening hierop te worden aangepast.

Tussentijdse winst/verlies 2023

Drielanden	€ 1.493.000 -/-
Waterfront, toename voorziening ter dekking verliesgevende grexen	€ 8.108.000
Lorentz III	€ 3.216.000 -/-
Restkavels Lorentz II	€ 328.000 -/-
Restkavels Sypel, afname voorziening ter dekking verliesgevende grexen	€ 139.000 -/-
Restkavels Tonsel	€ 214.000 -/-

Totaal tussentijdse winst/verlies 2023 € **2.718.000**

-/- is voordelig

De verantwoording van tussentijdse winsten en verliezen vindt plaats in programma 3 Economie (grondexploitaties bedrijventerreinen) en programma 8 Ruimte en wonen (grondexploitaties woningbouwgebieden)

3.8 Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)

Inleiding

De WOO (Wet open overheid) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Deze wet is de opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Deze wet regelt de passieve en actieve openbaarmaking. Op grond van deze wet worden overheidsorganisaties verplicht om documenten actief (uit eigen beweging en niet alleen op verzoek) openbaar te maken. Deze verplichting wordt gefaseerd ingevoerd voor verschillende categorieën van documenten. Het overkoepelende thema bij deze wet is het bewustzijn van de openbaarheid en publicatie van informatie en de verbetering van opslag en ontsluiting van informatie. Meerinzicht heeft hierin een belangrijke ondersteunende rol. Openbaarheid van overheidsinformatie en een goede informatiehuishouding is in het algemeen belang voor de democratische samenleving. De WOO brengt een aantal verplichtingen met zich om deze openbaarheid en de informatiehuishouding te verbeteren.

Passieve openbaarmaking

Ten eerste biedt de WOO de mogelijkheid voor eenieder om bestuursorganen te verzoeken om publieke informatie voor eenieder openbaar te maken. Deze mogelijkheid bestond ook onder de Wet openbaarheid van bestuur. Hoewel het aantal verzoeken om openbaarmaking van documenten in 2023 niet significant is toegenomen, is er een toename in complexiteit en omvang van de verzoeken op te merken. Om het proces van openbaarmaking op verzoek te verbeteren en te versnellen is door Meerinzicht in 2022 software aangeschaft om documenten te anonimiseren. Anonimiseren en redigeren van documenten is een noodzakelijke stap in het proces van passieve openbaarmaking. Het proces van redigeren en anonimiseren, met behulp van de ondersteunende software, is in 2023 geanalyseerd. Onder andere nieuwe ontwikkelingen in de software maken verbeteringen van het proces mogelijk. Daarnaast kunnen verbeteringen in coördinatie en ondersteuning bijdragen aan een meer zorgvuldig en efficiënter openbaarmakingsproces. In 2023 is daarom de functie van een WOO-coördinator gecreëerd. Voor deze functie is een geschikte kandidaat geworven die in 2024 aan de slag gaat. De functionaris is ondergebracht bij Meerinzicht zodat de vier organisaties eenduidig ondersteund kunnen worden. In 2024 zullen verdere verbeteringen aan het passieve openbaarmakingsproces worden aangebracht, waarbij de WOO-coördinator een belangrijke rol zal vervullen. Tot slot zijn in 2023 nieuwe en geharmoniseerde sjablonen ontwikkeld en geïmplementeerd voor de vier organisaties ter bevordering van een snelle en zorgvuldige besluitvorming.

Actieve openbaarmaking

Ten tweede verplicht de WOO bestuursorganen om bij de uitvoering van hun taken informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Deze verplichting wordt nader gespecificeerd voor 11 categorieën overheidsinformatie. Deze verplichting is nog niet in werking getreden. Inwerkingtreding volgt door een nog te nemen koninklijk besluit en zal gefaseerd plaatsvinden. Voor deze gefaseerde inwerkingtreding is gekozen omdat de centrale infrastructuur nog ontwikkeld moest worden en om overheden tijd te geven om de actieve openbaarmaking van de verschillende informatiecategorieën stapsgewijs voor te bereiden en te realiseren. Met betrekking tot deze voorbereiding hebben de drie gemeenten en ook Meerinzicht zich gepositioneerd als 'slimme volger' wat voor de implementatie van de actieve openbaarmakingsplicht betekent dat de gemeente ervoor zorgt dat de 11 categorieën gepubliceerd kunnen worden, maar dat bovenop de rijksbijdrage geen extra investeringen worden gedaan om op de verplichtingen vooruit te lopen.

Nadat de aanvankelijke centrale infrastructuur (Platform Open Overheidsinformatie, oftewel PLOOI) in 2022 is stopgezet, is in 2023 een verwijzindex (WOO-index) gelanceerd. Deze index betreft een vervanger van PLOOI, waarbij informatie niet centraal ontsloten worden, maar wel centraal doorzoekbaar is. De gemeente is inmiddels aangesloten op de WOO-index en zal de index gefaseerd vullen met verwijzingen naar informatie. In 2023 zijn mogelijkheden voor decentrale opslag (bij de gemeente zelf) onderzocht. Doordat alle overheidsorganisaties in Nederland met dit vraagstuk te maken hebben, is een snelle ontwikkeling in technische mogelijkheden bij verschillende aanbieders te zien. Deze mogelijkheden worden in 2024 verder onderzocht en uitgewerkt.

Voor nadere gefaseerde inwerkingtreding van de actieve openbaarmaking is nog geen concreet tijdspad bekend. In 2024 zal verder worden voorbereid op openbaarmaking met inachtneming van de verschillende fases, die op hoofdlijnen al wel bekend zijn. Vooruit lopend op de gefaseerde inwerkingtreding voldoet de gemeente reeds grotendeels aan fase 1.

Informatiehuishouding

Ten derde verplicht de WOO bestuursorganen om maatregelen te treffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van de digitale documenten, oftewel het verbeteren van de informatiehuishouding. In 2022 is vanuit Meerinzicht gestart met het in kaart brengen van knel- en verbeterpunten in de informatiehuishouding. Dit is in 2023 doorgezet om te komen tot een handelingsperspectief voor zowel de korte als de lange termijn kan worden bepaald. Een verbetering van de informatiehuishouding betreft een meerjarenproject. De VNG heeft een

meerjarenplan opgesteld voor de periode 2022 tot en met 2027 dat gevolgd kan worden. Dit meerjarenplan wordt als uitgangspunt gehanteerd. In 2023 zijn voor de korte termijn concrete acties uitgezet ter verbetering van de informatiehuishouding. Voor de langere termijn wordt in 2024 vanuit Meerinzicht gewerkt aan een informatievisie en een daarop volgend uitvoeringsplan.

4 Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Jaarrekening 2023 is opgesteld conform Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Nadere bepalingen die zijn opgenomen in de financiële verordening – als nadere invulling van BBV-voorschriften- zijn eveneens van toepassing.

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De inkomsten Algemene uitkering in een bepaald boekjaar worden bepaald aan de hand van de laatste betaalspecificatie met betrekking tot dat boekjaar. In deze betaalspecificatie is, indien van toepassing, de Decembercirculaire verwerkt.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en bij uitzondering – indien geactiveerd – in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt dan aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Activa met een exploitatieduur van minder dan 3 jaar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Activa met economisch nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000,- worden niet geactiveerd. Activa met maatschappelijk nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 100.000,- worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen. Voor beide categorieën betekent dit een directe afschrijving van activa onder deze bedragen ten laste van de rekening van baten en lasten.

Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de "Nota waarden en afschrijven vaste activa gemeente Harderwijk 2019" zoals door de raad op 16 mei 2019 is vastgesteld.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Flottende activa

Voorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat. 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht. 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd). Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies tenzij anders aangegeven. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is gewaardeerd op het doelvermogen per pensioendatum. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de Financiële verordening en op basis van de Kadernota Rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 9 november 2023 door de raad is vastgesteld.
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Tijdigheid kan ook deze jaarrekening betreffen.

- o Ten aanzien van het M&O criterium is de Nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik- en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid, zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening 2023. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 3 % is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapporteringstolerantie van € 50.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.2 Balans

	Balans 2023	Balans 2022
<u>Totale activa</u>		
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.475	862
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.359	3.457
Totaal Immateriële vaste activa	4.834	4.319
<u>Materiele vaste activa</u>		
Investeringen met een economisch nut	122.130	115.494
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.405	1.458
Investeringen met een maatschappelijk nut	15.775	14.342
Totaal Materiele vaste activa	139.311	131.294
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	5.369	5.125
Overige Langlopende Leningen	4.378	3.634
Totaal Financiële vaste activa	9.747	8.759
Totaal Vaste activa	153.891	144.372
 Vlottende Activa		
<u>Voorraden</u>		
Gereed product en handelsgoederen	5	5
Bouwgrond in exploitatie	71.249	88.694
Totaal Voorraden	71.254	88.699
<u>Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.</u>		
Uitzettingen in Rijksschatkist	41.317	8.625
Vorderingen	4.676	4.843
Rekening courant met niet financiële instellingen (SVN)	1.622	744
Vorderingen op openbare lichamen	13.300	10.839
Totaal Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.	60.915	25.051
<u>Liquide middelen</u>		
Kassaldo	0	0
Banksaldo	1.121	898
Totaal Liquide middelen	1.121	898
<u>Overlopende activa</u>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	451	1.620
Overige overlopende activa	6.220	8.902
Totaal Overlopende activa	6.671	10.521
Totaal Vlottende Activa	139.961	125.169
Totaal activa	293.852	269.542
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

	Balans 2023	Balans 2022
<u>Totale passiva</u>		
Passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	27.552	44.442
Bestemmingsreserves	61.813	40.467
Resultaat	2.940	9.584
Totaal Eigen vermogen	92.305	94.493
<u>Voorzieningen</u>		
Voorzieningen	19.710	18.204
Totaal Voorzieningen	19.710	18.204
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.</u>		
Geldlening o/g	132.174	114.714
Waarborgsommen	358	274
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.	132.532	114.988
Totaal Vaste financieringsmiddelen	244.547	227.686
vlottende passiva		
<u>Netto schuld rentetypische looptijd < 1 jaar</u>		
Overige schulden	2.861	3.929
Banksaldi	718	464
Kasgeldleningen	0	0
Totaal schuld rentetypische looptijd < 1 jaar	3.579	4.393
<u>Overlopende Passiva</u>		
Nog te betalen bedragen	13.306	5.375
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	32.420	32.088
Totaal Overlopende Passiva	45.726	37.463
Totaal vlottende passiva	49.305	41.855
Totaal passiva	293.852	269.542
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	174.121	171.435

4.3 Overzicht van baten en lasten

Lasten / Baten	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Resultaat bepaling					
Baten	-179.370	-183.017	-201.213	-202.197	-984
Lasten	176.043	183.923	208.462	204.386	-4.075
Resultaat bepaling - Totaal	-3.327	906	7.249	2.190	-5.059
Resultaat bestemming					
Dotatie	12.414	1.208	28.756	28.839	83
Ontrekking	-18.510	-2.934	-37.006	-33.967	3.039
Resultaat bestemming - Totaal	-6.097	-1.726	-8.250	-5.128	3.121
Geheel - Totaal	-9.423	-820	-1.001	-2.939	-1.938

Ingevolge het bepaalde in artikel 27, lid b van het Besluit Begroting en Verantwoording moet het overzicht van baten en lasten tenminste een overzicht bevatten van de gerealiseerde kosten van overhead en VPB.

Overhead	Realisatie begrotingsjaar 2023	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	-870	-746	-774
Lasten	18.716	18.811	16.696
Saldo	17.846	18.065	15.922

Vennootschapsbelasting	Realisatie begrotingsjaar 2023	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	0	0	0
Lasten	3	0	0
Saldo	3	0	0

L2 niveau	Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning	Resultaat bepaling	Baten	-117.728	-113.328	-116.907	-119.484	-2.577
		Lasten	25.629	24.793	29.184	28.567	-617
	Resultaat bepaling - Totaal	-92.099	-88.535	-87.723	-90.917	-3.194	
	Resultaat bestemming	Dotatie	3.563	30	6.797	6.797	0
		Ontrekking	-9.347	-1.059	-29.859	-28.818	1.041
Resultaat bestemming - Totaal	-5.783	-1.028	-23.062	-22.021	1.041		
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-97.883	-89.564	-110.785	-112.938	-2.153
PROG1 Veiligheid	Resultaat bepaling	Baten	-119	-28	-34	-800	-766
		Lasten	4.536	4.719	4.966	5.658	693
Resultaat bepaling - Totaal			4.417	4.691	4.932	4.859	-73
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.417	4.691	4.932	4.859	-73
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Resultaat bepaling	Baten	-1.310	-1.207	-1.875	-2.309	-434
		Lasten	9.508	9.142	8.858	9.888	1.031
	Resultaat bepaling - Totaal	8.199	7.935	6.983	7.579	596	
	Resultaat bestemming	Dotatie	1.172	0	1.731	1.731	0
		Ontrekking	-1.510	-208	-728	-691	37
Resultaat bestemming - Totaal	-337	-208	1.003	1.040	37		
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.861	7.727	7.986	8.619	634
PROG3 Economie	Resultaat bepaling	Baten	-2.055	-2.322	-3.124	-9.321	-6.197
		Lasten	2.932	2.695	4.607	6.231	1.624
	Resultaat bepaling - Totaal	877	373	1.483	-3.090	-4.573	
	Resultaat bestemming	Dotatie	500	0	200	200	0
		Ontrekking	0	0	0	0	0
Resultaat bestemming - Totaal	500	0	200	200	0		
PROG3 Economie - Totaal			1.377	373	1.683	-2.890	-4.573
PROG4 Onderwijs	Resultaat bepaling	Baten	-3.562	-2.869	-4.275	-3.801	474
		Lasten	8.428	8.923	9.182	8.476	-706
	Resultaat bepaling - Totaal	4.866	6.054	4.907	4.675	-232	
	Resultaat bestemming	Dotatie	892	892	2.421	2.421	0
		Ontrekking	-1.152	-1.153	-1.153	-1.111	41
Resultaat bestemming - Totaal	-260	-261	1.268	1.309	41		
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.606	5.793	6.175	5.984	-191
PROG5 Sport, cultuur en recreatie	Resultaat bepaling	Baten	-2.437	-2.366	-3.063	-3.036	27
		Lasten	13.726	13.546	15.387	14.690	-698
	Resultaat bepaling - Totaal	11.289	11.180	12.324	11.654	-670	
	Resultaat bestemming	Dotatie	180	20	20	103	83
		Ontrekking	-102	-136	-302	-235	67
Resultaat bestemming - Totaal	78	-116	-282	-133	149		
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			11.367	11.064	12.042	11.521	-521
PROG6 Sociaal domein	Resultaat bepaling	Baten	-34.042	-36.767	-42.432	-38.987	3.445
		Lasten	86.261	90.700	97.234	93.302	-3.933
	Resultaat bepaling - Totaal	52.219	53.933	54.802	54.315	-488	
	Resultaat bestemming	Dotatie	5.590	221	6.992	6.992	0
		Ontrekking	-5.269	-324	-1.265	-640	624
Resultaat bestemming - Totaal	321	-103	5.727	6.352	624		
PROG6 Sociaal domein - Totaal			52.540	53.830	60.530	60.666	137
PROG7 Duurzaamheid en milieu	Resultaat bepaling	Baten	-9.874	-10.869	-13.162	-11.920	1.242
		Lasten	13.794	14.447	19.867	16.162	-3.706
	Resultaat bepaling - Totaal	3.920	3.578	6.705	4.242	-2.463	
	Resultaat bestemming	Dotatie	118	8	5.445	5.445	0
		Ontrekking	-1.084	-55	-3.001	-2.135	867
Resultaat bestemming - Totaal	-966	-47	2.444	3.311	867		
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			2.954	3.531	9.149	7.553	-1.596
PROG8 Ruimte en wonen	Resultaat bepaling	Baten	-8.242	-13.262	-16.342	-12.539	3.802
		Lasten	11.229	14.958	19.177	21.412	2.236
	Resultaat bepaling - Totaal	2.987	1.696	2.835	8.873	6.038	
	Resultaat bestemming	Dotatie	399	38	5.151	5.151	0
		Ontrekking	-47	0	-699	-337	362
Resultaat bestemming - Totaal	352	38	4.452	4.813	362		
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			3.338	1.734	7.287	13.687	6.400
Totaal Programma's - Totaal			-9.423	-820	-1.001	-2.939	-1.938
Geheel - Totaal			-9.423	-820	-1.001	-2.939	-1.938

4.4 Toelichting op de balans

De bedragen in de toelichting op de balans zijn in duizendtallen opgenomen.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2022 is als volgt:

Indeling	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023	Rente
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	862	613			1.475	0
Totaal	862	613			1.475	0

Met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting worden gronden die de gemeente zelf (her)ontwikkeld, gekwalificeerd als Bouwgrond in Exploitatie.

Het is mogelijk om voorbereidingskosten die in eerdere fases worden gemaakt in te brengen als boekwaarde in het grondexploitatiecomplex. Deze kosten worden tot die tijd geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Voor de gemeente Harderwijk gaat het om de gronden Weiburg en Kranenburg Noord. Het bedrag investeringen 2023 betreft deze gronden.

Indeling	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Rente
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.457			99	3.359	0
Totaal	3.457			99	3.359	0

Materiële vaste activa

De vaste activa is in de balans weergegeven in drie categorieën:

1. Economisch nut;
2. Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
3. Maatschappelijk nut openbare ruimte;

Hieronder is het verloop van de vaste activa weergegeven.

1) Economisch nut

	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2023	Rente
Gronden en terreinen	29.072	402		-638	-26		28.810	0
Bedrijfsgebouwen	55.643	7.814		-1.957	-654		60.846	0
Woonruimten	785						785	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	596	61		-54			604	0
Overige materiele vaste activa	14.651	836		-828	-70		14.589	0
Machines, apparaten en installatie	13.712	3.229	-13	-864	-407		15.656	0
Vervoersmiddelen	1.034	45		-239			840	0
Totaal	115.494	12.387	-13	-4.581	-1.157		122.130	0

2) Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2023	Rente
Gronden en terreinen	155						155	0
Bedrijfsgebouwen	363			-63			300	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	0	136			-45		91	0
Overige materiele vaste activa	436	22		-25			433	0
Machines, apparaten en installatie	505			-79			426	0
Totaal	1.458	158		-167	-45		1.405	0

3) Maatschappelijk nut openbare ruimte

	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2023	Rente
Gronden en terreinen	1.833	166		-8			1.991	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	11.717	1.908		-277	-390		12.958	0
Overige materiele vaste activa	774	89		-37			826	0
Machines, apparaten en installatie	17	-20			3			0
Totaal	14.342	2.143		-322	-388		15.775	0

In bijlage 5.1 bij de jaarrekening 2023 is een overzicht van de kredieten 2023 opgenomen. Tevens is in dit overzicht aangegeven welke kredieten bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 worden afgesloten.

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023	Rente
Kapitaalverstrekkingen	5.125	250		-6	5.369	0
Overige langlopende leningen	3.634	755		-12	4.378	0
Totaal	8.759	1.005		-18	9.747	0

Kapitaalverstrekkingen

Betreft aandelen in de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Alliander, N.V. Stadsherstel, Inclusief Groep, Afvalsturing Friesland en de verstrekte geldleningen in het kader van de Vitale vakantieparken. Ook het oprichtingskapitaal van de Woningstichting en de Centrale Antenne Inrichting zijn hieronder verantwoord. Daarnaast is hierbij opgenomen een pakket obligaties Nederland, effecten Harderwijker torenfonds en overige effecten. Het bedrag € 250.000 betreft de aandelen Warmtenetwerk Harderwijk.

Overige langlopende leningen

Hieronder zijn opgenomen verstrekte geldleningen inzake hypothecaire geldlening ambtenaren, het overbruggingskrediet Estrado, leningen SVN en de converteerbare hybride obligatielening Aliander. De leningen SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) zijn in 2023 met €755.000 toegenomen.

Vlottende activa

Vorraden

	Balans 31-12-2022	Mutatie 2023	Balans 31-12-2023
Gereed product en handelsgoederen	5	0	5
Gereed product en handelsgoederen - Total	5	0	5
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	154.607	-9.472	145.135
Voorziening Grondbedrijf	-66.021	-7.969	-73.990
Gronden en hulpstoffen	108	-3	104
Bouwgrond in exploitatie - Total	88.693	-17.444	71.249
Vorraden - Totaal	88.698	-17.444	71.254

In de tabellen kan de som van de delen, als gevolg van afronding, afwijken van de totalen.

Reserve / Voorziening	Balans 31-12-2022	Mutatie 2023	Balans 31-12-2023
Voorziening Grondbedrijf			
Voorziening Waterfront	-65.836	-8.108	-73.944
Voorziening Sypel	-185	139	-46
Voorziening Grondbedrijf Totaal	-66.021	-7.969	-73.990

Gereed product en handelsgoederen

Specificatie gereed product en handelsgoederen	31-12-2022	Mutatie 2023	31-12-2023
Voorraad eigen verklaringen	5	0	5
Totaal	5	0	5

Bouwgrond in exploitatie (algemeen)

Na afloop van een boekjaar wordt de begroting van de grondexploitaties (grexen) herzien. De boekwaarde van de balanspost 'Bouwgrond in exploitatie' is gebaseerd op de herzieningen met prijspeildatum 1 januari 2024. Het betreft de volgende grondexploitaties:

- Drielanden;
- Lorentz III;
- Waterfont.
- Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel

Bij een herziening worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

Binnen de grondexploitaties van de gemeente Harderwijk wordt gebruik gemaakt van een algemene renteparameter die gelijk is voor de resterende looptijd van een grex. De kosten- en opbrengstenparameter worden gedifferentieerd naar onderwerp (bijv. woningbouw en bedrijven/kantoren) en termijn (bijv. kort, middellang en lang). Dit leidt tot de volgende samenvatting voor de herziene grexen:

- Renteparameter: 0,64%;
- Kostenparameter: tussen 2,0% en 6,9%
- Opbrengstenparameter: tussen 0,0% en 2,0%

Bouwgrond in exploitatie (specifiek)

Onderstaand wordt per grondexploitatie een analyse gegeven van het jaar 2023 (ontwikkeling boekwaarde) en de ontwikkeling voor de toekomstige jaren (herziening grex).

Drielanden

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2022	Geboekt 2023	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	196.051	159.040	2.564	34.447
Opbrengsten	-211.902	-155.158	-10.967	-45.777
Resultaat Drielanden	-15.851			
Reeds genomen resultaat t/m 2022	-5.678			
Resultaat 2023	-1.493			
Nog te nemen resultaat	-8.680			

^{-/-} is voordelig

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de A28 aan de noordzijde, de Westermeenweg en aansluitend de Groene Zoomweg naar de Harderwijkerweg aan de oostzijde en de Fokko Kortlanglaan en Horloseweg aan de zuid- en westzijde. Drielanden is grotendeels bestemd als woningbouwlocatie met enkele ondersteunende commerciële en maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige bedrijvigheid en het Crescentpark als recreatievoorziening. De grondexploitatie Drielanden kent een looptijd t/m 31-12-2029.

In 2023 zijn gronden uitgegeven in Harderweide deelgebied II Noord en zijn voorbereidingen getroffen voor uitgifte van toekomstige deelgebieden in Harderweide. Daarnaast is verder ingezet op de versnelling van de realisatie van de geluidsschermen langs de A28.

De herziening van de grex Drielanden 2024 verwacht per 31-12-2029 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 8,7 miljoen (eindwaarde). Voor een vergelijking met de grex Drielanden 2023 dient het resultaat uit 2023 te worden toegevoegd. Het totale voordelige resultaat van € 10,2 miljoen is ca. € 1,2 miljoen hoger dan het voordelige resultaat uit de grex 2023. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat rekening wordt gehouden met een lagere kostenstijging en hogere opbrengstenstijging in de komende jaren.

Waterfront

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2022	Geboekt 2023	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	280.007	249.269	3.437	27.301
Opbrengsten	-206.063	-126.519	-3.998	-75.546
Resultaat Waterfront	73.944			

^{-/-} is voordelig

In de grondexploitatie Waterfront vindt een ingrijpende transformatie van het verouderde bedrijventerrein Haven tot woningbouw plaats, wordt een nieuw bedrijventerrein 'Lorentzhaven' gerealiseerd en wordt de

verkeersontsluiting inclusief parkeeromgeving rondom de Boulevard geherstructureerd. De grondexploitatie Waterfront kent een looptijd t/m 31-12-2029.

In 2023 is deelgebied 1 van Waterfront fase 3 woonrijp gemaakt en is gestart met het bouwrijp maken van deelgebied 6.

De herziening van de grex Waterfront 2024 verwacht per 31-12-2029 een geprognosticeerd nadelig resultaat van € 73,9 miljoen. Dit betekent een resultaatverslechtering van € 8,1 miljoen ten opzichte van het geprognosticeerd nadelig resultaat uit de herziening van 2023. Dit wordt met name veroorzaakt door aangepaste regelgeving voor het verantwoorden van de Rijksbijdrage Woningbouwimpuls die in 2021 is ontvangen ter gedeeltelijke dekking van het publiek financieel tekort. In voorgaande grexen werd de ontvangen bijdrage als opbrengst opgenomen en werd een risico opgenomen dat (een deel van) deze bijdrage terugbetaald moet worden wanneer het uiteindelijk financieel tekort lager zou zijn. Nu dient uit te worden gegaan van het actueel financieel tekort. Dit zorgt ervoor dat de Rijksbijdrage fors naar beneden is bijgesteld. Daartegenover staat dat het opgenomen risico fors is verlaagd.

Lorentz III

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2022	Geboekt 2023	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	63.324	59.722	565	3.037
Opbrengsten	-81.378	-45.419	-6.228	-29.731
Resultaat Lorentz III	-18.054			
Reeds genomen resultaat t/m 2022	-6.928			
Resultaat 2023	-3.216			
Nog te nemen resultaat	-7.910			

^{+/} is voordelig

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Kleine Mheenweg en de Newtonweg. Het regionale bedrijventerrein dient hoofdzakelijk te voorzien in bouwgrond voor bedrijven in de milieucategorieën 3 t/m 5. Het totale uitgeefbare gebied bedraagt ca. 45 ha. Hiervan moet per 1 januari 2023 nog ca. 16,7 ha. worden uitgegeven. De grondexploitatie Lorentz III kent een looptijd t/m 31-12-2031.

De verkoop van bedrijfsgronden op Lorentz III geeft over de afgelopen 3 jaar het volgende beeld:

2021 : 6,4 ha.

2022 : 3,5 ha.

2023 : 3,4 ha.

De vraag naar bedrijfskavels blijft hoog. Vooral nog wordt de gronduitgifte en vestiging van bedrijven op Lorentz III niet gehinderd door de stikstofproblematiek. De beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet (netwerkg congestie) kan wel voor vertraging zorgen. Hiervoor is een risico op vertraging gekwantificeerd.

De herziening van de grex Lorentz III 2024 verwacht per 31-12-2031 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 7,9 miljoen. Voor een vergelijking met de grex Lorentz III 2023 dient het resultaat uit 2023 te worden toegevoegd. Het totale voordelige resultaat van € 10,1 miljoen is ca. € 1,7 miljoen hoger dan het voordelige resultaat uit de grex 2023. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het verhogen van de grondprijzen.

Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2022	Geboekt 2023	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	6.268	5.233	388	647
Opbrengsten	-10.132	-5.788	-483	-3.860
Resultaat Restkavels	-3.864			
Reeds genomen resultaat t/m 2022	-1.620			
Resultaat 2023	-542			
Nog te nemen resultaat	-1.702			

^{+/} is voordelig

De grex Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel bestaat uit meerdere deelcomplexen met ieder een eigen looptijd:

Lorentz II: 31-12-2024

Sypel: 31-12-2026

Tonsel: 31-12-2026

De herziening van de grex Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel 2024 kent een geprognosticeerd voordelig totaalresultaat van € 1,7 miljoen. Voor een vergelijking met de grex Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel 2023 dient het resultaat uit 2023 te worden toegevoegd. Het totale voordelige resultaat van € 2,2 miljoen is ca. € 0,4 miljoen hoger dan het voordelige resultaat uit de grex 2023. Dit wordt met name veroorzaakt door het vervallen van enkele opgenomen kostenposten en het verhogen van de grondprijzen.

Gronden en hulpstoffen

Specificatie Gronden en hulpstoffen	31-12-2022	Mutatie 2023	31-12-2023
Gronden De Harder	26	-26	0
Gronden Handelsweg 1	82	22	104
Totaal	108	-4	104

Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jr

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Tussenrekening schatkistbankieren (Rijksschatkist - BNG)	-6.533	0
Uitzettingen in Rijks schatkist	15.158	41.317
Uitzettingen in Rijks schatkist	8.625	41.317
Debiteuren Algemeen	2.164	2.492
Debiteuren Belastingen	609	840
In verband met te verhalen bijstand	2.070	1.344
Vorderingen	4.843	4.676
Rekening courant SVN	744	1.622
RC niet-financiële instellingen (SVN)	744	1.622
Vorderingen op Openbare Lichamen	10.839	13.300
Vorderingen op openbare lichamen	10.839	13.300
Uitzetting rentetypische looptijd < 1 jr	25.051	60.915

Vorderingen	Grootboekrekening	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Debiteuren Algemeen	Debiteuren AD	2.319	2.613
	Tussenrekening nog te verwerken ontvangsten (cresendo)	-13	-1
	Oninbare vorder. AD privaatrechtelijk	-143	-120
Debiteuren Algemeen		2.164	2.492
Debiteuren Belastingen	Debiteuren belastingen	664	890
	Oninbare belastingvorderingen	-55	-51
Debiteuren Belastingen		609	840
In verband met te verhalen bijstand	Debiteuren Sociaal	2.929	2.025
	Oninbare debiteuren sociaal	-1.274	-996
	Debiteuren TOZO	414	315
In verband met te verhalen bijstand		2.070	1.344
Vorderingen		4.843	4.676

Een deel van de debiteuren heeft een langlopend karakter, het betreft hier een vordering uit 2018 die naar verwachting open staan tot 2025. Dit betreft delen van gronden die juridisch nog geleverd moeten worden.

Te verhalen bijstand

In 2017 hebben de gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde besloten dat het aantal openstaande debiteuren teruggebracht moest worden. De hoeveelheid openstaande debiteuren en de beschikbare capaciteit bij de SDV maakte dat dit plan van aanpak slechts gedeeltelijk is uitgevoerd en dat het openstaande saldo 'mee is gekomen' naar Meerinzicht. Meerinzicht heeft na de start de prioriteit bij het onderdeel Jeugdzorg gelegd vanwege de financiële risico's op dit dossier. Eind 2019 is gestart met het project "Terugvorderingen". In 2020 is besloten om het project met zes maanden uit te stellen in verband met corona.

Eind 2020 zijn de dossiers van voor 2018 op individuele basis bekeken en door een externe partij onderzocht. Vanaf 2022 zijn de vorderingen van na 2018 intern onderzocht. Door organisatorische oorzaken en corona is dit later gestart dan gepland. Het onderzoek heeft geleid tot afboekingen en het bijstellen van het bedrag dat inbaar wordt geacht. Het debiteurensaldo is met € 900.000 afgenomen. Naast het terugkijken en opschonen is er een projectgroep gestart, die alle aspecten van een gedegen debiteurenadministratie onderzoekt, plus wat nodig is om dit te realiseren. Dit project wordt in 2024 afgerond. Hiermee wordt een adequate monitoring van de vorderingen voor de toekomst geborgd.

Vorderingen openbare lichamen

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Te ontvangen btw-compensatiefonds Belastingdienst	9.726	11.231
Te ontvangen Gemeente Zwolle beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang	262	
Te ontvangen diverse gemeente Apeldoorn	32	29
Te ontvangen diverse gemeente Elburg		4
Te ontvangen diverse gemeente Ermelo	30	101

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Te ontvangen diverse gemeente Hattem		2
Te ontvangen diverse gemeente Nunspeet		4
Te ontvangen diverse gemeente Oldenbroek		377
Te ontvangen diverse gemeente Putten		11
Te ontvangen diverse gemeente Zeewolde		19
Te ontvangen diverse Meerinzicht	442	33
Te ontvangen diverse Ministerie BZK		49
Te ontvangen diverse provincie Gelderland	68	579
Te ontvangen diverse Waterschap		861
Te ontvangen OmgevingsDienst Noord Veluwe	190	
Diversen	88	
Totaal vorderingen op openbare lichamen	10.839	13.300

Schatkistbankieren

Als gevolg van de invoering van het schatkistbankieren in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), zijn openbare lichamen verplicht om hun overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. De rapportageverplichting die hieruit voortvloeit, is medio 2014 vastgelegd in het BBV. Onderstaand overzicht geeft de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren van gemeente Harderwijk over 2023 weer. Hieruit blijkt dat gemeente Harderwijk het drempelbedrag niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)					
Verslagjaar 2023					
1	Drempelbedrag	4.225	4.225	4.225	4.225
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	424	375	353	400
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.801	3.851	3.873	3.825
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar 2023					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	211.272	211.272	211.272	211.272
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	211.272	211.272	211.272	211.272
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*2 + (4c)*0,002 met een min	Drempelbedrag	4.225	4.225	4.225	4.225
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	38.160	34.098	32.462	36.807
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	424	375	353	400

Liquide middelen

	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
ABN Amro	34	0
Bank Nederlandse Gemeente	864	1.121
Banksaldo	898	1.121
Kassen en banken	0	0
Kassaldo	0	0
Liquide middelen	898	1.121

Overlopende activa

Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsvoorstel (bedragen niet x1.000).

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Debet	Credit	Balans 31-12-2023
PPAS030 Dorps- en landschapsverst. Hierden	27.747	2.717	-7.803	22.660
PPAS062 Kranenburg Noord	-22.500	32.500	0	10.000
PPAS088 Prov subs via Roef - openb ruimte	0	184.259	-174.259	10.000
PSIS023 B2 Gem.hulp gedupeerden toeslag	58.481	157.018	-140.228	75.272
PSIS032 H4 SPUK BTW 2022	141.027	554.914	-695.941	0
PSIS040 C62 gedupeerden kwijtsch gem bel	8.657	7.949	-7.650	8.956
PSIS041 G12 gedupeerden kwijtsch SZW	0	130.332	-91.816	38.516

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Debet	Credit	Balans 31-12-2023
PSIS043 E3 sanering verkeerslawaaai	5.625	0	0	5.625
PSIS053 H35B Integraal Zorgakkoord IZA	0	279.904	0	279.904
Totaal	219.037	1.349.593	-1.117.697	450.933

*PPAS062 Kranenburg Noord (-€22.500) maakte in de jaarrekening 2022 onderdeel uit van de overlopende passiva. De post PSIS039 A16 Oekraïne Opvang Ontheemden maakte in de jaarrekening 2022 onderdeel uit van de overlopende activa maar moet op basis van saldo per 31-12-2023 verantwoord worden onder de overlopende passiva. Hierdoor sluiten de saldo's in de balans per 31-12-2022 niet aan met bovengenoemde specificatie.

Overig overlopende activa

	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Nog te ontvangen Diversen	8.504	5.826
Vooruitbetaalde posten	398	394
Overige Overlopende Activa	8.902	6.220

Nog te ontvangen bedragen diversen

	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Te vorderen BTW 5B	0	0
Te vorderen BCF	0	0
Nog te ontvangen	8.359	5.745
Nog te verwerken uitgaven	37	44
BBZ	32	3
Afdrachten secretarieleges	8	6
Afdrachten zwembad vanaf 2007	2	4
Afdrachten parkeergeld	15	12
Tussenrekening OZB	0	2
Terugvordering subsidie	40	0
Uitgaven simpelcard	0	1
Renteloze lening	9	9
	8.504	5.826

Vooruitbetaalde bedragen

	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Facturen ontvangen in 2022 – tbv 2023	398	394
	398	394

Passiva

Reserves

De reserves kunnen naar aard en doel als volgt worden onderverdeeld:

- Algemene Reserves;
- Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
- Bestemmingsreserves ter dekking van overige exploitatielasten.

De algemene reserves hebben een tweeledig doel. Enerzijds wordt minimaal het vloerbedrag beschikbaar gehouden in het kader van de weerstandscapaciteit. Anderzijds is er sprake van een bufferfunctie. Het saldo van de jaarrekening wordt gemuteerd met de algemene reserve. De bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten hebben als doel de in de exploitatie opgenomen kapitaallasten van de geactiveerde investeringen met een maatschappelijk nut budgettair neutraal te verantwoorden. Deze bestemmingsreserves zijn niet vrij aanwendbaar.

Reserves en voorzieningen (RT)		OTAP status: Productie			
Bedrijfscode: HWK					
		Beginbalans	Debet	Credit	Eindbalans
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen					
TRES Totaal Reserves					
Algemene Reserves	Algemene reserve	-44.442	27.595	-10.705	-27.552
	Algemene reserve saldo	-9.584	9.584	0	0
Algemene Reserves - Totaal		-54.026	37.179	-10.705	-27.552
Bestemmingsreserves Kapitaallasten	BRKL Aanlichten Zeebeer	-41	2	0	-39
	BRKL Aanp.techn.inst. kelder Markt 1	-160	0	0	-160
	BRKL Aanpassingen rond N302	-139	23	0	-116
	BRKL Bankjes voor ouderen	-24	8	0	-16
	BRKL Civiele projecten	-973	0	0	-973
	BRKL Gebied wellen - de stille wei	-1.620	8	0	-1.612
	BRKL Geluidswerende maatregelen A28	-2.047	0	0	-2.047
	BRKL Havenwerken kapitaallasten	-1.465	17	0	-1.448
	BRKL Herinr. Stationslaan	-1.234	0	-12	-1.246
	BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	-644	29	0	-615
	BRKL Herontw. Zeeplein	0	0	-191	-191
	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	-622	93	-12	-541
	BRKL Laad-hub Waterfront	-122	0	0	-122
	BRKL Leerpakketten AZC	-38	8	0	-31
	BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	-231	16	0	-215
	BRKL Rec.Ceintuurbaan/Korhoenlaan	0	0	-903	-903
	BRKL Reconstructie Scheepsingel	-326	14	0	-313
	BRKL Reconstructie Vondellaan	-413	18	0	-395
	BRKL Restauratie Catharinakapel	-207	0	0	-207
	BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	-1.003	68	0	-935
	BRKL Revat.Binnenstad 23-26	0	0	-137	-137
	BRKL Uitvoeringsagenda	-234	14	0	-220
	BRKL Verkeersveiligheid	0	0	-428	-428
	BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	-237	6	0	-231
	BRKL Vlot bij strandeiland	-40	0	0	-40
	BRKL parkeren Waterfront	-150	0	-500	-650
	BRKL schoolgebouw Sypel 2	0	0	-1.029	-1.029
Bestemmingsreserves Kapitaallasten - Totaal		-11.972	324	-3.211	-14.859
Bestemmingsreserves Overige	BR Aandelen Afvalwerken Friesland	-49	0	0	-49
	BR Aandelen Inclusiefgroep	-622	0	0	-622
	BR Archeologiefonds	-45	10	-20	-55
	BR Binnenstadvisie	0	0	-200	-200
	BR Duurzaam Vastgoed	0	0	-307	-307
	BR Duurzaamheid	-656	18	0	-638
	BR Duurzaamheidsfonds	0	608	-5.130	-4.522
	BR Duurzaamheidsmaatr, LorentzIII	-1.878	96	0	-1.782
	BR Egalisatiereserve automatisering	-42	0	0	-42
	BR Energielastn stichting vereniging	0	0	-500	-500
	BR Gemeentelijke energielasten 23-24	0	1.481	-4.200	-2.719
	BR Hanzedagen 2031	-500	0	0	-500
	BR Havenwerken	-7	0	-326	-333
	BR IHP onderwijshuisvesting	-221	1.101	-880	0
	BR IHP vanuit OHBA middelen	0	0	-500	-500
	BR Implementatie omgevingswet	-374	225	-113	-262
	BR Laad en loskade Kelvinstraat	-400	0	0	-400
	BR Monumenten	-102	0	-83	-185
	BR Multifunctioneel theater (09/15)	-3.199	0	0	-3.199
	BR Nieuwe Energiemaatregelen	-30	0	-8	-38
	BR Opschaling Warmtenet	-242	242	0	0
	BR Opvang Oekraïne	0	0	-250	-250
	BR Organisatieontwikkeling MIZ	-550	273	0	-277
	BR Parkeren Waterfront	-18.154	500	0	-17.654
	BR Programma Dienstverlening	0	107	-210	-103
	BR Sociaal domein	-500	1.274	-6.742	-5.968
	BR Stadsvernieuwing	-136	0	0	-136
	BR Stimulering sociale huur	-600	0	0	-600
	BR Tijd. huisvesting oud Struikterr.	-188	0	-38	-225
	BR Woonfonds	0	112	-5.000	-4.888
Bestemmingsreserves Overige - Totaal		-28.496	6.048	-24.507	-46.954
TRES Totaal Reserves - Totaal		-94.493	43.551	-38.423	-89.365
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen - Totaal		-94.493	43.551	-38.423	-89.365
Geheel - Totaal		-94.493	43.551	-38.423	-89.365

Algemene reserves

Verloopoverzicht (bedragen x1.000)	Bedrag
Besluitvorming jaarrekening 2022; resultaat	9.584
Besluitvorming jaarrekening 2022; toevoeging vanuit reserve organisatie ontwikkeling MIZ	273
2 ^e Turap; onderhandenwerken 2023-2024	848
Totaal toevoegingen	10.705
Besluitvorming jaarrekening 2022 onderhandenwerken (neutraal en niet-neutraal)	2.944
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo reserve DS overschot 2022	1.100
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo reserve DS-Vrouwen opvang DUVO	310
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo opvang Oekraïne	250
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo Omgevingswet	113
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo Herontwikkeling Zeeplein	191
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo MFC Harderwijk 2023	288
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo Havenwerken	308
Besluitvorming jaarrekening 2022 tlv saldo Programma Dienstverlening	147
Eerste Turap 2023; dekking rentelasten 2023 voor langlopende leningen	80
Kadernota 2023 dekking incidentele budgetten	968
Begroting 2023 energielasten 2023 - 2024	4.200
Begroting 2023 tegemoetkoming energielasten	500
Begroting 2023 vorming duurzaamheidsfonds	5.000
Begroting 2023 vorming woonfonds	5.000
Begroting 2023 demping tarief afval	252
Begroting 2023 AM-20221110 7-1 reserve domein Sociaal	3.921
Pilot Vang	893
Programma Bibliotheek op School voor 2023	101
Advisering nieuwbouw Landstede; dotatie bestemmingsreserve kapitaallasten Sypel 2	1.029
Totaal onttrekkingen	27.595

Bestemmingsreserves

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve ter dekking van overige exploitatielasten het doel toegelicht.

Bestemmingsreserves	Toelichting
Aandelen afvalverwerking Friesland	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit afvalverwerking Friesland, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
Aandelen Inclusiefgroep	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit Inclusiefgroep, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
Archeologiefonds	Reserve is gevormd voor de bekostiging van maatregelen ter conservering en/of restauratie van archeologische vondsten
Binnenstadvisie	Reserve is gevormd voor de dekking van versterken de wijkwinkelfunctie. We stellen een integrale binnenstadvisie incl. uitvoeringsagenda op. Hierbij hebben we aandacht voor leegstand, toegankelijkheid, bereikbaarheid, verduurzaming en vergroening. En voor aandachtslocaties in de binnenstad, zoals Vuldersbrink, Donkerstraat/Klooster en Boulevard
Duurzaam Vastgoed	Reserve is gevormd ten behoeve van investeringen voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Uit deze reserve kunnen alle voorgestelde DMJOP investeringen worden bekostigd.
Duurzaamheid	Reserve is gevormd voor de bekostiging van Uitvoeringsagenda Duurzaamheid (inclusief Innovatie groene agenda) en het duurzaamheidsvraagstuk.
Duurzaamheidsfonds	De kader voor de inzet van het duurzaamheidsfonds zijn door 9 november 2023 vastgesteld. Het duurzaamheidsfonds heeft als doel om de verduurzaming van de gemeente Harderwijk te versnellen en te zorgen dat iedereen uit de samenleving kan bijdragen en mee kan doen. De verduurzaming geldt voor de vier pijlers van de duurzaamheidsvisie. Met het vaststellen van de kaders kan het fonds uitgewerkt worden en de uitvoering starten zodat de versnelling daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.
Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III	Reserve is gevormd ter dekking van de financiële gevolgen van het verstrekken van bijdragen om ondernemingen die zich op het bedrijventerrein Lorentz III willen vestigen of zijn gevestigd te stimuleren maatregelen te treffen die een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de duurzaamheidsvisie.
Egalisatiereserve Automatisering	Reserve is bedoeld als bufferfunctie voor de vervangingsinvesteringen ICT.
Energielasten Stichtingen en Verenigingen	Reserve is gevormd voor een tegemoetkoming in de energielasten aan maatschappelijke verenigingen, stichtingen e.d. die in de problemen dreigen te raken door de stijgende energierekening en de kaders hiervoor in een aparte subsidieregeling uit te werken. Bij de kadernota 2024 is deze reserve ingezet en zal worden daarna worden opgeheven.
Gemeentelijke Energielasten 23-24	Reserve is ingesteld bij de begroting 2023 om voor de jaren 2023 en 2024 de extra energielasten van de gemeente te dekken.
Hanzedagen 2031	Reserve is ingesteld om de kosten van de te organiseren internationale Hazedagen in de gemeente Harderwijk te dekken.
Havenwerken	Reserve dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens conform het havenbeheersplan.
IHP onderwijshuisvesting	Reserve is bedoeld ter dekking van de lasten die verband houden met de doorcentralisatie huisvesting voortgezet onderwijs.
IHP vanuit OHBA middelen	Reserve is gevormd vanuit de OHBA middelen bij het vaststellen van het IHP (speciaal) basisonderwijs en kan ingezet worden voor incidentele dekkingen van kosten vanuit het IHP basisonderwijs.
Implementatie omgevingswet	Reserve is gevormd voor het opvangen van eenmalige gevolgen van invoering van de nieuwe wet- en regelgeving.
Laad- en loskade Kelvinstraat	Reserve is gevormd om toekomstige realisatie van de openbare laad- en loskade financieel te borgen.
Monumenten	Reserve is bedoeld ter dekking van bijdragen ten behoeve van eigenaren van gemeentelijke en rijksmonumenten voor onderhoud en restauratie op basis van de 'Nadere regels subsidie monumenten gemeente Harderwijk 2020'.
Multifunctioneel theater	Reserve is bestemd de totstandkoming van multifunctionele podiumvoorziening, mogelijk op Dolfinariumeiland.
Nieuwe energemaatregelen	Reserve is ingesteld voor de financieren van minder rendabele energemaatregelen als onderdeel van de doelstellingen van "De Energieke Stad"
Opschaling open warmtenet	Reserve is bestemd voor de infrastructuur voor het Open Warmtenet met overmaat te realiseren zodat opschaling plaats kan vinden naar bestaande wijken.

Bestemmingsreserves	Toelichting
Opvang Oekraïne	Reserve is bestemd voor mogelijke hoger kosten voor andere opvanglocaties ten behoeve van het opvangen van Oekraïners.
Organisatieontwikkeling MIZ	Reserve is bestemd voor het opvangen van de kosten van de organisatieontwikkeling in de eerste drie jaar.
Parkeren Waterfront	Reserve dient ter compensatie voor de wegvallende parkeeropbrengsten uit de boulevard, bekostiging tijdelijke parkeervoorzieningen ten tijde van realisatie Waterfront en dekking van de investeringen in de parkeergarages.
Programma Dienstverlening	Reserve is bestemd oor het bekostigen van kosten die voortvloeien vanuit het programma Dienstverlening in de komende jaren
Sociaal Domein	Reserve dient voor het opvangen van eventuele tekorten bij het beroep op individuele voorzieningen (Wmo, Jeugdwet, re-integratie vanuit de Participatiewet).
Stadsvernieuwing	Reserve is ingesteld voor het stimuleren van activiteiten op het gebied van stads- en dorpsvernieuwing.
Stimulering Sociale huur	Reserve is ingesteld om de initiatieven te ondersteunen om de (hogere) ambitie uit het Beleidsplan Wonen te kunnen verwezenlijken door te voorzien in de behoefte van met name betaalbare huurwoningen.
Tijdelijke huisvesting oud Struikterrein	Reserve is ingesteld ter dekking van de financiële effecten van het leveren van een financiële bijdrage aan corporaties van € 7.500,- per wooneenheid als compensatie voor de onrendabele top exploitatie wooneenheden voormalig Struikterrein..
Woonfonds	De kaders voor de inzet van het Woonfonds zijn op 9 november 2023 vastgesteld door de raad. Het doel is het versnellen van de realisatie van betaalbare huur- en koopwoningen.

Naast reserves worden op de balans ook voorzieningen verantwoord. Naar aard en doel kunnen deze als volgt worden onderverdeeld:

- Voorzieningen voor door derden beklemde middelen;
- Voorzieningen voor lopende verplichtingen en risico's;
- Voorzieningen voor onderhoud en egalisatie.

Reserves en voorzieningen (RT)		OTAP status: Productie			
Bedrijfscode: HWK					
		Beginbalans	Debet	Credit	Eindbalans
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen					
TVRZ Totaal Voorzieningen					
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	VZ Havenwerken	-438	165	-232	-505
	VZ Onderh. inrichting begraafplaats	-78	0	-9	-87
	VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-2.594	554	-1.629	-3.669
Onderhoudsegalisatievoorzieningen - Totaal		-3.110	719	-1.869	-4.261
Voorzieningen GREX (Debet)	De Harder	26	-26	0	0
	De Kades	51.646	-477	0	51.169
	De Stadswerven	38.331	55	0	38.385
	Drielanden 89	-22.431	1	0	-22.430
	Drielanden Zuid	-37.563	1.439	0	-36.123
	Fase2 Marktpartijen	-39	-0	0	-39
	Gemeentelijke inzet	59.499	404	0	59.903
	Groene Zoom	4.780	354	0	5.134
	Groene Zoomweg	35.972	51	0	36.024
	Handelsweg	82	22	0	104
	Harderweide	25.230	-8.761	0	16.470
	Lorentz II	-707	423	0	-284
	Lorentz III	21.231	-2.447	0	18.784
	Lorentzhaven	11.026	22	0	11.049
	Mheenlanden	3.024	4	0	3.029
	Open Warmtenet	847	-847	0	0
	Overlooperrein	9.557	34	0	9.591
	Sypel	123	267	0	390
	Tonsel	1.649	-243	0	1.406
	VZ De Sypel	-185	139	0	-46
	VZ Waterfront	-65.836	0	-8.108	-73.944
	Waterfront Alg.	-51.142	244	0	-50.898
Voorzieningen GREX (Debet) - Totaal		85.122	-9.341	-8.108	67.673
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's	VZ Afmoeingsregeling personeel	-855	97	-559	-1.317
	VZ Pensioengelden wethouders	-5.413	587	-191	-5.018
	VZ Soc. uitker. voormalig personeel	-376	193	-24	-207
	VZ Verlofsparen	-20	0	-89	-108
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's - Totaal		-6.664	876	-863	-6.650
Voorzieningen derden beklemmende mid	VZ Afkoop onderhoud graven	-1.503	109	-168	-1.562
	VZ Egalisatie Onderh. gem.watertaken	-4.563	451	-979	-5.091
	VZ Egalisatie riolering	0	0	0	0
	VZ Ruimtelijke ontwikkeling	-735	69	-84	-750
	VZ Verevening Vitale Vakantieparken	-1.630	903	-671	-1.398
Voorzieningen derden beklemmende mid - Totaal		-8.430	1.532	-1.902	-8.800
TVRZ Totaal Voorzieningen - Totaal		66.918	-6.215	-12.742	47.962
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen - Totaal		66.918	-6.215	-12.742	47.962
Geheel - Totaal		66.918	-6.215	-12.742	47.962

De mutaties (> € 500.000,-) op voorzieningen kunnen in hoofdlijnen als volgt worden toegelicht:

Groot onderhoud gebouwen en technische installaties:

Dotatie volgens begroting, € 1,06 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting en begrotingswijzigingen 2023. De uitgaven die hebben plaatsgevonden € 0,6 betreft de uitvoering van het werkplan MJOP jaarschijf 2023. (zie ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen).

Pensioengelden Wethouders

Jaarlijks worden er nieuwe actuariële berekening gemaakt van de pensioenen oud wethouders. Deze is gebaseerd op het dan actuele renetpercentage. De onttrekking aan deze voorziening is hier mede oorzaak van.

Onderhouds-Egalisatie voorziening Gemeentelijke watertaken:

Dotatie volgens begroting, € 1,0 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting.

Verevening Vitale Vakantieparken:

De ontvangen bijdragen 2023 zijn in deze voorziening gestort. Het bedrag wat onttrokken is, is gedoteerd aan de bestemmingsreserve reconstructie Ceintuurbaan-Korhoenlaan.

Onderstaand wordt per voorziening het doel toegelicht.

Voorzieningen	Toelichting
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	
Havenwerken	Voorziening dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens conform het beheersplan 2020-2024
Onderhoud inrichting begraafplaatsen	Voorziening is gevormd voor het opvangen van de kosten van onderhoud aan de inrichting van de begraafplaatsen.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Voorziening is gevormd om het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen en technische installaties te kunnen dekken. De jaarlijks geraamde dotatie is toegevoegd en de kapitaallasten van de gevoteerde kredieten groot onderhoud zijn onttrokken. Het actueel vastgestelde plan MJOP 2021-2024 is in de raad van 8 juli 2021 vastgesteld.
Voor lopende verplichtingen en risico's	
Afvoeiingsregelingen personeel	Voorziening is bedoeld ter dekking van de lasten voor de aangegane verplichtingen van voormalig personeel.
Pensioengelden wethouders	Voorziening is bedoeld om te kunnen voldoen aan (toekomstige) pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en aan hun nabestaanden. Op basis van actuariële berekeningen wordt de omvang van deze voorziening bepaald, waarbij gewaardeerd wordt op het doelvermogen per pensioendatum.
Sociale uitkeringen voormalig personeel	Voorziening is bedoeld voor het afdekken van sociale uitkeringen aan voormalig personeel.
Verlofsparen	In het kader van gemeentelijke CAO afspraken mogen medewerkers verlofsparen. De toekomstige lasten moeten op grond van het BBV worden afgestort in een voorziening.
Door derden beklemde middelen	
Afkoop onderhoud graven	Voorziening is bedoeld om de financiële effecten van het verzorgen van het onderhoud van de voor het onderhoud afgekochte graven te dekken
Egalisatie onderhoud gemeentelijke watertaken	Voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor het toekomstig onderhoud en vervanging van de riolering en pompen.
Egalisatie riolering	Voorziening dient ter egalisatie van kosten en opbrengsten van de bestaande riolering om daarmee bovenmatige schommelingen in het tarief van de rioolheffing te voorkomen.
Ruimtelijke ontwikkeling	Voorziening is gevormd voor het opvangen van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen ex artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening, ten behoeve van landschappelijke versterking in verband met nieuwe 'rode ontwikkelingen' in Hierden Dorp, Hierden Bosch en Hierden Buitengebied. Hieraan toegevoegd is De Groene Zoom.
Verevening Vitale vakantieparken	Voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor toekomstige projecten onder andere in het kader van Vitale vakantieparken

Vaste schulden rentetypische looptijd > 1jr

Omschrijving	BNG (Bank Nederlandse gemeenten)	Waarborgsommen	Totaal
Oorspronkelijke bedrag 1-1-2023	225.000	345	225.345
Cum. Aflossing tot 1-1-2023	-110.286	-71	-110.357
Saldo 1-1-2023	114.714	274	114.989
Opname	39.245	84	39.329
Aflossing	-21.786		-21.786
Saldo 31-12-2023	132.174	358	132.532

De rentelast van de opgenomen geldlening is structureel verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027. Hiermee is een beheersmaatregel getroffen om de continuïteit van onze bedrijfsvoering te borgen.

Waarborgsommen

Dit betreffen waarborgsommen welke zijn ontvangen in het kader van planschades, pasjes parkeerkelder, pasjes parkeerterreinen, elektrische sleutels gymzalen en anterieure overeenkomsten. De afname van het saldo is met name te verklaren door de anterieure overeenkomsten en waarborgsommen in het kader van planschades.

Vlottende passiva

Netto schuld rentetypische looptijd <1jr

Omschrijving	Balans	Balans
	31-12-2022	31-12-2023
Bank Nederlandse Gemeente	-464	-719
Banksaldi - Total	-464	-719
Crediteuren	-3.929	-2.861
Overige Schulden - Total	-3.929	-3.929
Netto schuld rentetypische looptijd<1jr - Total	-4.393	-3.579

Overlopende passiva

Omschrijving	Balans	Balans
	31-12-2022	31-12-2023
Nog te betalen bedragen	-5.375	-13.306
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	-32.088	-32.420
Overlopende Passiva	-37.463	-45.726

Nog te betalen bedragen

	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2023
Nog te bet. loonheffing – sociale lasten	-1.429	-1.495
Nog te bet. pensioenpremies	-288	-295
Nog te bet – lopende verplichtingen ed	-2.858	-8.925
Vooruit ontvangen vereveningsbijdr Vitale Vakantieparken	-593	-94
Te betalen BTW aangifte	-180	-2.331
Diverse overige bedragen	-27	-166
	-5.375	13.306

De post nog te bet – lopende verplichtingen ed is ruim 6.000 hoger dan vorig jaar. Dit wordt onder meer veroorzaakt door diverse afrekeningen binnen sociaal domein van 3.000, te betalen rente van 870, 600 afrekening Algemene Uitkering, 460 afrekening overname brandweerkazerne VNOG, diverse afrekeningen met andere overheden van 800.

Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Debet	Credit	Balans 31-12-2023
PPAS002 Parkmanagement	0	2.465	-2.465	0
PPAS007 COA OHBA regeling	-716.579	500.000	0	-216.579
PPAS013 Beschermde Wonen	-9.330.349	25.403.105	-23.319.125	-7.246.369
PPAS014 BW en MO deel Harderwijk	-745.201	8.128	-895.433	-1.632.506
PPAS015 Bestrijding huiselijk geweld	-347.122	297.122	0	-50.000
PPAS016 Praktijk HWK onbed. Zwangerschap	-40.580	83.267	-99.850	-57.163
PPAS023 Zwerfafval subsidie Nedvang t/m 2022	-128.363	89.564	0	-38.799
PPAS035 Grex opties	-45.466	7.177	-37.112	-75.402
PPAS041 Suicidepreventie Veluwe	0	19.520	-19.520	0
PPAS045 Geluidsanering Burg. De Meesterstraa	-53.092	0	0	-53.092
PPAS048 MDT Harderwijk	-153.035	101.391	0	-51.644
PPAS051 Subsidie fietspad Verkeersweg	0	4.800	-4.800	0
PPAS052 Gemeentelijke monumenten 2022	-19.833	19.833	0	0
PPAS054 Subsidie Kruising Stadswei/Rietmeen	0	17.907	-17.907	0
PPAS055 Subsidie Kruising Stadswei/Hanzemeen	0	26.620	-26.620	0
PPAS056 Toegankelijk maken/reconst 12 haltes	-52.643	65.804	-13.161	0
PPAS057 Toekomstvisie Binnenstad HWK	-20.368	25.460	-5.092	0
PPAS058 Netsportcourts Harderwijk	-4.875	4.875	0	0
PPAS061 Project zorgcentrum randmeer	-40.000	40.000	0	0
PPAS064 Overdracht bodemtaken Harderwijk	-50.000	0	0	-50.000
PPAS065 Invoeren bodemgeg. uit rapporten2022	0	-7.500	7.500	0
PPAS066 project Leefsamen Harderwijk	-20.268	20.268	0	0
PPAS067 Ontvangstlocatie Veluwe Harderwijk	-508.640	12.230	-166.733	-663.143
PPAS068 Gebiedsagenda EHZ Gelderland	-16.666	43.137	-50.000	-23.529
PPAS069 Recreatiezonering Harderwijk	-88.240	0	-55.200	-143.440
PPAS070 VSV middel liquidatie RNV	-83.736	0	0	-83.736
PPAS071 Gelders Winterfonds energielasten	0	171.445	-230.019	-58.574
PPAS072 Klimaatbestendig Triasplein	0	0	-15.000	-15.000
PPAS073 Verbreden fietspad verkeerweg	0	0	-77.926	-77.926
PPAS074 Fietspaaltjes	0	40.000	-40.000	0
PPAS075 herinrichting korhoenlaan boslaan	0	40.000	-40.000	0
PPAS076 Prog dienstverlening EHZM	-304.186	200.506	0	-103.680
PPAS077 WEB 22 Apeldoorn	-14.914	14.914	0	0
PPAS078 Hitteprojecten	0	16.000	-16.000	0
PPAS079 rotonde ceintuurbaan	0	0	-244.505	-244.505
PPAS080 gemeentelijke monumenten 2023	0	10.513	-53.200	-42.687
PPAS081 SNL Bosgroep	0	72.535	-72.535	0
PPAS082 3x3 Basketbalplein	0	0	-15.000	-15.000
PPAS083 DUMAVA Deventerweg	0	0	-51.190	-51.190
PPAS085 Burg. de meesterstraat	0	0	-319.565	-319.565

Omschrijving	Balans 31-12-2022	Debet	Credit	Balans 31-12-2023
PPAS086 Fietspad rotonde westeinde/stadswei	0	0	-21.839	-21.839
PPAS090 Gebiedsagenda EHZ Ermelo	0	0	-7.213	-7.213
PPAS091 Gebiedsagenda EHZ Zeewolde	0	0	-7.213	-7.213
PPAS092 Gebiedsagenda EHZ Flevoland	0	0	-6.863	-6.863
PPAS093 Pilot GLI en BSC	0	535	-15.000	-14.465
PSIS001 D12 RMC-middelen lopend jaar	-210.321	534.065	-735.155	-411.411
PSIS002 D12A Regionale aanpak VSV	-43.641	262.029	-218.663	-275
PSIS003 D1 RMC-middelen(oversch vorig jaar)	-376.441	178.525	0	-197.916
PSIS007 D8 Onderwijsachterstandbestr 19-22	-898.253	1.754.785	-1.716.692	-860.160
PSIS008 G2 Bijstandsuitkering (BUIG)	0	13.985.004	-13.985.004	0
PSIS009 G10 SPUK Wet inburgering	-187.780	302.344	-504.692	-390.127
PSIS010 G4 TOZO	-614.476	98.293	18.930	-497.253
PSIS011 H8 Sportakkoord	-47.040	45.530	0	-1.509
PSIS013 C43 Reductie energiegebr woningen	-76.870	0	0	-76.870
PSIS014 A7 Tijdelijk onderst.toezicht-handha	-5.722	5.722	0	0
PSIS016 A8 overlast asielzoekers	-5.023	5.023	0	0
PSIS017 C32 SUVIS ventilatie scholen 2021	0	0	0	0
PSIS018 H12 lokale preventie akkoorden	-26.836	15.066	-30.000	-41.770
PSIS019 E20 Verkeersveiligheid 20-21	-162.530	162.530	0	0
PSIS020 C31 Huisvesting kwetsbare doelgroep	-23.443	23.443	0	0
PSIS024 D11 Extra financiële middelen RMC	-86.124	64.444	0	-21.680
PSIS025 C9 Spec uitkering woningbouwimpuls	-14.180.070	-157.775	0	-14.337.845
PSIS026 D14 NPO middelen	-99.381	224.365	-328.732	-203.748
PSIS027 C56 Huisvesting aandachtsgroepen	-425.000	0	0	-425.000
PSIS028 A13 controle corona toegangsbew	-159.891	159.891	0	0
PSIS030 C55 middelen aanpak energiearmoede	-572.133	200.968	-348.830	-719.995
PSIS031 H21 Verst Clientondersteuning	-50.000	26.523	0	-23.477
PSIS033 E84 Verkeersveiligheidsmaatreg. 22-23	-171.570	41.626	0	-129.944
PSIS034 A12b incid bijdrage corona toeg bew	-11.577	0	0	-11.577
PSIS035 A15 Vermindering overlast asz 22-23	-50.000	27.659	0	-22.341
PSIS036 E53 Schone Lucht akkoord	-8.775	26.324	0	17.549
PSIS037 G13 Onderwijsroute	-41.824	66.257	-140.382	-115.949
PSIS038 C209 RHA 2022 (23-27)	-679.000	251.102	0	-427.898
PSIS039 A16 Oekraïne Opvang ontheemden	1.378.013	2.352.675	-3.742.138	-11.450
PSIS042 C92 Informatiepunten digitale overh	0	47.131	-47.131	0
PSIS044 H30 Brede spuk	0	733.055	-820.464	-87.409
PSIS045 F28 CDOKE	0	356.959	-828.947	-471.988
PSIS046 C209 RHA 2023	0	0	-85.000	-85.000
PSIS047 H4 SPUK Sport 2023	0	979.441	-1.161.037	-181.596
PSIS048 H32 Meerkst energie opb zwembad	0	240.208	-595.780	-355.572
PSIS049 E87B deltaprogr zoetwater 2e fase	0	0	-23.801	-23.801
PSIS050 C94 lokale aanpak isolatie	0	0	-608.799	-608.799
PSIS051 H31 Noodfonds energie amateursportve	0	46.124	-46.124	0
PSIS052 E44B Klimaatadaptatie 21-27	0	49.972	-373.752	-323.780
Totaal	-30.619.865	50.460.930	-52.260.778	-32.419.713

*PPAS062 Kranenburg Noord (-€22.500) maakte in de jaarrekening 2022 onderdeel uit van de overlopende passiva. De post PSIS039 A16 Oekraïne Opvang Ontheemden maakte in de jaarrekening 2022 onderdeel uit van de overlopende activa maar moet op basis van saldo per 31-12-2023 verantwoord worden onder de overlopende passiva. Hierdoor sluiten de saldo's in de balans per 31-12-2022 niet aan met bovengenoemde specificatie.

*PSIS025 Woningbouwimpuls, in 2023 is een nadere toelichting afgegeven door de Commissie BBV over de verwerking van de Rijksbijdrage Woningbouwimpuls (WBI). Deze aanpassing heeft ertoe geleid dat er voor het project Waterfront t/m 2022 teveel WBI uit de Overlopende passiva is onttrokken. Het saldo van -/- € 157.775,- bestaat daarmee uit een onttrekking voor project Harderweide van € 575.849,- en een correctie van de onttrekking voor project Waterfront van -/- € 733.624,-.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente Harderwijk is 1 van de aandeelhouders van Warmtenetwerk Harderwijk B.V.. De inbrengwaarde van de gemeente bestaat deels uit ingebrachte vermogensbestanddelen. Met de andere aandeelhouder is overeengekomen dat de gemeente Harderwijk een bedrag in geld verschuldigd is wanneer aan deze inbrengwaarde per inbrengdatum fiscaalrechtelijk een lagere waarde wordt toegekend. Het verschuldigde bedrag in geld betreft het verschil tussen beide waarden.

Geldnemer	Aard / omschrijving	Restant per 31-12-2023	Percentage dekking	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Inclusief Groep N.V.	garantstelling	1.583.333	14,00%	210.000
St. Sportpark Slingerbos	garantstelling	463.347	100,00%	444.813
Totaal				654.813

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd inzake aandeel gemeente Harderwijk (bedragen x 1.000):

Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspronkelijke bedrag	Restant per 31-12-2023	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Stichting UWONN	borgstelling	174.706	153.715	127.201
Stichting Habion	borgstelling	77.536	76.627	6.130
Woonzorg Nederland	borgstelling	359.725	353.921	2.074
Omnia Wonen	borgstelling	80.312	76.877	36.221
Zonnepark Harderwijk B.V.	borgstelling	1.920	1.840	1.840
Totaal		694.199	662.980	173.466

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Contractuele verplichtingen

De gemeente Harderwijk heeft op diverse gebieden contracten afgesloten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen. Naast deze verplichtingen heeft de gemeente diverse huurcontracten lopen met een waarde van €373.400.

Betreft	Aard	Einddatum contract	Bedrag verplichting
Accountantsdiensten	Overeenkomst	31-12-2026	Varieert per jaar
Afvalbeheer	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Brandstof	Raamovereenkomst	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Elektriciteit	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Facilitaire en automatisering	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Jeugdhulp (diverse)	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Leerlingenvervoer	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Levering gas	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Openbare ruimte (diverse)	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Openbare Verlichting	Raamovereenkomst	31-12-2026	Varieert per jaar
Opvoedhulp	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Schoonmaak	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

Betreft	Aard	Einddatum contract	Bedrag verplichting
Uitzendkrachten / tijdelijk personeel	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Verzekeringen	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulp bij het huishouden en begeleiding	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulpmiddelen	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

Lopende rechtszaken

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening waren er geen lopende schadeclaims vanuit de grondexploitatie. Wel liep er een rechtszaak in de algemene dienst. Ten tijde van het opmaken van de jaarrekening was onduidelijk of hier een schadeclaim uit zou voortvloeien.

4.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt op een onderdeel na.

Tijdens het opmaken van de jaarrekening liepen er twee casussen:

- binnen het sociaal domein waar mogelijk een terugvordering uit zou kunnen volgen van gedeclareerde zorgkosten. Bij het opmaken van deze jaarrekening was er nog onduidelijkheid over of en voor welk bedrag er mogelijk een terugvordering gaat plaatsvinden. Cijfermatig is in deze jaarrekening dus ook geen rekening gehouden met deze terugvordering. Eventuele daadwerkelijke terugvorderingen zullen verwerkt worden in het boekjaar 2024.
- ten tijde van het opstellen van de jaarrekening en de accountantscontrole is de uitspraak van de Raad van State over windpark Lorentz gepubliceerd. De gemeentelijke besluiten zijn hierin vernietigd. Over de verdere voortgang van dit project, in relatie tot de gemaakte kosten, is nog geen duidelijkheid. In het weerstandsvermogen is rekening gehouden met een risico van 50% voor dit project.

Voor het overige hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

4.6 Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken)

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning							
Resultaat bepaling	Baten	TV01 - Bestuur	-1.141	-321	-577	-618	-41
		TV02 - Burgerzaken	-747	-892	-816	-721	95
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-928	-979	-786	-1.052	-265
		TV04 - Overhead	-797	-774	-746	-870	-124
		TV05 - Treasury	-693	-688	-1.504	-1.803	-299
		TV061 - OZB woningen	-6.775	-7.051	-7.451	-7.479	-28
		TV062 - OZB niet-woningen	-4.654	-4.828	-5.078	-5.097	-20
		TV063 - Parkeerbelasting	-2.127	-2.142	-2.317	-2.406	-89
		TV064 - Belastingen overig	-541	-601	-566	-574	-8
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-99.114	-95.036	-97.067	-98.866	-1.799
		TV08 - Overige baten en lasten	-212	-18	0	1	1
	Baten - Totaal		-117.728	-113.328	-116.907	-119.484	-2.577
	Lasten	TV01 - Bestuur	2.745	3.143	3.501	3.355	-146
		TV02 - Burgerzaken	2.520	2.420	2.693	2.621	-71
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	1.717	1.740	1.880	1.991	111
		TV04 - Overhead	16.671	16.696	18.811	18.716	-95
		TV05 - Treasury	185	163	1.059	1.159	100
		TV064 - Belastingen overig	743	716	716	723	6
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	433	350	0	-350
		TV08 - Overige baten en lasten	43	-519	174	-1	-175
		TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB)	5	0	0	3	3
	Lasten - Totaal		25.629	24.793	29.184	28.567	-617
	Resultaat bepaling - Totaal		-92.099	-88.535	-87.723	-90.917	-3.194
Resultaat bestemming	Dotatie	TV02 - Burgerzaken	0	0	210	210	0
		TV08 - Overige baten en lasten	3.563	30	6.587	6.587	0
	Dotatie - Totaal		3.563	30	6.797	6.797	0
	Ontrekking	TV01 - Bestuur	0	-86	-86	-14	72
		TV02 - Burgerzaken	0	0	-103	-107	-4
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-20	-20	-20	-20	0
		TV04 - Overhead	-343	0	-273	-273	0
		TV08 - Overige baten en lasten	-8.910	-953	-29.377	-28.403	974
		TV010 - Mutaties reserves	-74	0	0	0	0
	Ontrekking - Totaal		-9.347	-1.059	-29.859	-28.818	1.041
	Resultaat bestemming - Totaal		-5.783	-1.028	-23.062	-22.021	1.041
	PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal		-97.883	-89.564	-110.785	-112.938	-2.153
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	-772	-772
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	-119	-28	-34	-28	6
	Baten - Totaal		-119	-28	-34	-800	-766
	Lasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	3.028	3.176	3.164	3.930	766
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	1.508	1.543	1.802	1.728	-73
	Lasten - Totaal		4.536	4.719	4.966	5.658	693
	Resultaat bepaling - Totaal		4.417	4.691	4.932	4.859	-73
	PROG1 Veiligheid - Totaal		4.417	4.691	4.932	4.859	-73
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-526	-96	-1.038	-1.560	-521
		TV22 - Parkeren	-160	-202	-63	-125	-62
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-623	-909	-774	-625	149
	Baten - Totaal		-1.310	-1.207	-1.875	-2.309	-434
	Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	6.261	6.173	5.509	6.444	936
		TV22 - Parkeren	1.738	1.544	2.053	2.261	208
		TV23 - Recreatieve havens	0	15	0	0	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	1.458	1.358	1.242	1.121	-121
		TV25 - Openbaar vervoer	51	53	53	61	8
	Lasten - Totaal		9.508	9.142	8.858	9.888	1.031
	Resultaat bepaling - Totaal		8.199	7.935	6.983	7.579	596
Resultaat bestemming	Dotatie	TV21 - Verkeer en vervoer	122	0	1.231	1.231	0
		TV22 - Parkeren	150	0	500	500	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	900	0	0	0	0
	Dotatie - Totaal		1.172	0	1.731	1.731	0
	Ontrekking	TV21 - Verkeer en vervoer	-1.360	-160	-160	-160	-0
		TV22 - Parkeren	-150	-13	-513	-500	13
		TV24 - Economische havens en waterwegen	0	-36	-56	-31	25
	Ontrekking - Totaal		-1.510	-208	-728	-691	37
	Resultaat bestemming - Totaal		-337	-208	1.003	1.040	37
	PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal		7.861	7.727	7.986	8.619	634

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
PROG3 Economie							
Resultaat bepaling	Baten	TV31 - Economische ontwikkeling	-103	-93	-118	-111	7
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-1.594	-1.694	-2.260	-8.630	-6.370
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-36	-41	-271	-218	53
		TV34 - Economische promotie	-323	-494	-474	-361	113
	Baten - Totaal		-2.055	-2.322	-3.124	-9.321	-6.197
	Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	202	212	307	194	-113
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.448	1.694	2.260	4.733	2.473
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	312	302	1.054	500	-554
		TV34 - Economische promotie	970	487	985	804	-181
	Lasten - Totaal		2.932	2.695	4.607	6.231	1.624
	Resultaat bepaling - Totaal		877	373	1.483	-3.090	-4.573
Resultaat bestemming	Dotatie	TV31 - Economische ontwikkeling	0	0	200	200	0
		TV34 - Economische promotie	500	0	0	0	0
	Dotatie - Totaal		500	0	200	200	0
	Onttrekking	TV31 - Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
	Onttrekking - Totaal		0	0	0	0	0
	Resultaat bestemming - Totaal		500	0	200	200	0
	PROG3 Economie - Totaal		1.377	373	1.683	-2.890	-4.573
PROG4 Onderwijs							
Resultaat bepaling	Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-263	-193	-730	-758	-28
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.298	-2.677	-3.545	-3.043	502
	Baten - Totaal		-3.562	-2.869	-4.275	-3.801	474
	Lasten	TV41 - Openbaar basisonderwijs	333	423	423	251	-172
		TV42 - Onderwijshuisvesting	3.478	4.360	3.778	3.628	-150
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.616	4.140	4.980	4.596	-384
	Lasten - Totaal		8.428	8.923	9.182	8.476	-706
	Resultaat bepaling - Totaal		4.866	6.054	4.907	4.675	-232
Resultaat bestemming	Dotatie	TV42 - Onderwijshuisvesting	892	892	2.421	2.421	0
	Dotatie - Totaal		892	892	2.421	2.421	0
	Onttrekking	TV42 - Onderwijshuisvesting	-1.152	-1.153	-1.153	-1.111	41
	Onttrekking - Totaal		-1.152	-1.153	-1.153	-1.111	41
	Resultaat bestemming - Totaal		-260	-261	1.268	1.309	41
	PROG4 Onderwijs - Totaal		4.606	5.793	6.175	5.984	-191
PROG5 Sport, cultuur en recreatie							
Resultaat bepaling	Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-14	0	-355	-352	3
		TV52 - Sportaccommodaties	-1.947	-1.995	-2.218	-2.170	48
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-25	0	-50	0	50
		TV54 - Musea	-59	-82	-82	-84	-2
		TV55 - Cultureel erfgoed	-257	-162	-160	-181	-21
		TV56 - Media	0	0	-47	-47	-0
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-135	-127	-150	-201	-51
	Baten - Totaal		-2.437	-2.366	-3.063	-3.036	27
	Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	896	951	1.125	1.038	-87
		TV52 - Sportaccommodaties	3.419	3.328	4.214	4.073	-141
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	2.619	2.653	3.002	2.888	-114
		TV54 - Musea	732	764	811	814	3
		TV55 - Cultureel erfgoed	817	542	703	623	-80
		TV56 - Media	929	738	837	837	0
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.315	4.569	4.696	4.417	-279
	Lasten - Totaal		13.726	13.546	15.387	14.690	-698
	Resultaat bepaling - Totaal		11.289	11.180	12.324	11.654	-670
Resultaat bestemming	Dotatie	TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	160	0	0	0	0
		TV55 - Cultureel erfgoed	20	20	20	103	83
	Dotatie - Totaal		180	20	20	103	83
	Onttrekking	TV52 - Sportaccommodaties	-8	-12	-178	-158	20
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-84	-62	-62	-61	1
		TV55 - Cultureel erfgoed	-10	-62	-62	-16	46
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
	Onttrekking - Totaal		-102	-136	-302	-235	67
	Resultaat bestemming - Totaal		78	-116	-282	-133	149
	PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal		11.367	11.064	12.042	11.521	-521

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2022	Prim. begroting 2023	Totale begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
PROG6 Sociaal domein							
Resultaat bepaling	Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-2.056	-570	-3.348	-3.597	-249
		TV62 - Wijkteams	-1.990	0	-1.240	-1.517	-277
		TV63 - Inkomensregelingen	-12.848	-13.498	-14.215	-14.594	-379
		TV65 - Arbeidsparticipatie	-16	0	0	0	0
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	-0	0	-3	-15	-13
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-164	-276	-276	-171	105
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	-162	0	0	-0	-0
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	-16.806	-22.423	-23.351	-19.093	4.257
	Baten - Totaal		-34.042	-36.767	-42.432	-38.987	3.445
	Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	6.938	5.438	9.100	8.492	-608
		TV62 - Wijkteams	185	3.304	4.460	3.594	-866
		TV63 - Inkomensregelingen	20.782	19.375	21.519	22.177	657
		TV64 - Begeleide participatie	4.686	4.524	4.483	4.496	13
		TV65 - Arbeidsparticipatie	1.062	1.573	1.288	1.235	-54
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	1.640	2.195	2.137	2.039	-98
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	9.972	11.021	9.858	9.902	44
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	18.980	18.732	18.970	20.341	1.371
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	18.033	23.105	24.213	19.837	-4.376
		TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	3.983	1.433	1.205	1.191	-15
	Lasten - Totaal		86.261	90.700	97.234	93.302	-3.933
Resultaat bepaling - Totaal			52.219	53.933	54.802	54.315	-488
Resultaat bestemming	Dotatie	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	1.753	0	250	250	0
		TV62 - Wijkteams	3.837	221	6.742	6.742	0
	Dotatie - Totaal		5.590	221	6.992	6.992	0
	Ontrekking	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-1.753	0	-142	-117	26
		TV62 - Wijkteams	-3.516	-324	-1.123	-524	599
	Ontrekking - Totaal		-5.269	-324	-1.265	-640	624
Resultaat bestemming - Totaal			321	-103	5.727	6.352	624
PROG6 Sociaal domein - Totaal			52.540	53.830	60.530	60.666	137
PROG7 Duurzaamheid en milieu							
Resultaat bepaling	Baten	TV71 - Volksgezondheid	-186	-334	-1.037	-1.000	37
		TV72 - Riolering	-3.573	-3.500	-3.698	-3.712	-14
		TV73 - Afval	-4.613	-6.032	-5.215	-5.413	-198
		TV74 - Milieubeheer	-412	-24	-2.234	-582	1.652
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	-1.090	-979	-979	-1.213	-234
	Baten - Totaal		-9.874	-10.869	-13.162	-11.920	1.242
	Lasten	TV71 - Volksgezondheid	2.292	2.722	3.529	3.410	-119
		TV72 - Riolering	2.300	2.661	2.826	2.611	-215
		TV73 - Afval	5.265	5.551	5.893	5.396	-498
		TV74 - Milieubeheer	3.018	2.526	6.543	3.590	-2.953
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	920	987	1.077	1.155	79
	Lasten - Totaal		13.794	14.447	19.867	16.162	-3.706
Resultaat bepaling - Totaal			3.920	3.578	6.705	4.242	-2.463
Resultaat bestemming	Dotatie	TV74 - Milieubeheer	118	8	5.445	5.445	0
	Dotatie - Totaal		118	8	5.445	5.445	0
	Ontrekking	TV72 - Riolering	0	0	0	0	0
		TV73 - Afval	-705	-25	-1.295	-1.412	-117
		TV74 - Milieubeheer	-379	-30	-1.706	-722	984
	Ontrekking - Totaal		-1.084	-55	-3.001	-2.135	867
Resultaat bestemming - Totaal			-966	-47	2.444	3.311	867
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			2.954	3.531	9.149	7.553	-1.596
PROG8 Ruimte en wonen							
Resultaat bepaling	Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-1.698	-430	-599	-1.439	-840
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-5.434	-11.981	-14.799	-9.858	4.942
		TV83 - Wonen en bouwen	-1.111	-850	-943	-1.242	-299
	Baten - Totaal		-8.242	-13.262	-16.342	-12.539	3.802
	Lasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	2.387	1.085	2.025	2.793	767
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	6.620	11.981	14.799	16.414	1.615
		TV83 - Wonen en bouwen	2.222	1.892	2.352	2.206	-146
	Lasten - Totaal		11.229	14.958	19.177	21.412	2.236
Resultaat bepaling - Totaal			2.987	1.696	2.835	8.873	6.038
Resultaat bestemming	Dotatie	TV81 - Ruimtelijke ordening	361	0	113	113	0
		TV83 - Wonen en bouwen	38	38	5.038	5.038	0
	Dotatie - Totaal		399	38	5.151	5.151	0
	Ontrekking	TV81 - Ruimtelijke ordening	-47	0	-266	-225	41
		TV83 - Wonen en bouwen	0	0	-433	-112	321
	Ontrekking - Totaal		-47	0	-699	-337	362
Resultaat bestemming - Totaal			352	38	4.452	4.813	362
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			3.338	1.734	7.287	13.687	6.400
Totaal Programma's - Totaal			-9.423	-820	-1.001	-2.939	-1.938
Geheel - Totaal			-9.423	-820	-1.001	-2.939	-1.938

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €6,9 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- Overschrijding van de lasten bij de begrotingsprogramma's met €5.605.000.
In overeenstemming met de financiële verordening artikel 10 lid 4 is €4.861.000 hiervan acceptabel.
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening en bij de programmaverantwoording;
- Overschrijding van de kredieten met €204.000. In overeenstemming met de financiële verordening artikel 10 lid 4 is €181.000 hiervan acceptabel.
- Onrechtmatigheden voor een bedrag van €2.976.000 miljoen doordat de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet juist zijn toegepast;
- Door het naleven van het M&O beleid is €128.000 aan terugvorderingen opgelegd.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onvoorzien

In de primitieve begroting is in programma 0 een budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad € 161.400. Dit budget is voor een bedrag van € 95.560 ingezet aan:

- Bijdrage ramp Turkije en Syrië € 50.000
- Kiosk De Sypel € 25.400
- Inhuur bezuinigingsopgave € 20.160

Onderhanden werken

Het totaal onderhanden werken 2023, ten laste van het saldo, bedraagt € 2.656.206. In dit bedrag zijn overhevelingen opgenomen van taakmutaties die in de december circulaire 2023 van het Rijk beschikbaar zijn gekomen. Het gaat hieronder meer om aanvullende middelen energietoeslag 2023 en invoeringskosten van de omgevingswet voor een totaal bedrag van € 2.110.222.

In de onderhanden werken zit, evenals voorgaande jaren, een substantieel bedrag aan overhevelingen van budgetten die door eenmalige dekking in de exploitatie zijn opgenomen. Aan onderhanden werken, die conform besluitvorming, gedekt worden uit reserves, voorzieningen en subsidies of specifieke uitkeringen, is € 4.671.030 opgenomen.

De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen qua uitvoering door naar 2024.

Onderstaand zijn twee overzichten onderhanden werk opgenomen

- Overzicht 1 is het totaal bedrag waarvan wordt voorgesteld dit ten laste van het rekeningresultaat te laten komen;
- Overzicht 2 is het bedrag dat wordt gedekt wordt door mutaties op reserves, voorzieningen, subsidies en specifieke uitkeringen.

Onderhanden werken ten laste van het rekeningssaldo

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
0	6003020	PALG660	Dig. monitoren energieverbruik	De opdracht is verstrekt tot uitvoeren van de werkzaamheden. Naar verwachting vindt de uitvoering plaats in het eerste kwartaal van 2024.	45.468
0	5004190		Inhuur directie	Inhuur budget is incidenteel opgehoogd om directeur S&O te kunnen ondersteunen. Er is nog budget over en de inhuur loopt langer door. Opdracht is inmiddels gegeven.	24.087
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; invoeringskst omgevingswet	Dec.circulaire 2023; invoeringskosten omgevingswet	246.222
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; energietoeslag	Dec.circulaire 2023; energietoeslag	1.864.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; vroegsignalering	Meicirculaire-Toegekende middelen vroegsignalering ad € 113.110,00 over te hevelen naar 2024 en te bestemmen voor de aanpak vroegsignalering en armoedebestrijding.	113.110
Subtotaal programma 0					2.292.887
1	610290	PALG690	Zorg en Veiligheid / Persoonsgerichte aanpak	Kosten voor ondersteuningssysteem PGA_X	10.000
Subtotaal programma 1					10.000
3	6304020	PALG610	Toekomstperspectief Heerlijk Harderw	Het traject is eind 2023 begonnen en zal worden afgerond in 2024. Het budget dient daarom overgeheveld te worden.	22.800
Subtotaal programma 3					22.800
5	6507000	PALG638	monitoring hondenbeleid	Dit is een meerjarig project met evaluatie in 2025	17.000
Subtotaal programma 5					17.000
6	6601020	PALG642	Interne inclusie	Het project heeft vertraging opgelopen vanwege aanvullende benodigde interne afstemming, voordat we ook daadwerkelijk konden starten met het project.. De verwachte afronding vindt nu plaats in februari/maart 2024.	40.500
Subtotaal programma 6					40.500
7	6601000	PALG294	Opzet ketenaanpak overgewicht	Met GGD NOG overeenkomst voor jeugdverpleegkundige. In 2023 niet ingezet vanwege ziekte. In 2024 willen we met GGD alsnog inzetten op ketenaanpak overgewicht bij kinderen, behorende bij GALA. Voor 2024 is geen budget beschikbaar, dus overheveling gewenst.	35.519
7	6701020		Gezondheidsbeleid	In 2023 hebben gemeenten binnen het GALA en IZA vanuit het Rijk geld beschikbaar gekregen om 'de beweging naar de voorkant' te maken. In 2023 hebben gemeenten binnen het GALA en IZA vanuit het Rijk geld beschikbaar gekregen om 'de beweging naar de voorkant' te maken. Omdat OKO goed past binnen het GALA en IZA is er besloten om dit voor 2023 te bekostigen uit het restant van deze budgetten. Daardoor is er voor 2023 €53.468 over. In 2023 is OKO gestart met het opbouwen van het netwerk en in 2024 zal er worden begonnen met de (praktische) uitvoering. Voor deze uitvoering is nog geen budget begroot. Het budget voor OKO wat gemeenten binnen het GALA ontvangen is niet groot genoeg voor de uitvoer. De gemeente Harderwijk ontvangt € 6.851 voor OKO binnen het GALA. Daarom is het verzoek om van het restant van OKO van €53.468 van 2023 €28.000 te reserveren als uitvoeringsbudget en over te hevelen naar 2024.	28.000
7	6704020		Duurzaamheid	Dit budget is bestemd voor verschillende projecten binnen het thema duurzaamheid. Voor de transitievisie warmte en circulaire economie lopen de projecten door in 2024. De pijler klimaatadaptatie en biodiversiteit gaan in 2024 van beleidsvorming naar een meer uitvoerend karakter. De uitgaven van dit onderdeel zijn eerst ten laste gebracht van de bestaande claim op de algemene reserve.	250.000
Subtotaal programma 7					313.519
Totaal					2.696.706

Splitsing	
Waarvan decembercirculaire	2.110.222
Overige overhevelingen	586.484
Totaal	2.696.706

Onderhanden werken budgettair neutraal

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag	
0	5004800	PGEB037	Groot onderhoud gemeentewerf	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2023 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	15.000
Subtotaal programma 0				15.000	
3	6304020	PALG535	Veluwe Ontvangstloc. Fase 2	Het project loopt door t/m 2025 en is gekoppeld aan een provinciale subsidie. Het budget dient daarom overgeheveld te worden (neutrale overheveling).	150.000
Subtotaal programma 3				150.000	
4	6403010	PALG497	NPO Middelen	SISA regeling; is verlengd tot 2025	203.748
4	6402070	PSPO005	Groot onderhoud gymz. Deventerweg	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2023 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	63.000
Subtotaal programma 4				266.748	
5	6507020	PALG612	Klimaatbestendig Triasplein	Dit budget is voor de voorbereidingskosten; een voorstel tot nadere uitwerking om samen met omwonenden tot een integraal ontwerp te komen gaat 2024 naar de raad.	26.579
5	6507030	PALG665	Recreatiezonering Veluwe	De voorbereiding loopt en de uitvoering van de maatregelen staan gepland in 2024. Het budget dient daarom te worden overgeheveld.	23.300
5	6502010	PSPO011	Groot onderhoud Sypel sportzaal	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2023 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	70.000
Subtotaal programma 5				119.879	
6	6681400	PALG534	Pilotteam 16-27 jarigen	De pilot 16-27 is door diverse redenen moeizaam op gang aan het komen. Tegelijkertijd zien we hoopvolle eerste resultaten. Alle reden om de pilot extra tijd te geven om zich te bewijzen c.q. te borgen.	200.000
6	6701010	PALG418	Proj. onbedoeld zwangerschap lvb	Project loopt t/m juni 2025	236.853
6	6601020	PALG494	MDT Harderwijk	Project MDT loopt t/m juni 2024	86.675
6	6602060	PALG645	Clientondersteuning SPUK	Het project loopt door t/m juni 2024. Conform de SPUK regeling	23.477
6	6681300	BWMO22	RHA projecten	Sisa regeling; loopt t/m 2027	365.041
6	6681300	BWMO23	RHA voorber. Molenweg	Werkzaamheden lopen door in 2024. Betreft neutrale overheveling vanwege SISA regeling	62.857
6	6601020	PALG664	Ontmoetmarkt ouderen	Ontmoetingsmarkt vindt 3 okt 2024 plaats	20.000
6	6601040	PGEB032	Groot onderhoud MFC de Bogen	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2023 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	43.000
Subtotaal programma 6				1.037.903	
7	6704020		Kapitaallasten windmolens	Betreft technische neutrale overheveling van de dekking kapitaallast van krediet INV0010 Routekaart Windenergie Lorentz. Dit zal t.z.t. ingebracht worden bij de business case Windpark.	460.000
7	6701020	PALG503	Preventieakkoord	Dit betreffen activiteiten voor het lokale preventieakkoord. Dit is een SISA-regeling. Het project is een jaar vertraagd. VWS heeft akkoord gegeven om dit ook in 2024 te mogen besteden.	41.770
7	6704020	PALG531	Aanpak energiearmoede	In 2023 is het project energieklustteams afgerond. In totaal 957 woningen bezocht en voorzien van gemiddeld 6 kleine energiebesparende maatregelen. De volgende actie is een omruilactie voor oud witgoed (koelkast, vriezen, wasmachine en vaatwasser). Bedoeling was dat deze in 2023 nog zou starten, vanwege vanwege afstemming over de AVG en juridische zaken start dit pas in 2024. De middelen vanuit de specifieke uitkering dienen neutraal overgeheveld te worden.	590.511
7	6704020	PALG601	Nationaal Isolatieprogramma	Op 7 december 2023 is de inkoopactie gestart. De mensen die aangeschreven zijn en meedoen krijgen een subsidie als ze een isolatiemaatregel laten uitvoeren. De subsidie wordt direct verrekend bij de factuur van de uitvoerder. Pas wanneer de uitvoering is geweest wordt de subsidie vanaf dit budget overgemaakt. Het is de verwachting dat dit budget in 2024 helemaal op is. De middelen vanuit de specifieke uitkering dienen neutraal overgeheveld te worden.	129.484
7	6704020	PALG650	Uitv. Klimaatakkoord (CDOKE)	In mei 2023 zijn de gelden ontvangen en mogen worden uitgegeven in 3 jaar. De capaciteit wordt sindsdien uitgebreid. Sinds december staan 2 vacatures open (duurzame mobiliteit en projectleider aardasvrije buurten) welke betaald worden vanuit	471.988

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
			deze financiering. De middelen vanuit de specifieke uitkering dienen neutraal overgeheveld te worden.	
7	6704020	Duurzaamheid	Dit budget is bestemd voor verschillende projecten binnen het thema duurzaamheid. Voor de transitievisie warmte en circulaire economie lopen de projecten door in 2024. De pijler klimaatadaptatie en biodiversiteit gaan in 2024 van beleidsvorming naar een meer uitvoerend karakter.	52.550
7	6704020	PALG538 Subs. regeling duurzaamh. maatregelen	Dit budget hoort bij de subsidie duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III. Deze subsidie is sinds 1 april 2022 niet meer beschikbaar. Echter twee subsidie die zijn toekenningen, moeten nog definitief toegekend worden. Alleen beide bedrijven ervaren moeilijkheden met de realisatie van zonnepanelen op hun pand vanwege de netcongestie. Voorgesteld wordt daarom het budget neutraal over te hevelen.	169.150
7	6704020	PALG502 Duurz. maatr. Energieke Stad	In 2023 zijn er twee aanvragen gedaan voor de subsidieregeling duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III de Duurzame Stad. De subsidie loopt ieder geval nog tot 31 december 2024. De aantal aanvragen zijn minder dan verwacht. Dit lijkt te komen door de netcongestie waardoor bedrijven lastiger een pand kunnen realiseren en bedrijven minder financiële ruimte hebben om extra te investeren om gebruik te maken van de subsidieregeling. In 2024 wordt bepaald hoe verder wordt gegaan met deze regeling.	703.697
7	6704020	Virtueel energiesysteem LorentzIII	Het project virtueel energie systeem is gestart in 2023. De eerste fase is gestart maar met vertraging en duurt langer. Daardoor is er nog geen besluit genomen of er gestart wordt met de volgende fase. In 2024 wordt dit besluit verwacht en is duidelijk of het energie management systeem wordt opgezet en deze bijdrage dus nodig is.	12.000
7	6702010	PALG648 Systeemoverz. stedelijk water 2025-35	Zoals aangegeven in het collegevoorstel zou het opstellen van het Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) wegens personele krapte pas in 2024 plaatsvinden. Het budget dient derhalve neutraal overgeheveld te worden.	48.100
7	6705010	PGEB003 Groot onderhoud Elzenhof	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2023 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	10.000
7	6701040	- Volksgezondheid GGD/Subsidies	Overeenkomst met GGD voor opzetten project Nu Niet Zwanger. In 2022 en 2023 heeft GGD vanuit GGD GHOR subsidie ontvangen. Voor 2023 hebben we het nodig om doorontwikkeling te borgen.	27.253
Subtotaal programma 7				2.716.503
8	6801010	PALG127 Implem. gevolgen Omgevingswet	Betreft neutrale overheveling van budgetten implementatie gevolgen Omgevingswet gedekt uit de bestemmingsreserve Implementatie omgevingswet.	40.600
8	6801000	PALG613 Accommodatie- en Vastgoedbeleid	Werkzaamheden lopen door in 2024. Betreft neutrale overheveling vanwege de koppeling met bestemmingsreserve Woonfonds.	22.385
8	6801010	PALG622 werkbudget ruimtelijk projectenbureau	Werkzaamheden lopen door in 2024. Betreft neutrale overheveling vanwege de koppeling met bestemmingsreserve Woonfonds.	14.034
8	6803040	PALG621 Verhuiscoach levensl.geschikt wonen	Werkzaamheden lopen door in 2024. Betreft neutrale overheveling vanwege de koppeling met bestemmingsreserve Woonfonds.	15.864
8	6803040	PALG628 opstellen-uitwerken woonfonds	Werkzaamheden lopen door in 2024. Betreft neutrale overheveling vanwege de koppeling met bestemmingsreserve Woonfonds.	99.908
8	6803040	PALG700 RHA Subsidie Handelsweg 1	Over te maken aan Uwoon dat in afwachting is van de beschikking voor de subsidie	85.000
Subtotaal programma 8				277.791
Diverse programma's		GALA	GALA middelen (20%) 2023 mogen overgeheveld worden naar 2024.	87.206
Subtotaal programma diverse				87.206
Totaal				4.671.030

Onderhanden werken budgettair neutraal

De dekking van de budgettair neutrale onderhanden werken is als volgt ten laste van:

Subsidie Rijk , provincie, ZonMW en Sisa's	2.557.910
BW/MO middelen	227.253
Businesscase Windmolens	460.000
RES0000 Algemene reserve	72.550
RES0035 BR Duurzaamheidsmaatr. LorentzIII	884.847
RES0042 Implementatie omgevingswet	40.600
RES0064 Duurzaamheidsfonds	26.579
RES0065 Woonfonds	152.191
VRZ0002 Ond. egalisatie gem. Watertaken	48.100
VRZ0013 Onderh gemeentelijke gebouwen	201.000
Totaal	€ 4.671.030

Incidentele baten en lasten

Ingevolge het bepaalde in artikel 28, lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet de toelichting bij de jaarrekening tenminste een overzicht bevatten van de incidentele baten en lasten. In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2023 weergegeven. Om onnodige complexiteit te voorkomen wordt - in lijn met de richtlijnen van de commissie BBV en conform de vastgestelde financiële verordening - een grensbedrag gehanteerd van € 50.000. Dit is inmiddels ook verankerd in de nieuwe financiële verordening.

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	L	294	260	35
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	B	-256	-236	-21
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Mecklenburglaan 3 Kranenburg	B	0	-86	86
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Graaf Ottolaan 26 Kranenburg	B	0	-145	145
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	Uitvoeringskosten 1.1	VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	L	0	653	-653
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	Uitvoeringskosten 1.1	VNOG	B	0	-119	119
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	Uitvoeringskosten 1.1	Brandweerkazerne Harderwijk	B	0	-653	653
TV21 Verkeer en vervoer	Uitvoeringskosten 2.1	Oprichten Regionaal Mobiliteitsfonds	L	100	98	2
TV21 Verkeer en vervoer	Verkeersbeleid	Toegankelijk buitenruimte 1e fase	L	60	105	-45
TV21 Verkeer en vervoer	Verkeersbeleid	Drempels stationslaan	L	59	59	0
TV21 Verkeer en vervoer	Verkeersbeleid	Toegankelijk buitenruimte 1e fase	B	0	-53	53
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Bedrijvenloket, ondernemersloket	Energienoodfonds	L	230	171	59
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Bedrijvenloket, ondernemersloket	Energienoodfonds	B	-230	-171	-59
TV34 Economische promotie	Promotie toerisme	Hanze icoonjaar 2022	L	115	107	9
TV34 Economische promotie	Promotie toerisme	Promotiebudget Harderwijk	L	150	161	-11
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning / begeleiding	NPO Middelen	L	0	60	-60
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning / begeleiding	NPO Middelen	L	428	135	294
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning / begeleiding	NPO Middelen	B	-428	-224	-204

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Achterstandenbeleid/VVE	Terugvordering subsidies	L	0	-283	283
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: GA! Harderwijk	L	150	150	0
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: overig samenwerkingscoaches	L	96	91	4
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	Beweegcoach	L	65	65	0
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: GA! Harderwijk	B	-150	-150	0
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: overig samenwerkingscoaches	B	-96	-91	-4
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Natuurbescherming	Natuur en groenbeleidsplan	L	100	101	-1
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Natuurbescherming	Inkomensoverdr. - ov. instellingen	B	0	-73	73
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Burgerparticipatie	T2 Versterken sociale basis	L	100	65	35
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Burgerparticipatie	T2 Versterken sociale basis	B	-100	-65	-35
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Odensehuis	L	165	164	1
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Overige goederen en diensten	L	20	175	-154
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Beleidspl Harderwijk zijn wij samen	L	211	172	39
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	MDT Harderwijk	L	259	157	102
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Hersteloperatie toeslagenaffaire	L	0	121	-121
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Hersteloperatie toeslagenaffaire	B	0	-156	156
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	MDT Harderwijk	B	-188	-101	-87
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Preventie (eenzaamheids-bestr., GGZ)	4e Corona steunpakket	L	82	77	6
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	0	256	-256
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	1.000	619	381
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	0	110	-110
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	0	82	-82
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	B	-2.000	-2.353	353

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV62 Wijkteams	Preventie	Lokaal integraal uitvoeringspl Jeugd	L	96	98	-2
TV62 Wijkteams	Basisteams	Terugvordering subsidies	L	-370	-1.209	839
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	Te vorderen te verhalen deb. SD	L	0	588	-588
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	corona tozo regelingen	L	0	185	-185
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	corona tozo regelingen	B	0	-185	185
TV63 Inkomensregelingen	Programmageden 6.3	Energietoeslag	L	1.169	1.162	7
TV63 Inkomensregelingen	Programmageden 6.3	Energietoesl. glijdende schaal	L	84	84	-1
TV63 Inkomensregelingen	Programmageden 6.3	Energietoeslag	L	100	100	0
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (lokaal)	Praktijkhuis	L	200	200	0
TV71 Volksgezondheid	Jeugdgezondheidszorg	Jeugdhulp Asielzoekerskinderen	L	0	108	-108
TV71 Volksgezondheid	Jeugdgezondheidszorg	Project onbed.zwangersch.-jong ouder	L	0	59	-59
TV71 Volksgezondheid	Jeugdgezondheidszorg	Project onbed.zwangersch.-jong ouder	B	-308	-71	-237
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Valpreventie	L	141	91	50
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	Spuk IZA	L	0	240	-240
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	Spuk IZA	B	0	-280	280
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Valpreventie	B	-141	-92	-49
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Uitv.Klimaatakkoord (CDOKE)	L	829	357	472
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Overige goederen en diensten	L	729	348	380
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Vorbereidingskosten Warmtenet	L	125	277	-152
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Aanpak energiearmoede	L	791	201	591
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Subs. regeling duurzaamh.maatregelen	L	800	96	704
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Aanpak energiearmoede	B	-791	-201	-591
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Uitv.Klimaatakkoord (CDOKE)	B	-829	-357	-472
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Implem. gevolgen Omgevingswet	L	105	113	-8
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Werkbudget Ruimtelijk Projectenburea	L	75	61	14
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Gebiedsagenda EHZ	B	-83	-71	-12
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Gebiedsagenda EHZ	B	-100	-86	-14

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	Landschap. verstrekking Groene Zoom	L	0	61	-61
Totaal				2.858	1.132	1.728

Incidentele dotaties en onttrekkingen

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV02 Burgerzaken	BR Programma Dienstverlening	Dotatie	210	210	0
TV02 Burgerzaken	BR Programma Dienstverlening	Onttrekking	-103	-107	4
TV04 Overhead	BR Organisatieontwikkeling MIZ	Onttrekking	-273	-273	0
TV08 Overige baten en lasten	Algemene reserve	Dotatie	1.121	1.121	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Herinr. Stationslaan	Dotatie	12	12	0
TV08 Overige baten en lasten	BR Gemeentelijke energielasten 23-24	Dotatie	4.200	4.200	0
TV08 Overige baten en lasten	BR Energielastn stichting vereniging	Dotatie	500	500	0
TV08 Overige baten en lasten	Algemene reserve	Onttrekking	-26.639	-26.172	-466
TV08 Overige baten en lasten	BR Sociaal domein	Onttrekking	-750	-750	0
TV08 Overige baten en lasten	BR Gemeentelijke energielasten 23-24	Onttrekking	-1.504	-1.481	-23
TV08 Overige baten en lasten	BR Energielastn stichting vereniging	Onttrekking	-500	0	-500
TV08 Overige baten en lasten	BR Havenwerken	Dotatie	326	326	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Verkeersveiligheid	Dotatie	428	428	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Rec.Ceintuurbaan/Korhoenlaan	Dotatie	903	903	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Herontw. Zeeplein	Dotatie	191	191	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Revat.Binnenstad 23-26	Dotatie	137	137	0
TV22 Parkeren	BRKL parkeren Waterfront	Dotatie	500	500	0
TV22 Parkeren	BR Parkeren Waterfront	Onttrekking	-500	-500	0
TV22 Parkeren	BR Parkeren Waterfront	Onttrekking	-13	0	-13
TV24 Economische havens en waterwegen	Algemene reserve	Onttrekking	-20	-13	-7
TV31 Economische ontwikkeling	BR Binnenstadvisie	Dotatie	200	200	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Dotatie	12	12	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BR IHP onderwijshuisvesting	Dotatie	880	880	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL schoolgebouw Sypel 2	Dotatie	1.029	1.029	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BR IHP vanuit OHBA middelen	Dotatie	500	500	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BR IHP onderwijshuisvesting	Onttrekking	-1.142	-1.101	-41
TV52 Sportaccommodaties	Algemene reserve	Onttrekking	-166	-148	-18
TV52 Sportaccommodaties	BR Archeologiefonds	Onttrekking	-4	-2	-2
TV55 Cultureel erfgoed	BR Archeologiefonds	Dotatie	20	20	0
TV55 Cultureel erfgoed	BR Monumenten	Dotatie	0	83	-83
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	BR Opvang Oekraïne	Dotatie	250	250	0
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene reserve	Onttrekking	-142	-117	-26
TV62 Wijkteams	BR Sociaal domein	Dotatie	6.742	6.742	0
TV62 Wijkteams	BR Sociaal domein	Onttrekking	-1.123	-524	-599
TV73 Afval	Algemene reserve	Onttrekking	-1.145	-1.145	0
TV73 Afval	BR Opschaling Warmtenet	Onttrekking	-125	-242	117
TV74 Milieubeheer	BR Nieuwe Energiemaatregelen	Dotatie	8	8	0

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheidsfonds	Dotatie	5.130	5.130	0
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaam Vastgoed	Dotatie	307	307	0
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheidsmaatr, LorentzIII	Onttrekking	-981	-96	-885
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheid	Onttrekking	-30	-18	-12
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheidsfonds	Onttrekking	-687	-608	-80
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaam Vastgoed	Onttrekking	-7	0	-7
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Implementatie omgevingswet	Dotatie	113	113	0
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Implementatie omgevingswet	Onttrekking	-266	-225	-41
TV83 Wonen en bouwen	BR Tijd. huisvesting oud Struikterr.	Dotatie	38	38	0
TV83 Wonen en bouwen	BR Woonfonds	Dotatie	5.000	5.000	0
TV83 Wonen en bouwen	BR Woonfonds	Onttrekking	-433	-112	-321
Totaal			-7.796	-4.794	-3.003

Structurele toevoegingen en onttrekkingen

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
TV01 Bestuur	BRKL Uitvoeringsagenda	Onttrekking	-41	-14	-27
TV01 Bestuur	BRKL Herinr. Stationslaan	Onttrekking	-45	0	-45
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	-20	-20	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Havenwerken kapitaallasten	Onttrekking	16	0	16
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanpassingen rond N302	Onttrekking	-23	-23	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanlichten Zeebeer	Onttrekking	-2	-2	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	Onttrekking	-6	-6	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	Onttrekking	-68	-68	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	Onttrekking	-29	-29	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Reconstructie Vondellaan	Onttrekking	-18	-18	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Reconstructie Scheepsingel	Onttrekking	-14	-14	0
TV24 Economische havens en waterwegen	BRKL Havenwerken kapitaallasten	Onttrekking	-36	-17	-18
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Leerpakketten AZC	Onttrekking	-8	-8	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	-2	-2	0
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Bankjes voor ouderen	Onttrekking	-8	-8	0
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	-62	-61	-1
TV55 Cultureel erfgoed	BRKL Gebied wellen - de stille wei	Onttrekking	-54	-8	-46
TV55 Cultureel erfgoed	BR Archeologiefonds	Onttrekking	-8	-8	0
TV73 Afval	BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	Onttrekking	-16	-16	0
TV73 Afval	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	-9	-9	0
Totaal			-453	-331	-121

Wet normering topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Harderwijk. Het voor de gemeente Harderwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000, vallend onder het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen 2023

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Wassens, J.P.		Lanning, H.R		Klaassen, C.	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier		Waarn.Gem.Secr.	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/08		01/01 – 31/12		01/09-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja		ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	89.196,59		109.385,47		57.502,85	
Beloningen betaalbaar op termijn	14.180,56		17.131,92		7.074,60	
<i>Subtotaal</i>	<i>103.377,15</i>		<i>126.517,39</i>		<i>64.577,45</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	148.666,67		223.000,00		74.333,33	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	103.377,15		126.517,39		64.577,45	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2022						
bedragen x € 1	Wassens, J.P.		Lanning, H.R			
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0			
Dienstbetrekking?	Ja		ja			
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.462,10		103.364,69			
Beloningen betaalbaar op termijn	21.582,00		17.838,60			
<i>Subtotaal</i>	<i>144.044,10</i>		<i>121.203,29</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000,00		216.000,00			
Bezoldiging	144.044,10		121.203,29			

4.7 Single Information Single Audit (SISA) 2023

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
Verstrekkter	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023 Gemeenten	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering Aard controle R Indicator: A15/01	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden Aard controle R Indicator: A15/02	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A15/03	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning Aard controle n.v.t. Indicator: A15/04	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A15/05	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A15/06
			€ 27.659	€ 27.659	Ja	Ja	Ja	Ja
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 2.300.677	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 28.688
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 23.310	€ 2.352.675	€ 3.730.688		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			6	139	9	22	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16
			€ 115.783	€ 225.497			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22
			€ 2.280	€ 52.820	€ 31.212	€ 76.296	€ 16.155	€ 25.131
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	
			€ 0	€ 48.000	€ 0	€ 0		€ 165.430

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 5 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aard controle D1 Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06
			1 1e tranche Harderweide (2020-0000079779)	Nee	Ja	70	33	0
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Nee	Ja	195	66	129
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Aard controle R Indicator: C9/09	Aard controle R Indicator: C9/10	Aard controle R Indicator: C9/11	Aard controle R Indicator: C9/12
			1 1e tranche Harderweide (2020-0000079779)	Nee	€ 2.116.398	€ 25.150.385	€ 10.338.029	€ 10.338.029
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Nee	€ 2.607.866	€ 55.418.089	€ 3.715.553	€ 13.704.999
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16		
			1 1e tranche Harderweide (2020-0000079779)	Nee	Afwijking van het aantal woningen ten opzichte van de aanvraag komt doordat de raad 100 extra sociale huurwoningen bij amendement toegevoegd heeft. Daarnaast hebben de ontwikkelaars de mogelijkheid om een aantal huur categorieën om te wisselen voor koop. De prijzen staan onder druk door de gestegen CPI en BPD index. Desondanks lukt het om het percentage betaalbaar conform WBI aanvraag op koers te houden om minimaal 69% betaalbaar te houden in het programma. Toch wijken de prijs categorieën marginaal af van de projectaanvraag. Door de stikstofproblematiek en het gebrek aan ruimte op het stroomnet is er vertraging opgelopen ten opzichte van de ingediende fasering bij de projectaanvraag.	Nee		
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Nee	C9/02: Het aantal woningen waarmee is gestart is 876. Na de aanvraag en de toekenning van de subsidie is het woningbouwprogramma door de gemeenteraad aangepast. Er worden meer woningen gebouwd. Ook bij de aanbestedingen van de deelgebieden zijn wijzigingen in het bouwprogramma doorgevoerd. In plaats van 876 woningen worden nu 1027 woningen gebouwd in fase 3 van het Waterfront. Het aantal woningen dat valt binnen de categorie betaalbaar neemt ook toe. We streven ernaar het percentage betaalbare woningen zoals dat bij de aanvraag is aangegeven vast te houden. C9/08: Conform de planning is gestart met de bouw van het eerste deelgebied. De ontwikkeling van de bouw van een deel van het tweede deelgebied loopt vertraging op. Om die reden is de ontwikkeling van het zesde deelgebied naar voren gehaald. De bouw daarvan start in week 16 van 2024. C9/14: Ten opzichte van de	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C31/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 23.716	€ 432.523	€ 0	Ja		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikingsnummer /naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C32/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) Aard controle D2 Indicator: C32/04	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
				€ 0	€ 0	Ja	De bouwactiviteiten zijn uitgevoerd in 2023, maar er is nog geen eindverantwoording ontvangen vanuit de school, daarom is er €0 als besteding ingevuld.	Nee
		1	SUVIS21-01742840					Ja
		2	SUVIS21-00765758	€ 0	€ 0	Nee	wordt niet uitgevoerd	Ja
		Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09				
		1	SUVIS21-01742840		De bouwactiviteiten zijn uitgevoerd in 2023, maar er is nog geen eindverantwoording ontvangen vanuit de school, daarom is er €0 als besteding ingevuld.			
		2	SUVIS21-00765758	Nee	wordt niet uitgevoerd			
BZK	C55	Aanpak energiewaarde Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: C55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: C55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			€ 129.044	€ 254.854	€ 254.854	140	€ 71.924	€ 104.461
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: C55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			€ 0	€ 0	€ 0			
		0						
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, voerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. venangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
		Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15	
		4.492	1.760	0	0	811	0	
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Aard controle R Indicator: C56/03	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 Aard controle R Indicator: C56/04	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
		1	RHA2021-02349948	Uitbreiding woonwagendplaatsen gemeente Harderwijk	€ 0	€ 0	0	0
		Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12	
		1	Uitbreiding	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?					
		Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14					
		Nee	Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 12-02-2024

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 299	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 47.131	€ 0	1	154	47	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C94/02	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 Aard controle R Indicator: C94/04	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en Aard controle R Indicator: C94/05	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen Aard controle R Indicator: C94/06
		1 LAI23-03587020	€ 0	€ 0	0	0	0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Aard controle R Indicator: C94/07	Bedrag van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Aard controle R Indicator: C94/08	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Besteding (jaar T) per project Aard controle R Indicator: C209/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
		1 RHA2022-03336365	Uitstroom Noord Veluwe intramurale voorzieningen		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2 RHA2022-03336365	Sociaal Pension		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 RHA2022-03336365	Maatwerk woningen		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4 RHA2022-03336365	Jeugd woningen		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5 RHA2022-03336365	Park Molenweg		€ 218.087	€ 218.087	€ 0	€ 0
		6 RHA2022-03336365	Transformatie BW accommodatie		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		7 RHA2022-03336365	Tiny Houses Veldwijk		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		8 RHA2022-03336365	Maatwerk woningen Harderwijk		€ 33.015	€ 33.015	€ 0	€ 0
		9 RHA2022-03336365	Preventie huis		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		10 RHA2022-03336365	Tijdelijk wonen woningen In Putten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		11 RHA2023-03505364	Nobass Handelsweg		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		12						
		13						
		Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Aard controle R. Indicator: C209/10
		1 Uitstroom Noord Veluwe intramurale voorzieningen	0		Nee		Ja	
		2 Sociaal Pension	0		Nee		Ja	
		3 Maatwerk woningen	0		Nee		Ja	
		4 Jeugd woningen	0		Nee		Ja	
		5 Park Molenweg	0		Ja		Ja	
		6 Transformatie BW accommodatie	0		Nee		Ja	
		7 Tiny Houses Veldwijk	0		Nee		Ja	
		8 Maatwerk woningen Harderwijk	0		Ja		Ja	
		9 Preventie huis	0		Nee		Ja	
		10 Tijdelijk wonen woningen In Putten	0		Nee		Ja	
		11 Nobass Handelsweg	0		Ja		Nee	
		12						
		13						
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
			Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024							
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D1/01	Aard controle R Indicator: D1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1/03		
			€ 178.525	€ 376.441	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05
			€ 1.284.340	€ 645.861	€ 0	-€ 175.416	€ 1.053.210
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	
			1				
			2				
			100				
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03		
			€ 64.444	€ 64.444	Nee		
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03		
			€ 534.065	€ 210.320	Nee		
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05
			€ 0	€ 262.029	€ 262.029	€ 39.205	Nee
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05
			€ 205.865	€ 0	€ 30.000	-€ 11.500	€ 99.382
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	
			1				
			2				
			10				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 45.022	€ 45.022	€ 91.408	€ 91.408
			2 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 4.950	€ 4.950	€ 10.050	€ 10.050
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Nee			
			2 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Nee			
			3 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Nee			
			4 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Ja			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.a	Nee		
			2 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.b	Nee		
			3 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.c	Nee		
			4 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.d	Ja		
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E53/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06</i>
			1 SPUKSLA-22-03262108	€ 26.324	€ 87.747	1-12-2022	6-6-2023	Ja
			Kopie beschikingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08</i>				
			1 SPUKSLA-22-03262108	2023				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09</i>					
			Ja					
lenW	E84	Regeling stimulerings verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>		
			€ 167.020	€ 167.020	€ 125.393	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>		
			1 317 Vervangen verharding fietspadjaantal in Meters	Nee	0			
			2 318 Verbreden van fietspadjaantal in Meters	Nee	0			
			3 348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispuntjaantal in Stuks		2			
			Ja					
lenW	E87B	Tijdelijke regeling simuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikingsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E87B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E87B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06</i>
			1 060243 Gemeente Harderwijk	S2023-0000933	0	0	0	0
			Kopie beschikingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08</i>				
			1 S2023-0000933	Nee				

SiSA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 356.959	€ 0	€ 356.959	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 12.598.821	€ 328.261	€ 491.076	€ 2.313	€ 58.105	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 100.759	€ 39.731	€ 0	€ 1.038.260	€ 0	€ 26.450
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 1.212	€ 0	€ 18.186	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 715	€ 0	€ 0	€ 8.079	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024									
SZW	G4	<p>Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023</p> <p>Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr</p>	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 67.184	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 13.457	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 10.831	€ 40.143	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.665	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 876	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 93.137	€ 91.678	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>				
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja						
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja						
6 Totaal	0	0	N.v.t.						
Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)					
	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>					
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>						
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)									
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)									
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)									
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)									
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)									
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire						
	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>					
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>						
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0					
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0					
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0					
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 1.800	€ 0	€ 0					
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0					
6 Totaal	1.800	0	0						
SZW	G10	<p>Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023</p> <p>Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr</p>	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
	<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>						
€ 302.344	€ 0	Ja							
SZW	G12	<p>Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2023</p> <p>Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr</p>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
	<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>						
€ 1.472	€ 0	Ja							

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 66.257	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.161.036	€ 1.423.301				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Nieuwbouw onroerende zaken	€ 912.891	€ 912.891			
			2 Onderhoud onroerende zaken	€ 188.438	€ 188.438			
			3 Exploitatie	€ 124.286		€ 124.286		
			4 Nadeel mengpercentage	€ 197.686			€ 197.686	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle R Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	
			1 1042366	€ 56.575	€ 0	€ 45.530	€ 0	€ 55.066
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1042366	Ja				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 15.066	€ 51.900	Ja	Nee		
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 26.523	€ 26.523	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Volstaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 35.625	€ 35.415	€ 210	€ 35.415	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 245.262	€ 240.816	€ 4.446	€ 240.816	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 54.807	€ 46.544	€ 0	€ 46.544	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 41.105	€ 48.872	€ 8.211	€ 48.872	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 19.183	€ 18.080	€ 1.103	€ 18.080	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 47.956	€ 45.284	€ 5.808	€ 45.284	Ja
			7 Valpreventie	€ 141.128	€ 91.715	€ 28.226	€ 91.715	Ja
			8 Leefomgeving	€ 27.404	€ 22.777	€ 500	€ 22.777	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 6.851	€ 36.241	€ 0	€ 36.241	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 100.023	€ 64.954	€ 20.005	€ 64.954	Ja
			11 Mantelzorg	€ 27.404	€ 21.868	€ 5.481	€ 21.868	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 27.404	€ 23.138	€ 5.324	€ 23.138	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 15.072	€ 11.000	€ 3.014	€ 11.000	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 6.851	€ 6.851	€ 0	€ 6.851	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 24.389	€ 19.500	€ 4.878	€ 19.500	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja				
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja				
			4 Kansrijke Start	Ja				
			5 Mentale Gezondheid	Ja				
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
			7 Valpreventie	Ja				
			8 Leefomgeving	Ja				
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja				
			10 Versterken sociale basis	Ja				
			11 Mantelzorg	Ja				
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja				
			13 Welzijn op recept	Ja				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja				
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
			Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPUKNEAS230065	€ 46.124	€ 46.124	Ja		
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03			
			ME0233071	€ 595.780	€ 595.780			
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08	
			1 Zwembad de Spyl Harderwijk	€ 595.780	€ 595.780	Ja		
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			060230 Gemeente Elburg	€ 279.904				

5 Bijlagen

5.1 Overzicht kredieten 2023

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0010 Routekaart windenergie lorentz	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.257.500	1.024.464	118.912	114.124
INV0010 Routekaart windenergie lorentz	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-632.500	-593.229	-38.354	-916
INV0011 Woningen oud Struikterrein	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	941.576	826.481	0	115.095
INV0011 Woningen oud Struikterrein	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-80.000	-41.692	0	-38.308
INV0044 Opslagloods Oude Stadhuis, Markt 1	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja 2e Turap	99.600	87.679	8.666	3.255
INV0048 Werk ligplaatsen Rondvaartschepen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	65.000	0	0	65.000
INV0051 Uitv. Visie gebied Wellen/Stille Wei	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	1.610.000	1.601.092	9.898	-991
INV0054 Fase 3 Begraafplaats	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	968.000	656.884	212.778	98.338
INV0059 Toegangscontrolesyst. Gymlokalen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	58.084	8.064	0	50.020
INV0059 Toegangscontrolesyst. Gymlokalen	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-229	0	229
INV0069 Herinrichting Havendam	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja 2e Turap	1.374.000	1.370.784	2.819	397
INV0069 Herinrichting Havendam	83800 Overige goederen en diensten	Ja 2e Turap	-66.000	-42.123	-27.726	3.849
INV0075 Herinrichting Parkzone Stadsdennen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	325.000	293	32.702	292.005
INV0078 Vervanging Kade en steigerfac.	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja 2e Turap	426.000	573.327	-146.208	-1.118
INV0079 Uitbr. Kade steigerfacilit. Havendam	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja 2e Turap	150.000	161.450	0	-11.450
INV0082 Hekwerken Groot syfel fse 3	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	140.623	140.623	0	-0
INV0082 Hekwerken Groot syfel fse 3	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-815	0	815
INV0108 Diverse aanpassingen in sportzalen	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	71.753	36.539	0	35.214
INV0108 Diverse aanpassingen in sportzalen	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-2.779	0	2.779
INV0109 Div. aanpassingen Sporthal Syfel	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	132.858	5.793	110.239	16.826
INV0109 Div. aanpassingen Sporthal Syfel	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-618	-4.026	4.644
INV0120 Ren. Syfel bouwkundig 40jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	12.518.114	7.557.284	3.200.218	1.760.612
INV0120 Ren. Syfel bouwkundig 40jr	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-286.543	302.033	-15.490
INV0120 Ren. Syfel bouwkundig 40jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-2.172.565	-821.060	-956.413	-395.092
INV0121 Ren. Syfel installaties 15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	5.371.415	5.225.176	1.311.881	-1.165.642

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0121 Ren. Sytel installaties 15 jr	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-351.135	351.135	0
INV0121 Ren. Sytel installaties 15 jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-932.229	-413.803	-657.344	138.918
INV0122 Ren. Sytel inrichtingskosten 15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.405.529	762.553	217.426	425.550
INV0122 Ren. Sytel inrichtingskosten 15 jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-243.935	-101.439	-58.192	-84.305
INV0123 Ren. Sytel terreininrichting 15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	365.059	109.880	183.775	71.405
INV0123 Ren. Sytel terreininrichting 15 jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-56.350	-15.670	-25.690	-14.990
INV0124 Ren. Sytel inventaris los 10 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	168.082	-1.876	8.111	161.846
INV0124 Ren. Sytel inventaris los 10 jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-29.172	328	-977	-28.523
INV0125 Ren. Sytel directiekosten 40 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.987.035	1.148.818	301.133	537.085
INV0125 Ren. Sytel directiekosten 40 jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-344.857	-32.660	-196.949	-115.247
INV0126 Ren. Sytel onvoorzien 40 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	0	0	0	0
INV0126 Ren. Sytel onvoorzien 40 jr	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	0	0	0
INV0163 Duurzaamheidsm. Prim.onderw - gem	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	259.006	139.586	0	119.420
INV0170 Renovatie Sytel zonnepanelen 20jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	143.084	0	130.075	13.009
INV0170 Renovatie Sytel zonnepanelen 20jr	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	-24.833	0	-15.664	-9.169
INV0171 VANG-inzamelsyst huishoudelijk afval	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	300.000	257.622	21.835	20.543
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.602.000	1.540.447	44.042	17.511
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	43834 Overige uitgaven	Nee	0	3.669	0	-3.669
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-400.000	0	0	-400.000
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	84310 Inkomensoverdr. - rijk	Nee	-84.000	-484.000	0	400.000
INV0175 Kwaliteitsslag speelveld Vlierburgwg	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	60.626	0	60.371	255
INV0178 Oranjelaan	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	3.600.000	2.240.494	1.648.755	-289.249
INV0178 Oranjelaan	84320 Inkomensoverdr. - gemeenten	Ja	-734.381	-261.693	-695.936	223.248
INV0178 Oranjelaan	84360 Inkomensoverdr. - overige overheden	Ja	-928.678	-440.715	-673.047	185.083
INV0178 Oranjelaan	87200 Mutaties Voorzieningen	Ja	-1.936.941	-1.538.086	-279.772	-119.083
INV0181 Voorber parkeerg. Kop van de Stadswe	43215 Uitbestede investeringswerken	Nee	500.000	36.178	49.394	414.428

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0183 Verbetering gebruik van MFC de Bogen	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	175.000	178.439	30.253	-33.692
INV0183 Verbetering gebruik van MFC de Bogen	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-31.381	0	31.381
INV0189 Vervanging geluidsschermen A28	44310 Inkomensoverdr. - rijk	Nee	2.047.000	27.000	0	2.020.000
INV0190 Groot onderhoud Engelserf	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.682.930	43.313	965.068	674.549
INV0190 Groot onderhoud Engelserf	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-162.530	0	0	-162.530
INV0191 Kantoorruimten_leslokalen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.150.000	0	0	1.150.000
INV0192 Selectieve toegang binnenstad	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	127.500	81.581	0	45.919
INV0193 Veld zonnepanelen tbv zwembad	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	0	19.917	-19.917	0
INV0193 Veld zonnepanelen tbv zwembad	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Ja	0	-2.670	2.670	0
INV0195 Restauratie Catharinakapel	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	407.000	5.670	320.795	80.535
INV0196 Mess terrein Kranenburg	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	175.000	86.573	8.064	80.363
INV0199 Openbaar toilet de Wellen	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	30.000	8.860	21.272	-132
INV0200 Smart City straatmeubilair	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	75.000	58.068	17.028	-95
INV0203 Brug de Wellen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	180.000	91.920	7.802	80.278
INV0204 Wi-Fi Havens	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	100.000	0	0	100.000
INV0206 Aandelen Warmtenetwerkbedrijf HWK BV	46100 Financiële transacties	Nee	2.485.000	1.500.001	250.000	734.999
INV0210 Duurz veilig 30 en 60 km zones	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	182.224	1.307	0	180.917
INV0211 Kantoormeubilair stadhuis	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	49.541	0	0	49.541
INV0215 Maaimachines - Begraafplaatsen	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	26.620	18.755	2.105	5.760
INV0216 Bestaan.techn.instal.kelder markt 1	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	91.807	331	38.902	52.574
INV0217 Aanp.techn.instal.kelder Markt 1 (B)	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	68.513	12.925	54.744	844
INV0218 Esthetische aanpassing botenlift	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja 2e Turap	55.000	0	55.000	0
INV0219 Vissersbrug	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	950.000	531.231	117.950	300.818
INV0220 Vervangen verkeersregelinstallaties	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	199.186	173.886	25.300	-0
INV0221 Rioleringswerkz. zeestraat	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	100.000	567	0	99.433
INV0222 Inrichting openbare ruimte De Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	1.216.250	1.149.169	211.650	-144.569

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0222 Inrichting openbare ruimte De Roef	84480 Kapitaaloverdr. - ov. instellingen	Ja	0	0	-184.259	184.259
INV0223 Aankoop parkweg 3	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	430.000	1.634	423.119	5.248
INV0224 Grond parkweg 3 aankoop	43100 Grondverwerving	Ja	100.000	0	102.930	-2.930
INV0225 Fietspad Westermeeenweg Westeinde	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	252.000	0	0	252.000
INV0225 Fietspad Westermeeenweg Westeinde	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-126.000	0	0	-126.000
INV0226 Maatregelen N302 - Lorentz	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	260.000	0	17.922	242.078
INV0227 Afmeervoorz. Zuider-Noordereiland WF	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	125.000	0	15.312	109.688
INV0228 Aanschaf tankinstallatie HVO 2023	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	35.000	0	32.467	2.533
INV0228 Aanschaf tankinstallatie HVO 2023	46100 Financiële transacties	Ja	0	0	0	0
INV0229 Aanschaf laad-hub 2023	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	209.900	146.930	74.059	-11.089
INV0229 Aanschaf laad-hub 2023	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Ja	-87.747	-61.423	-26.324	0
INV0230 Tijd.parkeerplaatsen deelgeb.7 WF	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	150.000	0	156.048	-6.048
INV0231 Hondenren Hierden	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	50.000	0	6.256	43.744
INV0232 Revitalisering binnenstad 23-26	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.834.902	0	58.652	1.776.250
INV0233 Ontvangstloc. Boekhorstlaan fase 1	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	694.216	0	12.230	681.986
INV0233 Ontvangstloc. Boekhorstlaan fase 1	84440 Kapitaaloverdr. - provincies	Nee	-694.216	0	-12.230	-681.986
INV0234 Aansluiting open warmtenet	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	445.000	0	209.282	235.718
INV0235 Zonnepanelen MFC de Bogen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	300.000	0	4.093	295.907
INV0236 Reconstruct Ceintuurbaan Korhoenlaan	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.285.000	0	448.365	836.635
INV0236 Reconstruct Ceintuurbaan Korhoenlaan	84440 Kapitaaloverdr. - provincies	Nee	-382.500	0	-40.000	-342.500
INV0237 Skatebaan Sytel 2023	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	275.000	0	258.680	16.320
INV0238 Klimaatadaptatie engelserf afkoppel	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	300.000	0	136.430	163.570
INV0238 Klimaatadaptatie engelserf afkoppel	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-45.022	45.022
INV0239 Werktuigdrager	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	52.000	0	49.669	2.331
INV0240 Werkvoertuig buitengebied	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	40.000	0	0	40.000
INV0241 Werkvoertuig bebording	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	50.000	0	0	50.000
INV0242 Werkvoertuig ongedierte	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	50.000	0	0	50.000

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0243 Werkvoertuig stratenmakers	43200 Aankoop duurzame goederen	Mee	50.000	0	0	50.000
INV0244 Aanhanger hogedrukset	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	37.000	0	0	37.000
INV0245 Grafdeelfmachine	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	145.000	0	135.514	9.486
INV0247 Mobiel camera systeem (accu's)	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	25.000	0	0	25.000
INV0249 Aankoop grond Westeinde 33	43100 Grondverwerving	Nee	1.139.000	0	0	1.139.000
INV0250 Schoolgebouw Sypel 2	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.029.000	0	0	1.029.000
INV0251 Auto speeltoestellen A 23	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	46.000	0	45.165	835
INV0252 Uitkijktoren beekhuizerzand	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	190.000	0	0	190.000
INV0252 Uitkijktoren beekhuizerzand	84340 Inkomensoverdr. - provincies	Nee	-87.000	0	0	-87.000
INV0253 Kiosk zwembad de Sypel	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	48.900	0	51.133	-2.233
INV0261 Grond brandweerkazerne HWK	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	22.000	0	22.000	0
INV0262 Pand brandweerkazerne HWK	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	3.530.788	0	3.530.788	0
INV0263 Installaties brandweerkazerne HWK	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	1.073.318	0	1.073.318	0
INV0264 Pelletkachel brandweerkazerne HWK	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	74.980	0	74.980	0
INV0265 Uitvoering verkeersveiligheidsplan	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.796.228	0	152.394	1.643.834
INV0265 Uitvoering verkeersveiligheidsplan	84310 Inkomensoverdr. - rijk	Nee	-171.570	0	0	-171.570
INV0265 Uitvoering verkeersveiligheidsplan	84340 Inkomensoverdr. - provincies	Nee	-497.117	0	-126.066	-371.051
INV0267 IHP Openbaar onderwijs 3ldn	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	4.994.649	0	33.320	4.961.329
INV0268 IHP Binnenklimaat scholen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.820.000	0	0	1.820.000
INV0269 IHP grond openb. ond. 3lnd	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	258.687	0	0	258.687
INV0270 Auto inspectie speeltoestellen B 23	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	46.000	0	0	46.000
INV0271 Renovatie Mess bouwkundig	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	2.119.000	0	0	2.119.000
INV0272 Renovatie Mess inrichting	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	160.000	0	0	160.000
INV0273 Renovatie Mess installatie	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	750.000	0	0	750.000
INV0274 Renovatie Mess terrein	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	96.000	0	0	96.000
Totaal			62.987.962	24.127.943	13.348.814	25.511.204

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Drielanden						
Groene Zoom	GX01005 Sloop-Sanering Fokko Kortlanglaan 16	Ja	13.924	9.862	4.063	0
Groene Zoom	GX01005 Sloop-Sanering Fokko Kortlanglaan 16	Ja	53.500	53.500	0	0
Groene Zoom	GX01010 BRM Small Smart Houses Horloseweg	Nee	75.000	0	0	75.000
Groene Zoom	GX01011 WRM/BW Small Smart Houses Horloseweg	Nee	13.000	0	0	13.000
Groene Zoom	GX01011 WRM/BW Small Smart Houses Horloseweg	Nee	25.000	0	0	25.000
Groene Zoom	GX01012 Interne plankosten Groene Zoom 2023	Ja	32.500	0	32.500	0
Groene Zoom	GX01013 Externe plankosten Groene Zoom 2023	Ja	18.450	0	6.918	11.532
Groene Zoom	GX01014 Bodemsanering 2 percelen GZ	Nee	265.452	0	253.479	11.973
Groene Zoom	GX01014 Bodemsanering 2 percelen GZ	Nee	0	0	-4.950	4.950
Groene Zoom	GX01015 Planschade Groene Zoom 2023	Nee	80.000	0	56.586	23.414
Drielanden 89	GX02004 Int. plankosten Driel Noord 2023	Ja	95.000	0	31.667	63.333
Drielanden 89	GX02005 Ext. plankosten Driel Noord 2023	Ja	40.000	0	1.410	38.590
Harderweide	GX06001 Mil.tech. bodemonderzoek Drielanden	Ja	10.000	7.135	0	2.865
Harderweide	GX06002 Gebiedspromotie Drielanden-West	Nee	32.468	6.074	44.063	-17.669
Harderweide	GX06002 Gebiedspromotie Drielanden-West	Nee	0	0	-23.400	23.400
Harderweide	GX06003 Omgevingscommunicatie Drielanden-Wes	Nee	9.796	0	0	9.796
Harderweide	GX06005 Bestemmingsplan Harderweide deelplan	Nee	55.154	0	0	55.154
Harderweide	GX06006 Geluidscherm Harderweide	Nee	8.781.415	0	0	8.781.415

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Harderweide	GX06010 Wateroverlast Harderweide	Nee	135.000	123.865	0	11.135
Harderweide	GX06010 Wateroverlast Harderweide	Nee	15.000	0	0	15.000
Harderweide	GX06012 BRM deelgebied II Noord	Nee	2.830.000	2.125.919	406.666	297.415
Harderweide	GX06013 Bescherming das Harderweide	Nee	150.000	0	2.120	147.880
Harderweide	GX06018 Interne plankosten Harderweide 2023	Ja	381.700	0	381.700	0
Harderweide	GX06018 Interne plankosten Harderweide 2023	Ja	0	0	-23.400	23.400
Harderweide	GX06019 Externe plankosten Harderweide 2023	Ja	287.360	0	246.081	41.279
Harderweide	GX06020 Int.plankosten Hweide 'geluidssch23	Ja	18.000	0	18.000	0
Harderweide	GX06021 Ext.plankosten Hweide 'geluidssch23	Ja	37.000	0	149.537	-112.537
Harderweide	GX06024 WRM Harderweide fase 2 Noord	Nee	0	0	778.200	-778.200
Harderweide	GX06025 WRM Harderweide fase 2 Zuid	Nee	0	0	54.790	-54.790
Harderweide	GX06028 BRM deelgebied II Zuid	Nee	1.600.000	0	82.689	1.517.311
Subotaal Drielanden			15.054.719	2.326.355	2.498.718	10.229.646

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Waterfront						
Lorentzhaven	GX11001 BRM bedrijventerrein Lorentzhaven	Nee	25.025	0	0	25.025
Lorentzhaven	GX11002 BRM inhamkade de Bron	Ja	335.000	285.680	0	49.320
Lorentzhaven	GX11005 Int. plankosten L.haven 2023	Ja	5.000	0	5.000	0
Lorentzhaven	GX11006 Ext. plankosten uitg L.haven 2023	Ja	12.750	0	1.500	11.250
Overloopterrein	GX12001 Real. overloop-park.terrein WFR-inr.	Ja	524.621	379.579	15.442	129.601
Overloopterrein	GX12005 Interne plankosten fase 1 WF 2023	Ja	5.000	0	5.000	0
Gemeentelijke inzet	GX14001 Trillingsonderzoek uitv. Waterfront	Nee	141.100	0	0	141.100
Gemeentelijke inzet	GX14003 Diverse werken Waterfront fase 2	Nee	939.568	603.482	150.637	185.449
Gemeentelijke inzet	GX14007 Interne plankosten fase 2 WF 2023	Ja	157.500	0	157.500	0
Gemeentelijke inzet	GX14008 Externe plankosten fase 2 WF 2023	Ja	56.000	0	10.668	45.332
De Kades	GX16001 Sanering en BRM - WFR fase 3	Nee	1.941.322	1.555.130	16.403	369.789
De Kades	GX16003 BRM deelgebied 1 fase 3	Nee	500.000	306.485	112.898	80.617
De Kades	GX16005 BRM WFR deelgebied 2 fase 3	Ja	490.000	469.966	4.712	15.323
De Kades	GX16005 BRM WFR deelgebied 2 fase 3	Ja	0	74.403	24.883	-99.286
De Kades	GX16008 BRM deelgeb.6 incl. wrijfgrondingen	Nee	875.000	0	626.850	248.150
De Kades	GX16009 interne plankosten fase 3 WF 2023	Ja	218.500	0	218.500	-0
De Kades	GX16010 Externe plankosten fase 3 WF 2023	Ja	199.350	0	238.674	-39.324
De Kades	GX16011 WRM deelgebied 1 WFR fase 3	Ja	1.040.500	0	1.143.821	-103.321

De Kades	GX16012 Tijd.inr.opb.ruimte Botterloods	Ja	55.302	0	42.279	13.023
De Kades	GX16013 Haven voorzieningen Visserhaven	Nee	295.000	0	1.809	293.191
Open Warmtenet	GX17001 Voorber Open Warmtenet Waterfront fa	Ja	178.892	380.414	2.296	-203.818
Open Warmtenet	GX17003 Regeltechniek RWZI	Ja	188.500	0	0	188.500
Open Warmtenet	GX17004 Leidingwerk RWZI	Ja	288.000	0	0	288.000
Open Warmtenet	GX17005 Bronsysteem	Ja	482.500	0	0	482.500
Open Warmtenet	GX17006 Leidingwerk bronsysteem/TR	Ja	290.000	0	0	290.000
Open Warmtenet	GX17007 Aansluiting complexen	Ja	192.000	683.987	0	-491.987
Open Warmtenet	GX17009 Gestuurde bording onder N302	Ja	237.000	176.055	0	60.945
Open Warmtenet	GX17012 Nutsvoorzieningen TR	Ja	60.000	33.260	185	26.555
Open Warmtenet	GX17013 Bouwkundige kosten TR	Ja	160.000	0	0	160.000
Waterfront Algemeen	GX18001 Aanv.krediet resterend explosievenon	Nee	236.968	-0	0	236.968
Waterfront Algemeen	GX18004 Interne plankosten alg WF 2023	Ja	180.000	0	145.000	35.000
Waterfront Algemeen	GX18006 Externe plankosten alg WF 2023	Ja	135.000	0	171.914	-36.914
Subotaal Waterfont			10.445.398	4.948.438	3.095.972	2.400.988

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Lorentz III						
Lorentz III	GX20001 Marketingplan Lorentz III	Ja	16.252	217	0	16.035
Lorentz III	GX20003 Mil.tech. bodemonderzoek Lorentz III	Ja	2.678	0	0	2.678
Lorentz III	GX20004 Onderhoud verkoopbare kavels Lorentz	Nee	41.994	0	0	41.994
Lorentz III	GX20006 Lorentz III BRM fase II + deels III	Nee	2.260.741	2.006.274	-441.036	695.503
Lorentz III	GX20014 Int.plankosten Lorentz III 2023	Ja	108.000	0	108.000	0
Lorentz III	GX20015 Ext.plankosten Lorentz opb III 2023	Ja	111.000	0	39.118	71.882
Lorentz III	GX20016 Ext.plankosten Lorentz uitg III 2023	Ja	59.200	0	10.752	48.448
Lorentz III	GX20017 WRM Lorentz III 2023	Nee	825.000	0	817.763	7.237
Lorentz II	GX90001 Uitbr Lorentz fase 3 civiel techn.we	Ja	71.097	0	0	71.097
Lorentz II	GX90003 Natuurstrook Lorentz II	Nee	262.054	94.708	93.848	73.498
Lorentz II	GX90006 Interne plankosten Lorentz II 2023	Ja	2.500	0	2.500	0
Subotaal Lorentz III			3.760.515	2.101.199	630.946	1.028.370

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Restgrexen						
Tonsel	GX91001 Onderhoud verkoopbare kavels Tonsel	Ja	9.332	0	0	9.332
Tonsel	GX91002 woonrijp maken Tonsel 1e fase	Nee	43.764	8.388	0	35.376
Tonsel	GX91006 Int. plankosten Tonsel 2023	Ja	4.000	0	4.000	0
Tonsel	GX91008 Ext. plankosten Tonsel uitg 2023	Ja	12.600	0	16.043	-3.443
Sypel	GX93001 BRM werkgebied Sypel, Hertog Reinoud	Ja	62.372	1.284	-1.284	62.372
Sypel	GX93008 Interne plankosten Sypel 2023	Ja	44.000	0	44.000	0
Sypel	GX93010 Externe plankosten uitg. Sypel 2023	Ja	3.100	0	1.219	1.881
Sypel	GX93011 WRM Prins Mauritslaan	Nee	421.000	0	226.647	194.353
De Harder	GX94001 BRM gebied De Harder	Ja	274.862	0	5.631	269.232
De Harder	GX94001 BRM gebied De Harder	Ja	-300.000	0	-2.809	-297.191
Subotaal Rest Grexen			575.030	9.672	293.446	271.911
Totaal			29.835.662	9.385.664	6.519.082	13.930.915

5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken

In onderstaand overzicht wordt aangegeven waar in de jaarrekening een terugkoppeling wordt gegeven van de aanbevelingen van rekenkameronderzoeken. Het betreft rekenkameronderzoeken waarvan één of meerdere aanbevelingen nog in uitvoering zijn.

Rekenkameronderzoek:	Programma:
Subsidiebeleid (2019)	0 - Bestuur en ondersteuning
Meerinzicht (2021)	0 - Bestuur en ondersteuning
Vastgoedbeleid (2022)	0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Toegang tot de WMO (2023)	6 - Sociaal domein

Subsidies (2019)

In 2019 heeft de rekenkamercommissie onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van de uitvoering van het subsidiebeleid. Uit het onderzoek blijkt dat het beleid van de gemeente Harderwijk op papier in opzet doeltreffend, doelmatig en rechtmatig was. De doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van de uitvoering van het beleid werden bij het onderzoek suboptimaal bevonden. De rekenkamercommissie heeft daarom aanbevelingen gedaan.

Naar aanleiding van het rekenkamerrapport is er in werksessies met de gemeenteraad een gesprek gevoerd over strategische sturing en informatievoorziening. De aanbevelingen die in het rekenkamerrapport staan en de input die de raad heeft meegegeven, zijn meegenomen bij het opstellen van het Subsidiebeleid Harderwijk 2023. De aanbevelingen die de rekenkamercommissie heeft gedaan zijn/worden inmiddels opgevolgd. Deze aanbevelingen en de manier waarop uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen, is als bijlage bij het Subsidiebeleid Harderwijk 2023 aan de raad aangeboden.

Meerinzicht (2021)

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. Via een twee sporen aanpak (beleid sociaal domein en bedrijfsvoering Meerinzicht) krijgt de inrichting van dashboards, het opstellen van informatieprotocollen en het formuleren van kritische prestatie indicatoren vorm. Voor de begeleiding van het opstellen van KPI's voor domein Bedrijfsvoering is Berenschot aangetrokken.

Berenschot heeft de opdracht gekregen om, met een klankbordgroep van de raden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, concept-kpi's op te stellen. Hier is Berenschot in 2023 mee aan de slag gegaan. De klankbordgroep is meerdere keren samengekomen. De verwachting is dat de KPI's in 2024 kunnen worden vastgesteld. Voor de KPI's van Meerinzicht Domein Sociaal heeft de raad op 7 december 2023 het basisdocument Inrichting Monitor Sociaal Domein vastgesteld. Met de indicatoren die in de monitor staan, kan de raad sturen op inhoud en budgetten. De gemeenteraad komt hierdoor beter in positie, zodat zij de kaderstellende en controlerende rol kan uitvoeren.

Vastgoedbeleid (2022)

Op 2 februari 2022 is het definitieve rapport opgeleverd van de Rekenkamercommissie over Vastgoedbeleid Gemeente Harderwijk. In dit rapport zijn een aantal aanbevelingen gedaan en daarover geven we de stand van zaken.

- **Actualiseer het Accommodatiebeleid met kaders voor de actuele vraagstukken (met in het bijzonder duurzaamheid) én een heldere doelstelling voor vastgoed als geheel.**
Waar werk je naartoe? Dit kader dient als toetssteen voor activiteiten die op vastgoedgebied worden uitgevoerd. Actualiseer de meer organisatiegerichte ontwikkelvragen voor team Vastgoed & Grondzaken, herijk de 20 uitwerkingsvragen en leg die met een concrete doelstelling vast, al dan niet separaat van het accommodatiebeleid.
- **Breng beleid (planvorming) en uitvoering (praktijk) bij elkaar door vanuit de praktijk te kijken wat de actuele opgaven zijn en daarvoor richtlijnen op te stellen. Gebruik de richtlijnen als toetssteen in de uitvoering. Zo is het altijd te onderbouwen waarom je hebt gedaan wat je hebt gedaan en in welke mate je daarmee aan de gestelde doelen hebt bijgedragen.**
In opdracht van de gemeente wordt in samenwerking met Metafoor Vastgoed het Vastgoed- en accommodatiebeleid geactualiseerd. De huidige planning gaat er vanuit dat e.e.a. in Q2 2024 voor besluitvorming aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd.

- Het team is klein ten opzichte van voorliggende opgaven. Daarom is een scherpe afbakening van taken noodzakelijk gezien de omvang van het team., of het maken van keuzes in welke opgaven wel of niet worden opgepakt. Vraag eventueel om het uitbreiden van het team. Stel werkprocessen op voor de kernprocessen om de kwetsbaarheid – op kwaliteit van de processen en op vervangbaarheid van collega's – te reduceren.**

Binnen vastgoed- en grondzaken is, mede gelet op de beschikbare capaciteit, voortdurend aandacht voor een scherpe afbakening van taken en/of het maken van keuzes bij het oppakken van opgaven. Als het Vastgoed- en accommodatiebeleid is vastgesteld komt hierin een scherpere afbakening en worden bijbehorende werkprocessen nader beschreven en vastgelegd in procesbeschrijvingen
- Scherp de demarcatie van onderlinge taken aan en verklein hierdoor het grijze gebied tussen de twee partijen. Werk conform die heldere demarcatie en bouw zo aan het onderlinge vertrouwen tussen de gemeente en MeerInzicht. Neem hiervoor de benodigde tijd en energie. De meerwaarde van de samenwerking kan ontstaan wanneer het vertrouwen gegroeid is.**

Dit betreft een doorlopend proces waar al aan gewerkt wordt. Door inzicht in taken en bevoegdheden en periodieke overleggen tussen vertegenwoordigers van gemeenten en Meerinzicht verloopt de samenwerking steeds beter.
- Verzamel de relevante vastgoedinformatie. Werk toe naar een integraal vastgoedmanagement informatiesysteem., waarin alle vastgoeddata op gebouwniveau is opgeslagen. Maak duidelijke afspraken over het beheer van dit systeem en het eigenaarschap van data. Alleen op die manier wordt geborgd dat de vastgoeddata niet alleen op orde wordt gebracht, maar ook op orde blijft.**

Er wordt al gewerkt met Axxerion (vastgoedbeheer) en CBM (contractbeheer) en we blijven met elkaar en Meerinzicht in gesprek om deze systemen te optimaliseren voor onze vastgoeddata.
- Zorg in de voorstellen voor vastgoedmutaties voor een integrale blik. Heb aandacht voor het effect van de beoogde mutatie op de gemeentelijke beleidsdoelen. En zorg voor een onderbouwing waarom juist moet worden geïnvesteerd in het gebouw waar het voorstel betrekking op heeft, of waarom juist dit specifieke gebouw moet worden afgestoten, etc.**

Het betreft hier een heldere constatering en dit wordt meegenomen in de op te stellen college- en raadsvoorstellen waar het gaat om vastgoedmutaties. Het betreft hier een doorlopend integraal proces.
- Om te kunnen sturen op de vastgoedportefeuille is het nodig om op gebouwniveau de verhoudingen tussen exploitatie, beheer en duurzaamheid te kunnen bepalen. Verzamel de daarvoor benodigde vastgoedinformatie (zie ook hiervoor). De gemeente kan vervolgens gebruik maken van het door ons aangeleverde rekenmodel. Dit rekenmodel is al voorbereid op de aanvulling van de ontbrekende vastgoeddata (op gebouwniveau). Bovendien zijn diverse analyses rekenkundig al voorbereid in het rekenmodel. De inzichten die dit oplevert helpen de gemeente om de komende jaren integrale afwegingen te maken, financieel vooruit te kunnen kijken en de juiste (doeltreffende) stappen te zetten richting de doelen uit het vastgoedbeleid.**

In de vergadering van het college van 20 december 2022 is het 'Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijk vastgoed' vastgesteld en in de raadsvergadering van 18 februari 2023 zijn voor de uitvoering daarvan financiële middelen beschikbaar gesteld. In dit DMJOP is genoemde vastgoedinformatie verwerkt. Ook wordt hiermee rekening gehouden bij het opstellen van het (reguliere) 'Meerjarenonderhoudsplan 2025-2028', welke medio Q4 2024 voor besluitvorming aan college en raad zal worden voorgelegd. Aanvullend zal doorlopend, en met behulp van de aangeleverde rekenmodellen, worden gewerkt aan het verder op orde krijgen van de vastgoedportefeuille. Deze informatie is mede van belang voor het maken van strategische keuzes over ons vastgoed.

Als extra stap is onderzocht of de gemeenteraad voldoende invloed heeft kunnen uitoefenen op het vastgoedbeleid en de verduurzamingsaanpak. Is de gemeenteraad tijdig en volledig geïnformeerd en zo in staat gesteld keuzes te maken en tot besluitvorming te komen?

De gemeenteraad is volledig betrokken geweest bij de totstandkoming van het DMJOP. In het accommodatie- en vastgoedbeleid is ook aandacht voor verduurzaming en dit komt ook ter besluitvorming bij de gemeenteraad.

Toegang tot de WMO (2023)

Vanuit het rekenkameronderzoek zijn twee aanbevelingen geformuleerd:

- **Aanbeveling 1: Neem in het aanstaande beleidsplan concrete doelstellingen op, stel indicatoren vast en bepaal streefwaarden.**

De vastgestelde nota Sociaal Domein omvat strategische doelstellingen die verder worden uitgewerkt in de uitvoeringsagenda. In de Monitor Sociaal Domein krijgt de gemeenteraad inzicht in de voortgang en resultaten binnen het sociaal domein. De Monitor bevat tevens indicatoren voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en toegang, waardoor een alomvattend beeld ontstaat van de ontwikkelingen en prestaties binnen het sociaal domein.

- **Aanbeveling 2: Zorg voor een structurering en uniformering in de uitvoering, houdt daarbij oog voor de rechtmatigheid.**

De afgelopen jaren is er gericht gewerkt aan het verbeteren van deze aspecten. Het beleid is geactualiseerd, waarbij de integrale verordening als startpunt fungeert. Deze verordening maakt het mogelijk om verschillende aspecten binnen het sociaal domein op elkaar af te stemmen en te structureren. Dit vormt de basis voor het vaststellen van een nieuwe reeks beleidsregels, die tot doel hebben een consistente en uniforme aanpak te waarborgen. Hierbij streven we naar gelijkheid in de benadering van verschillende situaties en gevallen.

Het jaarplan Wmo 2024 omvat onder andere de evaluatie en verfijning van cruciale werkprocessen en protocollen binnen de Wmo. Tegelijkertijd is onlangs een kwaliteitsplan vastgesteld, dat in het eerste kwartaal van 2024 zal worden geïmplementeerd. Dit plan zorgt voor een nieuwe interne kwaliteitsstructuur om regelmatig aandacht te besteden aan de werkprocessen en om de kwaliteit en naleving ervan te verbeteren. Bovendien zal er in 2024 worden gestart met collegiale reviews, waarbij collega's elkaars werk beoordelen en elkaar van feedback voorzien. Dit initiatief is er ook op gericht om de kwaliteit en uniformiteit verder te vergroten.

5.3 Taakvelden - IV3 overzicht CBS

Hoofd taxonomie	Taakveld	L / B	Rekening 2022	Prim. Begr 2023	Gewijz begr 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
0 - Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	Baten	-1.141	-321	-577	-618	41
		Lasten	2.745	3.143	3.501	3.355	146
	0.10 Mutaties reserves	Baten	-18.510	-2.934	-37.006	-33.967	-3.039
		Lasten	12.414	1.208	28.756	28.839	-83
	0.11 Res. v.de rek. van baten lasten	Lasten	9.584	820	1.001	0	1.001
	0.2 Burgerzaken	Baten	-733	-881	-816	-721	-95
		Lasten	2.520	2.420	2.693	2.621	71
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Baten	-928	-979	-786	-1.052	265
		Lasten	1.717	1.740	1.880	1.991	-111
	0.4 Overhead	Baten	-3.365	-2.252	-2.555	-3.894	1.339
		Lasten	20.239	18.175	20.620	21.740	-1.120
	0.5 Treasury	Baten	-833	-688	-1.504	-1.803	299
		Lasten	165	163	1.059	1.159	-100
	0.61 OZB woningen	Baten	-6.775	-7.051	-7.451	-7.479	28
	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-4.654	-4.828	-5.078	-5.097	20
	0.63 Parkeerbelasting	Baten	-2.127	-2.142	-2.317	-2.406	89
	0.64 Belastingen overig	Baten	-541	-612	-566	-574	8
		Lasten	743	716	716	723	-6
	0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Baten	-99.114	-95.036	-97.067	-98.866	1.799
		Lasten	0	433	350	0	350
0.8 Overige baten en lasten	Baten	-212	-18	0	1	-1	
	Lasten	43	-519	174	-1	175	
0.9 Venootschapsbelasting (VpB)	Lasten	5	0	0	3	-3	
0 - Bestuur en ondersteuning - Totaal			-88.759	-89.441	-94.972	-96.046	1.074
1 - Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	0	0	0	-772	772
		Lasten	3.028	3.176	3.164	3.930	-766
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-119	-28	-34	-28	-6
		Lasten	1.508	1.543	1.802	1.728	73
1 - Veiligheid - Totaal			4.417	4.691	4.932	4.859	73
2 - Verkeer, vervoer en water	2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-526	-96	-1.038	-1.560	521
		Lasten	6.261	6.173	5.509	6.444	-936
	2.2 Parkeren	Baten	-160	-202	-63	-125	62
		Lasten	1.738	1.544	2.053	2.261	-208
	2.3 Recreatieve havens	Lasten	0	15	0	0	0
	2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	-623	-909	-774	-625	-149
		Lasten	1.458	1.358	1.242	1.121	121
	2.5 Openbaar vervoer	Lasten	51	53	53	61	-8
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			8.199	7.935	6.983	7.579	-596
3 - Economie	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	-103	-93	-118	-111	-7
		Lasten	202	212	307	194	113
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-1.594	-1.694	-2.260	-8.630	6.370
		Lasten	1.448	1.694	2.260	4.733	-2.473
	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Baten	-36	-41	-271	-218	-53
		Lasten	312	302	1.054	500	554
	3.4 Economische promotie	Baten	-323	-494	-474	-361	-113
		Lasten	970	487	985	804	181
3 - Economie - Totaal			877	373	1.483	-3.090	4.573
4 - Onderwijs	4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	333	423	423	251	172
	4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-263	-193	-730	-758	28
		Lasten	3.478	4.360	3.778	3.628	150
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	-3.298	-2.677	-3.545	-3.043	-502
		Lasten	4.616	4.140	4.980	4.596	384
4 - Onderwijs - Totaal			4.866	6.054	4.907	4.675	232
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	Baten	-14	0	-355	-352	-3
		Lasten	896	951	1.125	1.038	87
	5.2 Sportaccommodaties	Baten	-1.947	-1.995	-2.218	-2.170	-48
		Lasten	3.419	3.328	4.214	4.073	141
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Baten	-25	0	-50	0	-50
		Lasten	2.843	2.833	3.002	2.888	114
	5.4 Musea	Baten	-59	-82	-82	-84	2
		Lasten	732	764	811	814	-3
	5.5 Cultureel erfgoed	Baten	-257	-162	-160	-181	21
		Lasten	817	542	703	623	80
	5.6 Media	Baten	0	0	-47	-47	0
		Lasten	705	558	837	837	-0
	5.7 Openbaar groen en recreatie	Baten	-135	-127	-150	-201	51
		Lasten	4.284	4.596	4.696	4.417	280
	5 - Sport, cultuur en recreatie - Totaal			11.258	11.207	12.325	11.654

Hoofd taxonomie	Taakveld	L / B	Rekening 2022	Prim. Begr 2023	Gewijz begr 2023	Rekening 2023	Resultaat 2023
6 - Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Baten	-2.056	-570	-3.348	-3.597	249
		Lasten	6.440	5.219	8.875	8.268	607
	6.2 Toegang en eerste lijnsvoorz.	Baten	-1.990	0	-1.240	-1.517	277
		Lasten	445	3.523	4.685	3.818	867
	6.3 Inkomensregelingen	Baten	-12.848	-13.498	-14.215	-14.594	379
		Lasten	20.782	19.375	21.519	22.177	-657
	6.4 WSW en beschut werk	Lasten	4.686	4.524	4.483	4.496	-13
	6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-16	0	0	0	0
		Lasten	1.062	1.573	1.288	1.235	54
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	0	-3	-15	13
		Lasten	1.640	2.195	2.137	2.039	98
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-164	0	0	0	0
		Lasten	9.974	0	0	0	0
	6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	Baten	0	-276	-276	-171	-105
		Lasten	0	5.627	4.973	5.020	-47
	6.71b Begeleiding (WMO)	Lasten	0	4.401	4.007	4.140	-134
	6.71c Dagbesteding (WMO)	Lasten	0	861	791	794	-4
	6.71d Overige maatw.arrang. (WMO)	Lasten	0	132	87	-53	140
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	-162	0	0	0	0
		Lasten	18.970	0	0	0	0
	6.72a Jeugdhulp begeleiding	Lasten	0	1.646	1.781	2.044	-263
	6.72b Jeugdhulp behandeling	Baten	0	0	0	-0	0
		Lasten	10	4.566	4.400	4.078	322
	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	0	2.482	2.700	3.142	-441
	6.72d Jeugdhulp z/verblijf overig	Lasten	0	1.279	1.083	1.249	-166
	6.73a Pleegzorg	Lasten	0	1.301	720	752	-32
	6.73b Gezinsgericht	Lasten	0	442	388	767	-379
	6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	0	1.217	1.650	1.681	-31
	6.74a Jeugdhulp beh. GGZ z/verblijf	Lasten	0	2.548	3.140	3.051	90
	6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	Lasten	0	3.232	2.993	3.457	-465
	6.74c Gesloten plaatsing	Lasten	0	18	115	121	-6
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	-16.806	0	0	1.088	-1.088
		Lasten	18.270	0	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	Baten	0	-18.900	-19.579	-19.177	-402	
	Lasten	0	18.181	18.860	14.855	4.005	
6.81b Maatsch. en vrouwenopv. (WMO)	Baten	0	-3.523	-3.772	-1.004	-2.768	
	Lasten	0	4.924	5.353	4.983	371	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	3.983	0	0	0	0	
6.82a Jeugdbescherming	Lasten	0	1.372	1.124	1.109	15	
6.82b Jeugdreclassering	Lasten	0	61	81	81	0	
6 - Sociaal domein - Totaal			52.219	53.933	54.802	54.315	488
7 - Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	Baten	-186	-334	-1.037	-1.000	-37
		Lasten	2.292	2.722	3.529	3.410	119
	7.2 Riolering	Baten	-3.573	-3.500	-3.698	-3.712	14
		Lasten	2.300	2.661	2.826	2.611	215
	7.3 Afval	Baten	-4.613	-6.032	-5.215	-5.413	198
		Lasten	5.265	5.551	5.893	5.396	498
	7.4 Milieubeheer	Baten	-412	-24	-2.234	-582	-1.652
		Lasten	3.018	2.526	6.543	3.590	2.953
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-1.090	-979	-979	-1.213	234
		Lasten	920	987	1.077	1.155	-79
7 - Volksgezondheid en milieu - Totaal			3.920	3.578	6.705	4.242	2.463
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	-1.698	-430	-599	-1.439	840
		Lasten	2.387	1.085	2.025	2.793	-767
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Baten	-5.434	-11.981	-14.799	-9.858	-4.942
		Lasten	6.620	11.981	14.799	16.414	-1.615
	8.3 Wonen en bouwen	Baten	-1.125	-850	-943	-1.242	299
		Lasten	2.253	1.865	2.351	2.206	145
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Totaal			3.004	1.670	2.834	8.873	-6.039
Geheel - Totaal			0	0	0	-2.939	2.939

5.4 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
2-W	'Wat willen we bereiken?' en 'Wat doen we daarvoor?'
Alg.	Algemeen
ANWB	Algemene Nederlandsche Wielrijders Bond
AOW	Algemene Ouderdomswet
APV	Algemeen plaatselijke verordening
AVE	Aanpak Voorkoming Escalatie
AZC	Asielzoekerscentrum
B&O	Bestuur en Organisatie
B&W	Burgemeesters en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Berap	Bestuursrapportage
BG	Begroting
Bibob	bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BR	Bestemmingsreserve
BRKL	Bestemmingsreserve Kapitaallasten
BRP	Basisregistratie personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Gebundelde Uitkering
BV	Besloten Vennootschap
BWMO	Beschermde Wonen en Maatschappelijke Opvang
BZK	Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum voor Jeugd en gezin
Co2	Koolstofdioxide
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Coll.	College
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek.
D&H	Dijkgraaf en Hoogheemraden
d.m.v.	Door middel van
Diftar	Gedifferentieerde Tarieven
DigiD	Digitale Identiteit
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DMJOP	Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan
DNB	De Nederlandse Bank
DOK	Dynamisch, Onderzoekend en Kindgericht
DSO	digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst uitvoering Onderwijs
EBS	Energieregistratie- en Bewakingssysteem
EHPZ	Ermelo, Harderwijk, Putten, de waterschappen Vallei, Veluwe en Zuiderzeeland.
EHZ	Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

EHZM	Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidig Normatiek Single Information Audit
Etc.	Et cetera
Fido	Financiering Decentrale Overheden
FM	Frequentie Modulatie
FTE	Fulltime Equivalent
GALA	Gezond Actief Leven Akkoord
GEM	Ecosysteem en mentale gezondheid
Geo	Geografisch
GFT	Groente- Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke/Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGI	Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan
Ha	Hectare
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
HRM	Human Resource Management
Hwijk	Harderwijk
HWK	Harderwijk
I	Incidenteel
I&A	Informatievoorziening en automatisering
I.h.k.v.	in het kader van
I.s.m	in samenspraak met
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
lenW	Infrastructuur en Waterstaat
IG	Inclusief Groep
IHP	Integraal Huisvestingsplan
Incl.	Inclusief
IPV	Integraal Veiligheidsplan
i.s.m	In samenspraak met
ISNV	Inkoop samenwerking Noordwest-Veluwe
Iv3	Informatie voor derden
JGGZ	Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	jongeren op gezond gewicht
KCC	Klant Contact centrum
KEC	Klant Expertise Centrum
KIOS	Kunstwerken Informatie Onderhoudssysteem
KN	Kadernota
KNAU	Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie
KNHB	Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
KNVB	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
LISA	Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen en vestigingen
LTA	Landelijke transitie arrangement
LVB	Licht verstandelijke beperking
m.b.t.	met betrekking tot

m.u.v.	met uitzondering van
MAP	Module Arbeidsmarkt Participatie
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MDT	Maatschappelijke Diensttijd
MFC	Multi functioneel centrum
MIZ	Meerinzicht
MJB	Meerjarenbegroting
MJBP	Meerjarenbeleidsplan Politie
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden Kleine Bedrijven
MPvE	mobiliteitsprogramma van eisen
MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen
N.a.v.	Naar aanleiding van
N.B.	Niet Beschikbaar
N.n.b.	Nog niet bekend
N.n.t.b.	Nog niet te berekenen
N.V.M.	Nederlandse Vereniging voor Makelaars
N.v.t.	Niet van toepassing
NIS	Netwerken en Informatiesystemen
NOG	Noord- en Oost Gelderland
NS	Nederlandse Spoorwegen
NSVV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
NUVAL	Nuon, Vitens, Alliander-platform
NV	Naamloze Vennootschap
NvO	Norm voor opdrachtgeverschap
O.a.	Onder andere
O.b.v.	Op basis van
OAB	Onderwijs Achterstanden beleid
ODNV	Omgevingsdienst Noord Veluwe
ODV	Omgevingsdienst Veluwe
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OLP	Object Language Program
OM	Openbaar ministerie
OMP	Operationeel Maatregelen Programma
OMVV	Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken
Ov.	Overig
OV	Openbaar Vervoer
OVV	Onderzoeksraad voor Veiligheid
OVIJ	Omgevingsdienst Veluwe IJssel
OZB	Onroerende zaak belasting
OZB E	Onroerende zaak belasting eigenaren
OZB G	Onroerende zaak belasting gebruikers
P.M.	Pro Memorie
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIOFACH	Projecten, Informatie, Organisatie, Financiën, Applicaties, Communicatie, Huisvesting
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PMD	Plastic, Metaal en Drankkartons
POC	Percentage of Completion

PRIS	Parkeerroute Informatie systeem
PROG/pr.	Programma
Proo	Primair openbaar onderwijs
PVT	Participatie Verklaringstraject
Rek.	Rekening
RIEC	Regionale informatie- en expertise centra
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RO	Ruimtelijke Ordening
RPW	Regionaal Programma Werklocaties
RS4	Regionale samenwerking van 4 Gelderse Gemeenten: Tiel, Harderwijk, Doetinchem en Zutphen
RSG	Rijkscholen gemeenschap
RWS	Rijkswaterstaat
S	Structureel
SaaS	Software as a Service
SAP	Systeemanalyse Programmaontwikkeling
SISA	Single Information Single Audit
SNWV	Stichting Nieuwe Woonvormen
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SPUK	Specifieke uitkering
SROI	Social Return on Investment
STOMP	Stappen, Trappen, OV, MaaS en Prive-auto
T.a.v.	ter attentie van
T.b.v.	ten behoeve van
T.o.v.	ten opzichte van
t/m	tot en met
TIP	Toeristische Informatie Punt
Turap	Tussentijdserapportage
TV	Taakveld
Uitbr.	Uitbreiding
UVT	Uitvoeringsteam
V(S)O	Voortgezet (Speciaal) Onderwijs
VANG	Van afval naar Grondstof
VIB	Vergunningverlening, Informatievoorziening en Beheer
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland
VO	Voortgezet Onderwijs
VON	Vrij Op Naam
VPB	Vennootschapsbelasting
VRZ	Voorziening
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VVN	Veilig verkeer Nederland
VV	Voetbal Vereniging
VVOG	Voetbal Vereniging Ons Genoegen
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet Werk en Arbeidsondersteuning Jonggehandicapten
Wams	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WAO	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering

WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WHEP	Waterschap Vallei en Veluwe Harderwijk, Ermelo en Putten
WHW	Warmtenetwerk Harderwijk
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WKP	Water- en Klimaatadaptieprogramma
WLZ	Wet langdurige zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WPG	Wet Politiegegevens
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSP	Werkgevers Service Punt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidsuitkering
ZAP	Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan